

Tumbe

ISSN: 2581-8511

Impact Factor: 4.75

Group of International Journals

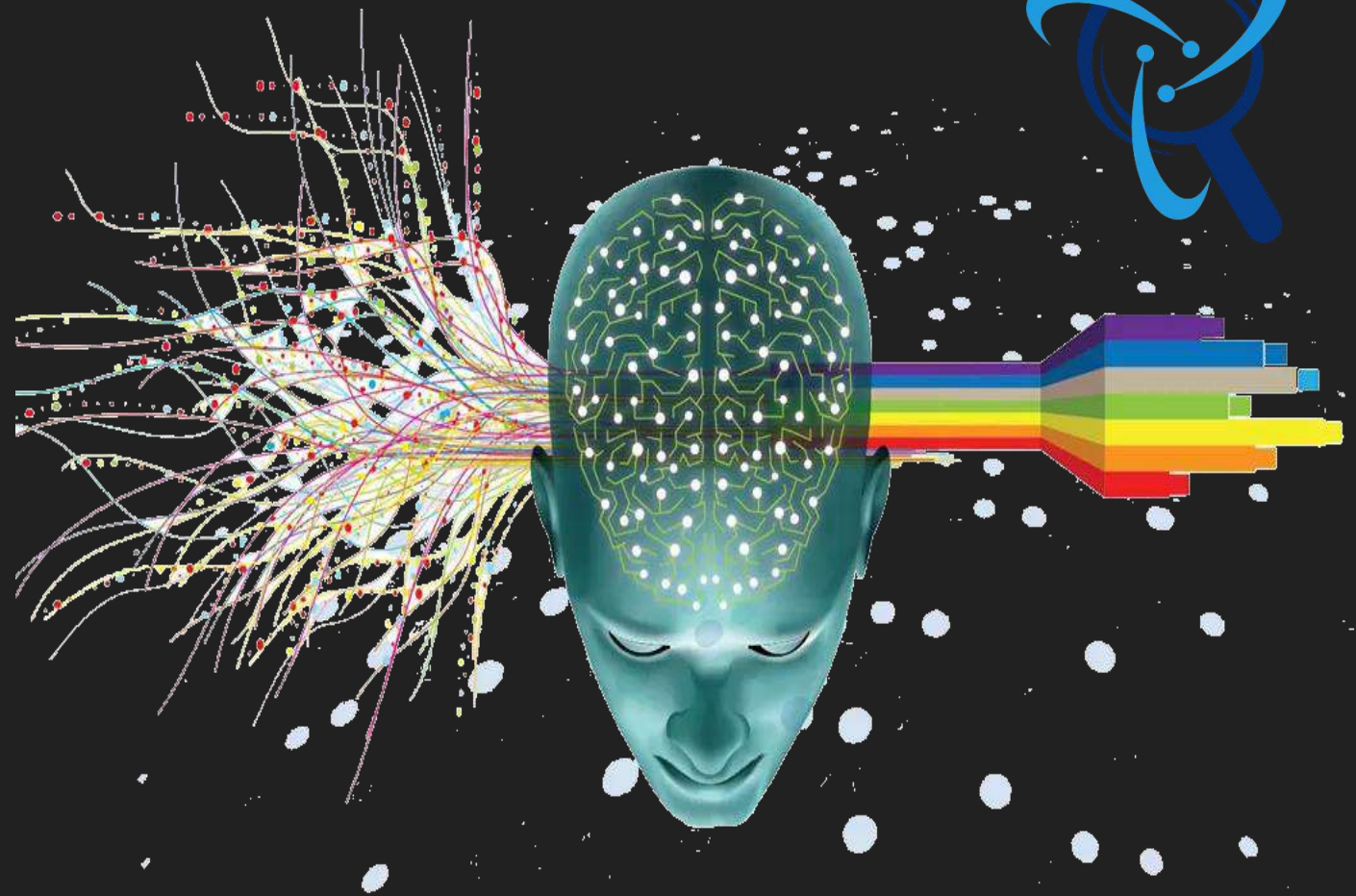
A peer Reviewed Multidisciplinary Journal

May-Aug:2020

Volume:3

Issue:2

ICV 2019 = 64.70

Chief Editor
Dr. Yogeesh N

Powered By

Government of Karnataka, Department of Collegiate Education
GOVERNMENT FIRST GRADE COLLEGE, TUMKUR-572102

MAGAZINE AND JOURNAL COMMITTEE

www.tumbe.org

Tumbe

Group of International Journals

A peer Reviewed Multidisciplinary Journal

Impact Factor: 4.75

ICV 2019 = 64.70

Volume-3

Issue-2

ISSN : 2581-8511

Publication Year: 2020

Pages: vi + 96+97+k

- i-vi Pages for Basic Information and Table of Content
- 1-96 Pages for Part-A : English Papers
- 1-97 Pages for Part-B : Other Indian Languages
- a-k Pages for Information about Journals and Editorials

© Copyright, 2020

The copyright of submitted article is transferred to TUMBE Group of International Journals/Tumbe International e-Magazine if and when the article is accepted for publication. The Authors hereby transfers any and all rights in and to the paper including without limitation all copyrights to TUMBE Group of International Journals/Tumbe International e-Magazine. The Authors hereby represents and warrants that the paper is original and that he/she is the author of the paper, except for material that is clearly identified as to its original source, with permission notices from the copyright owners where required. The undersigned represents that he/she has the power and authority to make and execute this assignment.

Honorary Editory

Prof. Jagadeesha K S

Principal

Govt. First Grade College, Tumkur, Karnataka(INDIA)

tumkurgct@gmail.com

Chief Editor

Dr. Yogeesh N

HOD & Assistant Professor of Mathematics

Govt. First Grade College, Tumkur, Karnataka(INDIA)

yogeesh.r@gmail.com

Powered By
GOVERNMENT FIRST GRADE COLLEGE
BH Road, Tumkur-572102(India)
MAGAZINE AND JOURNAL COMMITTEE

About Us

Government First Grade College, Tumkur a pioneer institution and centre of excellence in education, was established by the Government of Karnataka in the year 2011. The college has, slowly but surely, emerged as first Government First Grade College in Tumkur district. Our college of higher learning caters to the intellectual needs of the rural stake holders, and is committed to empowering them to deliver their best. The institution is thriving with 3500 students pursuing B.A, B.Com, B.Sc, BBM and BCA streams.

The college has vast campus with rich array of built-structures, and the educational edifice is enriched with highly qualified, experienced and passionate faculty members who have excelled in their own field of specialization through research and learning. The institution is blessed with committed administrative staff members, and above all, with the able leadership and great caliber of the Principal **Prof. Jagadeesh K S**.

The institution is striving in its mission to carve out nation builders out of enthusiastic students, and make them better citizens. Our institution is involving in various activities, and among them, the best being the initiation of a college magazine and a bouquet of online Journals under the name of TUMBE e-magazine and TUMBE Group of International Journals from academic year 2017-18 by the effort of **Dr. Yogesh N**, Chief Editor & Convener and team. TUMBE aims to cater to the needs of the students and researchers in their academic and intellectual prosperity.

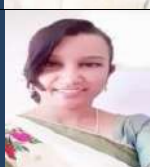

Tumbe Group of International Journal is a publishing house devoted to the publication of high-quality research journals with multidisciplinary. It aims to publish research findings and critical perspectives of academicians, scholars, and professionals to advance and refine the understanding of the above disciplines. All the journals are peer-reviewed and invite innovative research from experts, addressing topical issues in their respective areas. The scope of the journals is interdisciplinary and promotes integration across disciplines. **Tumbe Group of International Journal** intends to serve the interests of academicians, professionals, research students, scholars and policymakers by disseminating information on pertinent issues in their interested areas to facilitate decision-making.

Tumbe International e-Magazine is a general-interest magazine like Freelance writing. It allows writer to write any content on their own without much restrictions. Writer can opt any area.

- We accept submissions from anywhere in the world, but articles must be in English and other Indian Languages only. Articles must be previously unpublished. This includes blogs, online, and any print media.

Content Table

SI. NO	AUTHOR PHOTO	PAPER TITEL	PAGE NO
Part A - English			
01		<i>HISTORY OF CONSUMER MOVEMENT IN INDIA (Ancient –Modern)</i> Author(s): Dr. Vishwanath V M Article Id: TUMBE030201	1-5
02		<i>Strengthening Legal Frame work to protect cultural heritage assets - A Review of legislations</i> Author(s): Shantha P R Article Id: TUMBE030202	6-9
03		<i>Indian tourism sector & impact of COVID spread – new reflections</i> Author(s): Meenakshi P Article Id: TUMBE030203	10-13
04		<i>Unemployment dimensions of covid-19 and Government response in India–An analytical study</i> Author(s): Dr. G K Nagaraju Article Id: TUMBE030204	14-20
05		<i>Digital marketing courses - emerging trends</i> Author(s): Ramesh B R Article Id: TUMBE030205	21-25
06		<i>Managing heritage sites through guided tourism – new reflections</i> Author(s): Dr. Dhamodhara M S Article Id: TUMBE030206	26-28
07		<i>Recent Trends in Banking-2020</i> Author(s): Lakshmiranganatha R Article Id: TUMBE030207	29-34
08		<i>RURAL HOUSING PROGRAMMES IN KARNATAKA</i> Author(s): Roopashree M.N, Prof. K. Chandrashekhar Article Id: TUMBE030208	35-36
09		<i>Mathematical analysis of COVID-19</i> Author(s): Vadiraj B Tangod Article Id: TUMBE030209	37-39
10		<i>Species Diversity and Habitat Association of Butterflies in Kemminje Village of Puttur Tehsil, Karnataka.</i> Author(s): Lt. Meenakshi K Article Id: TUMBE030210	40-48

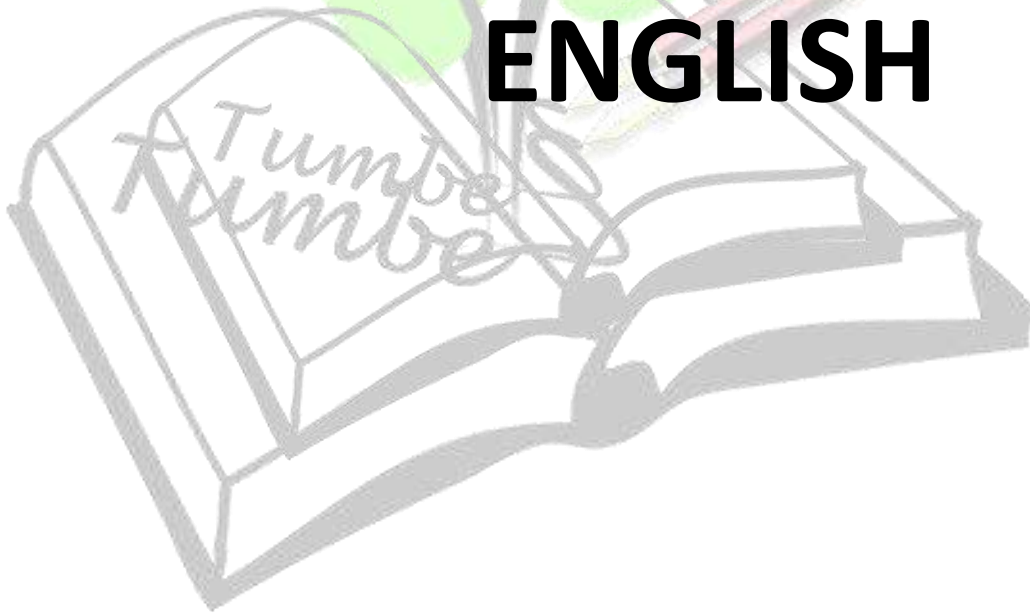
11		<i>List of Regional significance of stone records of Hassan region – a historical perspective</i> Author(s): Krishne Gowda K N Article Id: TUMBE030211	49-55
12		<i>Integrating physical & mental wellness through yoga through short term courses</i> Author(s): Dr. Veena. H .N Article Id: TUMBE030212	56-59
13		<i>Application of Graph Theory in Computer Science and Engineering</i> Author(s): Dr. Vasantha Kumari T N Article Id: TUMBE030213	60-62
14		<i>Creation of healthy tourism practices during COVID-19 phase – The imperative role of stake holders</i> Author(s): Lakshmi G R Article Id: TUMBE030214	63-66
15		<i>Kambada halli Basadi – opening avenues for further research</i> Author(s): Lingaraja Article Id: TUMBE030215	67-70
16		<i>A study on consumers' perception towards E- Retailing with special reference to Tumkuru city</i> Author(s): Krishna Naik G Article Id: TUMBE030216	71-73
17		<i>Impact of Covid-19 on Indian Economy</i> Author(s): Leelavathi C Article Id: TUMBE030217	74-79
18		<i>To analyze models and present our point of view on how India can fight this battle of COVID more efficiently till 19th July 2020</i> Author(s): Prasanna Kumar J B, J Malleshappa Article Id: TUMBE030218	80-84
19		<i>Effects of Covid-19 on Health- A Situation Analysis</i> Author(s): Manjunatha R Article Id: TUMBE030219	85-88
20		HEALTH PROMOTING PROPERTIES OF EXOTIC SUPER FRUIT- DRAGON FRUIT Author(s): Jayasree P ,Tanuja P Article Id: TUMBE030220	89-92
21		CHALLENGES TO EDUCATION SYSTEM AND ONLINE SOLUTION IN COVID-19 PANDEMIC Author(s): Mamatha K R ,Jyothikiran S ,Dr. Mamatha N Article Id: TUMBE030221	93-96

SI. NO	AUTHOR PHOTO	PAPER TITEL	PAGE NO
Part B - Indian Other Languages			
01		ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ Author(s) : ಪ್ರೊ. ಸೋಮಣ್ಣ ಹೊಂಗಳ್ಳಿ Article Id: TUMBE0302K1	1-6
02		‘ದಂಗೆ’ಯ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳು. Author(s) : ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ Article Id: TUMBE0302K2	7-11
03		ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಿದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ. Author(s) : ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಎನ್.ಆರ್ Article Id: TUMBE0302K3	12-14
04		“ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ವೈಷ್ಣವ ದೇವಾಲಯಗಳು” [ತಿಪ್ಪೂರು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ] Author(s) : ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎ.ಜಿ Article Id: TUMBE0302K4	15-22
05		ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಗಳಿಗೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಕೊಡುಗೆ Author(s) : ಡಾ. ಅಖ್ತರ್. ಎಸ್ Article Id: TUMBE0302K5	23-27
06		ತಿರುವೋಣಂ : ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರ್ಚೆ Author(s) : ಡಾ. ಸ್ವಾಮಿ ನ. ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ, ಶ್ರೀಮತಿ. ಸಾರಿಕಾ ಕುಮಾರಿ. ಎಸ್ Article Id: TUMBE0302K6	28-29
07		ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪಾತ್ರ; ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ Author(s) : ಡಾ. ಸಂಜೀವಕುಮಾರ.ಮು.ಪೋತೆ Article Id: TUMBE0302K7	30-38
08		ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು Author(s) : ಡಾ. ನಾಗವರ್ಮ.ಜಿ.ಎಚ್ Article Id: TUMBE0302K8	39-41
09		ಹಟ್ಟಿಹಬ್ಬ Author(s) : ಶಂಕರಮ್ಬಡಿಗೇರ, ಡಾ. ಸ್ವಾಮಿ ನ. ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ Article Id: TUMBE0302K9	42-44
10		ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು Author(s) : ಸಜೀಲ Article Id: TUMBE0302K10	45-50

11		ಕುವೆಂಪು:ಒಂದಿಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳು Author(s) : ಡಾ. ಪ್ರೇಮಪಲ್ಲವಿ ಸಿ.ಬಿ Article Id: TUMBE0302K11	51-60
12		ಉರ್ದುವಿನ 'ಲಾಜವಂತಿ' ಕಥೆ : ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ Author(s) : ಸೈಯದ್ ಬಿ Article Id: TUMBE0302K12	61-65
13		ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದ ಗುಡ್ಡಗಳ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ Author(s) : ನೀಲಪ್ಪ ಎಸ್. Article Id: TUMBE0302K13	66-74
14		ಹಬ್ಬಗಳೊಡಲಿನ ನಿಗೂಢತೆ Author(s) : ಅಜಿತ್ ಕಮಾರ್ Article Id: TUMBE0302K14	75-76
15		ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಭಾಷಾಂತರ ಮತ್ತು ಅದರ ಮಿತಿಗಳು Translation and its Limitation in Kannada Language Author(s) : ಡಾ. ಎಸ್. ಶಶಿರೇಖಾ Article Id: TUMBE0302K15	77-79
16		ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಅನುವಾದ ಪಠ್ಯಗಳು, ಪರಿಕರಗಳು, ತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು Author(s) : ಕರಿಬಸಣ್ಣ .ಟಿ Article Id: TUMBE0302K16	80-82
17		ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಚಹರೆಗಳು Author(s) : ಮಂಜುನಾಥ ಫಕೀರಪ್ಪ ಉಪ್ಪಾರ Article Id: TUMBE0302K17	89-91
18		ಕೋವಿಡ್ 19 ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಫ್ರೆವಾಸೋದ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂದಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು Author(s) : ಡಾ. ವಿದ್ಯಾ ಎಚ್ ಎನ್ Article Id: TUMBE0302K18	92-97

Part A

ENGLISH

HISTORY OF CONSUMER MOVEMENT IN INDIA (Ancient –Modern)

Dr. Vishwanath V .M.

Assistant Professor

Department Of History

Hema Gangothri Post Graduate Centre

University Of Mysore, Hassan

Phone : 7760606646, mail Id- vishwas1383@gmail.com

Abstract

Consumer protection was part of ancient culture and formed the core of its administration. However, the introduction of boundless commercialization of activities eclipsed the old rich heritage. As in Europe, in India also the origin of the Consumer Movement was in the form of Consumer \ Co-operatives.

Consumer protection in India has an ancient history. It was part of our culture and tradition. Generally, there were no shortages and exploitation. Culprits were fined heavily. However, the golden era got over with the invasion of foreigners and modernization.

INTRODUCTION:

India has an ancient history of consumer protection. Consumer protection was part of its ancient culture and formed the core of its administration. Kautilya's 'Arthasasthra' was the basic law of ancient India and the same was strengthened with provisions to protect consumers. Sale of commodities was organised in such a way that general public was not put to any trouble. If high profits (for the ruler) put general public in trouble, then that trade activity was stopped immediately. For traders, profit limit was to be fixed. Even for services timely response was prescribed; e.g. for sculptures, carpenter, tailor, washer man, rules for the protection of consumer interest were given.

Thus, for a washer man, it was said that he should return washed clothes in a given time period, i.e., light coloured ones in five days, blue dark coloured in 6 days and silken, woolen or embroidered in 7 days. Failing this they had to pay fine. The Superintendent of Commerce was to supervise weights and measures. For shortfall in weighing measuring, sellers were fined heavily. Weights and measures used in trade were manufactured only by the official agency responsible for standardization and inspected every four months. Sellers passing off inferior products as superior were fined eight times the value of articles thus sold. For adulterated things, the seller was not only fined but also compelled to make good the loss. Indeed, the people in different parts of the country today celebrate in different ways the dates dedicated to the remembrance of ancient periods during which, it is believed, people's welfare was the first concern of the rulers. 'Onam' in Kerala is one such example. The folk songs relating to Onam celebrate the fact that during the rule of King Mahaballi, people were not at all exploited in any manner. It is believed that there were not shortages or malpractices in weights or measures and nor excessive advertisements. Consumer Movement in the Modern Period:

Consumer movement in the present form came into being only in the 1930's in the West and only in the 60's in India. The basic objectives of consumer movement worldwide are as follows:

- To provide opportunity to the consumers to buy intelligently,
- Recognition of reasonable consumer requests,
- Protection against fraud, misrepresentation, unsanitary and unjust products
- Participation of consumer representatives in management of aspects affecting \ consumers, promoting consumers, interests Consumer Movement.

The basic reason for the development of consumer movement in India is different from those in the West. In western countries, consumer movement was the result of post industrialisation affluence-for more information about the merits of competing products and to influence producers especially for new and more sophisticated products. In India, the basic reasons for the consumers movement have been:

- Shortage of consumer products; inflation of early 1970's Adulteration and the Black Market.
- Lack of product choices due to lack of development in technology
- Trust of consumer movement in India has been on availability, purity and prices

The factors that stimulated the consumer movement in recent years are:

- Increasing consumer awareness
- Declining quality of goods and services
- Increasing consumer ,expectations because of consumer education
- Influence of the pioneers and leaders of the consumer movement Organised effort through consumer societies

STAGES OF DEVELOPMENT OF THE CONSUMER MOVEMENT:

The Consumer Movement today is undergoing a silent revolution. The movement is bringing qualitative and quantitative changes in the lives of people enabling them to organise themselves as an effective force to reckon with. However, the path to reach this stage has not been easy. It has been a struggle against bad business that always put profit before fairness in transactions.

First Stage:

The first stage of movement was more representational in nature, i.e., to make consumers aware of their rights through speeches and articles in newspapers and magazines and holding exhibitions.

Second Stage:

The second stage was direct action based on boycotting of goods, picketing and demonstration. However, direct action had its own limitations that led to the third stage of professionally managed consumer organizations. From educational activities and handling complaints, it ventured into areas involving lobbying, litigation and laboratory testing. This gave good results. Thus, for instance business sector has started taking notice and cooperating with the movement. It has played a role in hastening the process of passing the Consumer Protection Act, 1986 that has led to the fourth stage. The Act enshrines the consumer rights and provides for setting up of

quasi-judicial authorities for redressal of consumer disputes. This act takes justice in the socio-economic sphere a step closer to the common person.

ACHIEVEMENTS OF THE CONSUMER MOVEMENT:

Some interesting developments, which are helping the consumer movement, include, developments taking place in the field of consumer education and some noticeable changes that have taken place among business organizations and their associations or federations. Consumer Protection is being incorporated in

the courses at different levels in schools and colleges. Full-fledged courses have been introduced in management and law courses.

A number of large organizations have set up Consumer Grievance Cells as an in-house redressal mechanism. Life Insurance Corporation of India (LIC) has set up claims review committees at the zonal and central levels. Petroleum Companies, Railways, Banks, Income Tax Departments, have also initiated setting up of public grievance cells. The Government of India has set up a separate Directorate called Directorate of Public Grievances at Sardar Patel Bhavan, Sansad Marg, New Delhi. They deal with complaints relating to railways, insurance, pensions and related matters. In the long run, they will cover all the ministries. The nationalized banks are observing 15th of every month as the 'Customer Grievance Day.' where an aggrieved consumer can walk into the top managers' offices in their respective town, district or zone. The Council of Fair Business Practices, of more than 20 years standing, is also trying to help in the redressal of complaints against business from individual consumers or groups. Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry (ICCI) has set up a Consumer Business Forum, which meets once a quarter in different cities of the country.

All stock exchanges in the country have also set up similar cells. The Advertisement Standard Council of India (ASCI), Confederation of Indian Industry (CII) and FICCI have evolved a code of ethics for their activities. Another significant achievement of the consumer has been the representation given to consumer organizations on the policy-making bodies (regulator machinery) of governments and Advisory Welfare Committees of big business organizations and the service sector. Central and State (Government) Consumer Protection Councils, regulatory departments of Prevention of Food Adulteration, Supplies of Food and Drugs, Weights and Measures Department, Quality Control Institutions like Bureau of Indian Standards (BIS) and AGMARK, Petroleum Product Department, Railway Commuters Welfare Committees, Regional Advisory Committees for Indian Airlines Services all have representatives of the various consumer organizations. Thus, consumers get full opportunity to participate in policy making aspects.

It appears that the time has come when consumers in India can hope to be 'The King' in the market place very soon. The labor of dedicated individuals and groups who have fought relentlessly for consumers rights through the decades has not been in vain after all.

CHALLENGE AHEAD FOR THE FUTURE:

It is now over a decade since the Consumer Protection Act, 1986 was passed after years of lobbying by the various consumer organizations. The redressal machinery, however, is not fully satisfactory. The number of cases pending in the district forums is piling high. Unless consumer groups take determined action to see that the institutions set up for their protection work effectively, the redressal agencies will go the way of civil courts, where litigants have to wait for years and spend fortunes for the settlements of their disputes. Making the Consumer Protection Act effective is therefore, the first challenge facing the consumer movement in India.

There are now about 1000 organizations of consumers in existence, but not all the cities and towns have been covered. The rural areas where the greater part of our nine hundred million consumers lives are still virtually untouched by the consumer movement.

Though the aim is to have a Consumer Complaints Reprisal Forum in every district, it is not easy for poor rural consumers to go to the forum with complaints, nor do many consumers have an awareness of ways to assert their consumer rights. The solution lies in training rural workers who are already active in the villages. Mass media should be used to penetrate rural houses. Creating consumer awareness in the vast reaches of rural India with its variety of customs, traditions and languages and little formal education is the second challenge for the consumer movement.

The government the likely fall out of the liberalization policy adopts another matter of concern for the consumer. Undoubtedly, liberalization is going to bring us many benefits, notably, up to date technology, more competition and better products, more employment and investment opportunities. However, some possible adverse effects must be taken into account. The export to India of drugs, pesticides and cosmetics, which are sometimes banned in the countries from which they originate, is likely to be much cashier with liberalized import laws. Consumer groups will have to be on their guard against such products and services. For example, obesity treatments, hair restoration treatments and arthritis cures, which were not approved in the countries of origin, have Consumer Movement. In consumer Movement been brought in here through collaboration and launched with tremendous publicity.

Consumer organizations to take action against them for their misleading and highly exaggerated claim to Laws against cigarette and liquor advertising are being openly flouted through advertising on hoardings and through cable television. Consumer movement needs to be extremely alert regarding dubious or hazardous products entering the country in the wake of liberalization.

Some other emerging areas of consumer protection are environment protection, investor protection and freedom of information. Relentless increase in environmental pollution of all kinds has totally impoverished the quality of our lives and is taking a heavy toll of our health. Consumer groups need to strongly support and work with environmentalists. Every consumer will have to join with others to reduce pollution in hid her own neighborhood.

Lastly, the concern of consumer movement should also be to discourage racism, communalism, violence, and conspicuous consumption. Violence is today the real hero in most T.V. serials and films. It enters our homes, assaults our senses and influences all of us, specially our children. In the words of Anwar Fazal, Regional Director, United Nations Development Programme for the Asia Pacific Region, "The Consumer Movement should be directed towards service to the people and the Environment instead of just ensuring value for money for consumers." Consumer movement should seek a new vision, which embodies 3 new cultures, i.e., the culture of balance and harmony (so well provided by nature), the culture of trusteeship and stewardship (as we are only guardians of earth) and culture of accountability to the future.

Conclusion:

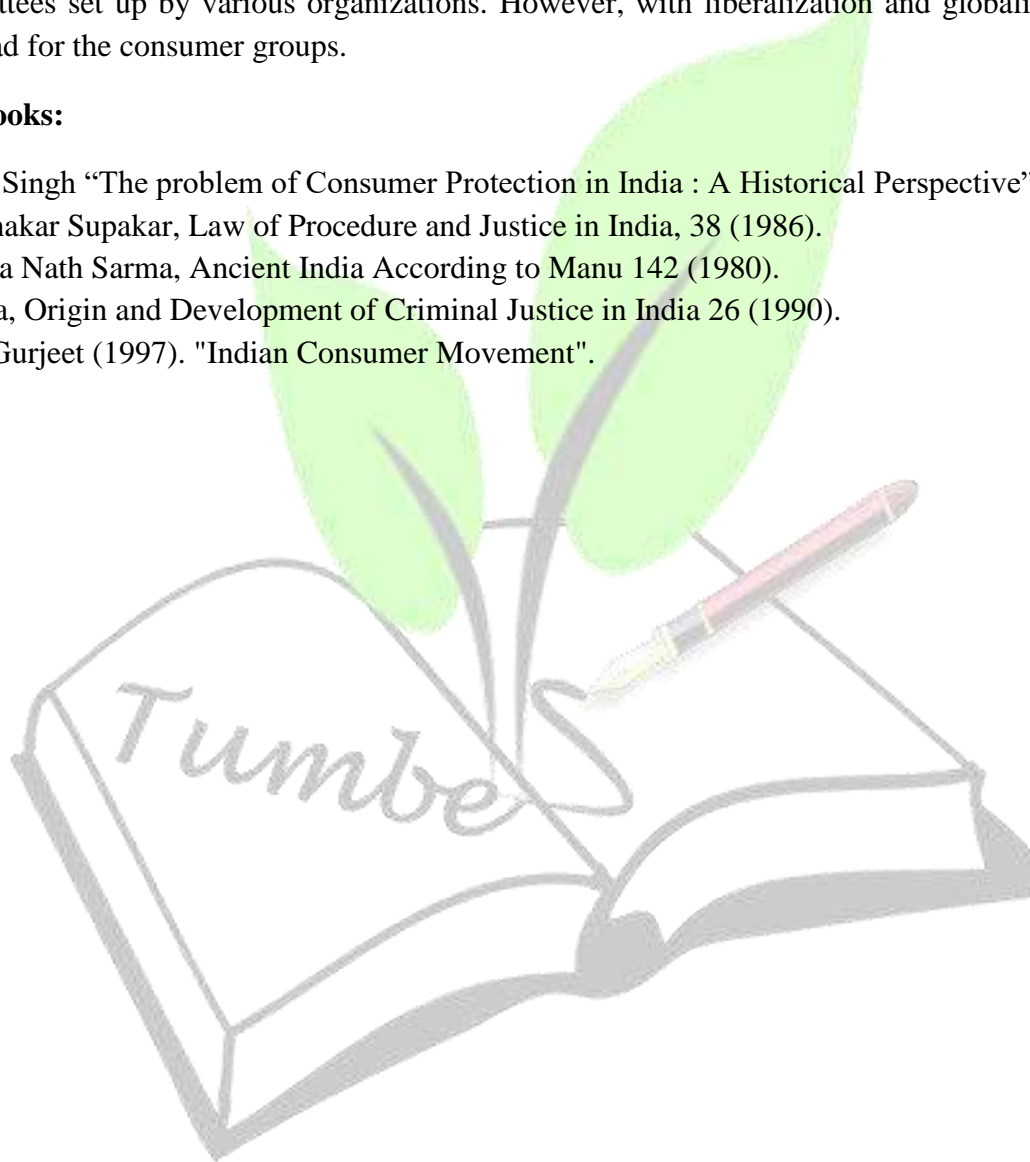
The origin of consumer activities can be traced to the emergence of co-operatives at the beginning of the present century. The governments also encouraged the development of Consumer Co-operatives. In general, co-operatives have been successful in halting abuses of the monopolies and improving conditions of the lower income

groups. Consumer movement in its present form in India, came into being only in the 1960's with the formation of Consumer Guidance Society of India in 1966 in Bombay. With its success, the consumer movement spread over to fight for availability, purity and standard prices of commodities. At present, there are about 1000 organizations all over the country. One can say that the consumer movement

In India has come of age. From simple awareness generation, it took over to direct action and. then to testing and litigation. Its contribution to the passing of Consumer Protection Act, 1986, has been a historic achievement. Both business and bureaucrats have started taking consumers seriously. Important organisations and corporations have launched consumer grievance cells. Consumers are represented on a number of consumer welfare committees set up by various organizations. However, with liberalization and globalisation, there are challenges ahead for the consumer groups.

References: Books:

- [1] Gurjeet Singh "The problem of Consumer Protection in India : A Historical Perspective"
- [2] Shradhakar Supakar, Law of Procedure and Justice in India, 38 (1986).
- [3] Rajendra Nath Sarma, Ancient India According to Manu 142 (1980).
- [4] N. Dutta, Origin and Development of Criminal Justice in India 26 (1990).
- [5] Singh, Gurjeet (1997). "Indian Consumer Movement".

Strengthening Legal Frame work to protect cultural heritage assets - A Review of legislations

Shantha . P. R.

Assistant Professor

Department of Political science

Government First Grade College for women (New)

Hassan District, Karnataka state -573201

E mail:prshanthanandeesh@gmail.com, Ph. : 9611807132

Abstract

The paper focuses on existing legislations on cultural heritage assets and highlights the need for strengthening legal measures in order to reduce the incidence of voluntary annihilation and intimidation. Indian sub continent has been facing severe incidences of disregard and destruction of historical structures following severe pollution and contamination. Heritage structures are also at jeopardy due to cultural disregard and individual unresponsiveness towards historical heritage. India is a culturally diverse country with huge differences in cultural manifestations. The heritage sites and structures are neglected or abandoned or destroyed or mistreated and this has resulted in disappearance of several historical structures. Hence there is a need to strengthen the present legislations on cultural assets preservation.

Keywords: cultural heritage assets, legislations, strengthening Legal safeguards, Review

Introduction

Indian culture is abounding with ample number of heritage assets. The glory of Indian heritage is reflected through extensive number of temples, religious structures , monuments , etc belonging to a variety of royal dynasties following various religions and sects.

But there are several legislations which do not have the much needed strength to protect all heritage assets.

1. The Ancient Monuments and Archaeological Sites and Remains Act Of 1958 – This act has framed guidelines to the effect that it makes ancient historical monuments sculpture carvings and other like objects archaeological sites and remains as protected and preserved.
2. The antiquities and art treasures act of 1972 Act - The antiquities and art treasures act of 1972 Act makes export of antiquities and trade in antiquities is regulated. Smuggling fraudulent dealings in antiquities and ancient monuments is prevented.
3. The Public records Act of 1993- The Public records Act of 1993 says that the Central government has the power to permanently preserve public records which have historical value.

There are legislations on cultural assets management such as

1. The Ancient Monuments Preservation Act – This act provides for preservation of ancient monuments and prescribes clauses for breach of act.

2. The Treasure Trove Act 1878- This act provides for preservation of historical monuments and structures.
3. The Ancient Monuments And Archaeological Sites And Remains Act 1958- This act provides for protection of archaeological sites and ancient monuments.
4. The Ancient Monuments And Archaeological Sites Remains Rules 1959- This act provides for protection of archaeological sites and ancient monuments.
5. The Antiquities And Art Treasures Act 1972- This act provides for preserving the ancient antiquities and art treasures .
6. The Antiquities And Art Treasures Rules 1973- This act provides for preserving the ancient antiquities and art treasures.

A National Commission for Heritage Sites Bill (2009) - A National Commission for Heritage Sites Bill in 2009 to comply with the recommendations of World heritage Convention. This commission recommends short / long term policies to both state governments and central government to conduct research and undertake micro level studies publishing heritage maps at regular intervals make list of heritage sites for nominations make periodical reports. This commission recommends short / long term policies to both state governments and central government to conduct research and undertake micro level studies publishing heritage maps at regular intervals make list of heritage sites for nominations make periodical reports. But, this bill was withdrawn in 2015.

A National Commission for Heritage Sites Bill (2009) - A National Commission for Heritage Sites Bill in 2009 to comply with the recommendations of World heritage Convention. This commission recommends short / long term policies to both state governments and central government to conduct research and undertake micro level studies publishing heritage maps at regular intervals make list of heritage sites for nominations make periodical reports. This commission recommends short / long term policies to both state governments and central government to conduct research and undertake micro level studies publishing heritage maps at regular intervals make list of heritage sites for nominations make periodical reports. But, this bill was withdrawn in 2015.

Support for heritage conservation

All these acts qualify law executors to framing, acquisition, preservation and penalising .

1.	Legislation towards Acquisition of rights of ancient monuments	This will help in safeguarding old heritage buildings and
2.	Legislation towards Preservation of ancient monument by agreement	This will help in clearing agreement content and strengthening the agreement deals. Agreements on heritage structures management, preservation , renovation and restoration.
3.	Legislation towards Make Owners under disability or not in possession	This will help in safeguarding structures which are abandoned or deserted since very long time. The legislation regarding the abandoned structures will help in containing them from further destruction.
4.	Legislation towards framing enforcement of agreement on heritage protection	This will help in enforcement of agreement on heritage protection with stringent an transparent guiding

5.	Legislation towards central government to control mining near ancient monument	This will help in control mining near ancient monuments or near tourist spots. This will assist in containing defacing of historical sites .
6.	Legislation towards framing maintenance of certain protected monuments	This will help in framing maintenance of certain protected monuments and supporting them with good maintenance
7.	Legislation towards Collection of voluntary contributions	This will help in collecting voluntary contributions from interested heritage conservationists and private heritage institutions which offer services
8.	Legislation towards Protection of place of worship from misuse pollution or depredation	This will help in protection of places of worship from mishandling, toxic contamination or damage.
9.	Legislation towards right to access to certain protected monuments	This will help in access to protected monuments and prevention of trespassers becomes easier to contain strangers inside cultural heritage sites.
10.	Legislation towards collecting penalties from accused	This will help in collecting penalties from accused and fining the trespassers or any unlawful activities in cultural heritage
11.	Legislation towards Central government to control traffic in antiquities	This will help in Central government to control traffic in antiquities. Heavy traffic causes air pollution and noise pollution which is detrimental to structures which poses threat to their very existence.
12.	Legislation towards Central government to control moving of sculptures carving or objects.	This will help in government to control outside people moving sculptures, carvings or historical objects without proper permission or without appropriate care.
13.	Legislation towards purchase of sculptures carvings or like objects by the government	This will help in Purchase of sculptures carvings , rare drawing , draw line art , rare writings, portrayals, rarest diagrams , depiction etc by the government
14.	Legislation towards Central government to notify areas as protected	This will help in Central government to notify areas as protected monuments site and also notifying the vicinity with detailed information about the historicity of the document through bill boards
15.	Legislation towards entering MOUs and collaborative upon excavation projects	This will help in entering collaborative MOUs with national and International conservation agencies regarding management of excavation projects. This will also help in private public partnerships .
16.	Legislation towards Making rules regulating archaeological excavation in protected areas.	This will help in creation if strong rules regulating archaeological excavation in protected areas. This will avoid conflicts , and confrontations.

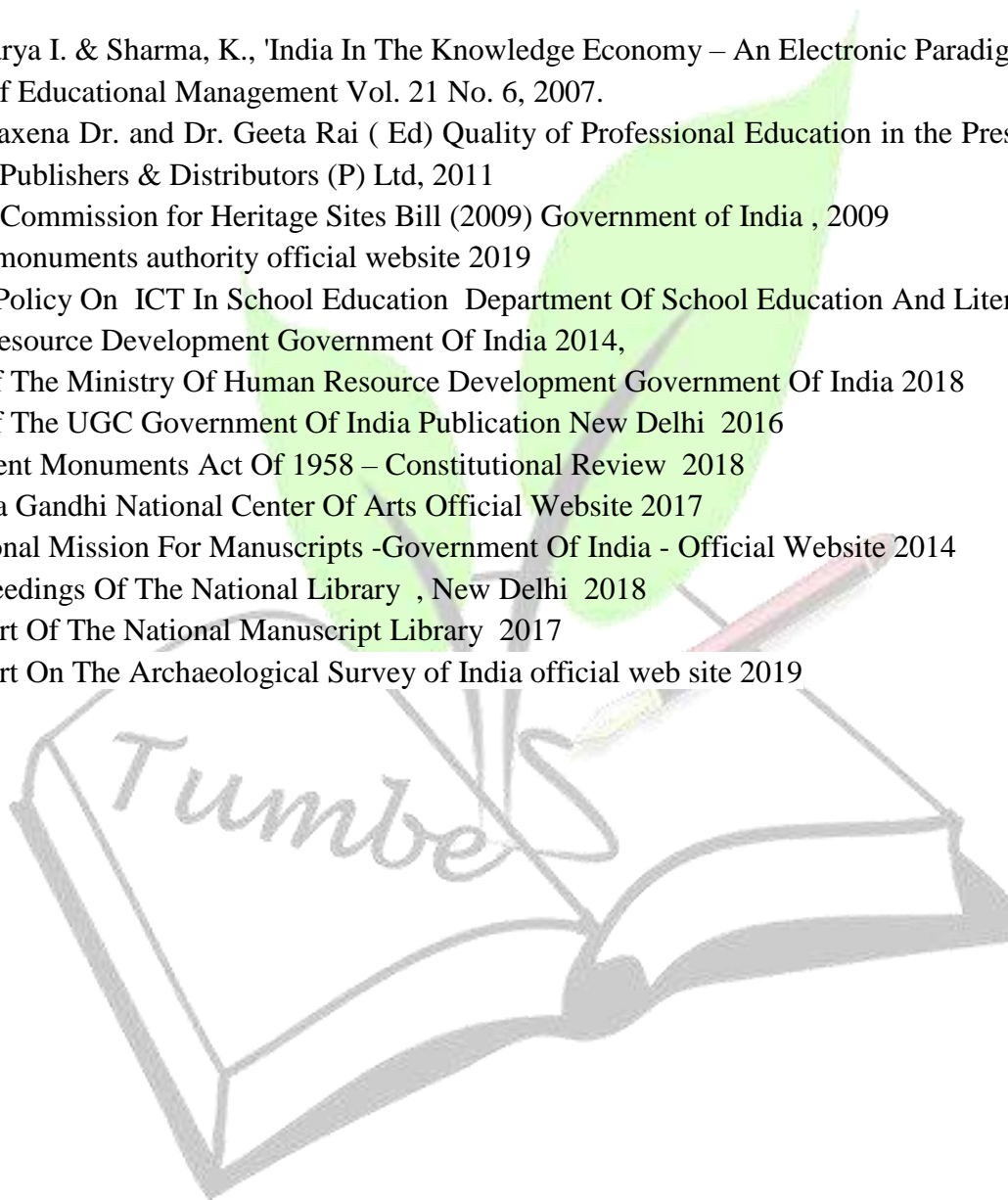
Conclusion

Thus, legislation on heritage management have to be strengthened to contain further loss to Indian cultural sites and heritage sites. Indian law makers need to focus on delivering transparency and just approach in framing these cultural conservation policies s. as s research have shown lots of Indian tangible heritage has already

been destroyed. The path of international predatory agencies is also very active in India. Hence stringent legislations concerning all types of heritage structures and monuments management needs to be more binding and more obligatory involving all stake holders. The policy guidelines need to focus on integrating the novel conservation initiatives and further reinforcement the existing conservation legislations. But the historical objects need greater protection than expected because India is losing the rarest of the archaeological objects due to globally active smuggler gangs.

References

- [1] Bhattacharya I. & Sharma, K., 'India In The Knowledge Economy – An Electronic Paradigm', International Journal Of Educational Management Vol. 21 No. 6, 2007.
- [2] Jyotsna Saxena Dr. and Dr. Geeta Rai (Ed) Quality of Professional Education in the Present Era 1st ed . Anamika Publishers & Distributors (P) Ltd, 2011
- [3] National Commission for Heritage Sites Bill (2009) Government of India , 2009
- [4] National monuments authority official website 2019
- [5] National Policy On ICT In School Education Department Of School Education And Literacy Ministry Of Human Resource Development Government Of India 2014,
- [6] Report Of The Ministry Of Human Resource Development Government Of India 2018
- [7] Report Of The UGC Government Of India Publication New Delhi 2016
- [8] The Ancient Monuments Act Of 1958 – Constitutional Review 2018
- [9] The Indira Gandhi National Center Of Arts Official Website 2017
- [10] The National Mission For Manuscripts -Government Of India - Official Website 2014
- [11] The Proceedings Of The National Library , New Delhi 2018
- [12] The Report Of The National Manuscript Library 2017
- [13] The Report On The Archaeological Survey of India official web site 2019

Indian tourism sector & impact of COVID spread – new reflections

MEENAKSHI P (M.A.B.ED.,)

Assistant Professor

Department of History

S.J.T.G.F.G.C-Mundargi, Gadag District

Ph : 9663853819, Mail Id : gautammouryajan20@gmail.com

Abstract

The purpose of this paper is to examine the role of tourism development in the COVID-19 epidemic days. Further, this study analyses the Tourism importance and effects in nation. This study is based on primary data and secondary data . India is rich land of appeal the tourist and travellers Tourism and development are all correlated .and it's not leisure time activity, it's a source of income, employment and promoter of world peace in these way India pay the big role of fight with pandemic situation it's not had a success to attract the tourist.

Keywords: Indian tourism sector, situation of COVID , effect on tourism sector.

Introduction

India is always been the dream destination for people who want to explore one of the earliest civilizations in the world. India has received a no. of keen travellers who came here and fell in love with its traditions and cultures. So Indian history and the contributions made by tourists and tourism are inseparable . so, This rich cultural heritage of India has always evoked a sense of awe among the people all over the world. In india importance was given to cultural tourism as it was recognised as an important foreign exchange earner. No doubt it brought economic prosperity, but with this need for accelerated economic growth and more foreign exchange to Indian govt. The culture of a society on which tourism is so dependent was exposed to adverse impact therefore a conscious effort and action for preservation of culture and heritage is very imperative. This tells us that what is the importance of tourism field in the culture development nowadays.

India is a wonderful land of diversity where an entirely differ aura of history, religion and culture separated one part from another Despite colossal difference in languages, customs and traditions the land is seamlessly blended with a common desire, glorious past and unflinching approach to be united as ever..so a sense of differentiation is apparent in terms of everything one experiences in India. In this way the foreigners plan to visit the great land of India ,they are sure to find a brilliant mix of visions to feel like a lifetime experience. The Indian heritage sites like Taj, Khajuraho, Agra, Qutub Meaner , Ajanta, Badami, etc., define a new India with colourful part & these are reminiscent of the great culture India once enjoyed or still experiencing, these over its other counterparts across the globe. Rajasthan, Madhya Pradesh, Uttar Pradesh are the most visited tourist destinations in India –its mesmerizes the world with its rich cultural heritage, deep rooted history & an array of forts and palaces and save other magnificent monuments.

According to Travel the tourism competitiveness Index 2018, Spain get a 1st rank in this forum because 14 dimension also fulfilled in this region , afterwards France, Germany, Japan, china had the good position. Because the most tourism friendly economies in the world . India get a good position because its well performing

country in Asia in total 136 countries India is jumped 12 ranks in The world Economic forum index also, because like physical structure cultured, business opportunity like strong policies etc., but our nation is scored the 40th place between 136 countries .in the last year compares to because its worst performs in the 14 dimensions ,is better than 2018th.

India is a vast cultural and natural resources land. we have places of historical cultural religious importance . openness international, Government adopted open economic policies in Business environment like reset the 23%foreign investments growth ,highly liberalised FDI limits ,highly attracted foreign investees, price competitiveness, ,incremented visa ,prioritization of travel & tourism ,ground transport infrastructure road and surface travel, service infrastructure which is also improve we have seen improvement in led to an increase performance of in the travel of in the country. Safety and security, hospitality like healthy and hygiene food and management mannerism like human resources ,labour market, ICT readiness ,accommodation facilities, entertainment facilities also should be improve job creation more income generated in the country . Price competitiveness with regard to tourism is very high comparatively cheaper all these factors are growth to international arrivals of India it means more foreigners come to India for the purpose of tour and travel in India.

HOW INDIA COMPARES WITH THE BEST SCORES

Basics	1 st rank scored	India's position in 2019
Enabling environment	Switzerland	98th
T&T policy and enabling conditions	New zealand	69th
Infrastructure	United states	55th
Natural & Cultural rankings	China	9th
Overall rank	Spain	34th

The report of the Corona spread index 2020

Totally its will show the Asia more attracted for tourism that is India is part of Asia is also going to become tried to advantages from this But what happened to our nation in this time, Indian Tourism Industry impacting all corona(covid-18) 's segments. What a worst crises is this .its ever to hit the Tourism. In virus pandemic about Wuhan of China by early January 2020 so many cases suspected, quickly spread in all provinces of china, in few weeks other countries is also reported which was effected in international travellers Vietnam, Thailand, Japan, Australia, Russia, USA 9th January 2020 new situation more than 95000 confirmed cases and 65 countries affected in central Korea, Iran and Iraq, and Italy 3300 peoples have died this epidemic WHO declares global health emergency at 30th January 2020.This as led to the global economical condition.

The Corona virus pandemic could deal a crippling blow to the Indian travel and Tourism industry, especially with the economic impact being assessed to ruin into thousands of Crores of rupees.. This is the one of like in bound, out bound and domestic leisure, adventure ,heritage & niche segments. The Whole tourism value chain across hotels, travel agents, tour operations destinations, restaurants, family entertainment venues and air, land and sea transportation have been hit. CII tourism committee said inbound foreign tourism on over USD 28 billion in value terms accounts for an average 60-65 percent between October to March. From November the percentage of cancellations started going up in this segment exponentially and is reaching a peak of almost 80 percent now in March in many Indian locations. The forward Bookings for the inbound season of October 2020 March 2021 which should have started picking are all muted. These are showing highly discouraging signs with cancellations of important global increasing prices for the summer season in order to pre-empt weakening of

demand on the domestic side. As per data shared by IXIGO, average one-way fares compared to a week ago are down by 33 percent, 27 percent, 16.8 percent on the New Delhi, Hyderabad, Mumbai and Bangalore routes. PAYTM senior Vice president Abhisheka Rajan said that it's the big loss to Indian tourism especially domestic travels..

In this time India's health sector notoriously weak but setting like testing, medical preparedness on the ground, sanitising, pharmacy facilities protection force arrangement. Precautions everything is under control. Confidence among the people. But this was no goes up. What's wrong with us, this land warm weather, controlling system of Government, Summer season, Visa facility for 14 days from March to April 15th was cancelled and new Visa permitted also get banned. All the peoples control under the lock down, so in this way winding travel, hotel and restaurants all are in blocked and Flight cancelation of Agra, Bodhgaya, Jaipur, Jodhpur etc. because the awareness this crisis, about the presence of this factor tourist centres like Delhi, Mumbai, Chennai are below the less of tourists a lot percent 2 lack crore rupees in loss to this land.

Tourism is important for the India's economy and is growing rapidly. 2015th report said that Delhi, Mumbai, Chennai, Agra and Jaipur were the five most visited cities of India by foreign tourists in that time. The Travel and Tourism competitiveness Report 2019 ranked India 34th out of 140 Countries overall, India improved its ranking by 6 places over the 2017 report which was the greatest improvement among the top 25 % of countries ranked. The report ranks the price competitiveness of India's Tourism sector 13th out of 140 countries. It mentions our India has quite good. In this hope Modi government has set a good system of opposing the epidemic days. The COVID-19 pandemic has its footprints all over the nation like Mumbai, Chennai, Delhi, Maharashtra, Andhra Pradesh, West Bengal, Madhya pradesh, Karnataka Rajasthan, Tamilnad etc., in these regions 13 cities are considered to be the worst corona virus affected location and Gujarat and Maharashtra high recorded of COVID cases fatality count had crossed 1000. Totally India ranks 9th in the number of confirmed COVID-19 cases. During the difficulty days UNICEF delivered PPE(Personal Protective Equipment)kits, to stop the spread of corona virus in India. Its contains coveralls, Shoe covers medical gloves, N 95 Respirator surgical mask & a face shield. India also co-operate with other nations especially supply of ICU (Intensive Care Unit) .have a friendly with COVID devastated land like turkey, iran, Iraq, America.

Situation of India

When COVID-19 spreading all over the land, India have in good secure. But later in march the cause of international travelling entry of Indians who lives in other countries entry was deal a worst position was start to been a pandemic in this land .so march 21st Modi government was announced" Janatha curfew" launch of the find on his twitter account on march 28 .that banned of the bars, gymnasiums, entertainment parks, cinema halls, metro rail and International air travel .malls, club .pubs, etc., night curfew for all non essential activities 7 p.m to 6. Am. Its also continue in 4 steps like depend upon the situation of tha state and country. In all over the land . Face masks, sanitizing ,social distancing are mandatory and work from home preferable .no more permit system for interstate movement of vehicles no restriction on movement within and outside a state. Totally global corona virus cases surpassed 6 million on may 31st 2020.and India registered in the month of may end highest spike of 8380 COVID-19 cases.

Conclusion

Tourism sector is one of the main important sectors of the economy. Many countries take advantage of covering the budget deficit with the help of profits coming from tourism. But tourism has its own unique features

that differentiate this sector from the others. Tourism is viewed as a general economic service and also a social phenomenon. This phenomena has a very large industry in the world . our nation is also depend upon the main sector of economy is the tourism. The principal motivation for tourism is being better acquainted with people of other countries .

Reference

- [1] Tourism National Integration-----Dr.Ganesh Mishra---PBD---Delhi
- [2] Cultural Tourism and Development-----Sonam Khan---NONI---Delhi-2009
- [3] Development of Tourism-----Neeraj Sharma---SAMPARK---Allahabad---1998
- [4] Newspaper-----Hindu-----2020
- [5] Ministry of Tourism official website 2020
- [6] Tourism department official website 2020
- [7] The report of the Travel the tourism competitiveness Index 2018

Unemployment dimensions of covid-19 and Government response in India –An analytical study

Dr.G.K. NAGARAJU

Assistant Professor of Economics

Government First Grade College, Tumkur

Email:gknagraj2009@gmail.com, Ph.No:9964529443

Abstract

The present article has made an attempt to insights the impact of covid-19 on unemployment in India. The COVID-19 induced economic disruptions, up to 135 million jobs could be lost and 120 million people might be pushed back into poverty. All of which should have a hit on consumer income, spending, savings and their living standards. The worst of COVID-19's impact would felt by India's most vulnerable in terms of job loss, poverty increase and reduced per-capita income, which in turn will result in a steep decline in the Gross Domestic Product (GDP).Especially informal/unorganised migrate labour force severely affected due to Covid-19, nearly 70 percent of the labour force lose their jobs. It is essentially to accelerate the recovery which includes strengthening the 'safety net' significantly for the most vulnerable, enabling the survival of small and medium businesses, restarting the rural economy and providing targeted assistance to at-risk sectors. The study also emphasised on policy package of the government towards the depress caused due to covid-19.

Keyword: covid-19, poverty, unemployment, migrant workers, GDP, unorganised sector.

Introduction

The corona virus pandemic disrupts the whole world and most of the economies badly hit in the sphere of GDP growth rates, employment, poverty and living standards of the people with lower income groups. The economic and labour crisis created by the COVID-19 pandemic could increase global unemployment by almost 25 million(UN &ILO report) the ILO Based on different scenarios for the impact of COVID-19 on global GDP growth, the ILO estimates indicate a rise in global unemployment of between 5.3 million ("low" scenario) and 24.7 million ("high" scenario) from a base level of 188 million in 2019.

The first case of the COVID-19 pandemic in India was reported on 30 January 2020. As of 25 May 2020. The Ministry of Health and Family Welfare have confirmed a total of 138,845 cases, 57,721 recoveries (including 1 migration) and 4,021 deaths in the country. India currently has the fourth largest number of confirmed cases in Asia with number of cases reaching the 100,000 mark on 19 May 2020. India's case fatality rate is relatively lower at 3.09%, against the global 6.63% as of 20 May 2020. Six cities account for around half of all reported cases in the country – Mumbai, Delhi, Ahmedabad, Chennai, Pune and Kolkata. As of 24 May 2020, Lakshadweep is the only region which has not reported a Covid case.

The lockdown came into force on March 25, initially for three weeks then extended to May 17 and then to end of May. Some curbs were eased on April 20, but many commercial activities and all public transport remain suspended. Migrant laborers are suffering. Many started losing jobs as construction sites shut down. With no money, tens of thousands abandoned cities, trodding to their hometowns and villages, some hundreds of

kilometres away in the absence of public transport, reflecting their level of distress. This deep slowdown and across the board pain leaves large swathes of India's informal workforce vulnerable, particularly in the construction, manufacturing and services sectors," Crisil Research said in an April 30 note. "The most affected are daily-wage earners and those with no job security. About 90% of India's 500-million strong workforce toils in unregulated businesses and jobs, part of a vast informal economy. India has seen a sharp spike in new corona virus cases with the total crossing 1,30,000 and the nationwide death toll has crossed 3000 so far, about 70% of which surfaced in this month alone. In this backdrop the present study efforts to analyse the impact of COVID - 19 on Indian labour market.

Objectives: The present study sets the following objectives

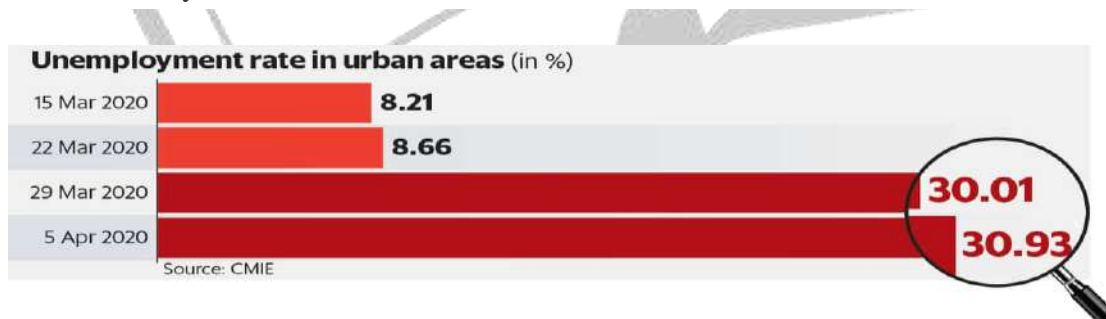
1. To examine the current status of unemployment in India.
2. To study the state wise growth rate of unemployment during COVID-19 period..
3. To analyse the sector wise job loss during pre Covid and during covid period.
4. To assess the government action towards the crisis.
5. To give effective suggestions for the recovery.

Methodology

The study used only secondary data and it has been collected from various reports, such as CMIE report, RBI report, and economic times and from various websites such as my gov.com and Times of India.com.

Unemployment rise to 35 per cent from 7.6 per cent resulting in 136 million jobs lost and a total of 174 million unemployed. Poverty alleviation will receive a set-back, significantly changing the fortunes of many, putting 120 million people into poverty and 40 million into abject poverty. "India is headed towards a W-shaped economic recovery with a potential GDP contraction of 10.8 per cent in FY 20-21. An opportunity loss of USD 1 trillion is staring India in its face.

The informal economy runs on a daily basis, so the real brunt of the lockdown has to be faced by the people such as rickshaw pullers, vegetable vendors, small pity shops and construction workers. They are the worst hit segment in the economy.

With every passing week of the nationwide lockdown, more workers and labourers are losing trust in the job market and leaving it. The labour participation rate has dropped by 7.2 percentage points to a mere 35.4 per cent during the lockdown so far, showing a big portion of the working-age population has quit the labour markets, said the Centre for Monitoring Indian Economy (CMIE). It also underlined that over 7 crore people have quit the labour markets in a month. The severe fall in the labour participation rate has also pulled down the unemployment

rate to the lowest level during the national lockdown as people who do not intend to work are not considered unemployed.

The unemployment rate stood at 21.1 per cent during the week ended April 26, from the 26.2 per cent rate recorded in the preceding week. The national lockdown did not just throw 7.2 crore out of the labour force but it also drove another 8.5 crore to some kind of desperation to look for jobs in the middle of a national lockdown when none were available and this desperation suggests that people were highly vulnerable to a loss of livelihood caused by the lockdown,

Meanwhile, lakhs of migrant workers got stranded after the centre suddenly announced a nationwide lockdown. With almost all the businesses coming to a standstill and travel restrictions everywhere, the workers and labourers had almost nothing to rely on for their livelihood. As of the end of April, had the highest rate of unemployment in the country. It is presented in the following table-1, it represents the state wise unemployment growth rate during the lockdown period.

Table-1, showing state wise growth rate of unemployment in India during

Sl.No.	State	%
1	Puducherry	75.8
2	Tamil Nadu	49.8
3	Jharkhand	47.1
4	Bihar	46.6%.
5	Haryana	43.2
6	Karnataka.	29.8
	Uttar Pradesh	21.5
7	Maharashtra	20.9 Maharashtra

Source-Economic times.Telecom.com

Data shows a steady increase in unemployment since the start of the pandemic, with the week to March 29 showing the sharpest spike to 23.81% with the monthly unemployment rate in April at 23.52%, up from March's 8.74%

Hilly States had the lowest incidence of unemployment as of April, pointing out that the rate in Himachal Pradesh stood at 2.2%, Sikkim at 2.3% and Uttarakhand at 6.5%.

According to Aditya Narayan Mishra, director and CEO of CIEL HR Services -Total Manpower in the telecom sector is approximately 20 lakhs. This includes Operators, Infra Providers, Towers, and Data Centres & Handsets. Jobs lost due to Covid-19 has been 70,000 (This excludes the 7 lakh employed in handset manufacturing, which was shut during the lockdown). Losses are likely to be in the areas of operators, ISPs, Tech solutions due to cost optimisation drive. Some losses in Handset sales due to lack of demand.

Massive unemployment has started hitting urban India. For many sectors, the worst is yet to come. Thousands of young Indians are losing jobs, most with minimal notice, in a country without formal safety net. Tech, ed-tech and banking/finance are the few bright spots.

Table-2, sector wise unemployment during pandemic in India.(in Millions)

Sl. No.	Sectors	Pre-covid employees	Job loss due to covid
1	Auto manufacturing	5 millions	2 to 3 million
2	Auto dealership	4 millions	200000
3	Retail (organised and unorganised)	46 million	6 million
4	Real estate	70 million	14 million
5	Travel and tourism	55million	38 million
6	Restaurant	7.3million	2 million
7	Media &entertainment	6 million	6 to 7 Lakhs
8	Education	18 million	3.6m to 4.5 million
9	Telecom service, manufacturing	2million	70,000
10	steel	2 million	200000 to 2,40,000

Source-Economic Times, Tele.com

Discussion and findings

Hardest hits are migrant labours, nearly 70 percent of the labour force lose their jobs, as far as auto manufacturing sector it may get worst because the demand likely to stay low and 55 percent of employees on contract who can be fired easily., in auto dealership is concerned it became worse because labour is the 40 percent of the dealer cost hence cutting jobs is easy way to cut cost. In retail organised and unorganised sector due to down fall in consumes trade, more jobs may go, and Samsonites largest franchisee Bag zone lifestyle is shutting 100+ stores. In real estate sector the demand has already been a very low; due to pandemic the middle class may defer home buying.

Tourism unlikely pick up even later this year, allied sectors such as guides and tourist transport can see 10-12m more job losses. Restaurant sector may not recover for months,4 out of 10 restaurants may not open. If industry, real estate stays down, most job losses may be in secondary steel sector. If entertainment industry faces a demand crunch with virtually no ad revenue, media industry has been hit hard. Broad casting 5 percent job cuts, radio 8 to 10 percent and print media are facing job losses too. Low demand and tight funding may claim more jobs; Ola has fired around 5000 this year. Only IT sector has been a minimal effect on job loss. Internet business has also been recorded the job loss of 80,000 to 1 lakh.

According to the CMIE weekly report, the unemployment rate fell from 27.1 percent to 24 percent for the week ended May 10 while the labour participation rate rose from 36.2 percent to 37.6 percent as the government opens up industries in a staggered manner. Employment rate also rose from 26.4 percent to 28.6 percent. Data from CMIE's Consumer Pyramids Household Survey shows youngsters in the age group 20-24 years accounted for 11% of those who lost jobs while they constituted 8.5% to the total employed persons in the country in 2019-2020. According to CMIE, another 14 million jobs were lost in the age-group 25-29 years. "This loss again, was disproportionately high as this group accounted for 11.1% of total employment in 2019-20 but it accounted for 11.5% of the job losses.

3. Government response towards covid crisis.

Countries are taking unprecedented measures to combat the spread of the disease, while ameliorating its pernicious effect on the economy and labour market. Country policy responses are presented within the **four**

pillars of action defined by the ILO to lessen the impact of COVID-19 on businesses, jobs and the most vulnerable members of society.

Pillar 1: Stimulating the economy and jobs.

- Active fiscal policy
- Accommodative monetary policy
- Lending and financial support to specific sectors including the health sector

Pillar 2: Supporting enterprises, employment and incomes

- Extend social protection for all
- Implement employment retention measures
- Provide financial/tax and other relief for enterprises

Pillar 3: Protecting workers in the workplace

- Strengthen OSH measures
- Adapt work arrangements (e.g. teleworking)
- Prevent discrimination and exclusion
- Provide health access for all
- Expand access to paid leave

Pillar 4: Using social dialogue between government, workers and employers to find solutions

- Strengthen the capacity and resilience of employers' and workers' organizations
- Strengthen the capacity of governments
- Strengthen social dialogue, collective bargaining and labour relations institutions and processes

The government should launch "Make in India 2.0" to capture global opportunities, build 'Modern India', accelerate Digital India and Innovation, strengthen global investment corridors with the US, UAE, Saudi Arabia, Japan and the UK, debottleneck land and labour and transform banking and financial markets in a bid to secure a sustainable economic future for 1.3 billion Indians.

Government of India (Finance minister) announced on 24th March 2020 certain relief measures in view of COVID-19 outbreak. March 26: INR 1.7 trillion (~USD 22 billion) relief package announced by the Finance Minister and 20 lakh cores package in the month of April to the farming sector and agribusiness activities followed by weavers, construction workers, auto and taxi drivers MSME.etc,. The relaxation in the lockdown can immediately reduce some pain and damage done to the livelihoods. The partial relaxation of the lockdown from the week of April 20 did have an impact on employment, majorly in the agriculture and rural areas because the initiatives under taken by the central Government to ease the situation.

Employment related policies.

- About two-thirds of population will be covered under the Pradhan Mantri Garib Kalyan Anna Yojana (Food scheme)

- Everyone under this scheme will get 5 kg of wheat and rice for free in addition to the current 5 kg allocation for the next 3 months
- In addition, 1 kg of preferred pulse (based on regional preference) will be given for free to each household under this Food scheme for the next three months.
- This distribution will be done through Public Distribution Scheme (PDS) and can be availed in two installments.
- Farmers currently receive INR 6,000/- every year through the PM-KISAN scheme (minimum income support scheme) in three equal instalments. The government will now be giving the first instalment upfront for fiscal year starting April 2020. About 86.9 million farmers are expected to benefit from this immediately.
- MNREGA workers: Wage increase from INR 182/- to INR 202/-. Such increase will benefit 50 million families. The wage increase will amount into an additional income of INR 2,000/- per worker.
- 30 million senior citizens, widows, disabled to get one-time ex-gratia amount of INR 1,000 in two installments over the next 3 months.
- 200 million woman Jan Dhan account holders to be given ex-gratia amount of INR 500 per month for the next 3 months, to run the affairs of their household.
- Women in 83 million families below poverty line covered under Ujwala scheme will get free LPG cylinders for 3 months.
- For 630,000 Self-help Groups (SHGs), which help 70 million households, the government is doubling collateral-free loans to Rs 200,000.
- State governments have been directed to use the welfare fund for building and construction workers. The District Mineral Fund, worth about INR 310 billion, will be used help those who are facing economic disruption because of the lockdown.

Healthcare related

- The Finance Minister has announced medical insurance cover of Rs 5 million per healthcare worker. About 2 million health services and ancillary workers will benefit from such insurance scheme.

Organized sector related – Social security

- The Employees Provident Fund Organization (EPFO) has announced - employees who contribute to EPF can withdraw up to 75 percent of the account balance or 3 months' basic salary and dearness allowance, whichever is lower.
- Establishments which employ up to 100 employees and if 90 percent of whom earn up to INR 15,000 per month, the government will pay the employee provident fund contribution both of the employer and the employee (12 per cent each) for April 2020 to June 2020
- EPFO have extended the due date for payment of contribution for wage month of March 2020 from 15 April 2020 to 15 May 2020 (30 days grace period)
- Non-refundable advances may be granted to a member of a provident fund, subject to certain conditions.
- India will provide free food grains to millions of migrant workers hardest hit by a weeks-long lockdown as well as offer employment under a rural jobs program.

- The government will spend 35 billion rupees (\$463.06 million) on food for nearly 80 million migrant workers over the next two months, Sitharaman told a news conference.
- The allocation is part of a 20 trillion rupee (\$266 billion) fiscal and monetary package to prop up the ailing economy. Millions of workers have fled large towns and cities after they lost their jobs during the lockdown, which is aimed at curbing the spread of the novel corona virus.
- "The government is concerned about migrant workers," Sitharaman said, and had provided funds to states to provide shelter, food grain and transport for migrants.
- Since April, the government has spent 100 billion rupees to offer work to near 23 million unemployed people in rural areas under the ongoing rural job guarantee program.
- The government also plans to extend a bank loan interest subsidy program for affordable housing to rented housing for migrant workers.
- it announced new credit lines by offering bank guarantees on loans of over \$60 billion to small businesses, shadow banks and power companies.
- In an address to the nation, Prime Minister Narendra Modi said the package was equivalent to 10% of India's gross domestic product, and was meant to support workers and businesses reeling from the impact of the prolonged shutdown.
- Street vendors and farmers would get new subsidized bank loans, and that nearly 30 million farmers had so far benefited from a three-month moratorium on bank loans amounting to 4.22 trillion rupees.

Suggestions and conclusions;

- It has been suggested that, to implement a holistic approach to address and mitigate the problem of unemployment in the formal as well as informal sector in the country.
- Government should give keen interest for SHGs and provide financial assistance, so as to involve themselves in their won works.
- Intensification of Rural industrialization to create enough employment opportunities for unorganized labours in the rural areas and to reduce migration.

References

- [1] **ILO Report**
- [2] **www.my gov.com**
- [3] https://www.business-standard.com/article/pti-stories/covid19-pandemic-most-challenging-crisis-since-world-war-ii-un-chief-120040100323_1.html
- [4] <https://www.worldometers.info/coronavirus/#countries>
- [5] <https://news.un.org/en/story/2020/03/1060132>
- [6] <https://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/who-praises-pm-modis-initiatives-to-fight-covid-19-pandemic/videoshow/74945537.cms?from=mdr>
- [7] <https://tennews.in/india-scores-100-100-in-oxford-universitys-tracker-measuring-governments-response-to-covid-19/>
- [8] wikipedia

Digital marketing courses - emerging trends

Ramesh B .R.

Assistant Professor

Department of Commerce & Management

Government Arts, Commerce & Post Graduate College (Autonomous)

Hassan -573201, Karnataka state

Ph :6360868030,

Mail ID - ramumanasi@gmail.com

Abstract

This paper focuses on emerging trends on online digital sales and marketing courses. There are innumerable opportunities for youth in e-commerce sector especially in digital sales and marketing sector. This is an era of digitalization networking and on line consumerism. Online consumers are plenty in number because India is a youthful country. Digital App development , Video production , branding, web designing, Search engine optimization, Social media designing, Content marketing etc offers lots of careers for students. This scenario needs a learning atmosphere which acts as a platform for overall understanding of digital sales and marketing trends. Understanding e-commerce sector its competitive landscape calls for demonstrating aptitude, strong attention and implicit thinking ability. Harnessing the potential of internet marketing or online marketing an defectively leveraging its impact on consumers needs strong foundation in digital marketing .

Key words: Digital marketing courses, trends, challenges

Introduction

This is an era of digital revolution; technology has plenty of opportunities for marketing. This is an era of digitalization networking and on line consumerism. From door to door marketing tools has changed from humans to gadgets. It has made easier to penetrate through a large segment of customers at minimal efforts. with the growth of digital gadgets , Online consumers are plenty in number because India is a youthful country. Pioneering efforts of Michael Aldrich online shopping in 1990 followed by Thomas holidays in 1992 India mart B2B in 1996 and flip cart in 2007 , the segment is growing perennially.

Digital marketing concept

Digital marketing is a dynamic concept that requires deep understanding a complete and understanding of digital marketing concepts is very much necessary. All India management Institutes lists following tools involving digital marketing.

Digital Marketing share

The following table shows the percentage share of various sector in digital marketing

IT sector	30
Real estate entertainment sports sector	35
Education sector	20
Government sector	5
others	10

Digital Marketing Programs

Harnessing the potential of internet marketing or online marketing and effectively leveraging its impact on consumers needs strong foundation in digital marketing

Digital marketing competencies required

Understanding and estimating the mindset of the consumers requires several competencies listed as below

1.	Accessing the realm of social media
2.	Benefiting the marketers through better consumer segmentation
3.	Designing tools to enhance online consumer experiences
4.	Evaluating internet marketing metrics
5.	Exploring the emerging digital tools
6.	Extracting consumer decision making trends in marketing.
7.	Forecasting consumer trends and consumer analytics
8.	Integrating digital marketing
9.	Monitoring evaluating internet traffic
10.	Understanding and estimating the mindset of the consumers

Digital marketing Challenges- but there are several challenges in digital courses in digital marketing .

1. **The challenge of Developing Digital content** -Developing an overall understanding of digital marketing/ online platforms mainly web analytics is a very big challenge
2. **Digital divide** -Learners come from different backgrounds for example digital literacy is not uniform across all Indian states. thus, inform access to social media tools is also very challenging .
3. **Digital curriculum detailing** - Learners have to understanding key concepts of content marketing and display marketing in detail and only short term certificate courses will not support them with intricate knowledge . Managing all digital campaigns starting from idea planning, media scheduling, performance analysis and optimization of profits , a learner needs to learn everything about digital marketing and sales.
4. **Digital monitoring** - Managing and establishing processes of monitoring with digital business towards enhancing business impact is also very significant. driving digital marketing efficiencies and reaching through continuous communication plays a key role .
5. **Digital innovation-** Innovation using different platforms and new products of formats active co-creation and planning with online platforms is also very much necessary.

Thus, successful digital courses need to cater to digital dynamics through hands on training, innovative methods to handle large scale campaign and best ways to promote brand impact.

1. **Understanding e-commerce sector** - Understanding e-commerce sector its competitive landscape calls for demonstrating aptitude, strong attention and implicit thinking ability. Only quick learners survive in this sector because this sector calls for speedy learning, tacit understanding skills, fast paced working and dynamism.
2. **Leveraging internal support** -leveraging internal support and driving collaborations with the advertising agency business team
3. **Creating a strategic frame work** - positioning identify targets audiences developing marketing plans with specific objectives across different channels and segments . Creating a strategic frame work to set and evaluate goals for every marketing campaign needs further skills of digital science. Besides, collecting interests from face book manger , Google Analytics , Google acquisition channels etc to optimize ROI including highlighting potential investments tradeoffs between channels measuring and reporting performances and growth on a regular basis is all very much necessary skills. One has to remember that learners are to work with global level performance agencies hence they need to learn best execution process skill and they are best rewarded with great careers.

Career opportunities and jobs available

Plenty of career opportunities for youth in digital marketing segments which are listed as below.

1	Digital market segment	Mobility and digital content strategist
		Mobility and digital content consultant
		Mobility and digital content analyst
		Mobility and digital content associate

2	Intern segment	digital marketing intern
		Lead brand strategist
		Branding intern
		Marketing intern (work from home)
3	Social media segment	Social media Executive
		Social media Manger
		Social media Specialist
4	Digital hacking segment	Digital Hacker manager
		Digital Hack Planner
		Hack Strategist
5	Digital campaigns segment	Digital Campaign operator
		Digital Campaign Manager
		Digital Campaign Planner

Skills required for digital marketing for fresher Commerce graduates – Digital marketing is becoming popular with youth and commerce graduates across the country are finding great careers in digital marketing segment. But there are several special skills needed for becoming an expert in digital marketing.

1. Knowledge of search engine operation skills
2. Knowledge of pay per click advertising skills
3. Knowledge of copy writing skills
4. Knowledge of e-mailing skills
5. Knowledge of conversation rate optimization skills

Companies such as Adweta , CIS , i-perspective, I- prism, 8 views. K web etc are leading marketing agencies in India.

Role of higher education sector

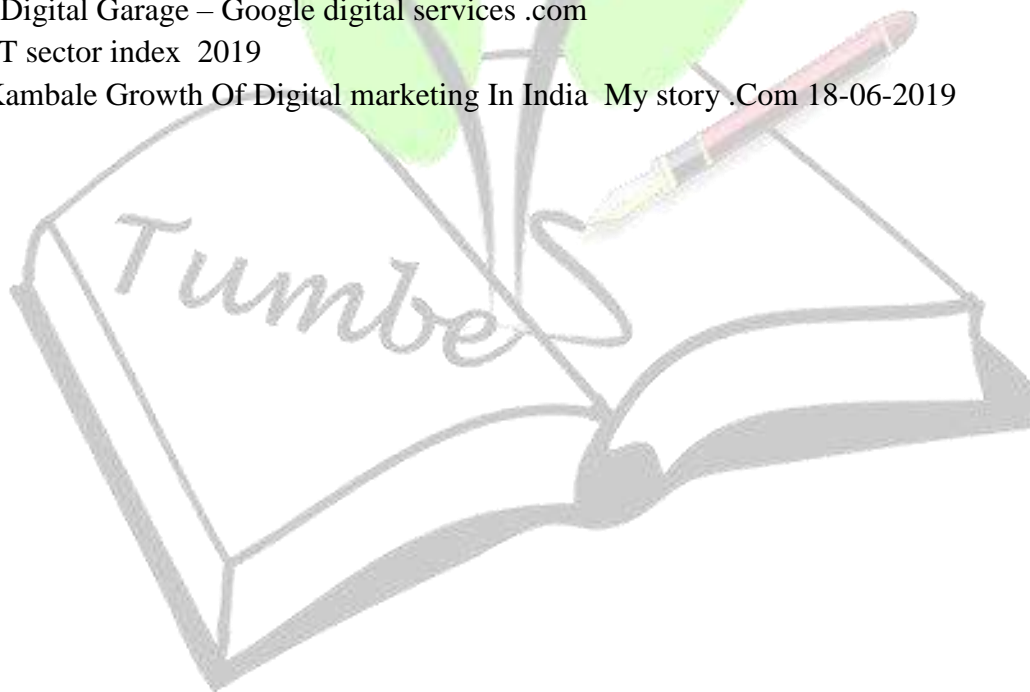
Higher education sector can initiate innovative courses which support learners in better understanding of consumer behaviour in all online platforms. Higher education institutions need to confer focus on curriculum which truly supports exploring all emerging digital tools. Learners have to be introduced to critical understanding of internet marketing metrics and consumer trends Understanding consumer analytics is very critical point in success of digital courses. . But above all, a clear understanding, evaluating and estimating the mindset of the consumers is very essential as India is divided as rural and urban consumer , the dissimilar nature of market demands pose a big question. Hence, digital courses need to focus on basic understanding of emerging consumer trends. Digital marketing supportive courses which focus on providing understanding e-commerce sector & its spirited background needs for demonstrating genuine aptitude, well-groomed attention and implied thinking ability. Only quick learners survive in this digital sector because this sector calls for speedy learning, tacit understanding skills, fast paced working and dynamism. Higher education sector needs to institutionalize internal support through increased academic collaborations with the global digital marketing and advertising agencies, business teams and marketing agencies. Higher education sector can come up with restructuring digital infrastructure .Thus , creating a strategic curriculum frame work with developing visionary marketing specific objectives is the need of the hour.

Conclusion

Thus, the emerging discipline of digital marketing offers opportunities for digital innovation, along with profitability and affordability. Consumer is the king and digital world offers consumer lots of choices in marketing. All economic activities revolve around consumer satisfaction. Hence, Digital marketing courses not only open opportunities for the youth but also enormous opportunities for organizations of digital marketers, web designers, web analysts and web developers. Higher education sector can initiate innovative courses which support learners in better understanding of consumer behaviour in all online platforms. Higher education institutions need to confer focus on curriculum which truly supports exploring all emerging digital tools. Learners have to be introduced to critical understanding of internet marketing metrics and consumer trends and consumer analytics. But above all a clear understanding, evaluating and estimating the mindset of the consumers is very essential. Hence, digital courses need to focus on consumer trends and its suggestive volatility.

References:

- [1] Digital Marketing Courses in India- learn digital website
- [2] Digital marketing for beginners 2020
- [3] Dr Satinder Kumar - Digital marketing insights 2019
- [4] Dr. Manoj Bansal - Digital marketing strategies 2019
- [5] Fundamentals Of Digital Marketing- website learning.com
- [6] Godfrey par kin- Digital strategies for online success . 2019
- [7] Google Digital Garage – Google digital services .com
- [8] Indian IT sector index 2019
- [9] Oshin Kambale Growth Of Digital marketing In India My story .Com 18-06-2019

Managing heritage sites through guided tourism – new reflections

Dr. Dhamodhara M S

Lecturer, Department of History
Government First Grade College for Women
Hassan 573201, Karnataka state
Mail id - damupalegar@gmail.com

Abstract

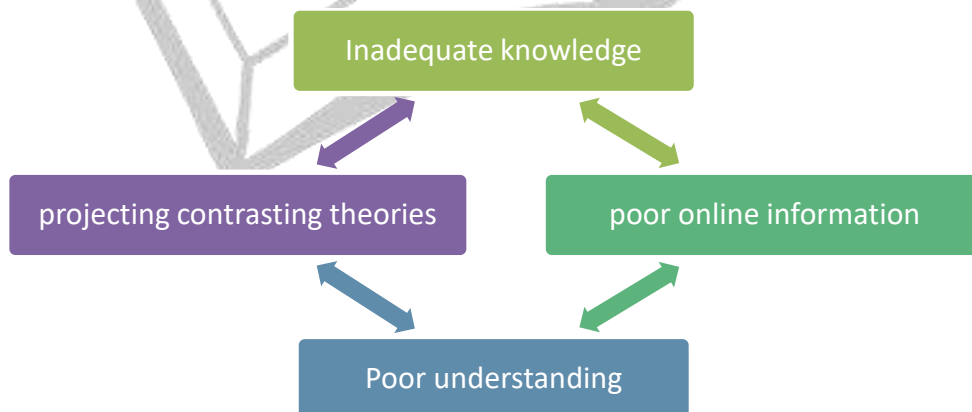
This paper focuses on managing heritage sites through guided tourism. Indian history is replete with historical structures, artefacts, monuments and objects of heritage. Domestic as well as foreign visitors are increasing every day and Indian heritage sites are always flooded with tourists. But the great Indian historic references are missed in heritage centres because several of these heritage sites do not have guide facility. Visitors visit the destinations and leave so much to imagination and the historical truth always remains undelivered. If Tourist guides are made available in every tourist destination, then tourists' experience virtual historical environment. This also adds to promotion of historical awareness among public. The acts of vandalism, premeditated destruction, neglect and disregard of historical artefacts etc can be contained if guided tourism persists. Hence there is a need for designing policies about guided tourism in all heritage destinations and positively support dissemination of historical information about all types of tour destinations.

Keywords: Guided tourism, trends, benefits, challenges, role of higher education sector

Introduction

India is a land of myriad culture, history and archaeology. Annals of Indian history are replete with references to innumerable dynasties ruling over Indian sub continent, countless monuments, and limitless construction activities foraying Indian inheritance and legacy. Beginning from Harappan civilization to advent of British, Indian historical references are brim with incredible destinations reflecting Indian thoughts and achievements.

Issues encountered -But tourist to heritage destinations often encounter issues as shown in this diagram

1. Poor knowledge about heritage site – This makes tourist bored and certain destinations do not match the tourist' aspirations.
2. Poor online information about heritage site – There is very poor online information about all heritage centers.
3. Contrasting theories about the heritage sites such as date of construction , style of construction , materials used for construction , design and plan of construction , etc.
4. Poor understanding of the historicity of the place makes tourists very poor tour experience.
5. Inadequate Guidance about Heritage management also deters tourists from revisiting the destinations.

Besides tourists face inadequate knowledge sharing about destinations. There are several other lacunas

1. There are very few trained tour guides in popular heritage destinations such as Sri Channa keshava temple complex Belur, Hampi group of monuments , Hampi , Hoysaleswara Temple Halebid , Shravanabelagola, monuments complex at Badami & Aihole etc . These destinations attract heavy influx of tourists and all round the year. Sometimes hoards of School children visit these places as apart if educational tour. But limited number of tour guides struggle to cater to larger audiences.
2. Certain historical temples in Amritapura, Belawadi, Hullekal , Chickmangalore , Aihole , Pattadakal , Kolar , Chitradurga , Koravangala, and Tumkur do not have trained guides . These are Hoysalas period temples and are rich in monumental description and innate carvings. People who visit these places often find it difficult to identify the period, location information and archeological importance of the monuments.
3. Some heritage temples even though own several trained guides, they do not have any infrastructure for tourist guides. For example prior training , intensive awareness sessions, consistent orientation, supportive literature
4. Several of the guides are not paid either by the government run archeological Survey Department or Monument Management authority or Local government bodies. Sometimes they are paid by the public.
5. As there are no fixed cadre n Tourist guides, they are guides and they will remain guides forever. Seniority, Career advancement benefits, incremental support etc are a dream for several of them.
6. Sometimes there are no fixed salary / insurance / increment benefits for guides, States follow individual pattern in paying Trained guides.
7. There is no institutional training pattern for guides. There is no single standardized training Academy for training guides uniformly across all heritage Destinations . Several of the guides are not paid either by the government run archeological Survey Department or Monument Management authority or Local government bodies. Sometimes they are paid by the public.
8. As there are no fixed cadre n Tourist guides, they are guides and they will remain guides forever. Seniority, Career advancement benefits, incremental support etc are a dream for several of them.
9. Sometimes there are no fixed salary / insurance / increment benefits for guides, States follow individual pattern in paying Trained guides.
10. There is no institutional training pattern for guides. There is no single standardized training Academy for training guides uniformly across all heritage Destinations .
11. Several of the guides are not trained to become guides most of them do not have Guide State / Institutional ID cards or any other official identity.
12. Several of the self acclaimed guides do not even have basic educational qualifications or historical knowledge about heritage destinations.

Benefits of guided tourism

It is often observed by World Tourism Index reports that Tourists' satisfaction is the mainstay for tourism development. If tourists' are not happy with their tours then the main objective of tourism itself fails. Countries across the globe have taken several initiatives to increase the satisfaction and guide tourism is one such initiative. But several countries have also made innovative approach to increase guided tourism destinations through institutionalising tour guide courses. The following benefits are more conspicuous

Safety, Secure, Convenient, Inside knowledge, Socialization, Tourist Friendly, Systematic, Disciplined

Disadvantages of guided tourism- There are several disadvantages about guided tourism

1. long explanation
2. improper information
3. Tourists get very less time to visit other local places because their time is spent in hearing to exuberating/ irrelevant or concocted stories.

Additional initiatives- But there are certain initiatives which can be focused as follows

Designing policies about guided tourism in all heritage destinations
Dissemination of historical information about heritage destinations
Encouraging of heritage destinations to adopt tour guides
Gathering complete information about heritage destinations
Implementation of international recommendations on guided tourism
Promotion of research on guided tourism
Taking support for community stake holders about guided tourism

Conclusion

Thus, tours accompanied by trained guides become more appealing and interesting. Satisfied tourists share a good feedback if their tours are cherishing, further satisfied tourists are the backbone of good tourism practices. But Government policy makers need to focus on institutionalizing Tour guide training facilities. Higher education sector can add supportive bases for training guides at all types of Heritage destinations. This will add values to National solidarity and national integrity building initiatives.

References -

- [1] Laws on Antiquities, and Cultural Heritage, Ministry Of Culture, Government Of India Publication, New Delhi 2017
- [2] Monika Prakash- Indian Tourism A View From Outside, 2017
- [3] Monuments, Acts And Rules, Archaeology Survey Of India, Ministry Of Culture, Government Of India Publication, New Delhi 2017
- [4] A report on Monuments, Acts And Rules, Archaeology Survey Of India, Ministry Of Culture, Government Of India Publication, New Delhi 2010
- [5] Report of The Ministry Of Higher Education Government Of India Publication New Delhi 2016
- [6] Report of the Research Division, Ministry Of Tourism, Government Of India. New Delhi 2017
- [7] Report of the Research Division, Ministry Of Tourism, Government Of India. New Delhi 2018
- [8] The Report of the United Nations Environmental Program – The Asian Brown Cloud – Climate & Other Environmental Impacts 2012
- [9] The Report of The World Travel & Tourism Council, Government Of India. New Delhi 2018
- [10] The Report of The World Travel & Tourism Council, Government Of India. New Delhi 2019

Recent Trends in Banking-2020

Lakshmiranganatha R

Assistant Professor of Commerce

Government First Grade College, Hosadurga - 577527

E-mail: lrngfgc2003@gmail.com, Mob No: 9480468935

ABSTRACT

The banking sector plays a significant role in the development of the country's Economy. Due to changing scenario, banks are paying more attention to expanding their activities from just lending and borrowing to other ends like electronic banking, mobile banking, leasing, insurance merchants, and bill payer etc. Today the banking industry is stronger and capable of withstanding the pressures of competition. The growth of banking sector depends upon the services provided by them to the customers in various aspects. Recent years banking system provides E-banking System of all the customers. During the transactions, banks have seen tough competition, risk and revolutionary changes forcing them to take immediate steps to retain market share redress the grievances as fast as possible by maintaining good environment. It also reflects the various reforms were caused to improve their services to satisfy the customers. The different technologies which are used by banks for conducting day-to-day operations interbank transaction have been changer over the year.

Keywords: Recent Trends in Banking, country's Economy, E-banking, interbank

INTRODUCTION

The Banking industry is vital sectors of any economy. Development of the economy can impact the growth of the country in an incredible way. In the era of "Digital India", the banking services in India have undergone a massive evolution and the phenomenon continues. The change can be attributed to various components like new regulatory policies and customer expectations. However, the one element that has affected banking services the most is technological advancement.

The emergence of innovative financial technology has revolutionized financial services in India as well as the banking sector. It has resulted in the introduction and advancement of several technology trends that have contributed to the radical transformation, growth, and advancement of these industries. The alliance between the innovative technologies of the banking services has changed the conventional systems of handling money, and this collaboration is expected to create a massive shift with emerging trends in financial services.

There has been considerable innovation and diversification in the business of major commercial banks. Some of them have engaged in the areas of consumer credit, credit cards, merchant banking, leasing, mutual funds etc. A few banks have already set up subsidiaries for merchant banking, leasing and mutual funds and many more are in the process of doing so. Some banks have commenced factoring business.

The most important goal of RBI's is to maintain monitoring stability in India. The RBI uses monetary policy to maintain price stability and adequate flow of credit. The rates used by RBI to archive this bank rate, Repo rate, Reserve Repo Rate and Cash Reserve Ratio inflation has been one of the important goal of RBI.

REVIEW OF LITERATURE

A review of existing literature reveals the impact, challenges, trends and development made by Indian banking sector.

Rakesh H M & Ramya T J (2014)

In their research paper titled “A Study on Factors Influencing Consumer Adoption of Internet Banking in India” tried to examine the factors that influence internet banking adoption. Using PLS, a model is successfully proved and it is found that internet banking is influenced by its perceived reliability, perceived ease of use and perceived usefulness. In the marketing process of internet banking services marketing expert should emphasize these benefits its adoption provides and awareness can also be improved to attract consumers’ attention to internet banking services

Raghavan (2006)

In his article “perception of Indian banks in 2020”, that at present over 85% of these payment transactions are electronic and the tradition way of doing banking at the branch level has relatively little importance as compare to electronic banking users. Mostly all the banks including PSU banks would have online ATMs, Phone banking, Virtual banking, E-banking, Internet banking etc. by 2020

OBJECTIVE OF THE STUDY

1. To study the challenges faced by the banking industry.
2. To present the technological developments in Indian banking sector.

RESEARCH METHODOLOGY

This paper is based on descriptive analysis and various secondary information sources from various research papers, journals and magazines. The journal of internet Banking and Commerce, e-service journal, various issues of RBI and also includes websites of banks.

THE INDIAN BANKING SECTOR

The history of Indian banking can be divided into three main phases.

Phase I (1786- 1969)

- Initial phase of banking in India when many small banks were set up

Phase II (1969- 1991)

- Nationalization, regularization and growth

Phase III (1991 onwards)

- Liberalization and its aftermath

With the reforms in Phase III the Indian banking sector, as it stands today, is mature in supply, product range and reach, with banks having clean, strong and transparent balance sheets. The major growth drivers are increase in retail credit demand, proliferation of ATMs and debit- cards, decreasing NPAs due to Securitization,

improved macroeconomic conditions, diversification, interest rate spreads, and regulatory and policy changes (e.g. amendments to the Banking Regulation Act).

Certain trends like growing competition, product innovation and branding, focus on strengthening risk management systems, emphasis on technology have emerged in the recent past. In addition, the impact of the Basel II norms is going to be expensive for Indian banks, with the need for additional capital requirement and costly database creation and maintenance processes. Larger banks would have a relative advantage with the incorporation of the norms.

RECENT TRENDS IN BANKING

Today we are having a fairly well developed banking system with different classes of banks – public sector banks foreign banks, regional rural banks and co-operative banks. The Reserve Bank of India is at the paramount of the banks. The recent trends are,

1. Digitization:

With the rapid growth of digital technology, it became imperative for banking services in India to keep up with the changes and innovate digital solutions for the tech-savvy customers. Besides the financial institutions, insurance, healthcare, retail, trade, and commerce are some of the major industries that are experiencing the enormous digital shift. To stay competitive, it is necessary for the banking and financial industry to take the leap on the digital bandwagon

2. Real Time Gross Settlement (RTGS)

Real Time Gross Settlement system, introduced in India since March 2004, is a system through which electronics instructions can be given by banks to transfer funds from their account to the account of another bank. The RTGS system is maintained and operated by the RBI and provides a means of efficient and faster funds transfer among banks facilitating their financial operations. As the name suggests, funds transfer between banks takes place on a 'Real Time' basis. Therefore, money can reach the beneficiary instantaneously and the beneficiary's bank has the responsibility to credit the beneficiary's account within two hours.

3. Electronic Funds Transfer (EFT)

Electronic Funds Transfer (EFT) is a system whereby anyone who wants to make payment to another person/company etc. can approach his bank and make cash payment or give instructions/authorization to transfer funds directly from his own account to the bank account of the receiver/beneficiary. Complete details such as the receiver's name, bank account number, account type (savings or current account), bank name, city, branch name etc. should be furnished to the bank at the time of requesting for such transfers so that the amount reaches the beneficiaries' account correctly and faster. RBI is the service provider of EFT.

4. Block Chain:

Block chain is the new kid on the block and the latest buzzword. The technology that works on the principles of computer science, data structures and cryptography and is the core component of crypto currency is said to be the future of banking services globally. Block chain uses technology to create blocks to process, verify and record transactions, without the ability to modify it.

5. Electronic Clearing Service (ECS)

Electronic Clearing Service is a retail payment system that can be used to make bulk payments/receipts of a similar nature especially where each individual payment is of a repetitive nature and of relatively smaller amount. This facility is meant for companies and government departments to make/receive large volumes of payments rather than for funds transfers by individuals.

6. Automatic Teller Machine (ATM)

Automatic Teller Machine is the most popular device in India, which enables the customers to withdraw their money 24 hours a day 7 days a week. It is a device that allows customer who has an ATM card to perform routine banking transactions without interacting with a human teller. In addition to cash withdrawal, ATMs can be used for payment of utility bills, funds transfer between accounts, deposit of cheques and cash into accounts, balance enquiry etc.

7. Point of Sale Terminal

Point of Sale Terminal is a computer terminal that is linked online to the computerized customer information files in a bank and magnetically encoded plastic transaction card that identifies the customer to the computer. During a transaction, the customer's account is debited and the retailer's account is credited by the computer for the amount of purchase.

8. Tele Banking

Tele Banking facilitates the customer to do entire non-cash related banking on telephone. Under this device Automatic Voice Recorder is used for simpler queries and transactions. For complicated queries and transactions, manned phone terminals are used.

9. Electronic Data Interchange (EDI)

Electronic Data Interchange is the electronic exchange of business documents like purchase order, invoices, shipping notices, receiving advices etc. in a standard, computer processed, universally accepted format between trading partners. EDI can also be used to transmit financial information and payments in electronic form.

10. Unified Payments Interface (UPI):

UPI or Unified Payments Interface has changed the way payments are made. It is a real-time payment system that enables instant inter-bank transactions with the use of a mobile platform. In India, this payment system is considered the future of retail banking. It is one of the fastest and most secure payment gateways that is developed by National Payments Corporation of India and regulated by the Reserve Bank of India. The year 2016 saw the launch of this revolutionary transactions system. This system makes funds transfer available 24 hours, 365 days unlike other internet banking systems. There are approximately 39 apps and more than 50 banks supporting the transaction system. In the post-demonetization India, this system played a significant role. In the future, with the help of UPI, banking is expected to become more "open."

11. Artificial Intelligence Robots:

Several private and nationalized banks in India have started to adopt chatbots or Artificial intelligence robots for assistance in customer support services. For now, the use of this technology is at a nascent stage and evolution

of these chatbots is not too far away. Usage of chatbots is among the many emerging trends in the Indian banking sector that is expected to grow.

12. Digital-Only Banks:

It is a recent trend in the Indian financial system and cannot be ignored. With the entire banking services industry jumping to digital channels, digital-only banks have emerged to create paperless and branchless banking systems. This is a new breed of banking institutions that are overtaking the traditional models rapidly. These banks provide banking facilities only through various IT platforms that can be accessed on mobile, computers, and tablets. It provides most of the basic services in the most simplified manner and gives access to real-time data. The growing popularity of these banks is said to be a real threat to traditional banks.

13. Cloud Banking:

Cloud technology has taken the world by storm. It seems the technology will soon find its way in the banking services sector in India. Cloud computing will improve and organize banking and financial activities. Use of cloud-based technology means improved flexibility and scalability, increased efficiency, easier integration of newer technologies and applications, faster services and solutions, and improved data security. In addition, the banks will not have to invest in expensive hardware and software as updating the information is easier on cloud-based models.

14. Biometrics:

Essentially for security reasons, a Biometric Authentication system is changing the national identity policies and the impact is expected to be widespread. Banking services are just one of the many other industries that will be experiencing the impact. With a combination of encryption technology and OTPs, biometric authentication is forecasted to create a highly-secure database protecting it from leaks and hackers attempts. Financial services in India are exploring the potential of this powerful technology to ensure sophisticated security to customers' account and capital.

CHALLENGES FACED BY BANKS

1. The consumer experience is at the forefront of the challenges facing the banking industry today.
2. Increasing pressure from competition
3. Inadequate knowledge about the use of modern technology
4. Lack of literacy in rural areas.
5. Electricity and internet network problem.
6. Suspicious approach towards modern technology.
7. Large scale computerization may also require precautionary measures and also frame suitable guidelines for safety measures.
8. Lack of literacy in rural areas.

FUTURE OUTLOOK

Everyone today is convinced that the technology is going to hold the key to future of banking. The achievements in the banking today would not have been possible without IT revolution. Therefore, the key point is while changing to the current environment the banks have to understand properly the trigger for change and accordingly find out the suitable departure point for the change.

Although, the adoption of technology in banks continues at a rapid pace, the concentration is perceptibly more in the metros and urban areas. The benefit of Information Technology is yet to percolate sufficiently to the common man living in his rural hamlet. More and more programs and software in regional languages could be introduced to attract more and more people from the rural segments also.

Standards based messaging systems should be increasingly deployed in order to address cross platform transactions. The surplus manpower generated by the use of IT should be used for marketing new schemes and banks should form a 'brains trust' comprising domain experts and technology specialists.

CONCLUSION

Indian banking system will further grow in size and complexity while acting as an important agent of economic growth and intermingling different segments of the financial sector.

It automatically follows that the future of Indian banking depends not only in internal dynamics unleashed by ongoing returns but also on global trends in the financial sectors. Indian Banking Industry has shown considerable resilience during the return period. In future the bank will offer more sophisticated service to the customer with continuous product and process innovation. In year to come, e-banking will not only be acceptable mode of banking but will be preferred mode of banking because of the computerization process adopted by banking sector with a vision to reach Indian banking to every citizen. The shift has also increased the degree of accessibility of a common man to bank for his variety of needs and requirements. Adoption of stringent prudential norms and higher capital standards, better risk management systems, adoption of internationally accepted accounting practices and increased disclosures and transparency will ensure the Indian Banking industry keeps pace with other developed banking systems.

REFERENCES

- [1] Journal of Accounting and Finance : vol.vii No.1 p-14-24
- [2] IRJMST: vol.ix Issue-11
- [3] IJPAM: vol.116 No.-18
- [4] Financial express & Business Today
- [5] Report on Trend and Progress of Banking in India 2018-19
- [6] www.rbi.org.in
- [7] www.businessstandard.com
- [8] www.moneycontrol.com
- [9] www.enterpriseedges.com

RURAL HOUSING PROGRAMMES IN KARNATAKA

Roopashree M.N.¹, Prof. K. Chandrashekhara²

1. Research Scholar, Department of Studies and Research in Political Science, Kuvempu University, Shankaraghatta, Shivamogga (d), Karnataka, India. Email : roopashree1212 @gmail.com
2. Professor , Department of Studies and Research in Political Science, Kuvempu University, Shankaraghatta, Shivamogga (d), Karnataka, India.

Abstract :

Housing is a fundamental human need. It is a basic requirement for human survival as well as a decent life housing is not just for individual families alone; it is for the community. Basically houses afford shelter from the elements world. As a dwelling place. It provides security and enables access to different facilities based on its location. Going beyond mere shelter, dwelling and house. Ultimately everyone desire a home which gives a sense of ownership and Identity, affords psychological satisfaction and promotes self –esteem and confidence. A home contributes significantly to well-being and essential for a persons social and economic development. It supports livelihoods and promotes social integration. It is a form of cultural expression and symbolizes social position. Karnataka Government has organized a few major housing programmes for the rural poor they are.

1. Indira Awaas Yojana / Pradhan Mantri Awaas Yojana :

This century sponsored programmes was introduced during 1989-90 for rural houseless holds who are below the poverty line 60% of the target is earmarked for schedule caste / schedule tribes, 15% for minorities and remaining 25% for general category of the people. As per the enhanced unit cost of Rs. 1.20 lakh, from 2015-16. Subsidy from the centre works out to Rs. 72000 and Rs. 48000 is to be borne by the state for Schedule Caste / Schedule Tribe the state government is providing an additional subsidy of Rs. 30000. During the last thirteen years from 2004-05 to 2018-19 20,98,988 houses been constructed under scheme.

2. Dr. B.R. Ambedkar Awaas Yojana :

This programmes is being implemented in both Rural and Urban areas for providing housing facility to the houseless families of schedule caste and schedule tribe during 2016-17 under this scheme government its providing Rs. 1.75 lakh and Rs. 2.00 lakh as subsidy in rural and urban areas respectively. The income limit of every beneficiary in rural areas is Rs. 32000 and in urban areas is Rs. 87,600. For the year 2017-18 13,786 house have been completed as against the target of 50,000 for the year 2018-19, 65,845 houses have been completed as against the target of 1,05,000 as at the end of November 2018.

3. Rural Ashraya / Basava Vasathi Yojana :

This programmes was introduced during 1991-92 to provide housing for rural houseless poor. Annual Income of the beneficiary was Rs. 32,000. Till 2004-05 the beneficiaries were selected by the Ashraya committees headed by the local MLA from the year 2005-06 onwards the beneficiaries are selected by Gram Panchayat Raj Amendment Act. Under this scheme 21.63 lakh houses have been constructed during last 18 years. i.e from 2000-01 to 2017-18 out of the total target 30% is earmarked for schedule caste 10% for schedule tribe and 10% for minority beneficiaries and other scheme 40% of the Target has been earmarked for schedule caste / schedule tribe Rural Ashraya Programmes was renamed as Basava vasathi yojana during 2010-11.

The unit cost was fixed at Rs. 1.50lakh from 2013-14 of which Rs. 1.20lakh is subsidy and remaining Rs. 30000 being the beneficiary contribution OR loan from the Bank.

4. **Rajiv Gandhi Rural Housing Corporation Limited (RGRHCh)**

This corporation has been established by the state government on 20th April 2000 as a nodal agency. Agency to implement all the state and central government sponsored housing programmes for economically and socially weaker sections of the society. In Rural areas objectives are :

1. To provide housing to the socially and economically weaker sections of the society.
2. Speedy implementation of programmes
3. Transparency in implementation smooth flow of funds to insure that the funds are reached to the ultimate
4. Beneficiaries in the time to exchange cost effective technology in construction through district nirmithi.
5. Kendras strengthening of Nirmithi Kendras

5. **Devaraj Urs Housing Programmes :**

This scheme is started from 2014-15 for special category i.e. physically handicapped, Leprosy cured persons, HIV effected families, people affected by communal Riots, Exploits free bonded laboures widows orphans living on foot path Transgender. The selection of beneficiaries will be done by the district committee headed by the deputy commissioner.

For the years 2015-16, 4754 houses have been constructed as against the target of 5000 houses and during 2016-17 14206 houses have been completed as against the target of 15000 houses 10817 houses have been completed.

Conclusions

Housing is a fundamental human need; it is a basic requirement for human survival as well as for a decent life. A house provides significant economic security and status in society. A house is both a consumer good as well as a capital good. It is an economic good which enhances the standard of living. It is a critical entitlement in a welfare state to be provide to citizens who cannot afford it on their own. Investment in public housing stimulates local economic development besides expanding welfare. Government of Karnataka has organized a few major housing programmes for the rural poor they include Indira Awaas Yojana, Pradhan Mantri Awas Yojana, Credit – Cum- Subsidy for rural housing Dr. Ambedkar Awas Yojana Housing Programmes, Rural Ashraya for housing habitat development, setting up of Rural building construction centers.

References

- [1] Aromar Revi (1991), "Shelter in India", Vikas publishing House, Newdelhi.
- [2] Avatar Singh Sahota (2015), "Schemes on Rural Housing ", Kurukshetra, Vol. 53
- [3] Giriappa S (1998), "Housing and Development in India", Monith Publications, New Delhi.
- [4] Gaur K.D. (1996), "Housing for the Rural Poor Kurukshetra".
- [5] Indira Hirway (1987), "Housing for the Rural Poor" Economic and Political Weekly August 22.
- [6] Kiran Kumar P, Ravindra Kumar B (2016), "Impact of Rural Housing Scheme on Human Development in India- An analysis International Research Journal of multidisciplinary studies, Vol.2
- [7] Sudipta Biswas (2015), "The Role of Indira Awaas Yojana in Addressing Rural Homelessness- An Evaluation, International Journal of Social Science Studies, Vol-II, Issue II, Septemeber 2015.
- [8] Venkataraman (2015), "Housing Policy and Practice in India", IIMB Management Review, June 2015.

Mathematical analysis of COVID-19

Dr. Vadiraj B.Tangod

Assistant Professor

Shri Jagadguru Thontadarya Government First Grade College,

Mundargi-582118. Dist : Gadag. Karnataka, India

vadirajtangod@gmail.com

Abstract

Since COVID-19 transmission started in late December-2019 from china, mathematical modelling has been at the forefront of shaping the decisions for policymakers to confine its' spread in the India, Karnataka and worldwide. This article discusses the importance of modelling in understanding Covid-19 spread, highlights different modelling approaches and suggests that while modelling is important to control and steps to implementing for the spreading disease.

Key words: COVID-19, Modeling, virus, Carona Virus

Introduction

Mathematical modelling can be used to understanding how a virus spreads within a population. The essence of mathematical modelling lies in writing down a set of mathematical equations that in numeric reality. These are then solved for certain values of the parameters within the equations. The solutions of the mathematical model can be refined when we use information that we already know about the virus spread, for example, available data on the reported number of infections, the reported number of hospitalizations or the confirmed number of deaths due to the infection. This process of model refinement (or calibration) can be done several times until the solutions of the mathematical equations agree with what we already know about the virus spread. The calibrated model can then be used to tell us more about the future behaviour of the virus spread. One outcome of mathematical models is the predicted epidemic curve representing the number of infections caused by the virus over time. Using different parameters in the model, which may illustrate different interventions, or calibrating the model against different data, can change the predicted epidemic curve. In the present work, we are taking complete data of Karnataka and India scenario and do the analysis.

Description of Various Mathematical models:

Since COVID-19 transmission started in late December-2019, mathematical modeling has been at the forefront of shaping the decisions around different non-pharmaceutical interventions to confine its' spread in the UK. One model in particular, developed by Neil Ferguson's group at Imperial College London [1] has been widely quoted as the driving force behind the social-distancing measures implemented in the UK and worldwide in order to halt COVID-19 spread. "A mathematical model is as good as the data it uses" is a common sentence and recommended combining home isolation of suspect cases, home quarantine of those living in the same household as suspect cases, and social distancing of the elderly and others at most risk of severe disease, might reduce peak healthcare demand by 2/3 and deaths by half[2, 3].

Then a few days later, another mathematical model, developed by Sunetra Gupta's group at Oxford University, was published on the pre-print server medRxiv [3], and seem to suggest that ongoing epidemics in the UK started at least a month before the first reported death.

These seemingly differing opinions from two leading modelling groups, started a discussion on which model is more accurate in predicting COVID-19 spread. People started to wonder whether the seemingly different conclusions drawn exposed problems with using models for infectious diseases transmission as key drivers of policy decision making [4].

Gupta et al. model [5] is a classic deterministic "susceptible-infected-recovered (SIR)" model that averages the infectiousness across the population. Both types of models have been used historically across different infectious diseases [6] and both have advantages and disadvantages, with the modelling approach chosen often based on the preference of the modeller. Under exactly the same conditions, i.e. same datasets, same parameters, using same numerical software for simulations, they ought to converge to one another. They may not, as is the case for the Imperial and Oxford models, when they use different data.

Therefore, comparing above models, we ought to view these as parts of a puzzle that needs to be built to give the full picture of how best to tackle COVID-19 spread. Taking a more interpretational view of the conclusions of the above models, we may say that the Imperial model suggests that suppression interventions are key to "flattening the epidemic curve".

One more mathematical program have used the simple mathematical concept of Sum of Geometric series and able to show how this disease will grow rapidly with respect to the period (number of days) without taking any preventive measures[7]. In this mathematical program author has been used simple geometrical progression and written simple program to estimate the no of probable patients during no of days.

Detailed studies have done in point view of Physics [8] with COVID-19 about the size of the virus, its velocities, size of the droplets during sneeze etc.

If we analyze the statistics of No of COVID-19 cases inters of Confirmed, recovered and deaths in the scenario of Karnataka, India and the world wide is tabulated below

Cases overview	Confirmed	Recovered	Deaths
Karnataka	10,118	6,151	164
India	473K +15,968	272K	14,894
World Wide	9.44M +135K	4.76M	483K +4,210

Data as on 24.6.2020

Conclusions

Mathematical modelling is a powerful tool for understanding the transmission of Covid-19 and exploring different scenarios. But, instead of focusing on which model is correct, we should accept that "one model cannot answer it all" and presently we need how to control the panic situation is important, for that each should wear the masks compulsorily, social distancing must be maintained, gathering of the public should be avoided, Functions should be with minimum peoples should be carried out, Hospitals should be sanitized frequently, Common places like temples, offices, banks and public places should compulsorily sanitization is required. Moreover public should gain the knowledge and implement the safety of their lives as a result we may curb the spread of COVID- 19.

References

- [1] Ferguson NM, Laydon D, Nedjati-Gilani D, et al. Impact of non-pharmaceutical interventions (NPIs) to reduce COVID-19 mortality and healthcare demand. Preprint assessed 26th March 2020 and available at <https://www.imperial.ac.uk/media/imperial-college/medicine/sph/ide/gida-fellowships/Imperial-College-COVID19-NPI-modelling-16-03-2020.pdf>.
- [2] Epidemiologist Behind Highly-Cited Coronavirus Model Drastically Downgrades Projection, Daily Wire, 26th March 2020. Accessed 26th March 2020. https://www.dailywire.com/news/epidemiologist-behind-highly-cited-coronavirus-model-admits-he-was-wrong-drastically-revises-model?fbclid=IwAR3cws28hA9OC4Cdl55_ve9mq0zEpTbwrZ4WcG5kMboxkXNuthHU100N194.
- [3] UK has enough intensive care units for coronavirus, expert predicts. New Scientist, 25th March 2020. Accessed 26th March 2020. <https://www.newscientist.com/article/2238578-uk-has-enough-intensive-care-units-for-coronavirus-expert-predicts/>.
- [4] Corona virus exposes the problems and pitfalls of modelling, The Guardian, 25th March 2020. <https://www.theguardian.com/science/2020/mar/25/coronavirus-exposes-the-problems-and-pitfalls-of-modelling>.
- [5] Lourenço J, Paton R, Ghafari M, et al. Gupta S. Fundamental principles of epidemic spread highlight the immediate need for large-scale serological surveys to assess the stage of the SARS-CoV-2 epidemic. Preprint assessed 26th March 2020 and available at <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.03.24.20042291v1>.
- [6] Chowell G, Sattenspiel L, Bansal S, Viboud C. Mathematical models to characterize early epidemic growth: a review. *Phys Life Rev.* 2016;18:66–97. <https://doi.org/10.1016/j.plrev.2016.07.005>.
- [7] Dr. Yogeesh. N. “Mathematical maxima program to show Corona (COVID-19) disease spread over a period” *Tumbe Group of International Journal*, Vol 3, Issue 1 page no 14-16, (ISSN 2581-8511).
- [8] Dr. Vadiraj B. Tangod, “COVID-19 : In Point View of Physics”, *Tumbe Group of International Journal*, Vol 3, Issue 1 page no 67-70, (ISSN 2581-8511).

Species Diversity and Habitat Association of Butterflies in Kemminje Village of Puttur Tehsil, Karnataka.

Lt. Meenakshi K.

HOD & Assistant Professor of Zoology

Department of Zoology, St. Philomena College,

Puttur, D.K. Karnataka-574141

Cell No: 9980203262, Email: meekankshikodapala161@gmail.com

ABSTRACT

Butterflies have great importance as pollinators and bio-indicators of the environment. The field survey was carried out over a period of one year from July 2019 to June 2020, in Kemminje Village, to study the diversity of Butterflies and their abundance. Kemminje Village is in the foot hill of Western Ghats in Puttur Tq, D.K District, Karnataka. A total of 56 species belonging to five families were recorded during the survey in four different areas of the village viz, Agricultural lands, Forest patches, Open scrub and Human habitations. Among five families, Nymphalidae was the most dominant family represented by 29 species under 21 genera accounting for 53% of total species recorded followed by the family Papilionidae with 4 genera and 8 species (14.28%); family Hesperidae with 7 species under 6 genera accounting for 12.5%; family Pieridae with 6 species belongs under 5 genera (10.71%); and family Lycaenidae with 5 species belongs to 5 genera, accounting for 8.9%.

Key words: *Butterflies Kemminje, Western Ghats*

INTRODUCTION

Butterflies are one of the most conspicuous and best taxonomically studied species belonging to insect group Lepidoptera. They are the most plant dependent group of insects when compared to the other mega diverse insect groups (Kristensen *et al.*, 1999). They are identified as useful bio-indicators as they are responsive to any changes in their environment (temperature, humidity, light & rainfall patterns). They have aesthetic value, ecosystem value, educational value, health and economic values. They play significant role in ecosystem as pollinators and in food chain as predators of harmful insects. Some larval forms constitute agricultural pests. Butterflies are perhaps the most conspicuous and colorful insects. They make excellent subjects for natural history observations and scientific studies. The number of Indian butterflies amount to one-fifth of the world species (Kunte, 2000). In India, pioneering work in butterfly studies dates back to the 19th century (Goankar, 1996). There are 16,823 species recorded from all over the world and among them 1501 species of butterflies are recorded from India (Goankar, 1996) of which 334 species are found in Western Ghats. AFB declares the 1st Saturday of June as BEAD. Butterflies are strictly terrestrial. Virtually all butterflies are associated with plants. Feeding is a significant activity and food may be often being the most decisive factors affecting distribution, abundance and movement of animals. Having considerable importance, butterflies have been extensively studied in different parts of the world and in India. With this background the present work was under taken to study the existing diversity of butterflies and their association with different habitats in Kemminje village of Putthur Taluk, Dakshina Kannada.

MATERIALS AND METHODS

STUDY AREA: The study area of present study was Kemminje (rural). Kemminje is a small village in Puttur Tehsil in Dakshina kannada District of Karnataka state, India. It is located at 12.74° N, 75.22° E. The total geographical area of the village is 321.11 hectare. A total of 1205 houses in Kemminje village. Puttur is nearest town to Kemminje. Which is approximately 6 km away from Puttur town. The range of temperature of this village is 22°C to 38°C. The total geographical area of this village is 2067.86 hectares. The main occupation of this village is agriculture and allied activities. The Village is luxuriant in having 34.97 acres of deciduous forests. The agricultural land accounts 1525.97 acres which include Areca nut plantation, paddy fields, rubber plantation, pepper, coconut plantation, and also angiosperms in residential area.

The camera used was Sony with 16.2 mega pixel and 30x optical zoom. Flash was mostly kept off to capture natural color of butterflies. I have used Binocular to observe the Butterflies on flight and accessories to note down the characteristics of specimens in the field. Sweep net was used occasionally. The census was carried out from 9-00AM to 12-00 PM and 4-00 to 5-00 PM in clear weather without clouds.

Butterfly Sampling: Pollard Walk. Butterfly species composition and relative abundances are sampled using transect counts, modified from Pollard (1977). Transact routes are established as appropriate for each sites. I have observed within 5 meter band on both side of transact, while walking at a slow and steady pace for 500meters. Identification was done by using field guides and references which are available for identification, classification and nomenclature of butterflies.

Butterflies were categorized into 4 groups based on their occurrence during the period of study. According to those species observed, 80%-100% were categorized as very common (V), 60% -80% as common (C), 40% - 60% as occasional (O) and 20% -40% as rare (R). This method has been extensively used to survey and monitor Butterfly populations (Honda and Kato 2005; Lee *et al.*,., 2014).

RESULT AND DISCUSSION

A Total of 56 species belonging to 42 genera and 5 families were recorded (Table-1) from four field stations of Kemminje village along with host plants and photos in Plate-1. Of these Nymphalidae family was the largest family represented by 22 genera and 29 species (53.78%) Pieridae with 5 genera and 6 species (10.71%), Hesperidae family with 6 genera and 7 species (12.5%), Lycaenidae with 5 genera and 5 species (8.93%), Papilionidae with 4 genera and 8 species (14.28%) and the least was Lycaenidae with 5 genera and 5 species (8.93%) as presented in Figure-1.

Out of five families of Butterflies, Nymperidae were the most commonly recorded, accounting for 50.81% of total species recorded followed by Papilionidae 14.75%, Hesperidae 13.11%, and Lycaenidae 11.47% of total species and minimum was recorded for Pieridae 9.8%. Thus, the relative abundance of species in respective families is shown in Figure -2

The list of Butterflies identified are observed during the study period was represented with common name and scientific name and their respective families in table- 1. Butterflies were categorized into 4 groups based on their occurrence during the present study in Figure -3.

According to the species observed, 22 species (80%-100%) were categorized as very common (VC), 19 species (60% -80%) as common (C), 15 species (40% -60%) as occasional (O) and 5 species (20% -40%) as rare (R), as in Table-1 and Figure -3.

Table 1: List of Butterflies and their status in Kemminje village, Puttur, Dakshina Kannada

Sl. No.	Family	Zoological Name	Common Name	Status
1.	Nymphalidae	<i>Precis iphita</i>	Chocolate pansy	C
2.		<i>Hypolimnas misippus</i>	Danaid Eggfly	O
3.		<i>Hypolimnas bolina</i>	Great Eggfly	R
4.		<i>Tirumala limniace</i>	Blue Tiger	O
5.		<i>Tirumala septentrions</i>	Dark Blue Tiger	O
6.		<i>Parantica aglea</i>	Glassy Tiger	O
7.		<i>Danaus genutia</i>	Striped Tiger	C
8.		<i>Elimnias hypermenstra</i>	Common Plamfly	VC
9.		<i>Euploca core</i>	Common Indian Crow	VC
10.		<i>Melanitis leda</i>	Common Evening brown	VC
11.		<i>Mycalis perseus</i>	Common Bushbrown	VC
12.		<i>Mycalis anaxias</i>	Whitebar Bushbrown	VC
13.		<i>Mycalis patnia</i>	Gladeye Bushbrown	C
14.		<i>Orsotrioena medus</i>	Nigger	VC
15.		<i>Ypthima baldus</i>	Common Five Ring	VC
16.		<i>Ypthima huebneri</i>	Common Fore Ring	VC
17.		<i>Ypthima astrope</i>	Common Three Ring	VC
18.		<i>Acraea violae</i>	Tawny Coaster	VC
19.		<i>Cupha erymanthis</i>	Rustic	O
20.		<i>Vindula erota</i>	Cruiser	R
21.		<i>Euthalia nais</i>	Baronet	O
22.		<i>Euthalia aconthea</i>	Common Sailor	O
23.		<i>Neptis hylas</i>	Clipper	C
24.		<i>Parthenos sylvia</i>	Grey Count	VC
25.		<i>Tanaecia lepidae</i>	Common Baron	O
26.		<i>Dolpha evelina</i>	Redspot Duke	O
27.		<i>Junonia lemonias</i>	Lemon Pansy	O
28.		<i>Junonia atlites</i>	Grey Pansy	O
29.		<i>Pantoporia hordonia</i>	Lascar	O
30.		<i>Euripus consimilis</i>	Painted courtesan	R
31.		<i>Doleschalia bisaltide</i>	Autumn Leaf	R

32.	Hesperiidae	<i>Tagiades litigiosa</i>	Water Snow Flat	C
33.		<i>Calaenorrhinus ambareesa</i>	Malabar Spotted Flat	O
34.		<i>Sarangesa purendra</i>	Spotted Small Flat	O
35.		<i>Tambrix salsala</i>	Chestnut Bob	C
36.		<i>Taractrosa ceramas</i>	Tamil Grass Dart	VC
37.		<i>Taractrosa maevius</i>	Common Grass Dart	VC
38.		<i>Suastus gremius</i>	Indian plam Bob	C
39.		<i>Borbe cinnara</i>	Rice Swift	VC
40.		Papilionidae	<i>Troides minos</i>	Southern Birdwing
41.	<i>Pachiopta aristolochiae</i>		Common Rose	C
42.	<i>Pachiopta hector</i>		Common Mormon	C
43.	<i>Papilio polytes</i>		Crimson Rose	C
44.	<i>Papilio polymnestor</i>		Blue Mormon	C
45.	<i>Papilio paris</i>		Paris Peacock	C
46.	<i>Graphium sarpedon</i>		Common Bluebottle	C
47.	<i>Graphium agamemnon</i>		Tailed Jay	VC
48.	<i>Papilio demoleus</i>		Lime swallowed tail	C
49.	Pieridae	<i>Catopsilia pamon</i>	Common Emigrant	C
50.		<i>Catopsilia pyranthe</i>	Mottled Emigrant	C
51.		<i>Eurema hecaba</i>	Common Grass Yellow	VC
52.		<i>Delias eucharis</i>	Common Jezebel	O
53.		<i>Pieris canidia</i>	Indian Cabbage White	VC
54.		<i>Pareronia valeria</i>	Common Wanderer	C
55.	Lycaenidae	<i>Castalius rasimon</i>	Common Pierrot	VC
56.		<i>Discolampa ethion</i>	Banded Blue Pierrot	VC
57.		<i>Tarucus nara</i>	Rounded Pierrot	VC
58.		<i>Zizula hylax</i>	Tiny Grass Blue	C
59.		<i>Jamidas celeno</i>	Common Cerulean	VC
60.		<i>Luthrodes pandava</i>	Plains Cupid	C
61.		<i>Cigarits vulcanus</i>	Common silverline	R

*Note: VC – very common, C – common, O – occasional and R – rare

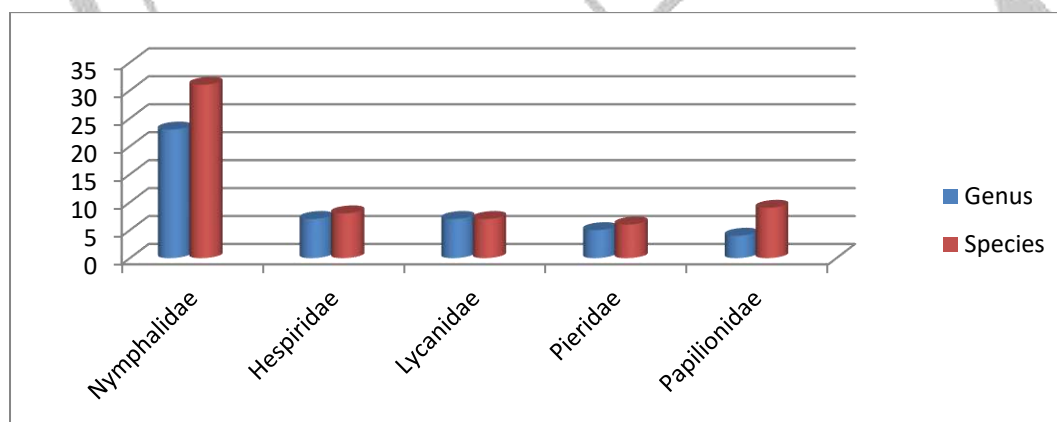

Fig1: Distribution of genera and species of butterflies with their respective families in Kemminje village

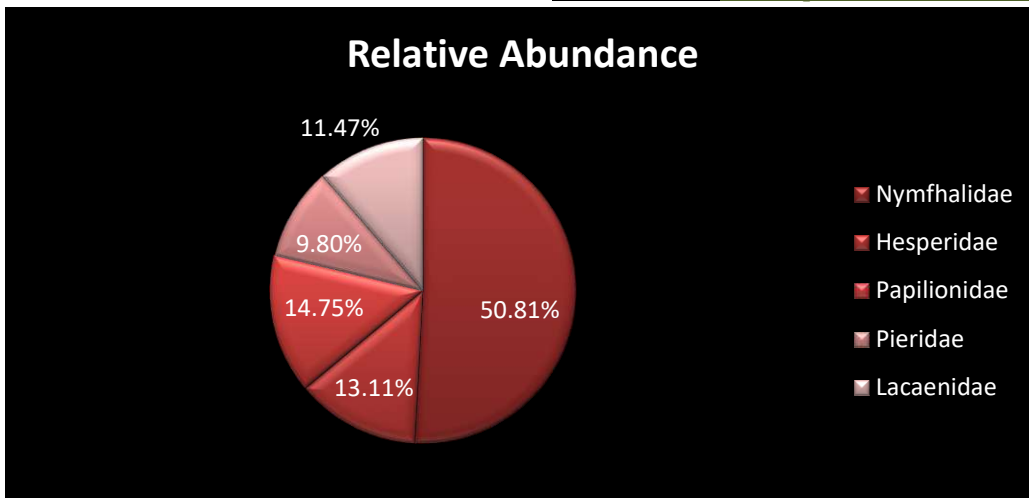

Figure-2. General relative abundance (%) of Species of butterflies in Kemminje village

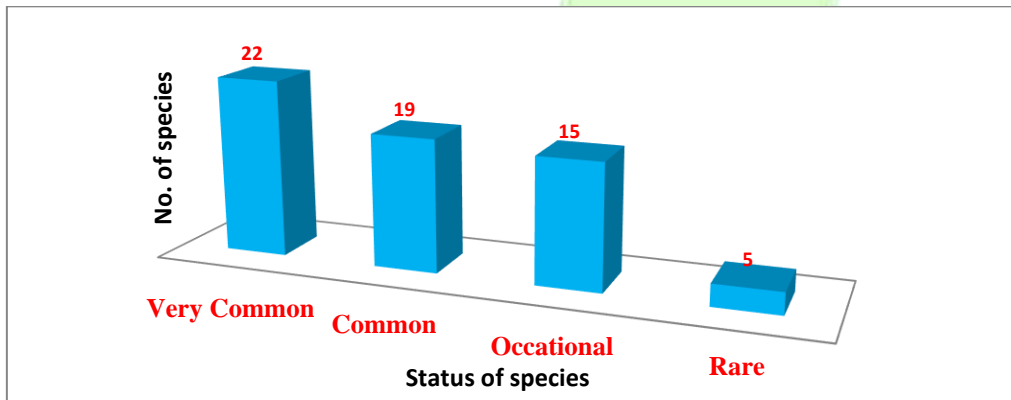

Figure-3. Status of Butterflies in Kemminje village

Figure-4. Distribution of Species in different Habitats in Kemminje village

It is revealed that Kemminje village supports butterfly community was in Nymphalidae family exerting dominance over the others. However in residential areas the occurrence of butterflies is in less extent as compared to deciduous forest and agricultural lands. The most important threat to butterfly diversity is human interference. Lack of food and reduced host plants decrease the chances to increase their progeny. This was also evident from the fact that the butterflies were most commonly seen near agricultural land and borders of forest areas and less in areas near human dwellings (Table-2). However in some well-maintained garden with angiosperms and other plant species in residential areas witness the increased butterfly species. Increased human activities were

associated with decreased butterfly species and it is claimed that the rich, rare and specialized species were the most affected. Dry Deciduous habitat showed highest number of species as these areas are relatively rich in food resources in terms of nectars for butterflies. Many species depend on remnant vegetation or secondary forest for survival, especially in disturbed areas. Butterfly diversity studies carried out at various places showed a varied pattern the Lakkavalli range of Bhadra Wildlife Sanctuary, Karnataka with 54 species (Ragavendra *et al.*, 2011.), west Singhbhum in Jharkand revealed 71 species (Arun, 2010). Nymphalid butterflies in Rani-Garbhanga reserve forest, Assam had 109 species (Saikia *et al.*, 2010). The diversity in tropical forest research institute, Jabalpur, had 66 species (Tiple, 2012).

Table - 2 Distribution of Butterflies in different Habitats.

Sl. no	Habitats	No. of butterflies observed	Total species
1	Agricultural lands	368	25
2	Deciduous forest patches	276	20
3	Open scrub	149	10
4	Human habitations	129	06
	Total	922	61

Plate-1: Butterflies and host plant

Common Eveningbrown	Common Five Ring	Common Bushbrown	Nigger
Common Four Ring	Gladeye Bushbrown	Common Three Ring	Tawny Coaster
Rustic	Cruiser	Common Sailor	Clipper
Grey Count	Common Baron	Redspot Duke	Lemon Pansy
Grey Pansy	Lascar	Autumn Leaf	Danaid Eggfly
Water Snow Flat	Malabar Spotted Flat	Tamil Grass Dart	Southern Birdwing

Common Rose	Common Mormon	Paris Peacock	Blue Mormon
Tailed Jay	Common Bluebottle	Common Emigrant	Common Jezebel
Indian White	Cabbage	Mottled Emigrant	Common Pierrot
Slate Flash	Tiny Grass Blue	Rounded Pierrot	Common Cerulean

CONCLUSION:

Kemminje village is rich in butterfly species. Butterflies are an excellent choice for monitoring the habitat quality. These butterflies are to be protected as per the Wildlife Act, 1972. Any changes in landscape, land use pattern and loss of vegetation are harmful to the butterfly diversity in terms of species richness leads to a potential loss of endemism. The diversity depends on the floral diversity and other factors. So conservation of butterflies may possible by enhancement of vegetation. Art of identification is the foundation for this study. Field guides are the door to study the systematic

ACKNOWLEDGEMENT:

I am very grateful to my family for their continuous support.

REFERANCE:

- [1] Arun, P.S. 2010. Butterfly diversity in tropical moist deciduous sal forest of Ankur reserve forest, Jharkand India. *Journal of Threatened Taxa*, 2 (9): 1130 – 1139.
- [2] Gaonkar, H. 1996. Butterflies of Western Ghats, India including Sri Lanka; A biodiversity assessment of threatened mountain system. A report submitted to Center for Ecological Sciences IISc, Bangalore 86pp.
- [3] Gunathilagaraj, K., T.N.A. Perumal, K. Jayaram, and M. Ganeshkumar. 1998. *Some Indian Butterflies*. Udhagamandalam: Nilgiri Wild Life and Environment Association. 274 p.
- [4] Honda K. & Kato Y. 2005: *Biology of Butterflies*. University of Tokyo Press, Tokyo, 626 pp.
- [5] Joy Sharmila E and A. Joesph Thatheyus, 2013. Diversity of butterflies in Alagarhills, Tamil Nadu, South India. *Current Biotica* 6(4): 473-479, ISSN 0973-4031.
- [6] Kristensen NP, Skalski AW. Phylogeny and palaeontology. In: Kristensen N.P. (ed), *Evolution, systematics and biogeography. Handbook of Zoology Lepidoptera: moths and butterflies*. 1999; (5): 7-25.
- [7] Kunte.K .*Butterflies Of Peninsular India.*(India. A Lifescape). Hyderabad: Universities Press (India) Limited. 2000,272.
- [8] Lee CM, Kwon T-S, Kim S-S, Sohn J-D, Lee B-W (2014) Effects of forest degradation on butterfly communities in the Gwangneung forest. *Entomol Sci* 17:293–301
- [9] Pollard. E. A method for assessing changes in the abundance of butterflies. *Biological Conservation* Volume 12, Issue 2, September 1977, Pages 115-134
- [10] Ragavendra, G., Vijaya Kumara, H.T., Pramod, A.F. and Hosetti, B.B. 2011. Butterfly diversity, seasonality and status in Lakhavalli range of Bhadra wildlife sanctuary, Karnataka. *World Journal of Science & Techology*, 11: 67-72.
- [11] Saikia, K.M., Jatin,k. and Prasanta, K.S 2010. Seasonality of Nymphalid butterflies in Rani-Garbhangra reserve forest, Assam, India. *NeBio*, 1(4): 10-21.
- [12] Tiple, A.D 2012. Butterfly species diversity, relative abundance and status in Tropical Forest Research Institute, Jabalpur, Madhya Pradesh, Central India. *Journal of threatened Taxa*, 7: 2713-2717.

List of Regional significance of stone records of Hassan region – a historical perspective

K. N. Krishne Gowda

Assistant Professor

Department of History

Government College, Alur

Hassan District- 573201, Karnataka state

Ph: 8453777710, rangalakshmikn@gmail.com

Abstract

This paper focuses on varieties of hero stones and epigraphic evidences in Hassan region which are a great contribution to historical researchers. The region has 220 stone and copper epigraphs recording various socio religious and economic activities. These epigraphs are abundant repository of historical records as they provide lots of information on polity , governance , society , trade , economic activities , religious festivals, etc The study of each epigraph is very significant fro researchers as they reflect on the life of common man , as well as daily routines. The epigraphs of this region holds significance because the region has been a witness to the rule of kings , feudatories, local chiefs as well as ministerial staff . The special significance of these archeological artifacts is that the land grants of the region are recorded on copper plates while general historical subjects is recorded on mere stone epigraphs. But the need for local people to understand the historical significance of these stone and copper writings is very limited. There is a need to make arrangement for people to read and decipher any such historical artifacts in future and link history of the region.

Key words: epigraphs , historical records, regional significance

List of Regional significance of stone records of Hassan region

No.	Type	Placement	Summary
1	Hero Stone	Near Virupaksha Temple	Registers Gift Of Land
2	Hero Stone	Near Virupaksha Temple	Registers Gift Of Land
3	Hero Stone	Krishanppa Choultry	Registers Gift Of Land
4	Hero Stone	Jubilee Hall	Registers Death Of A Hero
5	Hero Stone	Jubilee hall	Mentions Jaina Disciples
6	Hero Stone	Devagere Vighneshwara Temple	Registers Death Of A Hero
7	Hero Stone	Devagere Vighneshwara Temple	Mentions King Narasimha
8	Copper Plate	Devagere Vighneshwara Temple	Grant Of Village
9	Copper Plate	Devagere Vighneshwara Temple	Refers to rule of Sadashivaraya
10	Copper Plate	Devagere Vighneshwara Temple	King Madhava III Of Gangas
11	Copper Plate	Devagere Vighneshwara Temple	Handinekere as an Agrahara
12	Stone	Muguluru Basadi	Mentions Jaina Disciples
13	Stone	Muguluru Basadi	Mentions Jaina Disciples

14	Stone	Muguluru Basadi	Construction Of Basadi
15	Stone	Muguluru Basadi	Sallekhana Sri Vasupujyadeva
16	Copper Plate	Basadi	Sale Deed Of Village Mugulaur
17	Hero Stone	Bylahalli Malleshwara Temple	Death Of A Hero
18	Hero Stone	Bylahalli Malleshwara Temple	Death Of A Hero
19	Hero Stone	Bylahalli Malleshwara Temple	rule Sandanayaka Boppa deva
20	Stone	Agalahalli Field	Death Of A hero
21	Stone	Malladeva Temple Gaudagere	Death Of A Hero
22	Hero Stone	Malladeva Temple Gaudagere	Death Of A Hero
23	Hero Stone	Malladeva Temple Gaudagere	Death Of A Hero
24	Stone	Malladeva Temple Gaudagere	Refers To Rule Of Bittideva
25		Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Grant Of Wet Land
26	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Rule Of Maha mandaleshwara
27	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Grant to Mahalakshmi Temple
28	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Grant Of Land
29	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Two Looms To Mahalakshmi
30	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Registers Grant Of Land
31	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Registers Grant Of Land
32	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Registers Custom Dues
33	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Maintenance Of Aravatiige
34	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Registers Grant Of Land
35	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Registers Gift Of Income Land
36	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	construction Of Mahalakshmi
37	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Registers A Sale Deed
38	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Registers A sale Deed
39	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Registers Death Of A Hero
40	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Agreement Of Tenure Of Land
41	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Gift Of Exemption Of Taxes
42	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Registers a grant Of Land
43	Stone Epigraph	Doddagaddavalli Lakshmi Devi Temple	Mentions Bhootanatha
44	Stone Epigraph	Chikka Gaddavalli Anjaneya Swami	Refers King Sadashiva Raya
45	Stone Pillar	Anuganalu Channakeshava Temple	Release Of Land Mortgaged
46	Pillar Stone	Ugane Basava Shrine	Charity Of Muddayya Nayaka
47	Hero Stone	Ugane Anjaneya Temple	Death Of A Hero
48	Stone	Ugane Anjaneya Temple	Death Of A Hero
49	Stone	Saalenahalli Tirumaladeva Temple	Refers temple Chinnagaraya
50	Stone Epigraph	Ibdane Ishwara Temple	Mentions Temple Of Ishwara
51	Stone Epigraph	Ibdane Ishwara Temple	Gift Of Wet Land God service
52	Stone Epigraph	Ibdane Ishwara Temple	Copy Of The Same
53	Stone Epigraph	Kadaga Kalleshwara Temple	gift of land for devadatti grant
54	Stone Epigraph	Salagaame Temple	Mentions Date of a rule
55	Stone Epigraph	Salagaame Temple	Death Of a Hero

56	Stone Epigraph	Salagaame Temple	Refers To Rule Of Hoysalas
57	Stone Epigraph	Salagaame Temple	Refers to Prarthana Shloka
58	Stone Epigraph	Salagaame Temple	Consecration Of Image
59	Stone Epigraph	Kadavara Halli Mahatenshwara Temple	Registers Receipt Of Money
60	Stone Epigraph	Seege Temple	Registers Grant Of Land
61	Stone Epigraph	Seege Temple	Hero Stone
62	Stone Epigraph	Seege Temple	Registers Grant Of Land
63	Stone Epigraph	Seege Temple	Refers To Rule Of Hoysalas
64	Stone Epigraph	Ballenahalli Ranganatha Deva Temple	Registers Grant Of Land
65	Stone Epigraph	Kondajji Allanatha Swamy Temple	Grant Of Certain Incomes
66	Stone Epigraph Stone Epigraph	Yalagunda Shantha Malleshwra Temple	Description Of Hoysala king Vishnu vardhana
67	Stone Epigraph	Yalagunda Rameshwara Temple	Grant Of three Vrittis
68	Stone Epigraph	Nitturu Someshwara Temple	Grant To Deity
69	Stone Epigraph	Nitturu Someshwara Temple	Registers Death Of A hero
70	Stone Epigraph	Nitturu Someshwara Temple	Registers Death Of A hero
71	Stone Epigraph	Nitturu Someshwara Temple	Refers To Rule Of Hoysalas
72	Stone Epigraph	Nitturu Someshwara Temple	Registers Death Of Hero
73	Stone Epigraph	Nitturu Someshwara Temple	Registers Death Of A Hero
74	Stone Epigraph	Nitturu Someshwara Temple	Registers Offerings To God
75	Stone Epigraph	Kellavatti Lakshmi Narayana Temple	Consecration Of Deity
76	Stone Epigraph	Kellavatti Tirumaladeva Temple	Conversion Of Village Into An Agrahara
77	Stone Epigraph	Kellavatti Janardhana Temple	Refers to Sri Rangaraya's rule
78	Stone Epigraph	Kudure Gundi Lakshmi Kantha Temple	Grant Of Income Customs
79	Stone Epigraph	Kudure Gundi Veerabhadra Temple	Death Of A hero
80	Stone Epigraph	Kudure Gundi Veerabhadra Temple	Reign Of Hoysalas
81	Stone Epigraph	Kudure Gundi Veerabhadra Temple	Reign Of Veera Ballala
82	Stone Epigraph	Kudure Gundi Veerabhadra Temple	Death Of A hero
83	Stone Epigraph	Kudure Gundi Veerabhadra Temple	Grant Of A village
84	Stone Epigraph	Muttatti Madhavadeva Temple	Grant Of A Village
85	Stone Epigraph	Muttatti Madhavadeva Temple	Grant Of Land
86	Stone Epigraph	Chikka Menahalli Rangaswami Temple	Grant Of A Village
87	Stone Epigraph	Chikka Menahalli Rangaswamy Temple	Grant Of Land
88	Stone Epigraph	Pumagame Kalleshawra Temple	Refers to Rule Chalukyas
89	Stone Epigraph	Anugavalli Keshava Temple	Obeisance To God
90	Stone Epigraph	Anugavalli Keshava Temple	Reign Of Vishnuvardhana
91	Stone Epigraph	Anugavalli Keshava Temple	Endowment Of Money
92	Stone Epigraph	Anugavalli Keshava Temple	Grant Of Land
93	Stone Epigraph	Anugavalli Keshava Temple	Gift daily Lamp in temple
94	Stone Epigraph	Kodihalli Ishwara Temple	Death Of A hero
95	Stone Epigraph	Honnavaara Keshava Temple	Rule Of Vishnuvardhana

96	Stone Epigraph	Honnavara Keshava Temple	Grant Of Land
97	Stone Epigraph	Honnavara Keshava Temple	Records The Death Of A Hero
98	Stone Epigraph	Honnavara Keshava Temple	Installation Of Image
99	Stone Epigraph	Honnavara Keshava Temple	Reign Of Ganga kings
100	Stone Epigraph	Honnavara Keshava Temple	Reign Of Hoysalas
101	Stone Epigraph	Hullanahalli Platform Of	Grant Of Land
102	Stone Epigraph	Hullenahalli Kalleshwara Temple	Gift Of Free Imposts
103	Stone Epigraph	Bhairapura Basavanna Shrine	Built A Sluice
104	Stone Epigraph	Kittanakere Ganeshwara Shrine	Sluice Of A tank
105	Stone Epigraph	Kittanakere Ishwara Temple	Reign Of Hoysalas
106	Stone Epigraph	Kittanakere Ishwara Temple	Gift Of Land
107	Stone Epigraph	Kittanakere Ishwara Temple	Verse
108	Stone Epigraph	Hiri kadaluru Chennakeshava Temple	Grant Of Land
109	Stone Epigraph	Hiri kadaluru Chennakeshava Temple	Donors
110	Stone Epigraph	Hiri kadaluru Chennakeshava Temple	Verse
111	Stone Epigraph	Hiri kadaluru Chennakeshava Temple	Verse
112	Stone Epigraph	Hirikadaluru Chennakeshava Temple	Grant Of Land
113	Stone Epigraph	Chikka Kadaluru Kalleshwara Temple	Grant Of Land
114	Stone Epigraph	Chikka Kadaluru Kalleshwara Temple	Grant Of Wet Land
115	Stone Epigraph	Chikka Kadaluru Kalleshwara Temple	Gift Of Villages to Brahmanas
116	Stone Epigraph	Jakkaluru Kalleshwara Temple	Consecration Of Image
117	Stone Epigraph	Jakkaluru Kalleshwara Temple	Gift Of Oil Mill
118	Stone Epigraph	Kabbinahalli Ishwara Temple	Death Of A Hero
119	Stone Epigraph	Kabbinahalli Ishwara Temple	Death Of A Hero
120	Stone Epigraph	Kabbinahalli Ishwara Temple	Death Of A Hero
121	Stone Epigraph	Kabbinahalli Ishwara Temple	Death Of A Hero
122	Stone Epigraph	Dodda Pura Rameshwara Temple	Gift Of Income
123	Stone Epigraph	Satyamangala	Grant Of Village
124	Stone Epigraph	Samudra Valli Mantapa	Service Of Persons To God
125	Stone Epigraph	Laksmisagara Village Entrance	Grant Of Village
126	Stone Epigraph	Kommenahalli Village Entrance	Grant Of Village
127	Stone Epigraph	Koravangala Bucheshwara Temple	Death Of A Hero
128	Stone Epigraph	Koravangala Bucheshwara Temple	Coronation Of Veera Ballala
129	Stone Epigraph	Koravangala Bucheshwara Temple	Genealogy Of king Narasimha
130	Stone Epigraph	Koravangala Bucheshwara Temple	Grant Of Land And Money
131	Stone Epigraph	Koravangala Bucheshwara Temple	Grant Of Oil Mill
132	Stone Epigraph	Koravangala Bucheshwara Temple	Excavation Of A tank
133	Stone Epigraph	Koravangala Bucheshwara Temple	Genealogical Details
134	Stone Epigraph	Koravangala Bucheshwara Temple	Imprecatory Verses
135	Stone Epigraph	Mayisamudra Pasture Land	Grant Of Land
136	Stone Epigraph	Dudda Kalleshwara Temple	Death Of A hero
137	Stone Epigraph	Dudda Kalleshwara Temple	Death Of A hero

138	Stone Epigraph	Dudda Kalleshwara Temple	Death Of A Hero
139	Stone Epigraph	Dudda Kalleshwara Temple	Death Of A Hero
140	Stone Epigraph	Honnammanahalli Honnamma Temple	Renewal Of Grant Of Land
141	Stone Epigraph	Honnammanahalli Honnamma Temple	Death Of Hero
142	Stone Epigraph	Mudugere Ishwara Temple	Grant Of Land
143	Stone Epigraph	Anehalli Kaalikadevi Temple	Grant Of Land
144	Stone Epigraph	Heragu Fort Entrance	Reign Of Veera Ballala Ii
145	Stone Epigraph	Heragu Keerthi Narayana Temple	Consecration Of A Temple
146	Stone Epigraph	Heragu Jain Basadi	Construction Of Jaina Temple
147	Stone Epigraph	Heragu Jain Basadi	Registers A Grant Of Land
148	Stone Epigraph	Heragu Jain Basadi	Grant Of Income Customs
149	Stone Epigraph	Heragu Jain Basadi	Gift Of Land
150	Stone Epigraph	Heragu Jain Basadi	Gift Of Oil Mill
151	Stone Epigraph	Heragu Jain Basadi	Reign Of king Veera Ballala
152	Stone Epigraph	Heragu Jain Basadi	Sluice Of Tank
153	Stone Epigraph	Heragu Jain Basadi	List Of Donors
154	Stoneepigraph	Heragu Jain Basadi	Gift Of Lands
155	Stone Epigraph	Kanajanahalli Kalleshwara Temple	Gift Of Wet Land
156	Stone Epigraph	Haraiharapura Vishnu Temple	Date Of Saka
157	Stone Epigraph	Huvinahalli Village Entrance	Gift Of Umbali
158	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Genealogy Of Achalaprakasha
159	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Grant Of Land
160	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Same As Above
161	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Reign Of King Narasimha
162	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Grant Of Money
163	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Act Of Charity
164	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Refers to Dalavayi's Charity
165	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Construction Of A Tank
166	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Refers to king Achuhutaraya
167	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Grant Of Villages
168	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Erection Of Gateway
169	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Consecration Of Image
170	Stone Epigraph	Shantigrama Narasimhaswami Temple	Sale Deed Of Village
171	Stone Epigraph	Gavunahalli Chamundeshwari Temple	Gift Of Village
172	Stone Epigraph	Saavanthanahalli Chennigaraya	Grant Of Village
173	Stone Epigraph	Saavanthanahalli Chennigaraya	Gift To God
174	Stone Epigraph	Markuli Bastadigudi Fort Entrance	Grant Of Village
175	Stone Epigraph	Ammagaudanahalli Village Entrance	Reign Of Veera Balalla
176	Stone Epigraph	Mosale Chennakeshava Temple	Remission Of Taxes
177	Stone Epigraph	Guddaterenya Someshwara Temple	Consecration Of Image
178	Stone Epigraph	Guddaterenya Someshwara Temple	Grant To god
179	Stone Epigraph	Kabbatti Village Entrance	Mentions Gauda Names

180	Stone Epigraph	Daasalapura Field	Gift Of God
181	Stone Epigraph	Malledevarapura Cave Hill	king Vasavantha Raya
182	Stone Epigraph	Malledevarapura Cave Hill	Names of officers
183	Stone Epigraph	Malledevarapura Cave Hill	Excavation Of A tank
184	Stone Epigraph	Karale House Entrance	Grant By Tax Officers
185	Stone Epigraph	Karale House Entrance	Gift Of Wet Land
186	Stone Epigraph	Mukkunduru Field	Peramadi Deva Of Gangas
187	Stone Epigraph	Avvarahalli Village Entrance	Purchase Of Land
188	Stone Epigraph	Banavase Wet Land Field	Sale Deed
189	Stone Epigraph	Uduvaare Ramalingeshwara Temple	Reign Of Veera Ballala
190	Stone Epigraph	Uduvaare Ramalingeshwara Temple	Grant Of Income from temple
191	Stone Epigraph	Uduvaare Ramalingeshwara Temple	Reign Of Ganga Rulers
192	Stone Epigraph	Goruru Paravasudeva Temple	Tax Remission
193	Stone Epigraph	Goruru Paravasudeva Temple	Construction Of Brick Tank
194	Stone Epigraph	Goruru Paravasudeva Temple	Same
195	Stone Epigraph	Goruru Paravasudeva Temple	Grant Of Land
196	Stone Epigraph	Goruru Paravasudeva Temple	Receipt Of Grants
197	Stone Epigraph	Goruru Paravasudeva Temple	Grant Mahajanas Of Goruru
198	Stone Epigraph	Goruru Paravasudeva Temple	Engraving Pillar
199	Stone Epigraph	Goruru Paravasudeva Temple	Personal
200	Stone Epigraph	Goruru Paravasudeva Temple	Same
201	Stone Epigraph	Goruru Paravasudeva Temple	Ceiling Of Sanctum Of Temple
202	Stone Epigraph	Goruru Paravasudeva Temple	Salutation To Holeyamma
203	Stone Epigraph	Changaravalli Near Dike	Reconstruction Of Embank
204	Stone Epigraph	Chaudahalli Village Entrance	Reign Of Hoysala King
205	Stone Epigraph	Henavanahalli Anjaneya Temple	Gift of A village
206	Stone Epigraph	Byadarahalli Tank Bund	Rule Of Veera Ballala Iii
207	Stone Epigraph	Kodaramenahalli Basava Temple	Service To God
208	Stone Epigraph	Kallahalli Neeru Oni	Death Of A hero
209	Stone Epigraph	Javaenahalli matha	Grant Of Land
210	Stone Epigraph	Malligavalu Bhairava Temple	Reign Of king Narasimha II
211	Stone Epigraph	Malligavalu Bhairava Temple	Reign Of king Veera Ballala
212	Stone Epigraph	Malligavalu Bhairava Temple	Death Of A Hero
213	Stone Epigraph	Bilgunda Peepal Tree Open Yard	Gift Of Village
214	Stone Epigraph	Timmenahalli Passage Entrance	Gift Of Dry Land
215	Stone Epigraph	Kandali Hedge Wet Land Open Field	Grant Of Land
216	Stone Epigraph	Kandali Hedge Wet Land Now Deserted	Same As Above
217	Stone Epigraph	Kandali Hedge Wet Land Now Deserted	Same As Above
218	Stone Epigraph	Sankalapura Coconut Open Field	Grant Of Village
219	Stone Epigraph	Bittugondahalli Pit Culvert	Gift Of Village
220	Stone Epigraph	Bittugondahalli Pit Culvert	Death Of A Hero

Conclusion

This the epigraphs of this region hold significance it is necessary for a researcher to these archeological artifacts.

References

- [1] Chopra, P.N.; Ravindran, T.K.; Subrahmanian, N (2003) History of South India (Ancient, Medieval and Modern) Part 1. New Delhi: Chand Publications
- [2] Foekema, Gerard (1996) A Complete Guide To Hoysala Temples. New Delhi: Abhinav publications
- [3] Hardy, Adam (1995) Indian Temple Architecture: Form and Transformation-The Karnata Dravida Tradition 7th to 13th Centuries. Abhinav Publications
- [4] Kamath, Suryanath U. [1980]. A concise history of Karnataka: from pre-historic times to the present. Bangalore: Jupiter books.
- [5] Shastri, K.A. Nilakanta - A history of South India from prehistoric times to the fall of Vijayanagar. New Delhi: Indian Branch, Oxford University Press. 1955
- [6] Dasgupta, Surendranath- A History of Indian Philosophy, Vol.III Delhi Motilal Banasidass, 1975.
- [7] Satish Chandra- essays on medieval south Indian history Oxford University press New Delhi. 2003
- [8] Ramanuja - Encyclopedia Britannica 2003 Encyclopedia Britannica Premium Service.
- [9] Grewal, J. S. -The State and Society in Medieval India New Delhi Oxford University Press, 2005
- [10] G.A. Oddie Religious conversion and Revival movements in Medieval and Modern times –Manohar books New Delhi 2009 –Introduction pp 1-12

Integrating physical & mental wellness through yoga through short term courses

Dr. Veena. H .N.

Associate Professor

Department of Sanskrit

Government Arts, Commerce and Post -Graduate College (Autonomous)

Hassan- 573201, Karnataka state

E-mail : veenashashikumar7866@gmail.com

Ph : 9480482413

Abstract

This article focuses on relevance of mandating short term yoga courses for women students at higher educational institutions. Women students often face health issues which impact their learning outcomes. With the several cases of psychological disorders diagnosed in college going women students across the higher education Institutions , it has become imperative to find ways to prevent the onset of such mental health disorders. Yoga, among others, has been seen as a accommodating and supportive method that can be used to protect youth from mental illness.. Yoga practice also draws attention towards breathing, which produces a meditative and soothing state of mind which also answer several mental disorders found in women students such as anxiety disorders, depression, bipolar mental disorders , psycho somatic disorders etc. A better way to prevent youth crime & offences is best answered through capacity building through yoga. This psychological balance helps youth to concentrate on academics & nation can progress to newer heights with the support of healthy youth. Higher education sector can think of innovative course to include Yoga in the curriculum or through certificate courses.

Key words: women health, Practice of Yoga , short term courses, Higher education

Introduction

Yoga originated in India several thousands of years ago as a system of physical and spiritual practice. It was formalized in the second century BC in the form of the Yoga Sutras, attributed to the scholar Pantanjali. The word 'yoga' means 'union' or 'joining'. Yoga was a method for joining human beings with the divine principle,. It is aimed to unite the mind, the body and the spirit. Through the practice of yoga, the mind can be trained to relax & focus on self. The practice of yoga will lead to control of the mind as yoga not only is physical exercise but also mental aspect of it, can help improve mental health. Yoga can reduce, and eventually prevent, the build-up of repressed emotions in the mind. Even though the process of healing is gradual, yoga is a very effective contrivance in stress reduction and relaxation of the entire body . Performance of various yoga postures requires the stretching and then relaxing of muscle groups and joints, which successfully produces relaxation.

Case of women students

The reasons such as early marriage, poor health, poor nutrition , poor family background etc hamper girls to continue studies after pre university. Medical reports suggest that early marriage / early pregnancy / ever

expanding domestic responsibilities impede girls to get better learning outcomes in Colleges . Hence a case study leading to researching facts which hamper girls students to give 100% in their academic achievement is needed. These findings would lead to incorporation of Yoga into Higher education curriculum or through short term courses in Yoga practice.

Problems of women health issues

Yoga practices become necessary because women health issues have become a pivotal debate issue. The women students are surfacing several health problems because of social and cultural ethos. Girl students in India face gender bias which causes several disadvantages specially regarding Health care issues. Very few percentage of women have access to good health care , specially menstruation hygiene. Besides , Mal nutrition , lack of basic sanitization , and treatment for diseases all contribute to the paucity of health care resources.

Lesser number of Vaccinations for girl children

Vaccinations are one of the most effective ways to prevent harmful short and long term effects of serious but p preventable diseases According to UNICEF India has 7.4 million children who are not immunized This number is not only largest in the world but it also surprising. The saddest part of this is female children receive less vaccinations compared to males children.

Mal –nutrition related health issues - Mal -nutrition is haunting Indian children like any other country. India reports fro highest number of malnourished females. The rampant economic inequality leaving poorer citizens unable to get good nutritious food Being malnourished makes girl children more open to contagious diseases it is to be noted that poor nutrition often leaves a very huge impact o maternal health and health of the new born babies.

Maternal health care- The poor Socio economic conditions in India limit a great many girl children’s access to adequate health care resulting in poor health and mother abilities to a healthy life cycle is also affected. Maternal mortality rates are very high Uttar Pradesh , Rajasthan, Jharkhand, and Bihar. Poverty , poor economic access to economic resources, practices ,societal views bias and prejudicial treatments deny gild from accessing proper medical care.

Menstrual hygiene – Women in India suffer from proper awareness about menstrual hygiene. Very smack percentages of women have access to clean menstrual hygiene. The social and cultural contemplations about menstruation is linked with prohibition, out casting and inhibitive exclusion. Several societies ban girl child from socializing after she reaches an age of menstruation. Buying sanitary pads is a dream for millions of girls. This results in infections, rashes, and primarily discomfort. This has impact on their learning outcomes.

Practice of Yoga All the above mentioned issues cause psychological and physical irritation which directly affects the learning outcome. Yoga practices support women to face challenges of health. Regular Yoga practices through Yoga courses become further imperative as Higher education sector is seeing an increased enrollment of women.

Yoga practice draws attention towards breathing, which produces a meditative and soothing state of mind which also answer several mental disorders found in women students such as

1. anxiety disorders
2. bipolar disorders

3. psycho somatic disorders
4. depression

Challenges in higher education level- women students in higher educational level face challenges from

1. ragging related tensions
2. peer pressure
3. obesity
4. unhealthy food choices
5. lack of time management
6. stress and academic pressure

Youth is a span of life when a variety of mental health problems are more likely to develop . With the several cases of psychological disorders diagnosed in college going women students across the higher education Institutions , it has become imperative to find ways to prevent the onset of such mental health disorders. Yoga, among others, has been seen as a accommodating and supportive method that can be used to protect youth from mental illness and mental infirmity.

A comprehensive & mandatory training in yoga helps to youth in

1. Displaying better moods,
2. Lowering levels of anxiety and tension,
3. Bettering anger control,
4. Improving resilience,
5. Enhancing mindfulness.

These are important in the prevention of psychological conditions in youth. A better way to prevent youth crime & offences is best answered through capacity building through yoga. This psychological balance helps youth to concentrate on academics & nation can progress to newer heights with the support of healthy youth.

Need for short term courses in Yoga practices-

Short term courses available in Yoga practices which can involvement of women students at higher education level. They include

1. Six months yoga certificate course,
2. One year certificate course yogic science ,
3. Three months certificate course in pranayama ,
4. Three months certificate course in surya namaskara
5. Six months certificate course in Yogic Postures
6. Six months certificate course in Yogic healing

Benefits of certificate courses

1. These short term courses will assist in taking up students research projects and individual case studies in diagnosing the impact of Yoga practices on student learning outcomes & mental wellbeing of women students of higher education level. The physical & mental fitness fusion through yoga exercises along

with new trajectories will open up avenues for innovative health management issues in higher education level..

2. These courses will assist in the pronouncement of responses to key issues on restructuring curriculum in higher education with the induction of integrated Yoga courses as add on courses or short term courses.
3. These courses will help in hypothesizing on the inter linkage of the mind management along with health priorities scheduling among women students in higher education level .
4. These courses will help higher education policy makers to plan strategies towards organizing capacity building trainings in integrated yoga courses in all higher education Institutions .
5. These courses will help facilitate to identify the health needs of women students in a comprehensive manner.
6. These courses will help to portray the essentials of yoga as a medium of upholding Indian heritage & traditional inheritance.
7. These courses will help Institution to reschedule college time table towards including Yoga practices in regular time and accommodate easier course timings.

Conclusion

Thus , Women students often confront several health issues which directly impact their learning outcomes. several case studies highlight occurrence of psychological disorders in college going women students . Now, it has become imperative to find ways to prevent the onset of such mental health disorders. Yoga courses both short term and long term will be supportive methods for protecting youth from mental illness and mental infirmity. The short term courses of yoga will lead to control of the youth mind. Higher education Policy makers needs to think of introducing or rathe remanding Yoga course sat all higher educational Institutions.

References:

- [1] Barbara Stoler miller, Yoga : Discipline of freedom – The Yoga Sutra attribute to Patanjali a translation of the text with commentary introduction and glossary , University of California , California , 2018.
- [2] Yoga common problems and holistic solutions through Yoga The Yoga Institute 2020
- [3] Yoga for youth – health issue sof youth
- [4] Isha foundation Yoga for youth solutions to common helaht problems through yoga
- [5] Yoga and women health The Yoga journal Issue 2 volume 2 December 2018

Application of Graph Theory in Computer Science and Engineering

Dr. Vasanthakumari T.N.

Assistant Professor

Department of Mathematics

Government First Grade College, Tumakuru, Karnataka

ABSTRACT

The field of mathematics plays vital role in various fields. One of the important areas in mathematics is graph theory which is used in structural models. This structural arrangements of various objects or technologies lead to new inventions and modifications in the existing environment for enhancement in many fields. The field graph theory started its journey from the problem of Koinberg Bridge in 1735. This paper gives an overview of the applications of graph theory in many different fields to some extent but mainly focuses on the computer science applications that uses graph theoretical concepts. Various papers and related works based on graph theory have been studied and implemented for this scheduled concepts, computer science applications.

KEY WORDS: Graph Theory, Koinberg Bridge, mathematical structures, Data base design

INTRODUCTION

Graph theory is a branch of discrete mathematics. In mathematics and computer science, graph theory is the study of graphs which are mathematical structures used to model pair wise relations between objects. There is wide use of graphs in providing problem solving techniques, because it gives an intuitive manner prior to presenting formal definition. To analyze the graph theory application two problem areas are considered.

1. Classical problem
2. Problems from applications.

The classical problem are defined with the help of the graph theory as connectivity, cuts, paths and flows, coloring problems and theoretical aspect of graph drawing. Whereas problems from application particularly emphasis on experimental research and the implementation of the graph theory algorithms. Graph drawing is a key topic in implementation point of view, because the automatic generation of drawing graph has important applications in key computer science technologies such as data base design, software engineering, circuit designing, network designing and visual interfaces.

APPLICATION IN COMPUTER SCIENCE:

Data base designing:

In data base designing graphs are used as graph data bases. Graph database uses graph representation with nodes, edges, and properties to represent and store data. This graph structure has key role in designing database, because it gives fast implementation process using different functionality and properties of graph structure. Graph database uses as:

- Storage system that provides index free adjacency.
- Analyzing tool for interconnection.
- Powerful tool for graph like-query.
- Graph databases are often faster for associative data sets that map more directly to the structure of object-oriented applications.

Software engineering:

Graph has many applications in software engineering. For example: during Requirements Specification, Data Flow diagrams are used where vertices represent transformations and edges represents the data flows. During Design phase, graphical design is used for describing relations among modules; while during Testing, the control flow of a program associated with McCabe's complexity measure which employs directed graphs for addressing the sequence of executed instructions and etc. Even Software Process Management has also applications of network diagrams which involves graph algorithms.

Network system:

Graph theory has wide application in the field of networking. To analyze the graph theory application in networking two areas are considered: graph based representation and network theory. Graph based representation has many advantages such as it gives different point of view; it makes problem much easier and provide more accurate definition. Whereas network theory provide a set of techniques for analyzing a graph and applying network theory using a graph representation. The term graph and network are equal. Both refer to a type of structure in which there exists vertices (i.e. nodes, dots) and edges (i.e. links, lines). There are numerous types of graphs and networks which yield more or less structure. These two terms can be differentiating on the basis of their utility.

Data structure:

Data may be organized many different ways. The logical or mathematical model of a particular organization of data is called a "data structure". The choice of data model depends on two considerations:

- It must be rich enough in structure to mirror actual relationship of data in real world. The structure should be simple enough that one can
- effectively process data when necessary

These two considerations is fulfilled by the graph theoretical concepts. Arbitrary relation among data can also be represented by a graph and its matrices , operations performed on these metrics are further useful for deriving relations and data association and is useful in order to understand how these data may be stored in memory.

Conclusion:

The fundamental rationale of this paper is to present the significance of the graph theoretical thoughts in various fields of computer applications for exploring that they can utilize graph theoretical concepts for the examination. An outline is exhibited particularly to extend graph theory. Analysts may make them inspire data to graph theory and its applications in the computer field and get a few contemplations identified with their territory of research.

Bibliography

- [1] Adam Schenker, Mark Last, horst Banke, Abraham andel, "Clustering of Web documents using a graph model", Springer werlog, September 2007.
- [2] Anindya J.Pal, Samar S.Sarma, Biman Ray, "CCTP, Graph Coloring algorithms – Soft computing Solutions IEEE, 2007
- [3] Bing Hong Liu, Wel Chieh Ke, Chin-Hsien Tsai, Ming-Jer Tsai, "Constructing a message pruning tree with minimum cost for tracking moving objects in wireless sensor networks", IEEE Volume 57, Number 6, July 2008
- [4] Daniel Marx, "Graph Coloring problems and their applications in scheduling",
- [5] Gian Luca Marcialis, Fabio Roli, Alessandra Serrau, "Graph Based and Structural Methods for Fingerprint Classification, Springer verlag, Berlin Heidelberg 2007
- [6] John.P.Hayes, "A graph Model for Fault Tolerant Computing Systems", IEEE September 1976
- [7] Narasingh Deo, "Graph theory with applications to engineering and computer science", Prentice Hall of India, 1990.
- [8] Perri Mehonon, Janne Riihijarvi, Marina Petrova, "Automatic Channel allocation for small wireless area networks using graph coloring algorithm approach", IEEE 2004

References

- [1] F.R.K. Chung and L. Lu. Complex Graphs and Networks, volume 107 of CBMS Regional Conference Series in Mathematics. American Mathematical Society, 2006.
- [2] Y. Breitbart, M. Garofalakis, C. Martin, R. Rastogi, S. Seshadri and A. Silberschatz. "Topology Discovery in Heterogeneous IP Networks" In Proceedings of IEEE INFOCOM, 2000.
- [3] H. Gobjuka and Y. Breitbart. Ethernet topology discovery for networks with incomplete information. In IEEE/ACM Transactions in Networking, pages 18:1220–1233, 2010.
- [4] Saleh Ali K. Al Omari and Putra Sumari, " An overview of Mobile Ad Hoc Networks for the existing protocols and applications", International Journal on applications of graph theory in wireless ad hoc networks and sensor networks, vol. 2, no. 1, March 2010.
- [5] K. Ahmat, Ethernet Topology Discovery: A Survey," CoRR, vol. abs/0907.3095, 2009.
- [6] K. Ahmat, Graph Theory and Optimization Problems for Very Large Networks. City University of New York, United States, 2009
- [7] S. Sumathy et. al. , "Secure key exchange and encryption mechanism for group communication in wireless ad hoc networks ", Journal on Applications of graph theory in wireless ad hoc networks and sensor networks, Vol 2, No 1, March 2010.

Creation of healthy tourism practices during COVID-19 phase – The imperative role of stake holders

Lakshmi G. R.

Assistant Professor

Department of History

Government First Grade College, K R Nagar

Mysore District, Karnataka state, India

gopichandlakshmilining@gmail.com Ph : 9036980722

Abstract

This paper focuses on developing precautions towards creation of healthy tourism practices by stake holders. Karnataka state attracts millions of tourists from across the world all through the year. The before COVID-19 scenario and after COVID-19 scenario has completely changed the tourism landscape in Karnataka. All international tourist activities are stopped and domestic tourists are slowly taking up travelling amidst care and precaution. But the number expected is far below the expectations of the Karnataka tourism department. The dangers of health caused by COVID -19 pandemic is causing concerns across the world and several states have adopted to innovative health precautions in tourist destinations. Stake holders play an imperative role in making each household respond to the call of the government to keep the city clean and evading any erroneous hygienic practice in and around tourist destination. . They can guide tourists to maintain social distance and wear marks mandatorily . They can display placards and exhibit hoardings regarding the issues the community has taken to create responsiveness among tourists. Initiatives by stakeholders need good management an supervision. All legislations go waste if they are not monitored appropriately and tourist destination become centres of COVID-19 spread..

Key words: Tourism, COVID-19 – health issues, precaution, healthy tourism practices, stake holder role

Introduction

Karnataka state is one of the top five states with number of visitors to Karnataka during 2017-18

State	Tourist visitors in millions
Tamilnad	20.9
UP	14.2
Karnataka	10.9
Andhra	10.0
Maharashtra	7.2

Source: Survey On Domestic Tourists Ministry Of Tourism Government Of India, New Delhi. 2018

Various linked segments correlated with Karnataka tourism which are supported by through tourism sector are listed as below

1. Accommodation Services including resorts , hotels, food courts etc

2. Cuisine , Food and Beverages Services
3. Retail Trade / whole sale Services
4. Logistics and Transportation Services
5. Cultural festivities and events
6. Sports festivities and events
7. Recreational festivities and events

Commodities segment Industry segment linked with Karnataka tourism is supported by providing Accommodation , transportation , entertainment , attraction and pleasure sport events.

Precautions- World Health Organization –(WHO) report on Technical guidance for medical staff against Corona virus , June 2020 made is mandatory for all people to

1. wash the hands with running water for 20 seconds
2. wash the hands with good and effective sanitizer s
3. keeping social distance
4. wearing clinically tested masks
5. wearing clinically tested hand glouses
6. avoiding unnecessary travels
7. avoiding travelling while sick or ill

People get slammed to CORONA virus attack when they are either unaware or they are lethargic towards following health guidelines.

Precautions and best practices at tourist destinations - Precautions to be taken by stake holders, tourists and tourism destination authorities are listed as below

1. **Precautions to be taken by Tourists** - Tourists often commit to expose themselves with travelling to tourist destinations unaware of the infection level. Indian tourists often travel with family.
 - ✓ **Caring for the elderly** -The tourists often travel along children elderly people and women. The chances of COVID-19 virus attack are more prone to children and elderly people because they have poor immunity. Tourists have to take care of the health of the children and the elderly members before they take up any travelling plans.
 - ✓ **Getting appropriate information** – Tourist need to get first hand information on the tourist destination they are visiting. They can get this information by logging on to government sponsored health Apps or through Media including Newspaper, TV, Social media etc).
 - ✓ **Dissemination of updated information** – Tourists need to share their touring experiences to other friends and families through social media or mail messages. This will alert other tourists from committing identical mistakes. Information sharing plays a key role in creation of awareness about COVID-19, its spread areas , hot spots, Seal down areas, Containment Zones Buffer Zones etc. Some times such information shared on social media becomes more hypothetical and sometimes rumoured, but genuinely it is assumed that tourists share their original experiences and prevent superfluous rumour spreading .
2. **Precautions to be taken by Tourist Destination authorities** – Karnataka government has taken several measures to contain the spread of COVID-19. The medical support system has been prepared with utmost

care to face any challenges. Hospital beds are increased, General District hospitals are converted as COVID-hospitals, Opening of help lines, any time ready ambulance services, 24/7 health help lines etc. Even though several District have made precautionary measures for domestic tourists after the lock down period, there are certain lacuna in the initiatives. All district administrations are not uniformly following the guidelines of the state government. For example, inter-state travelling, inter-region travelling, opening of home stays for tourists, opening of museums for tourist, opening hotels accommodations, opening of the resorts, and eateries etc. There are frequent changes in the duration of the home and institutional quarantine. There are differences in the implementation part of the COVID-19 legislation. Even though government is spending crores to contain the community spread phase of the epidemic, the lacuna are cropping series wise. Issues relating to water scarcity, hygienic disposal of tourists wastes, sanitization, fumigation, surface tidiness etc in tourist destinations, There is a need for further smart measures in tourist destination towards improving health insurance benefits to tourist, package insurance cover, health cover benefits etc.

- 3. Precautions to be taken by stake holders** – stake holders play an important role in creating awareness among the tourist who visit their place. They have to keep vigil on all kinds of tourists and they can display COVID-19 awareness hoarding or stickers in the vicinity or they can act as volunteers in sanitizing the tourist place, cleaning the precincts of the temple, avoid plastic waste, avoid unhygienic disposal of masks hand gloves etc. Stake holders play an imperative role in making each household respond to the call of the government to keep the city clean and avoid any wrong hygienic practice. They can guide tourist to keep social distance and wear masks mandatorily. They can display placards and exhibit hoardings regarding the issues the community has taken to create responsiveness among tourists.

Strictly Following healthy practices in tourism destination is needed to avert the super spreading of the epidemic. The stake holders often are at the danger end as they receive number of tourist who hail from different geographical background. The Stake holders need to create volunteers groups in each tourist destination and create awareness among the general public. They can apply several innovative techniques to create responsiveness among the visitors. It is seen that some stake holders are freely issuing mask, hand gloves, head gears, and such other personal protection equipments to tourists. Some villagers are creating awareness announcing the importance of wearing masks through bike rally, cycle rally, street play, group songs, theatrical performances etc. The Stake holder can also support the cause of creation of public responsiveness through social media messaging and mailing.

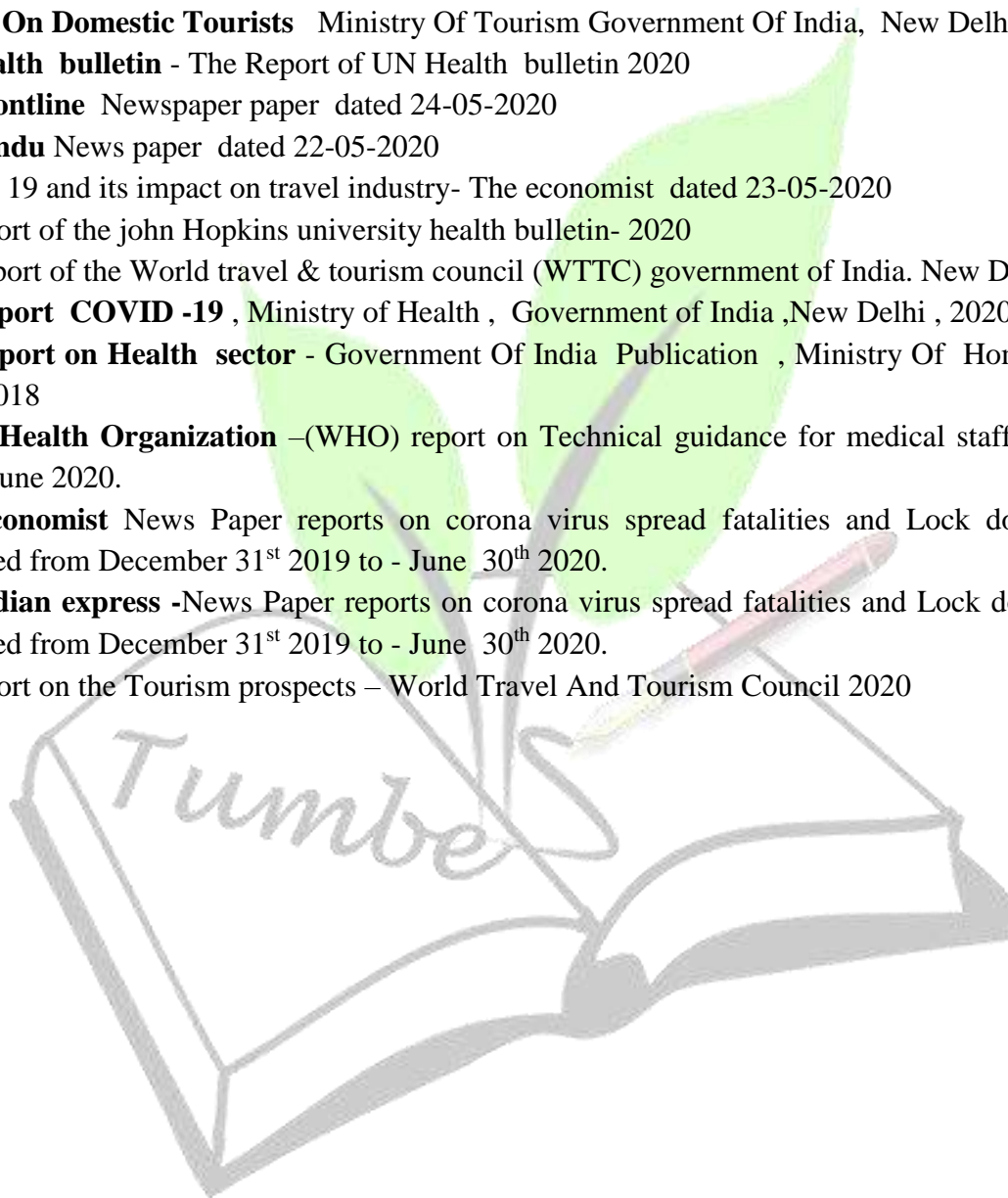
But the question is all these initiatives by stakeholders need good supervisions and monitoring too. All legislations go waste if they are not monitored.

Conclusion

Thus, healthy practices can be inserted into tourism in Karnataka state along with precautions to retain the faith of tourists. COVID-19 has hit all types of tourists across all Indian states and across the world. The health practices which can be inserted to tourism can help maintain the conviction of tourists in future. Domestic tourists who are slowly taking to touring will be helped by confidence given by Tourism department in application of healthy practices. All these measures can support Tourism department to jump back to its golden era. But this needs integrated approach by all tourism related departments. The stake holders have to act as key players in support of the initiatives of the central and state governments.

References:

- [1] **World Health Organization** –(WHO) report on Technical guidance for medical staff against Corona virus , June 2020
- [2] **The Hindu** News Paper reports on corona virus spread fatalities and Lock down governance published from December 31st 2019 to - June 30th 2020
- [3] Collection of Domestic Tourists Statistics for Karnataka, The Annual Report Ministry Of Tourism Government Of India, New Delhi. 2018
- [4] **Survey On Domestic Tourists** Ministry Of Tourism Government Of India, New Delhi. 2018
- [5] **UN Health bulletin** - The Report of UN Health bulletin 2020
- [6] **The Frontline** Newspaper paper dated 24-05-2020
- [7] **The Hindu** News paper dated 22-05-2020
- [8] COVID 19 and its impact on travel industry- The economist dated 23-05-2020
- [9] The report of the john Hopkins university health bulletin- 2020
- [10] The Report of the World travel & tourism council (WTTC) government of India. New Delhi 2019
- [11] **The Report COVID -19** , Ministry of Health , Government of India ,New Delhi , 2020
- [12] **The Report on Health sector** - Government Of India Publication , Ministry Of Home Affairs New Delhi 2018
- [13] **World Health Organization** –(WHO) report on Technical guidance for medical staff against Corona virus , June 2020.
- [14] **The Economist** News Paper reports on corona virus spread fatalities and Lock down governance published from December 31st 2019 to - June 30th 2020.
- [15] **The Indian express** -News Paper reports on corona virus spread fatalities and Lock down governance published from December 31st 2019 to - June 30th 2020.
- [16] The report on the Tourism prospects – World Travel And Tourism Council 2020

Kambada halli Basadi – opening avenues for further research

Lingaraja

Assistant Professor

Department of History

Government First Grade College, K R Pete, Mandya -571426, Karnataka

lakshmigrkanda@gmail.com Ph : 9900567531

Abstract

This paper explores the need for furthering research around Kambada halli Basadi and connecting the links of Kambadahalli with other archaeological researches. The temple complex at Kambada halli is built during the time of western Ganga kings. Historians have set the date of the temple at 999-1000 CE. The Kambada halli is located 18 km from the famous Jain heritage of Shravanabelagola in Hassan district. The place originated Kambadahalli from Brahmadeva pillar popularly known as the Manasthambha which is erected in the front side of the temple. Epigraphs mention that this temple complex is renovated from time to time. This monument complex is protected by the Archaeological Survey of India as a national monument. The Temple complex is not only a Jain religious centre, it was a study centre, it was a seat of higher learning of Jain theory, it was a nucleus of Jain ascetic order, etc. Besides royal dynasties showered the place with grants and donations.

Keywords; Kambada halli , inscription , archaeology , research avenues

Introduction

The epigraphs of Mandya district related the historicity of the temple complex . As evident from the inscription as collected in the VII volume of epigraphic Carnatica volumes . Kambada halli was a Jain religious centre since the time of Ganga kings. Hoysalas rulers also supported the development of the place with land grants and restoration work. It's proximity to Shravanabelagola just 18 kms is another important point to prove that Kambada halli was a popular Jain religious centre

Origin of the name Kambada halli- It is said the name Kambadahalli derives from the pillar of Manasthambha. Archaeological source mention the Kambada puri . It is also mentioned as **Kavve Basadi**.

Significance of Manasthambha- Manasthambha which is very popular and standing tall , is nearly 50 ft high with octagonal pedestal and very delicate carvings of eight **asthadikpalakas**. There is an inscription at the bottom of the pillar which dates back to 1118. AD . This inscription clearly mentions the names of Hoysala king Vishnuvardhana , his army chief Gangaraja and the conquest of Talakadu.

Temple construction - The temple complex is said to have been built in three phases

1. **PHASE-1** – Construction of the main Adinatha Basadi
2. **PHASE - II** – Construction of Neminatha and Shanthinatha basadis
3. **PHASE - III-** joining of the three shrines through pillared corridors

Architectural details

1. There are three shrines in the complex. This is why it is also called as **Trikutachala Basadi** The central shrine faces north other two shrines face east and west.
2. The central shrine has a square superstructure called as **shikhara** . The west and east facing shrines have super structures also.
3. These shrines are named as **Brahma Chanda Rudra Chada And Vishnu Chanda Greeva Shikhara**.
4. Each of the shrines have individual vestibules called as **ardha mantapa** which open towards a large common open hall which is called as **navaranga or mahamandatapa**.
5. The ceiling of this part of the shrine is centred with four beautiful pillars. At the entrance to the shrines are the guardians of eight directions called as **astadikpalakas**.
6. All these are joined by their respective consorts and respective **vahanas**.
7. The entire complex is facing north and also facing the **brahmadeva** pillar which is in north.
8. The main shrine houses the image of **Adinatha** who is the First Jain **Theerthankara**.
9. The other two shrines accommodate the idols of **Shantinatha** Theerthankara and **Neminatha** Theerthankara.
10. This temple exhibits fine sculptures of Jain Yakshas and Yakshis of western Ganga and Hoysala period.

Inscriptional repository

There are several inscriptions which mention the place. The epigraphs of Nagamangala in Mandya district relate to the historicity of the temple . Kambada halli was a Jain religious centre since the time of Western Ganga kings. Hoysalas rulers also supported the development of the place with land grants and restoration work from time to time. Hoysala King Vishnuvardhana and Ballala II supported the place with land grants. It's proximity to Shravanabelagola , another world famous Jain pilgrimage centre, just 18 kms is another important point to prove that Kambada halli was a popular Jain religious centre.

1. Nagamangala taluk Inscription (No 26) in Epigraphia Carnatica Vol. VII is dated 1089 CE (1168) The inscription states that **Parshwanatha** temple at **Bindiganavile** was renovated by **Parshwa Deva** son of **Nema Dandesha** and **Muddarasi** of the Ganga lineage. He also endowed lands for the support of Jain ascetics and students. This inscription also mentions that this temple belongs to **Hanasoge Mula Sangha Desiya Gana and Pusthalkka Gachcha**.
2. Nagamangala taluk Inscription (No 27) in Epigraphia Carnatica Vol. VII -this inscription is not deciphered because characters are lost and only the date of the inscription can be ascribed to 12 the century CE
3. Nagamangala taluk Inscription (No 28) in Epigraphia Carnatica Vol. VII dated 12th century records setting up of an epitaph in the memory of **Rukamavve** and **Jakkave Kanti** female disciples of **Prabhachandra Saiddhantika** of **Konda Kundaanvaya Mula Sangha Desiya Gana And Pusthalkka Gachcha**.
4. Nagamangala taluk Inscription (No 29) in Epigraphia Carnatica Vol. VII dated 12th century records the land grant for the worship of god **Shantinatha** by Samantha **Bharateya Nayaka** of **Changi kula** who was ruling **Vira Rajendra** Hoysalas **Sanne Nadu** . The Samatha chief **Bharateya Nayaka** was a subordinate of Hoysalas king Ballala II.
5. Nagamangala taluk Inscription (No 30) in Epigraphia Carnatica Vol. VII dated 1145 CE records renewal of a gift of the village **Modaliyahalli** by **Narasimha Poysaladeva Danda Nayaka** and **Bharathi Mayya**

Danda Nayaka disciples of **Ganda Vimuktha Saiddhantadeva**. The original grant was made by Hoysala king Vishnuvardhana.

6. Nagamangala taluk Inscription (No 31) in Epigraphia Carnatica Vol. VII dated 13th century states that **Shaivas Ekkoti Maharudra** having assembled at the theertha of the **Mula Sangha Desi Gana** presented the five great musical instruments including the drum to the temple.
7. Nagamangala taluk Inscription (No 32) in Epigraphia Carnatica Vol. VII records **Boppadeva** son of **Gangaraja** bearing the illustrious title **Droha Gharatta Dandanayaka** got constructed **Kannevasadi** . It also corresponds to Kamba Basadi. **Droha Gharatta achari** was the sculptor.
8. Nagamangala taluk Inscription (No 33) in Epigraphia Carnatica Vol. records Vishnuvardhana made grants of lands for **Bindiganavile theertha**
9. Nagamangala taluk Inscription (No 34) in Epigraphia Carnatica Vol. VII records the death of **Gavare setti** in a skirmish with Bedas forces , The inscription holds significance that skirmish also saw capture of women.
10. Nagamangala taluk Inscription (No 35) in Epigraphia Carnatica Vol. only reads names of two persons **Birayya and Halayya**. The rest of the details are not found. It is known that they have been mentioned because of their donation or charity to this temple shrine.
11. Nagamangala taluk Inscription (No 36) in Epigraphia Carnatica Vol. VII Reads the name of **Raviya Varma** but the characters are lost and cannot be deciphered. It seems he might have donated lands or supported the running of the temple shrine.
12. Nagamangala taluk Inscription (No 37) in Epigraphia Carnatica Vol. VII mentions construction of a pond in the vicinity of the **Theertha**.
13. Nagamangala taluk Inscription (No 38) in Epigraphia Carnatica Vol. VII registers the death of person whose name is lost. Seems he was the son of **Purushottamayya** and disciple of **Ekavira Bharatha**.

The temple shrines needs to be researched further

The earlier inscription refers to this Kambada halli as Bindiganavile , but now it is popularly called as Kambada halli. There is a village Bindiganavile is nearby to Kambada halli . It seems this Kambada halli was part of the larger village **Bindiganavile Theertha**. This was part of **Sanna seeme nad** as mentioned in the inscriptions. The inscriptions of this place refers to Ganga kings Hoysala kings Feudatory chiefs of Hoysalas as supporting the place to grow as a popular Jain religious centre

1. It has been declared as national monument and been listed by ASI as a protected monument. The three shrine **Trikutachala** temple complex needs to be conserved for its finest sculptures and
2. **Hanasoge Mula Sangha Desiya Gana and Pusthaka Gachcha** was one of the important Jain ascetic order and school of learning.
3. **Konda Kunda Anvaya Mula Sangha Desiya Gana and Pusthaka Gachcha** important Jain ascetic order and school of learning .
4. Nagamangala taluk Inscription (No 31) in Epigraphia Carnatica Vol. VII dated 13th century states that **Shaivas Ekkoti Maharudra** having assembled at the **Theertha** of the **Mula Sangha Desi Gana** presented the five great musical instruments including the drum to the temple.

Conclusion

Thus, Kambada halli , a heritage monument needs further research as it is not only an ancient heritage monument but it has vast information which needs to be researched. The historical clues through epigraphically provided evidences have to be corroborated through archaeological evidences including excavations and numismatic evidences.

References:

- [1] Annual report of the Mysore archaeological department -1939 Government of Mysore publication Bangalore
- [2] Annual report of the Mysore archaeological department -1942 Government of Mysore publication Bangalore
- [3] Archaeological survey of India Panchakuta Basadi ASI Bangalore 2012
- [4] Dhaky M. A.- Ganga Jain sculpture in aspects of Jaina art and architecture
- [5] Epigraphia Carnatica -Nagamangala taluk inscriptions in Epigraphia Carnatica Vol. VII
- [6] Khajane muralidhara An ancient site connected with Jainism The Hindu Karnataka editions 2012
- [7] Mysore state gazetteer 1942 , Government of Mysore publication Bangalore
- [8] Sarma , I K , Temple of Gangas of Karnataka , Archaeological survey of India 1992
- [9] Shah Umakant P - Jain Rupa Mandana Jain iconography Volume 1 New Delhi ABhinav publishers 1987
- [10] Srinivasan K R Jain art and architecture under Gangas of Talakadu

A study on consumers' perception towards E- Retailing with special reference to Tumkuru city

G. KRISHNA NAIK

Assistant Professor of Commerce

Government First Grade College, Tumkur

Abstract

The retail sector has undergone a phenomenal change along with the growth of Indian economy. The e-retailing (less frequently; e-Retailing, e-Tailing, etc.) is the concept of selling of retail goods using electronic media, in particular, the internet. the term seems an almost in enviable addition to e-mail, e-business and e-commerce, etc. e-retailing is synonymous with business- to- consumer (B2C) transaction model of e-commerce. Although e-retailing is an independent business model with certain specific constituents like; trust model, electronic transaction process, etc., but in reality it is a subset of e- commerce by nature.

Keywords: E Retailing, consumer preference, organized retail sector.

Introduction

E-Retailing stores sell online promotion only for goods that can be sold easily online, e.g., Amazon did for Books & CDs, etc. The online retailing requires lots of displays and specification of products to make the viewers have a personal feel of the product and its quality as he gets while physically present in a shop. The present retail scenario is getting advanced day by day. Electronic retailing is the process of selling the goods and providing the services through the internet. Retailing can include business to business and business to consumer sale of products and provision of services through the usage of internet. The technological innovations like connectivity, network, broadband, artificial intelligence, etc.

Review of literature

In order to strike a perfect balance between the topic chosen and other academic research publications, it is essential to examine the research papers published by other academicians, scholars etc. As a part of the review process various national and international literatures relating to the retailing and online shopping are studied. The concepts relating to consumer market, convenience, consumer perception, electronic retail formats, online shopping goods,

Need for the study

1. To find out key factors influencing millennials while choosing online retailers for buying products
2. To study the consumer perceptions towards online retailers in India
3. To compare the customer perceptions regarding selected online retailers
4. The study will try to analyses the reasons for changes in customer's preferences regarding buying the goods and availing the services towards e-retailing stores method.

Advantages of E-Retailing

1. The electronic channel gives the existing brick-store retailers an opportunity to reach new markets.
2. For the existing retailers, it is an extension to leverage their skills and grow revenues and profits without creating an altogether new business.
3. The e-commerce software that also traces the customer's activities on the Net enables e-retailers to gain valuable insights into their customers shopping behavior.
4. The e-retail channels transcend all barriers of time and space. The retailer's server must be on 24*7. An order can come from any customer living any place at any time of the day.

Statement of the problem

Researchers have propounded different models about retail formats and consumer behavior but majority of the studies have focused on consumer shopping for buying behavior through electronic retailing stores and consumer choice on electronic format. The customer's main concern is about the security issues that is encountered during the transaction. For instance, the net capacity to handle all the transactions at one point of time may not be sufficient when everyone starts using the same e retail. In some cases, the retail stores are time consuming and the delivery to some of the places will be delayed.

Limitations of Study

The study was done through online questionnaire. So the study depends on the responses of consumers. Though proper care was taken while selecting the sample More study in the Indian context is required for to understand the expectations of millennials from online retailers in different retail segments and to study switching habits of millennials in India.

The online retailing {e-retailing} process is not an ultimate in the field of retailing methods; it also suffers various drawbacks that are the qualifications of traditional marketing. Some of the drawbacks need mention.

1. It lacks an emotional shopping experience that the customer can get in a personal shopping store.
2. It being container of intangible merchandise (i.e., virtual display of merchandise) does not provide sensory support to the customer, these the customer cannot hold, smell, feel, or try the product.
3. On line customers are reluctant to part with their credit card details on net, fearing they may be misused. It arises security issues. The customers are not yet convinced about the foolproof status of this method, especially in Indian environment.
4. It is lacking in family shopping experience which the Indian customers enjoy at the weekends, and particularly during festive seasons and marriage marketing.

Hypothesis

- 1: The quality of services provided by online retailer is not satisfactory
- 2: There is no significant difference between customer' s perception scores regarding quality of services of selected online retailers

Research methodology.

Source of data: Basically the data is collected from primary and secondary source. Primary source involves collection of data through the questionnaire and secondary data collection involved is through the Journals, Magazines, Articles and Other Newspapers, Online mode.

Sampling design: The sampling design that is used for this research is probability sampling.

Sample size: The sample size selected for the study is limited to 250 members.

Research tools: The tools used for the research analysis percentage analysis as well as chi-square test

Analysis:

The demographic profile reveals that 52% are Male and 48% are Female the average age of the respondent is 25 years the study was conducted within tumkur city, Karnataka State.

1. 65 % of the respondents prefer Flipkart, 71% prefer Amazon ,10% others and 4% prefer Snap deal. 95% of the respondents say that prefer to buy according to their requirements. 65% of the respondents wanted to buy mobiles and computer Tabs 24% TV Appliances and electronic Gadgets and 6 % prefer to buy Groceries.

Testing of Hypothesis:

Table: 1 H1= There is no significant relationship between Convenience to consumer's perception towards E retailing.

Conclusion

The e-retailing will become tremendous business strategic concept, and it may be very helpful and most profitable method of business process in coming decade to the textile and garment industries E-retailing or online is growing at faster pace in India. It has witnessed steady growth of 50-60 % Usage of internet and Smart phones and availability of Apps results in increase in e-shopping selling goods and providing services as per the needs of the customer is a challenging task among the businessmen this study implies that most of the costumers are satisfied with service provided by various sites and quality of products and services they are happy with convenient, delivery system and price charged by online sellers they prefer to continue e –shopping in future.

References

- [1] G.S.SureshChander, Chandrshekhara Rajendran, R.N.Antharaman (2002) "The relationship between service quality and customer satisfaction". Journal of Information & Optimization Sciences, Vol. 27 (2006), No. 1, pp. 193–209 p.195 – Definition of service quality.
- [2] <http://www.intracen.org/itc/sectors/services/e-commerce/> (accessed on 13.8.2018 at 6.00pm)
- [3] <https://www.businesstoday.in/magazine/cover-story/e-commerce-goes-rural/story/275878.html> (accessed on 10.6.2018 at 5.30 pm.)
- [4] <https://www.investopedia.com/terms/e/electronic-retailing-e-tailing.asp>(accessed on 12.7.2018 at 11.30 pm)
- [5] <https://www.slideshare.net/manishmanghnani/e-retailing-44767920>
- [6] Mobile Banking A state of technology, a state of mind Report by Yukti Arora Department of Commerce, Delhi School of Economics, University of Delhi.
- [7] Piyush Kumar Sinha, Srikant Gokhale and Sujo Thomas (2012): "Development of Modern Retailing in India. It's Impact on distribution and procurement network and changing consumption pattern" IIM Ahmedabad W.P. No. 2012-12-04 December 2012 pp.1-16

Impact of Covid-19 on Indian Economy

Leelavathi C

Assistant Professor

Department of Commerce

Government First Grade College for Women Tumkur

Email: Leelac.tumkur@gmail.com

Abstract

After the opening up of the economy in 1990 the whole world has become one market. Covid-19 is badly affecting the world and also Indian Economy. This is an unimaginable situation. After COVID -19 world economies have been changed. World has been fighting corona virus, but it has no power to control it. Maybe after the invention of vaccines it may go but its impact now on the world economy is unimaginable. Same situation is in India also. COVID-19 impacts the economists to a great extent and slows down the economies of the world. Covid-19 adversely affected Indian economy. According to the World Bank, the current pandemic has “magnified pre-existing risks to India’s economic outlook.” In this paper I describe the Economic Situation of Indian economy before Pandemic, Impact of lockdown on the Economy and Policy measures to come out of this situation.

Keywords

COVID-19, Indian Economy, Corona virus, Pandemic, Lockdown, GDP, Recession, Economic Package, Self –reliant. Supply chain, Stimulus.

Introduction

The COVID-19 pandemic, also known as the corona virus pandemic, is an ongoing global pandemic of corona virus disease 2019 (COVID-19) caused by severe acute respiratory syndrome corona virus 2 (SARS-coV-2). The outbreak was first identified in Wuhan, China in december2019.The World Health Organization (WHO) declared the outbreak a Public Health Emergency of International Concern on 30 January 2020 and a pandemic on11march. As of 23 July 2020, more than 15,497,306 cases of COVID-19 have been reported in more than 21 countries and territories, resulting in more than 632,638 deaths. The First Case of COVID-19 in India, which originated from China, was reported on 30 January 2020.As of 23 July 2020, the Ministry Of Health and Family Welfare (MOHFW) has confirmed a total of 1,285,236 cases and 30,607 deaths in the country. India currently has the largest number of confirmed cases in Asia, and has the third highest number of confirmed cases in the world after the United States and Brazil.

In India first lockdown was announced on 24th march 2020. From daily wage workers to IT company officers, many have lost their jobs due to the pandemic outbreak. The airlines are shut, the hotels are vacant and the marketplace is empty. On the whole, the pandemic and the lockdown have put great stress on all the industries in general. The production activities have come down to a minimum except for the essential commodities. Even the agriculture sector is affected by the prevailing situation. There is hardly any manpower available for harvesting and selling purposes. As per the Centre for Monitoring Indian Economy (CMIE), the unemployment rate shot

from 8.75% in March 2020 to 27.1% in May. In the three weeks of June the unemployment rate dropped to 17.5%, 11.6% and now as on 22nd July 2020 it is 7.8 %.(Urban 10.5% and Rural 6.6 %)

Objectives

- To understand impact of COVID-19 on overall Indian economy
- To understand impact of COVID 19 on different sectors
- To study what are the measures taken by Indian Government to come out of this situation

Research Methodology

In this study I have taken survey reports and study reports by various agencies like CMIE, IHS Markit, and Consumer Confidence Survey (CCS). I have chosen the reports published in March to June month to understand the impact of COVID-19 on Indian Economy and also I studied various newspapers which were published in these 5 months.

Economic Situation of Indian economy before Pandemic

The cost of lockdown was very high. We can access the part in the form of pinging down of GDP. Let's try to understand what was the state of affairs of our economy before the lockdown started that is before 24th march 2020, GDP of India was declining since 2016-17. It came down from 8.3 % to 4.2 % in 2019-2020. In a pre 2020 International Monetary Fund (IMF) estimated Global Gross Domestic Product (GDP) was contract by 3% but now it is go down to 5.3 %. Many economists try to explain the situation. One of the analyses that were put forward in the year 2019 by **Dr Aravind Subramanian** who was chief economic advisor to India during a period of 2014 to 2018 and **Josh Felman** wrote in a draft working paper of the Harvard University's centre for international development that the Indian economy was heading towards the great recession. Their conclusion was that the India had been facing tween balance sheet problems. The first balance sheet problem occurred when the loans were given to Steel, Power and Infrastructure which turned bad and the NPA of banks increased. This happened during the period of 2004 to 2011. After march 2019 the total NPA of the banks was 8 lath crore rupees. Since last 4 years the government has to spend 2, 46000 crores of rupees to the banks to strengthen their financial position. But the banks could not use that money for development purpose. Second balance sheet problem occurred when the banks provided loans to Non Banking Financial Institutions. (NBFI) After demonetization the loans were indirectly given to real estate's through NBFI. When the demand for homes decreased, many NBFI became defaulters and the NPA of banks increased. RBI Governor Shaktikanta das in his television interview said that India's GDP growth will be in negative territory in the year 2020-21 due to corona virus which has disrupted the economy.

The repo rate of India has been declining over the years. The repo rate by the reserve bank of India has been constantly cut which is now 4%. but the pre impact of corona virus and the collapse in the consumer demand did not generate the desired stimulus to capital investment. As for India's exports concerned, exports in June 2019 were USD25.01 billion, as compared to USD27.70 billion in June 2018, exhibiting a negative growth of 9.71 percent. In rupee terms, exports were Rs.1, 73,682.55 crore in June 2019, as compared to Rs1, 87,800.20 crore in June 2018, registering a negative growth of 7.52 percent. In June 2019, Major commodity groups of export showing positive growth over the corresponding month of last year are: Iron ore, Electronic goods, Ceramic product, Spices, Drugs and pharmaceuticals. As for as imports concerned imports in 2019 were USD 40.29 billion (Rs.2, 79,771.07 crore) which was 9.06 percent lower in dollar terms and 6.85 percent lower in rupee terms over

imports of USD 44.30 billion (Rs. 3, 00,351.83 crore) in June 2019. Major commodity groups of import showing negative growth in June 2019 over the corresponding month of last year are pearls and precious stone, petroleum, crude, and product, electrical and non-electrical machinery, coal and electronic goods.

Impact of lockdown on Indian Economy

Sector wise Impact of COVID-19 on Indian Economy

Service industry and Business activity

The services industry and businesses went down miserably in April due to the lockdown. A survey by a private information based company named IHS Markit showed “extreme decline” in business activity. The impact of COVID-19 on the financial services business is seismic. While other industries such as the Travel, Transportation, Hospitality, Insurance, Retail, and Telco are severely impacted it is the resiliency and continuity of the financial services markets that will support Governments and businesses during and post crisis ensuring liquidity is available. All eyes will be tuned to the financial services industry to see if they can respond in a manner that reduces the global economic impact of COVID-19. The services business activity index came down to a 5.4 which should be around 40. The situation didn't improve much in the month of May as well but the index rose to 12.6. The closure of tours also contributed to the sinking of businesses. The main purpose of business is to satisfy the needs and wants of the society. The modes of business are agriculture, trade, Manufacturing, and the services. Indicator of business is Return on Investment (ROI) means profit/investment. Once COVID attacks every businessman starts thinking how its impact is on business. In these pandemic customers willingness and ability to use and buy are decreasing. It creates a decrease in demand for the products, when the demand decreases production also decreases and the business houses suffer loss. Obviously its impact is on market share. Market size, Cost and capital. Willingness, ability and access are the major factors which creates impact on total business

Industrial production

Industrial production in India faced a dramatic shift in April when the country went into lockdown and most industries and factories were not functioning. The index fell sharply by 55.5% in comparison to the same time a year before. The affected sectors are mining, manufacturing, electricity, and even consumer durables. The government also stated that the majority of industries reported no production for the month of April.

Agriculture

The impact of COVID-19 on the economy is no doubt devastating. No sector has escaped its impact. Its impact on agriculture is complex and varied across diverse segments that form the agricultural value chain. Even among the different segments, its impact varies widely among different regions and among producers and agricultural wage Labourers. This impact will reverberate across the larger economy and will linger longer than a few months. The problems in agriculture at the moment are primarily related to (a) Labour availability and, (b) inability to access markets for produce due to issues in transportation as well operation of markets. The non-availability of Labour has hurt operations in many parts. Some parts of agriculture that have the luxury of deploying technology for harvesting, like Paddy and Wheat, are relatively more insulated since they often do not have to depend on a large number of manual Labourers. The increasing use of mechanical harvesters for paddy has helped in the present circumstances, though their inter-state movement has been severely curtailed. However, commercial crops are drastically hit as they tend to be more dependent on migrant Labour. Consequently, the shortage of migrant Labour has resulted in a sharp increase in daily wages for harvesting crops. In many areas,

the rise is as high as 50 percent, making it unremunerative for producers since prices have collapsed due to either lack of market access including the stoppage of transportation and closure of borders. This is in contrast to areas where migrant Labourers have returned home from urban areas and this has led to a sharp decline in consumer wages.

Consumer confidence

Consumer confidence collapsed in May 2020, with the current situation index (CSI) touching historic low and the one year ahead future expectations index (FEI) also recording India sharp fall entering the zone of pessimism as per the consumer confidence survey (CCS) released by Reserve Bank Of India, industrial base is flourishing only because of its large consumer base. Without the confidence of customers in various sectors, the market will fail. But the data received from the Reserve Bank of India showed that the people appeared to be pessimistic about the current situation and future expectations. Real private final consumption expenditure (PFCE) is expected to decline by 0.5% during 2020-21 but likely to record 6.9% growth next fiscal. Bank credit was 6.1% in 2019-20 which was 13.3 in the previous year which shows that the consumption level of people has gone down.

Unemployment rate

Data collected from various sources reveal that millions of Indians lost their jobs owing to the countrywide lockdown. It affected households of many daily wage-earners and the quality of life of others. The reports from the Centre for Monitoring Indian Economy (CMIE) revealed that the unemployment rate increased dramatically in late March and soared higher in April. Unemployment rose from 6.7% on 15 March to 26% on 19 April and then back down to pre-lockdown levels by mid-June. During the lockdown, an estimated 14 crore (140 million) people lost employment while salaries were cut for many others. More than 45% of households across the nation have reported an income drop as compared to the previous year. Major companies in India such as [Larsen & Toubro](#), [Bharat Forge](#), [Ultra Tech Cement](#), [Grasim Industries](#), [Aditya Birla Group](#), [BHEL](#) and [Tata Motors](#) have temporarily suspended or significantly reduced operations. Young startups have been impacted as [funding](#) has fallen. Fast-moving consumer goods companies in the country have significantly reduced operations and are focusing on essentials.

Policy measures to come out of this situation

To uplift the Indian Economy and overcome the impact of Corona Virus Pandemic India's Prime Minister **Narendra Modi** announced on 12th May 2020 Rs 20 lakh crore special economic package equivalent to about 10% of India's GDP which will make India a truly self-reliant country. Prime Minister Narendra Modi said in his speech that the 21st century belongs to India and it is the time for us to become self-reliant for which we have to focus on 5 pillars. And they are

- Economy - Moving away from incremental changes with quantum jumps in the economy
- Infrastructure - Building infrastructure which recognizes Modern India
- System - Technologically Driven Systems & Processes
- Demography - Building strength and capabilities on world's youngest demography
- Demand - Well functioning demand and supply chains to full capacity. Where by the strength of our demand and supply chain should be utilized to full capacity.

Throughout his speech, PM Modi emphasized on "Aatma Nirbhar Bharat" meaning **Self-Reliant India**, where Indians shall focus on strengthening local products & services, strengthen local supply chains." The focus on economic package will make India become self-reliant through developing local supply chains, strengthening local supply chains as during the lockdown the importance of local supply chains and retailers came to highlight. This is a bold package that will cover, land, labour and liquidity related issues. This package will accomplish all the needs of the 130 crore Indian citizens and serve the small businesses including, fishermen and farmers. Narendra Modi said this package will help to build the broken supply chain." The economic package will cover different aspects of the economy including Agriculture, MSMEs (Micro, small and medium enterprises) Industries, Common Man, laborers and different vulnerable sections of the economy. Earlier, Finance Minister Nirmala Seetharaman had also rolled out a financial relief package of Rs 1.7 lakh crore which was intended for the most vulnerable sections of the society including farmers, Labourers, daily wage earners, Migrant workers, women and disabled people. Over five consecutive days of interaction with the country's financial media, Finance Minister **Nirmala Seetharamam** provided the break-up of Prime Minister Modi's Rs 20 lakh Crore COVID-19 stimulus for India.

Stimulus provided in Announcement in economic package1	Rs in Crore
Fund for funds for MSMEs	50,000
Emergency W/C facility for business including MSMEs	3,00,000
Subordinate Debt for stressed MSMEs	20,000
EPF support for Business and workers	2,800
Reduction in EPF rates	6,750
Special liquidity scheme for NBFC/HFC/MFIs	30,000
Partial credit guarantee scheme for liabilities of NBFCs and MFLs	45,000
Liquidity injection for DISCOMS	90,000
Reduction in TDS/TCS rates	50,000
Total	5,94,550
Stimulus provided by announcement in Economic package 2	
Free Food Grain Supply to Migrant Workers for 2 months	3,500
Interest subvention of Mudra Shishu Loans	1,500
Special Credit facility to street vendors housing CLSS-MIG	70,000
Additional Emergency Working Capital through NABARD	30,000
Additional Credit through Kisan Credit Card	2,00,000
Total	3,10,000
Stimulus provided by announcement in economic Package 3	
Food Micro Enterprises	10,000
Pradhan Mantri Matsya Sampada Yojana	20,000
Top to total: Operation Greens	500
Agri ,Infrastructure Fund	1,00,000
Animal Husbandry Infrastructure Development Fund	15,000
Promotion of herbal cultivation	4,000
Beekeeping Initiative	500
Total	1,50,000
Stimulus 4 and 5 of economic package	

Viability Gap Funding	8,100
Additional MGNREGA Allocation	40,000
Total	48,100
Overall stimulus provided by Atmanirbhar bharat package	
Part 1	5,94,550
Part 2	3,10,000
Part 3	1,50,000
Part 4 and 5	48,100
Earlier Measures including PMGKP	1,92,800
RBI measures	8,01,603
Grand total	20,97,053

Suggestions

- Demand should be created in the Domestic market.
- Supply chain should be maintained properly.
- Government should focus on supporting industries and MSME should get priority.
- Proper planning to generate employment including migrants.
- Government should make provision for Purchase of agriculture products and Crops.
- Suspending/reducing of port fee and other logistics fees over the next few months to help revive the imports and exports.
- Foreign Direct Investment should be permitted and encouraged only in those sectors which would significantly contribute to income generation, Employment creation, and net export earnings.

Conclusion

The pandemic outbreak impacted the whole world and is declared a national emergency by the World Health Organization. It may try to destroy the Indian economy by attacking the main GDP contributor's viz., investment, external trade, and private consumption. The GDP might fall as India was not prepared for such a sudden recession. Many nations agree to the fact that India may suffer a lot because its economy wasn't great even before the Covid-19 outbreak. Prime Minister, Narendra Modi, has devised several fiscal measures along with the Finance Minister, Nirmala Sitharaman, and her Economic Task Force to tackle and stabilize the economic crisis lying ahead of the Indian economy.

References

- [1] <https://www.thehindu.com/news/resources/economic-stimulus-package-details-of-20-lakh-crore-package-announced-by-union-finance-minister-nirmala-sitharaman-in-five-tranches/article31606806.ece#!>
- [2] <https://www.who.int/docs/default-source/coronavirus/situation-reports/20200308-sitrep-48-covid-19.pdf?sfvrsn=16f7ccef-4>
- [3] Ministry of commerce, GOI, press release 15th July 2019
- [4] The New Indian Express news paper dated 12th may 2020

To analyze models and present our point of view on how India can fight this battle of COVID more efficiently till 19th July 2020

J B Prsannakumar¹ J Malleshappa²

1) Dept., of Physics, Government First Grade College, Tumkur-572102, Karantaka, India

2) Dept., of Physics, University college of science, Tumkur university, Tumkur-572102, India

Abstract

COVID-19 outbreak started in November 2019 in Wuhan city of China. This disease which later took over the entire world and a small outbreak turned into Pandemic. The Pandemic which has affected more than 200 countries but still doesn't show sign of slowing down. All the countries affected by this pandemic are trying to fight this disease in their own way by adopting different models to curb the spread of infection. Some countries succeeded in flattening the curve while some are still struggling.

Key words: Wuhan, COVID-19, World

Corresponding author: - prasannakumarjb39@gmail.com (9964521358)

Introduction

31 Dec 2019 China reported a cluster of cases of in Wuhan, Hubei Province. A novel coronavirus was eventually identified. 10 countries are taken consideration to analyze the measures and policies they adopted in control of COVID-19 in compare with INDIA are 1. United states of America 2. Brazil 3. Russia 4. Peru 5. Chile 6. South Africa 7. Mexico 8 The united Kingdom 9. Iran 10. Pakistan

In this report, When was the first case reported. How many days after the first case, the lockdown was implemented. What was the growth rate of the Infection before and after the lockdown. What measures were taken apart from the lockdown . What was the rate of testing . What is the total no of cases . What is the number of recovery and What is the number of deaths. All these are tabulated and graphs are plotted below.

Explanation

Wuhan Municipal Health Commission, China, reported a group of cases of pneumonia in Wuhan, Hubei Province. A novel coronavirus was ultimately identified. WHO had set up the IMST (Incident Management Support Team) across the three levels of the organization: headquarters, regional headquarters and country level, putting the organization on an emergency footing for dealing with the outbreak. WHO reported on communal media that there was a cluster of pneumonia cases – with no deaths – in Wuhan, Hubei province. WHO published our first Disease Outbreak News on the new virus. This is a flagship technical publication to the scientific and public health community as well as worldwide media. It contained a risk assessment and advice, and reported on what China had told the organization about the status of patients and the public health response on the cluster of pneumonia cases in Wuhan.

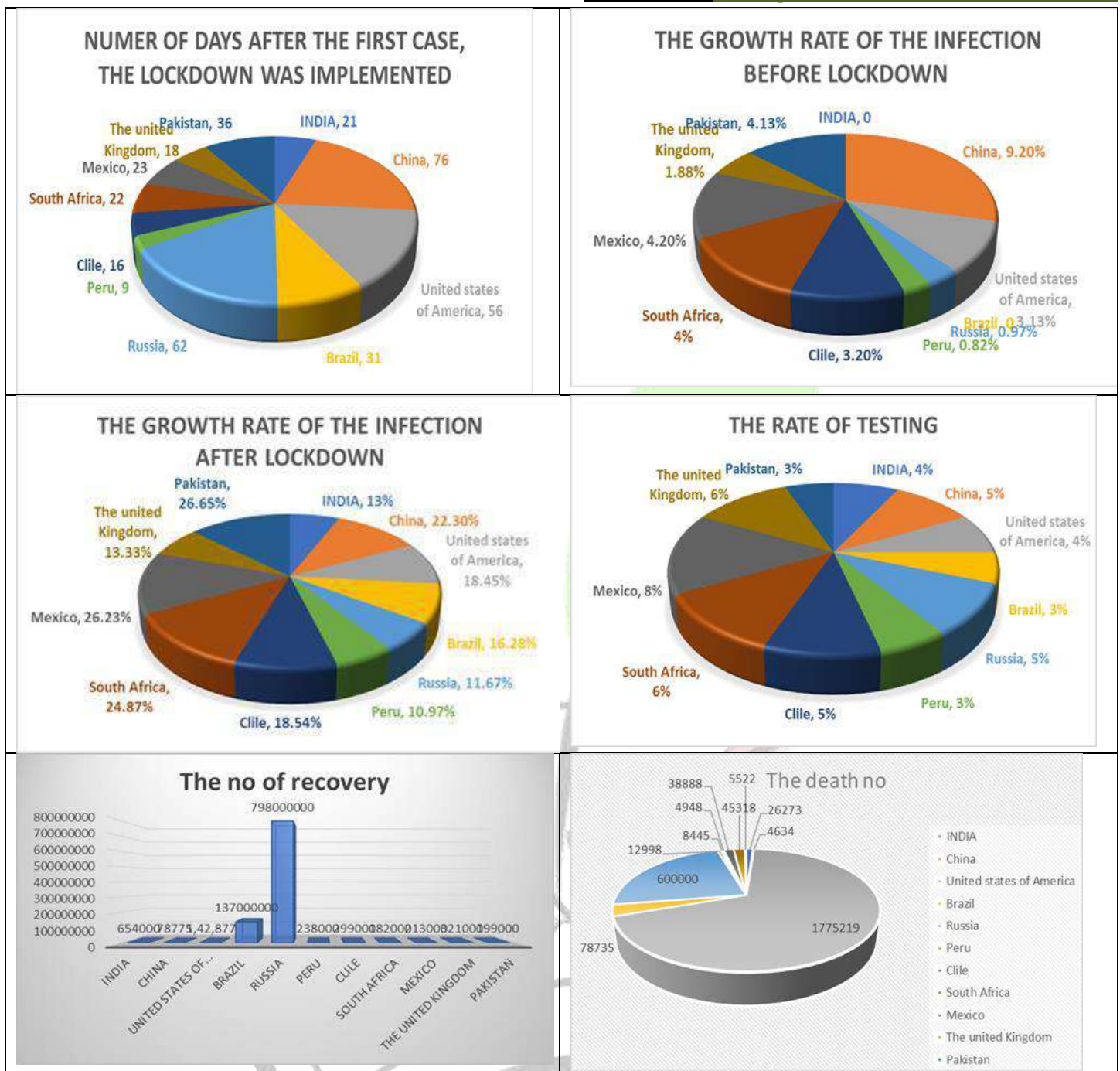
WHO issued a comprehensive package of technical guidance online with advice to all countries on how to detect, test and manage potential cases, based on what was known about the virus at the time. This leadership was shared with WHO's regional emergency directors to share with WHO legislatures in nations.

Based on knowledge with SARS and MERS and known methods of transmission of respiratory viruses, infection and prevention control guidance were published to protect health workers endorsing droplet and contact precautions when caring for patients, and airborne precautions for aerosol generating procedures conducted by health workers. China publicly shared the genetic sequence of COVID-19.

Officials confirm a case of COVID-19 in Thailand, the first recorded case outside of China.

Countries	First case reported	Date of Lockdown	How many days after the first case, the lockdown was implemented	What was the growth rate of the Infection		What was the rate of testing	What is the total no of cases	What is the no of recovery	What is the death no
				before lockdown	after lockdown				
INDIA	30/01/2020	25/03/2020	21 Days	1.2 %	13%	4%	1.04M	654K	26273
China	17/11/2019	08/04/2020	76 Days	9.2%	22.3%	5%	83660	78775	4634
United states of America	20/01/2020	03/04/2020	56 Days	3.13%	18.45%	4%	3,833,271	142,877	1775219
Brazil	26/02/2020	27/03/2020	31 days	3.87%	16.28%	3%	2.08M	1.37M	78735
Russia	31/12/2019	02/03/2020	62 days	0.97%	11.67%	5%	14.2M	7.98M	600K
Peru	06/03/2020	15/03/2020	09 Days	0.82%	10.97%	3%	350K	238K	12998
Chile	03/03/2020	19/03/2020	16 Days	3.2%	18.54%	5%	329k	299K	8445
South Africa	01/03/2020	23/03/2020	22 Days	4%	24.87%	6%	351K	182K	4948
Mexico	28/02/2020	23/03/2020	23 Days	4.2%	26.23%	8%	339K	213K	38888
The united Kingdom	05/03/2020	23/03/2020	18 Days	1.88%	13.33%	6%	294K		45318
Pakistan	29/01/2020	07/03/2020	36 days	4.131%	26.65%	3%	262K	199K	5522

Measures were taken apart from the lockdown In INDIA

1. The government recently introduced the Aarogya Setu mobile application to educate citizens about novel coronavirus and help them make informed decisions amid the crisis.
2. On Sunday, an oil ministry spokesperson said that poor households using 5kg cooking gas cylinders will be entitled to eight free refills in three months as a relief from the disruptions due to the Covid-19 outbreak. The number of free refills will be limited to three for beneficiaries using 14.2kg cylinders.
3. The government said it plans to set up a chain of 20 lakh retail shops called ‘Suraksha Stores’ across India which will provide daily essentials to citizens while maintaining stringent safety norms, news agency PTI reported.
4. Union Human Resource Development Minister Ramesh Pokhriyal on Sunday launched a web portal to monitor and record the initiative by the ministry to combat Covid-19 with Knowledge, Technology and Innovation (YUKTI).

5. Under its Ujjawala scheme, the government is providing free LPG refills for the next three months to over 8.3 crore poor women.
6. Earlier this week, the finance ministry announced that it will make an immediate release of Rs 18,000 crore in tax refunds to individuals and businesses.
7. The government decided to double the collateral-free loan amount for women in self-help groups to Rs 20 lakh.
8. Under the PM-KISAN scheme, the finance ministry said that over 6 crore farmers have been benefited amid the lockdown. Rs 13,855 crore have gone towards payment of the first instalment of PM-KISAN.
9. Wages under MGNREGA to be hiked to Rs 202 from Rs 182. The move would bring in Rs 2,000 in addition to workers.
10. Last month, Finance Minister Nirmala Sitharaman announced a relief package worth Rs 1.70 lakh crore in the wake of the Covid-19 outbreak.
11. Under a special provision, the government had announced that individuals could now withdraw three months salary from Employees' Provident Fund (EPF) account amid the coronavirus crisis. The EPF withdrawals have been exempt from service charge.
12. Under the National Social Assistance Programme, Rs 1,400 crore has been disbursed to about 2.82 crore old age people, widows and disabled people.
13. The last date for filing income tax returns for the financial year 2018-19 has been extended to June 30, 2020. The interest rate on delayed income tax payment has been decreased to 9% from 12%.
14. Over 2 crore construction workers received financial support worth Rs 3,066 crore under the Building and Construction Workers' Fund.
15. The deadline for filing GST returns for March, April, May has been extended to June 30, 2020. There will be no interest or penalty on late fee for delayed returns for companies with turnover up to Rs 5 crore.
16. Nearly 20 crore women Jan Dhan account holders received Rs 500 each in their account. The total disbursement under the head was 9,930 crore, the finance ministry said.
17. Deadline for linking Aadhaar with PAN card has also been extended from March 31 to June 30, 2020.
18. The government has also released around Rs 30,000 crore in assistance to various sections of the society.
19. The government said it will release 12 million MT of food grain during the April-June quarter under Pradhan Mantri Garib Kalyan Ann Yojana amid the Covid-19 crisis.
20. The government is also providing medical insurance cover of Rs 50 lakh per person to health workers fighting the coronavirus pandemic.

In CHINA: China's first phase of public health response to COVID-19 focused on short-term measures to stop the virus spreading from Hubei to the rest of the country, and within the general population. School closures, transport bans and workplace shutdowns helped to limit transmission of COVID-19. As these temporary containment measures are gradually lifted, the next phase of public health response is focused on mitigating the risk of COVID-19 across the general population over the long term.

United states of America: US Coronavirus Cases: Like other parts of the world, businesses in the US have resumed with fewer employees and customers, social distancing measures, and guidelines mandating the use of face masks.

In Brazil: To reduce transmission of COVID-19 include individual and environmental measures, detecting and isolating cases, contact-tracing and quarantine, social and physical distancing measures including for mass gatherings, international travel measures, and vaccines and treatments are the measures.

In Russia: Expanding surveillance measures to police Russia's coronavirus lockdown, Moscow, the epicenter of Russia's outbreak, is in partial lockdown along with many surveillance measures had to be regulated to ensure they were legal, "I don't take pictures personally because I think they can be used.

In Peru: Peru will lift quarantine measures for most of the ... is due to start the third of four phases next month,

but the lockdown has taken a toll. Besides its largest-ever rights issue, over two months Mukesh Ambani-led Reliance. diners at home, takeaway meal options have been booming in India.

In Chile: Chilean government tightens COVID-19 restrictions on June 17; follow Chile: Chilean government to impose lockdown measures in three. In addition, the communes of San Felipe and Los Andes in Valparaíso, Rancagua and Machali in O'Higgins, and Curico in Maule, have been quarantined. Iquique.

In South Africa: South Africa government issues regulations, directions, and guidelines to ... In the last few weeks, the government has taken a number of measures to ... On April 9, President Ramaphosa extended the lockdown through the end of April. Persons from high risk countries who were in South Africa In Mexico Countries around the world are implementing measures to slow the spread Barcelona and Madrid have begun to reopen, along with beaches, France 24 reports. About 400,000 people near Beijing went under lockdown last week India IN · Italy IT · Japan JP · México MX · Netherlands NL · Nordic SE ...

In United Kingdom: UK PM Boris Johnson announces nationwide lockdown measures, telling, for now at least, physically we need to keep people apart," Johnson said. the coronavirus within 12 weeks if the right measures were taken In Pakistan Its strategy to deal with the outbreak has included a full lockdown, by the Pakistani public as equals – in some cases, the former is taken to be the with hotspots under lockdown and renewed social-distancing measures Fears of isolation also contributed to people staying away even if they were sick.

CONCLUSIONS

Responses of different countries in containing COVID-19 vis-à-vis India are reported. COVID-19 outbreak started in November 2019 in Wuhan city of China. 10 countries are taken to analyze the measures and policies they adopted. In this report, When was the first case reported. How many days after the first case, the lockdown was implemented. What was the growth rate of the Infection before and after the lockdown. What measures were taken apart from the lockdown . What was the rate of testing . What is the total no of cases . What is the number of recovery and What is the number of deaths. All these are tabulated and graphs are plotted. This is the case study upto 19th July 2020.

References

- [1] Access the Annex 1: Considerations for public health and social measures in the workplace in the context of COVID-19 (Uploaded 10 May 2020)
- [2] Access the Annex 2: Considerations for school-related public health measures in the context of COVID-19 (Uploaded 10 May 2020)
- [3] Access the Annex 3: Public health criteria to adjust public health and social measures in the context of COVID-19 (Uploaded 13 May 2020)
- [4] Access the Annex 4: Considerations for Mass Gatherings in the context of COVID-
- [5] 19 (Uploaded 14 May 2020)
- [6] <https://timesofindia.indiatimes.com>
- [7] <https://www.hindustantimes.com/india-news/community-spread-of-covid-19-ima-sounds-alarm-icmr-ramps-up-testing-states-keep-tight-vigil/story-82dWsmHJY1ivYTfrigRNyK.html>
- [8] <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>
- [9] <https://indianexpress.com/>

Effects of Covid-19 on Health- A Situation Analysis

Manjunatha R

Assistant Professor, Department of Political Science
Maharani Women's Arts, Commerce and Management College,
Sheshadri Road, Bengaluru .
Email Id- manjurpolsc@gmail.com

Abstract

The global community is collaborating and sharing information to formulate a comprehensive, effective, efficient and sustainable strategy and plan of action to control this pandemic and its effect of Covid-19 on health and society. Hence in this article I have discussed the things with respect to situation analysis.

Abundant scientific and evidence-based interventions are available to control the pandemic at state and district levels in India. These measures should be implemented while at the same time ensuring optimal provisions for the livelihood of the poor and marginalized. Simultaneously, provision of health care for all, especially children and women and those suffering from chronic conditions and emergencies requiring medical attention is an urgent imperative.

Keywords: Covid-19 pandemic, Effects of Covid-19, lockdown, One World One Health

Introduction:

The ongoing COVID-19 pandemic is a public health emergency with grave implications for the entire world. India as part of the global community has also been adversely impacted with a catastrophic 'double burden': 145,000+ cases and 4,000+ deaths, coupled with a humanitarian crisis that encompasses an estimated 114 million job losses (91 million daily wage earners and 17 million salary earners who have been laid off), across 271,000 factories and 65-70 million small and micro enterprises that have come to a halt.

The response of the Government of India after the first case on 30th January, 2020 blunted the rapid progress of the infection and the nation accepted near-total disruption of all facets of daily living. Clinical, epidemiological and laboratory knowledge for control of the novel corona virus indicate that humankind will have to "live with the virus" and operational strategies rapidly need to recalibrate from containment to mitigation. The emerging evidence unequivocally indicates that COVID-19 worsened the health inequities, and public health measures need to make that concern central. The global community is collaborating and sharing information to formulate a comprehensive, effective, efficient and sustainable strategy and plan of action to control this pandemic. At the same time each country and regions within the country have to adapt the larger general model to its own specifics. Open and transparent data sharing with scientists, public health professionals and indeed the public at large, conspicuous by its absence till date, should be ensured at the earliest. This will strengthen pandemic control measures, build bottom-up consensus and build an ecosystem of engagement and trust.

India's nationwide "lockdown" from March 25, 2020 till May 30, 2020 has been one of the most stringent; and yet COVID cases have increased exponentially through this phase, from 606 cases on March 25 to 138,845

on May 24. This draconian lockdown is presumably in response to a modelling exercise from an influential institution which was a 'worst-case simulation'. The model had come up with an estimated 2.2 million deaths globally. Subsequent events have proved that the predictions of this model were way off the mark. Had the Government of India consulted epidemiologists who had better grasp of disease transmission dynamics compared to modellers, it would have perhaps been better served. From the limited information available in the public domain, it seems that the government was primarily advised by clinicians and academic epidemiologists with limited field training and skills. Policy makers apparently relied overwhelmingly on general administrative bureaucrats. The engagement with expert technocrats in the areas of epidemiology, public health, preventive medicine and social scientists was limited. India is paying a heavy price both in terms of humanitarian crisis and disease spread. The incoherent and often rapidly shifting strategies and policies especially at the national level are more a reflection of "afterthought" and "catching up" phenomenon on part of the policy makers rather than a well thought cogent strategy with an epidemiologic basis.

Most COVID-19 infected persons are mostly without symptoms. Even if symptomatic, the symptoms are mild and not life threatening. Majority of the patients do not require hospitalization and can be treated at domiciliary level with a modified "enforced social distancing" imposed on the household. Had the migrant persons been allowed to go home at the beginning of the epidemic when the disease spread was very low, the current situation could have been avoided. The returning migrants are now taking infection to each and every corner of the country; mostly to rural and peri-urban areas, in districts with relatively weak public health systems (including clinical care).

It is unrealistic to expect that COVID-19 pandemic can be eliminated at this stage given that community transmission is already well-established across large sections or sub-populations in the country. No vaccine or effective treatment is currently available or seems to be available in near future (there are a few promising candidates though). The expected benefit of this stringent nationwide lockdown was to spread out the disease over an extended period of time and effectively plan and manage so that the healthcare delivery system is not overwhelmed. This seems to have been achieved albeit after 4th lockdown with extraordinary inconvenience and disruption of the economy and life of the general public. The case fatality rate in India has been relatively on the lower side, and mostly limited to the high risk groups (elderly population, those with pre-existing co-morbidities etc.). However, the lockdown cannot be enforced indefinitely as the mortality attributable to the lockdown itself (primarily because of total shutdown of routine health services and livelihood disruption of nearly the entire bottom half of the Indian population) may overtake lives saved due to lockdown mediated slowing of COVID-19 progression.

Abundant scientific and evidence-based interventions are available to control the pandemic at state and district levels in India. These measures should be implemented while at the same time ensuring optimal provisions for the livelihood of the poor and marginalized. Simultaneously, provision of health care for all, especially children and women and those suffering from chronic conditions and emergencies requiring medical attention is an urgent imperative.

Recommendations:

Representing a very wide community of public health academics, practitioners and researchers in India we recommend considering the following 11 point action plan during COVID-19 pandemic:

1. Constitute a panel of inter-disciplinary public health and preventive health experts and social scientists at central, state and district levels to address both public health and humanitarian crises.

2. Free sharing of data in public domain and Public Health Commission: All data including test results should be made available in public domain (unlinked anonymous) for the research community (clinical, laboratory, public health and social sciences) to access, analyze and provide real-time context-specific solutions to control the pandemic.
3. Lift lockdown, replace with cluster restrictions: The ongoing nationwide lockdown needs to be removed and replaced with cluster specified restrictions (based on epidemiological assessment); reasonable criteria and milestones for control of the current phase of the pandemic in the country should be set, taking into account that successive wave of cases is possible. The raison d'être of the lockdown is health system preparedness; the government needs to come out with clear monitorable benchmarks to this effect.
4. Resumption of all the routine health services: It is of utmost importance that all routine health services at all level of (primary, secondary and tertiary) care be immediately started with due measures to ensure protection of HCWs. Ample evidence has emerged that the human cost of disruption of routine health services specially for terminally ill patients, those with life threatening catastrophic health events like myocardial infarctions, stroke, chronic infectious disease like TB and preventable measures like immunization have far outweighed the deaths due to COVID-19. The brunt of disruption of health services may even be higher in days to come.
5. Source reduction measures through increase of public awareness and practice of preventive measures: The most effective strategy for control of novel corona virus spread during all stages of transmission is source reduction strategy. Universal use of face mask (homemade and others), hand hygiene (washing with soap and water and hand sanitizers) and cough etiquette, should be adopted by all with special focus to high risk population.
6. Ensure physical distancing with social bonding, avoid social stigma: Physical distancing norms need to be practiced to slow down the spread of infection. At the same time enhanced social bonding measures need to be promoted to address mental health concerns of anxiety and lockdown. Stigma and discrimination in COVID-19 tend to be associated with specific population groups (such as religious groups or returnee migrants) even though not everyone in those groups is specifically at risk. Stigma can also occur after a person has been released from COVID-19 quarantine. Governments, media and local organizations need to be pro-active by making people aware and treating them with empathy and respect.
7. Sentinel and active surveillance: It is important to conduct extensive surveillance for Influenza like Illnesses (ILI) through ASHA/ANMs/MPWs, and Severe Acute Respiratory Illness (SARI) through clinical institutions (including private hospitals), daily reporting to identify geographic and temporal clustering of cases to trace transmission foci (hot spots / cluster events). This must be supported by trained epidemiologists from local medical colleges and public health institutions. In future use of already existing HIV serological surveillance platform could be a cost-effective way to do the serological surveillance and also provide an estimate of the burden and trend, needs of vaccine, and impact of other preventive strategies.
8. Test, track and isolate with marked scaling up of diagnostic facilities: India has significantly enhanced testing rates though some states continue to lag behind. Benchmarks based on population norms are essential to keep this key pandemic counter-measure on track. Some states have high numbers of backlogs; instituting standard turnaround time is equally crucial. Governments need to support free testing in private laboratories as well. As the number of (potential) contacts as well as returnee migrant populations continue to increase rapidly across the country, home quarantine need to be promoted and protocols followed with active participation and support from frontline health workers and local communities.

9. Strengthening Intensive Care Capacity: Intensive care is only to be given by the well trained adequately protected health care providers. Newer evidence is emerging that symptomatic and even SARI cases can be effectively managed with oxygen and other supportive measures. Makeshift (fangkang) hospitals are already being established in Mumbai, Maharashtra, and same may be built in other cities of India to cater to increase in number of patients during the peak of COVID-19.
10. Optimal PPE for frontline workers: Nosocomial infection of COVID-19 is a serious challenge affecting safety and morale of health care providers (HCP). This is also important mode of infection transmission amplification and acceleration once HCP become "super-spreaders". Appropriate PPE must be provided to HCP to instil confidence and alternate teams identified to take care of attrition due to fatigue, exposure and quarantine.
11. Strengthening of public health system/institutions/discipline: The historic and systematic neglect of public health as a discipline and non-involvement of public health experts in policy making and strategy formulation has cost the nation enormously especially in the current pandemic. Rapid scaling up of public health (including medical care) -- both services and research -- should be done on a war footing with an allocation of 5% of GDP to health expenditure at centre and state level.

Conclusion:

Evidence based scientific and humanistic policies will help us in overcoming this calamity with minimal loss to human life, social structures and economies. Nature has once again reminded us of our tenuous situation in the wider universe. It is high time that humankind takes note of the warning signals and undertakes midcourse corrections urgently and now. The "One World One Health" approach should be central in ensuring optimal harmony amongst all humans and animals of the world based on principle of "Vasudhaiva Kutumbakam" (The entire world is one family). Being respectful and mindful of all animate and inanimate beings of this planet is the way forward in the post-COVID-19 world.

Even in the face of the current once in a century humanitarian and health crisis of this proportion, if we do not sit up and take notice and bring about some fundamental changes to our life styles and also in policy making specially in health policy making, we are doomed to face the consequences of same and may see unprecedented human costs in present pandemic and more worryingly see an encore much sooner again.

References:

- [1] COVIDSurg, Collaborative; Nepogodiev, Dmitri; Bhangu, Aneel (12 May 2020). "*Elective surgery cancellations due to the COVID-19 pandemic: global predictive modelling to inform surgical recovery plans*". *British Journal of Surgery*. doi:10.1002/bjs.11746. ISSN 1365-2168. PMID 32395848. Retrieved 19 May 2020.
- [2] ^CovidSurg, Collaborative (May 2020). "Mortality and pulmonary complications in patients undergoing surgery with perioperative SARS-CoV-2 infection: an international cohort study". *The Lancet*. doi:10.1016/S0140-6736(20)31182-X.
- [3] ^ Butler, Kiera. "*China constructed new hospitals in days, and other lessons from their response to the coronavirus*". Mother Jones.
- [4] ^ "*Japan 'is overwhelmed with sick patients'*". BBC News.
- [5] ^ Kliff, Sarah (2020-05-15). "*Hospitals Knew How to Make Money. Then Coronavirus Happened*". *The New York Times*. ISSN 0362-4331. Retrieved 2020-05-15.
- [6] ^ "*U.S. Hospitals Hit By Financial 'Triple Whammy' During Coronavirus Pandemic*". NPR.org.

HEALTH PROMOTING PROPERTIES OF EXOTIC SUPER FRUIT- DRAGON FRUIT

P. Jayasree

Assistant Professor, Department of Pharmacology
Joginpally B R Pharmacy College, Moinabad
jayasripuli829@gmail.com

P. Tanuja

PhD Scholar, Department of Pomology
Sri Konda Laxman Telangana state Horticultural University
tanu.horti@gmail.com

Abstract

Dragon fruit is a tropical fruit that has become increasingly popular in recent years. It grows on the *Hylocereus* cactus, also known as the Honolulu queen whose flowers only open at night. Pitaya is a night flowering ornamental plant and also as a fruit crop. The flesh of the fruit is juicy and sweet with numerous small and edible black seeds. Most *Hylocereus* species originate principally is originated in Mexico and Central and South America. Three species of pitaya are commonly consumed, namely *Hylocereus polyrhizus*, *H. undatus* and *H. megalanthus*. The 3 species are distinguished based on their shape, size and color of their flesh. *H. polyrhizus* or red pitaya comes with red peel and flesh, *H. undatus* (commonly known as white pitaya) has red peel and white flesh while *H. megalanthus* (yellow pitaya) contains yellow peel with white flesh. It has recently gathered much interest due to its attractive appearance and taste, as well as nutritional contents. Dragon fruit may look exotic, but its flavors are similar to other fruits. Its taste has been described as a slightly sweet cross between a kiwi and a pear. It is often considered a tropical “superfood” because of its wealth of benefits. It is rich in various nutrients, vitamins and minerals and accordingly owing high medicinal values. It has ability to have result in weight loss, improve digestion, lower cholesterol, strengthen the immune system, and boost energy levels. It also helps to prevent cancer and heart disease, defend against bacteria and fungi, and helps in the overall functioning of the body. Dragon fruit does not contain cholesterol, saturated fat, or transfat, so regular consumption will help to manage your blood pressure and control your cholesterol levels. The seeds of dragon fruits are high in polyunsaturated fatty acids It is very important in having the antioxidant and antibacterial agents that are significant in the of healthcare, food processing, nutraceutical and cosmeceutical industries.

Key words: Dragon fruit, Glycemic control, *Hylocereus undatus*, Medicinal values and anticancerous.

INTRODUCTION

Dragon fruit a recently introduced super fruit in India, is considered to be a promising, remunerative fruit crop. This fruit crop which is originated in Mexico and Central and South America. It is a long day plant with beautiful night blooming flower that is nicknamed as “Noble Woman” or “Queen of the Night”. The fruit is also known as Strawberry Pear, Dragon fruit, Pithaya, Night blooming Cereus, Belle of the night,

Conderella plant and Jesus in the Cradle. Fruit is named as **pitaya** because of the bracts or scales on the fruit skin and hence the name of pitaya meaning “**the scaly fruit**”. The biggest advantage of this crop is that once planted, it will grow for about 20 years, and 1 hectare could accommodate about 800 dragon fruit plant. It is being grown commercially in Israel, Vietnam, Taiwan, Nicaragua, Australia and the United states. It produces fruit in the second year after planting and attain in full production within five years.

ORIGIN, DISTRIBUTION AND ECOLOGY OF DRAGON FRUIT

Most *Hylocereus* species originate principally is originated in Mexico and Central and South America. Today *Hylocereus* sp. are distributed all over the world but *H. undatus* is the most cosmopolitan species in India followed by *H. costaricensis*. Because of the hardy nature of this fruit crop it can survive adverse climatic conditions of arid and semi-arid region of India. *Hylocereus* species are semi-epiphytes and consequently normally prefer to grow in the half-shade, however, *H. undatus*, *H. costaricensis* and *H. purpusii*, are some species can be grown in full sun. However, very hot sun and insufficient water may lead to burning of the stems and flower bud drop.. Excess water systematically results in the abscission of flowers and young fruits. *Hylocereus* species can adapt to different types of well-drained soil. In Vietnam, *H. undatus* has undergone extensive development with nearly 2000 ha under cultivation (Daubresse Balayer, 1999)

BOTANICAL CLASSIFICATION

- Dragon fruit belongs to the botanical family Cactaceae and genus *Hylocereus*. This genus is mainly characterized by climbing vine cactus with aerial roots that bear a glabrous attractive berry with large.
- *Hylocereus* spp. are diploid ($2n = 22$). The dicotyledonous family Cactaceae (Caryophyllales) comprises between 120 and 200 genera consisting of between 1500 and 2000 species found especially in the semi-desert, hot tropical regions of Latin America
- Cactaceae are mainly appreciated for their ornamental qualities, but they also include nearly 250 cultivated species of fruit-bearing and industrial crops

NUTRITION OF DRAGON FRUIT

Nutraceutical values in g or mg per 100 g edible portion of white-flesh dragon fruit are as follows: moisture (85.3 %), protein (1.1), fat (0.57), crude fiber (1.34), energy (Kcal) (67.7), ash (0.56), carbohydrates (11.2), glucose (5.7), fructose (3.2), sorbitol (0.33); vitamin C (3.0), vitamin A (0.01), niacin (2.8), Ca (10.2), Fe (3.37), Mg (38.9), P (27.75), K (272.0), Na (8.9) and Zn (0.35) and for red-flesh fruit, moisture (82.5-83.0), protein (0.159-0.229), fat (0.21-0.61), crude fiber (0.7-0.9) and ascorbic acid (8-9) (Jaafar *et al.*, 2009).

USES OF DRAGON FRUIT

- Young stems of *H. undatus* are edible as well as fresh flower buds that are eaten as vegetables, while dried ones are used for homemade medicine.
- In Taiwan, dry flowers are consumed as vegetables besides this it is also taken in the form of juice, jam, or preserves according to the taste needed, besides used as fresh table fruit.
- Regular consumption of Dragon fruit helps in fighting against cough and asthma also it helps for healing wounds and cuts quickly due to it contains high amount of vitamin C.
- However, the high level of vitamin C found in Dragon fruit plays an important role to enhance immune system and also to stimulate the activity of other antioxidant in the body (Ruzainah *et al.*, 2009).

- In addition to being used as a food colouring agents, consumption of Dragon fruit mostly as fresh fruit as relieving thirst due to it contains high water level compared with other nutrient levels.
- Health benefits of Dragon fruit is also rich in flavonoids that act against cardio related problems, also dragon fruit aids to treat bleeding problems of vaginal discharge.
- Dragon fruits are rich in fibers; however, it aids in digestion of food. Dragon fruit is also packed with B vitamin group (B₁, B₂ and B₃) which possess an important role in health benefit.
- Vitamin B₁ helps in increasing energy production and in carbohydrate metabolism, Vitamin B₂ in Dragon Fruit acts as a multivitamin; however, it aids to improve and recover the loss of appetite (Arffin *et al.*, 2009).
- And Vitamin B₃ present in dragon fruit plays an important role in lowering bad cholesterol levels; it provides smooth and moisturizes skin appearance (sudha ,2017)
- As well as it improves eye sight and prevent hypertension.
- Dragon fruit is also helpful in reducing blood sugar levels in people suffering from type 2 diabetes, studies suggest that the glucose found in Dragon fruit helps in controlling the blood sugar level for diabetes patients.
- It contains high level of phosphorus and calcium. It helps to reinforce bones and play an important role in tissue formation and forms healthy teeth.

IMPORTANT HEALTH PROMOTING MEDICINAL USES OF DRAGON FRUIT

Anticancer Property

The anticancer properties of *Hylocereus* species were recently studied. Several evidences showed that polyphenols, flavonoids and betanins that present in the *Hylocereus* species are responsible for the anticancer effects (Santhakumar *et al.*, 2014). The peel of *H. polyrhizus* and *H. undatus* prepared *via* supercritical carbon dioxide extraction demonstrated good cytotoxic effects against human prostate cancer, human breast cancer and human gastric cancer and research findings concluded that the bioactive compounds that contributed to the anticancer effects were β -amyrin, β -sitosterol and stigmast-4-en-3-one, in which β -sitosterol exhibited the greatest effects (Luo *et al.*, 2014).

Hypocholestrolemic property

Polyphenol contents in *H. polyrhizus* flesh were proven to be able to reduce cholesterol level in the body (Khalili *et al.* ,2009) Polyphenols were found to be able to aid in the prevention of lipid peroxidation and LDL oxidation, hence reducing the risk of cardiac-related diseases .Polyphenols also possessed anti-thrombotic effects which further enhanced its cardio-protective properties. The research findings corroborated the idea that the efficiency of cardioprotective effect of *H. polyrhizus* is associated with its antioxidant properties (Santhakumar *et al.*, 2014).

Antioxidant property

Peel and flesh of *Hylocereus* species were proposed to have different antioxidant capacities .This might be due to the presence of different bioactive compounds in the peel and flesh and polyphenolic compounds were found in both the peel and flesh [27] but flavonoids were present mostly in the peel (Nurliyana *et al.*, 2010) .High total phenolic content in the fruit is usually correlated with high radical scavenging activity. Betacyanins and flavonoids such as kaempferol, quercetin and isorhamnetin that possessed radical scavenging property are also

found in the flesh of *H. undatus* the antioxidant compounds in *Hylocereus* species were good in radical scavenging activity but not the metal chelating ability. *H. polyrhizus* with red flesh contained more phenolic compounds and betacyanin contributed to the higher antioxidant activity. (Ahmad *et al.*, 2011).

Antimicrobial Property

The antibacterial activity of ethanol, chloroform and hexane extracts from *H. polyrhizus* and *H. undatus* peel was studied in different research findings. From the disc diffusion assay results, both of the *Hylocereus* species exhibited inhibition zone of about 7 to 9 mm against Grampositive (*Staphylococcus aureus*, *Bacillus cereus*, *Listeria monocytogenes*, and *Enterococcus faecalis*) and Gram-negative (*Escherichia coli*, *Salmonella typhimurium*, *Yersinia enterocolitica* and *Klebsiella pneumoniae*) bacteria (Nurmahani *et al.*, 2012). Chloroform extract of *H. undatus* that was able to inhibit the growth of the bacteria showing a great potential as an antimicrobial agent.

CONCLUSION

After exploring the available research evidences related to high nutritive and medicinal values of dragon fruit, It is low in calories and it can be concluded that dragon fruit is rich in nutrients like vitamin C, B₁, B₂, B₃, high fiber content, minerals like Ca, Fe, P, less carbohydrates and no fats, seeds rich with 50 per cent of essential fatty acids namely, linoleic acid and linolenic acid which is also good in lowering blood sugar levels as well as blood pressure, strengthen bones and teeth, promote healthy blood and tissue formation, strengthen the immune system, heal bruises and wounds faster and prevent respiratory problems.

REFERENCES

- [1] Daubresse Balayer M. Le pitahaya, Fruits Oubliés. 1999; 1:15-17.
- [2] Jaafar RA, Rahman ARBA, Mahmud NZC, Vasudevan R..2009 Proximate analysis of dragon fruit (*Hylocereus polyrhizus*). *Amer. J App. Sci*; 6(7):1341-1346.
- [3] Ruzainah, A. J., Ahmad Ridhwan, A.R., Nor Zaini, C. M. and Vasudevan, R. (2009). Proximate analysis of dragon fruit (*Hylocereus polyrhizus*). *American J. Appl. Sci.*, 6(7): 1341-1346.
- [4] Ariffin AA, Bakar J, Tan CP, Rahman RA, Karim R, Loi CC. 2009. Essential fatty acids of pitaya (dragon fruit) seed oil. *Food Chem*; 114:561-4
- [5] Sudha, K and Baskaran D. 2017 Evaluation of Functional Properties of *Hylocereus Undatus* (White Dragon Fruit), *International Journal of Agricultural Science and Research* 7(5) : 451-456
- [6] Santhakumar AB, Bulmer AC, Singh I. 2014. A review of the mechanism and effectiveness of dietary polyphenols in reducing oxidative stress and thrombotic risk. *J Hum Nutr Diet*. 27: 1-21
- [7] Luo H, Cai Y, Peng Z, Liu T, Yang S. 2014. Chemical composition and in vitro evaluation of the cytotoxic and antioxidant activities of supercritical carbon dioxide extracts of pitaya (dragon fruit) peel. *Chem Cent J*; 8: 1.
- [8] Khalili MA, Norhayati AH, Rokiah MY, Asmah R, Siti Muskinah M, Abdul Manaf A. 2009 Hypocholesterolemia effects of red pitaya (*Hylocereus* sp.) on hypercholesterolemia-induced rat. *Int Food Res J*; 16: 431-40
- [9] Nurliyana R, Syed Zahir I, Mustapha Suleiman K, Aisyah MR, Kamarul Rahim k. 2010. Antioxidant study of pulps and peels of dragon fruits: a comparative study. *Int Food Res J*; 17: 367-75
- [10] Ahmad I, Beg AZ. 2011. Antimicrobial and phytochemical studies on Indian medicinal plants against multi-drug resistance human pathogens. *J Ethnopharmacology*. 74(20): 113-23
- [11] Nurmahani MM, Osman A, Abdul Hamid A, Mohamad Ghazali F, Pak Dek MS. 2012. Antibacterial property of *Hylocereus polyrhizus* and *Hylocereus undatus* peel extract. *Int Food Res J*; 19(1): 77-84.

CHALLENGES TO EDUCATION SYSTEM AND ONLINE SOLUTION IN COVID-19 PANDEMIC

Mamatha K R

Assistant Professor of Commerce

Government First Grade College, Tiptur, Tumkur Dist, Karnataka

mamathakr65@gmail.com Mob- 8073100197

S Jyothikiran

Assistant Professor of Mathematics

Government First Grade College, Tiptur, Tumkur Dist, Karnataka

sjkdhavan@gmail.com Mob: 9480043130

Dr. Mamatha N

Assistant Professor of Economics

Government First Grade College, Tiptur, Tumkur Dist, Karnataka

drnmamathaminchu@gmail.com Mob-8310408042

ABSTRACT

The Covid-19 outbreak, which has spread across 191 countries, is continuing to severely disrupt industries across the board, one of which is education. As schools, colleges and universities remain fully or partially closed, it is estimated that 90% of the world's learners, totaling an astronomical 1.6 billion people, are being affected by the pandemic. The pandemic that has shuttered economies around the world has also battered education systems in developing and developed countries, of all primary, secondary and tertiary learners in the world — are no longer able to physically go to school. The impact has been dramatic and transformative as educators scramble to put in place workable short-term solutions for remote teaching and learning, particularly in emerging markets, where students and schools face additional challenges related to financing and available infrastructure. This article has the information on challenges to education system, online education, Government expenditure on education and suggestions on the basis of some data

Key words : Challenges, Online education, Government expenditure.

The COVID-19 pandemic is a huge challenge to education systems. This Viewpoint offers guidance to teachers, institutional heads, and officials on addressing the crisis. What preparations should institutions make in the short time available and how do they address students' needs by level and field of study? Reassuring students and parents is a vital element of institutional response. In ramping up capacity to teach remotely, schools and colleges should take advantage of asynchronous learning, which works best in digital formats.

According to the 2018-19 All India Survey on Higher Education (AISHE), there are 993 universities, 39,931 colleges and 10,725 independent institutions nationwide. Unfortunately, higher education institutions are concentrated mostly in urban areas, and that is the reason for the poor Gross Enrolment Ratio (GER). However,

the GER has increased during the last five years, from 24.3 in 2014-15 to 26.3 in 2018-19. An effective online education system can mitigate this challenge, bring more objectivity and transparency and GER can reach beyond 80%.

According to the 2018-19 All India Survey on Higher Education (AISHE), a total of 47,427 international students are enrolled in different Indian universities. The majority belong to India's neighboring countries. COVID-19 will definitely limit their international travel and the proportion of foreign students enrolled in Indian Universities will also reduce.

In addition to the convenience and cost-saving, a large number of educational institutions are turning to online education solutions and online courses because they have become a better way to impart knowledge to their students.

Here are some ways online education is helping students learn better-

1. Flexibility

In addition to, online education solutions enable students to enjoy the freedom to have their own learning as they are not tied down to the prescribed routine. Unlike the traditional classroom setting, the online learning approach gives learners the power to devote their time, but the online learning solutions are great for people who can work all day and can't attend classes in person. This is why many organizations today offer online courses, degrees and certifications to help students learn to their advantage.

2. Interactive models and digital simulations

Interactive models and digital simulations allow students to better understand difficult concepts. In addition, technology has made learning more fun because students can engage in a variety of learning tasks that will help them improve their retention in terms of new concepts.

3. Frequent Assessments to Help Reduce Confusion.

One of the main benefits of online courses is convenience and frequent Valuations they offer. In fact, they are tools for emerging multimedia content for students' learning and Interactive learning materials can with significantly improve student engagement in regular short assessments / tests.

Efficiency Administrators who develop and deliver courses must think through the design of the audience, the online environment, the user experience and especially the course delivery. Take advantage of today's advanced technology and give students the opportunity to interact through discussion forums, blogs, journals, and video and audio feedback. When it comes to engaging students to get involved and satisfy with their online learning experience, design matters.

How can educational institutions utilize online education solutions for education?

In technology form, online education solutions enable educators to continually create new opportunities for their learners. So that they can benefit from some other are:

The cost-savings:

Education institutions that want to reduce costs and increase a ROI, online education solutions for reduce overheads (Classroom-based resources and manpower) that helps significantly increases the scalability.

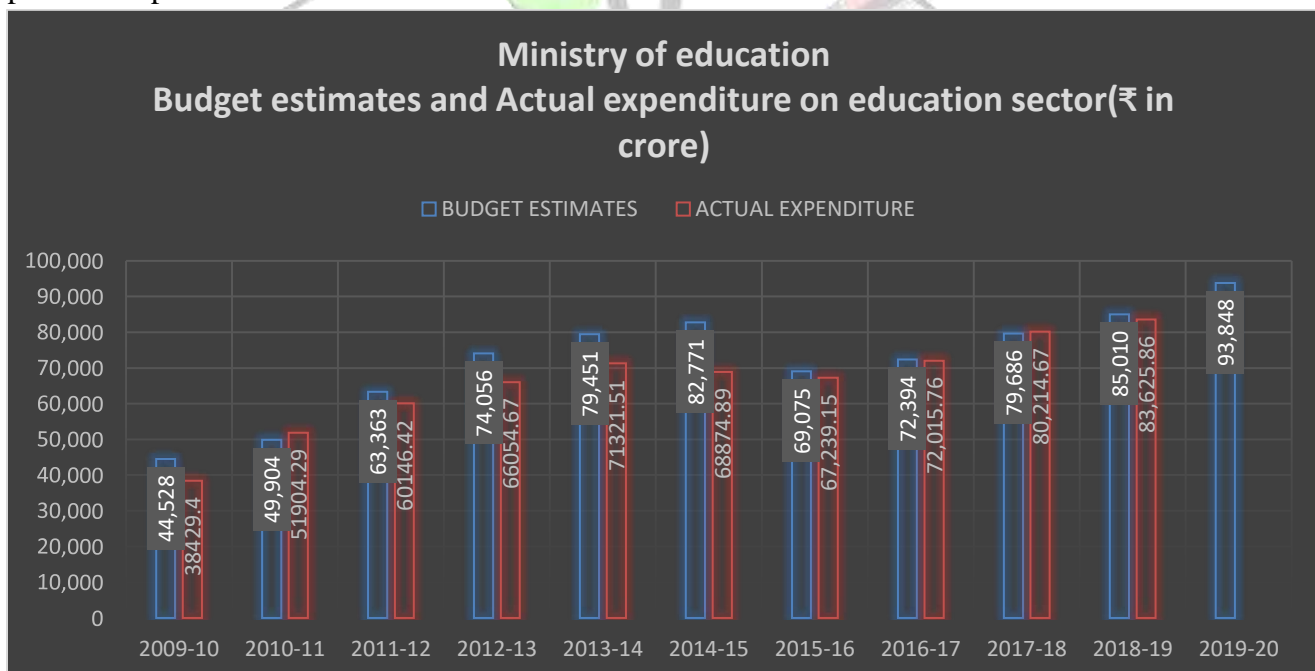
Dynamic approach to learning:

Educational institutions always online education, traditional Courses are viewed as an add-on. However, the data suggests that this trend is rapidly changing with the recent 3.3 million web searches for online learning solutions. It has, in fact, become a valuable learning method and a financial basis for the ongoing development programs of various educational institutions.

Upskilling Coaches:

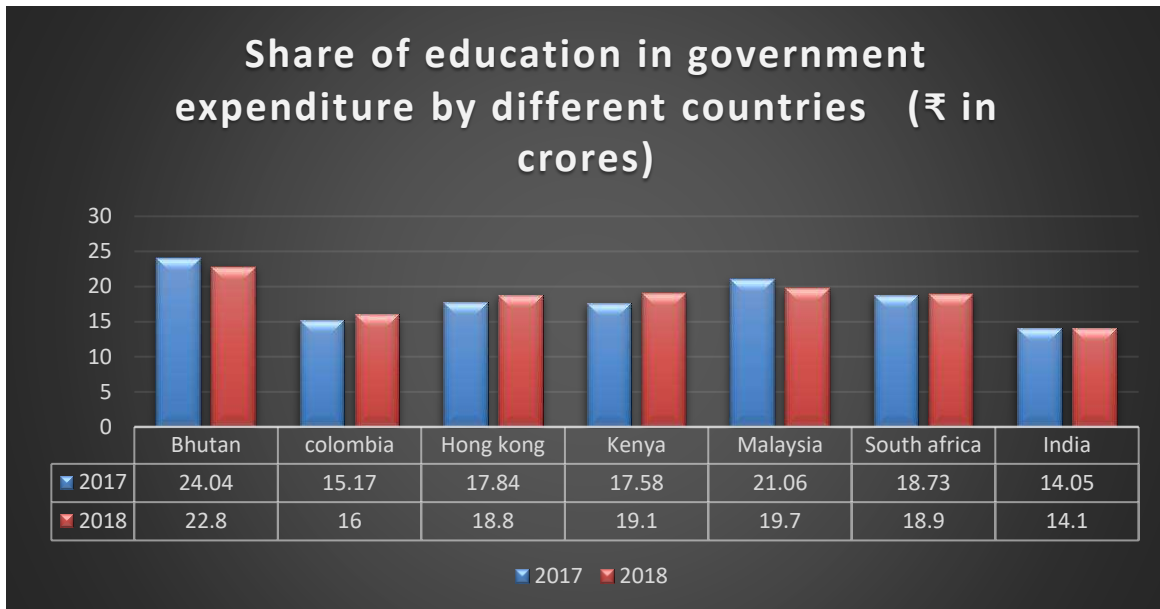
Online learning solutions are very helpful for educators to pursue their skills independently and with the support of their respective organizations in various areas such as curriculum implementation, leadership development and policy settings. Moreover, it allows them to learn new skills related to their careers and collaborate with their peers.

According to a report from the Center for Monitoring Indian Economy (CMIE) of the NDA government's underspending in 2014-15 to about 17 per cent, the highest in the last 10 years, in FY 16 the Ministry of allocation in the amount of 97.34 percent, an increase of 99.48 per cent less than it during spent FY17. In FY18, the Ministry of Human Resources Development was able to spend more than its budget allocation. The ministry has allocated Rs 80,214.67 crore to them. 79,685.95 crore. Expenditure, which increased by 0.66 per cent. In FY19, the Ministry has spent 98.37 per cent of the amount allocated.

The report indicated that the allocation of education has expanded from a monetary point of view, but governments have been unable to continuously utilize the funds from 2009-10 to 2018-19 from 1.63 per cent to 16.79 per cent.

However, in India, online education differs from the rest of the world. There are different reasons why the Indian system is different from other countries. The following is the one of the reason the Indian system is different from other countries

In the above chart shows share of education in government expenditure by different countries in 2017 such as Bhutan-24.04 Colombia-15.17 Hong kong-17.84 Kenya-17.58 Malaysia-21.06 South Africa-18.73 and India-14.05

In 2018- Bhutan-22.8 Colombia-16, Hong kong-18.8 Kenya-19.1 Malaysia-19.7 South Africa-18.9 and India-14.1 crores respectively. This report indicated that India spent very less amount on education compare to other countries.

Conclusion

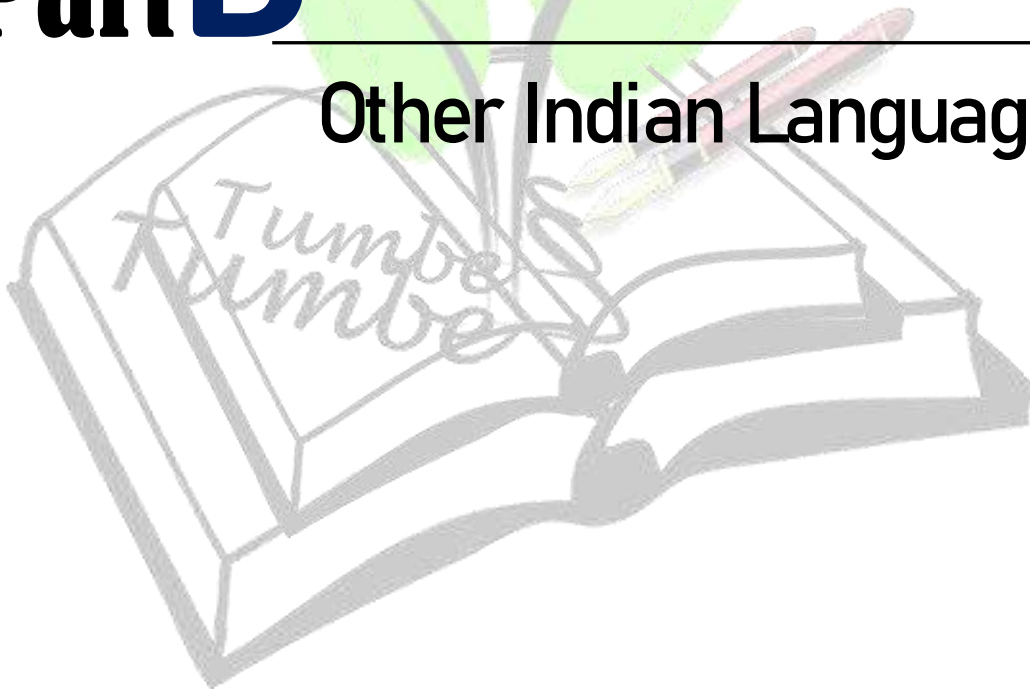
The pandemic that has shuttered economies around the world has also battered education systems in developing and developed countries, of all primary, secondary and tertiary learners in the world — are no longer able to physically go to school. If the Indian government increases the share of education in government expenditure and if it is fully utilizes, definitely it helps to provide online facilities to all education institutions and it also helps to faces challenges in education system in covid-19 pandemic

References

- [1] <https://www.thehindu.com/education/the-time-is-now/article31710989.ece>
- [2] <https://www.businesstoday.in/union-budget-2019/budget-2019-govt-underspends-budget-allocated-for-education-in-4-out-of-last-5-years/story/361606.html>
- [3] <https://www.thehindu.com/education/comment-higher-education-post-covid-19/article31341564.ece>
- [4] <https://www.weforum.org/agenda/2020/05/how-covid-19-is-sparking-a-revolution-in-higher-education/>
- [5] <https://data.worldbank.org/indicator/SE.XPD.TOTL.GB.ZS>
- [6] <https://ourworldindata.org/financing-education#all-charts-preview>
- [7] hurix.com>online - education – sol.. Online education solutions and the changing learning...-Hurix.
- [8] www.ecampusnews.com/2019/03/11/3-challenges...
- [9] www.strayer.edu/benefits-and-challenges.

Part B

Other Indian Languages

ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಪ್ರೊ. ಸೋಮಣ್ಣ ಹೊಂಗಳಿ,

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಎಸ್.ವಿ.ಪಿ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ,
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, ಕೊಣಾಜಿ, 574 199

shongalli@gmail.com 9886165134

ಪೀಠಿಕೆ:

ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ದೇಶ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿನಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಾರಂಭದ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಯ ಭೀತಿ ಕ್ರಮೇಣ ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಇಡೀ ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ವಿನೋದದ ಪರಿವೇಷ ತೊಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅದರ ನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಡಿಲಿಕೆ ಕೂಡ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯುವ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಜಾನಪದದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕಗಳೇ ಆಗಿವೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಹಲವು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಒಂದು. ತೈಲರ್ ಹೇಳುವಂತೆ 'ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಮಾನವನು ಕಲಿತುಕೊಂಡ ಜ್ಞಾನ, ನಂಬಿಕೆ, ಕಲೆ, ನೀತಿ, ನಿಯಮ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಸಮೂಹದ ಜನತೆಯ ಜಾನಪದವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಜನರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ವಿವೇಚಿಸಿದಾಗ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೆ.

ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಸಮಷ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಇವು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾದವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಸಾಗಿಬಂದ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಮೂನೆ ಇದ್ದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಿವೇಷವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ.

ಜಾನಪದವು ಹಾಡು, ಕಥೆ, ಪುರಾಣ, ಒಗಟು, ಗಾದೆ, ನಂಬಿಕೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಅಡುಗೆ, ವೈದ್ಯ, ನೃತ್ಯ, ಆಟ, ಮುಂತಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ವರ್ಗೀಕರಣ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಜಾನಪದದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆಲ್ಲ ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸಹೊಸ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ.

ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಬಹುಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳು ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ವರ್ಗೀಕರಣ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀಯ

ವಿಸ್ವಾಂಸರು ಬಂದು ಭದ್ರವಾದ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಲು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿರುವರು. ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಹಬ್ಬ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್.ಎಸ್.ಬಾನ್ಸ್500 ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಮೇರಿಯಾಲೀಜ್; SDFML:Vol.2:P.1143).

F ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಹಬ್ಬ

F500	ಸಂಪ್ರದಾಯ
F530	ದೈನಂದಿನ ಜೀವನ
F532	ಮನೆ
F533	ನೆಂಟರಿಷ್ಟರ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂಬಂಧ ಅತಿಥಿ ಗೌರವ, ಆತಿಥ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತು & ಮಟ್ಟ.
F534	ಕೆಲಸ, ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರ
F536	ಮನೋರಂಜನೆ, ಆಟ, ಕ್ರೀಡಾ ವಿಹಾರ
F537	ಶಾಲೆ
F538	ಕೈಸ್ತರ ದೇವಾಲಯ
F539	ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು, ಕಟ್ಟಳೆ
F540	ಜೀವನ ಚಕ್ರದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಘಟ್ಟಗಳು
F542	ಹುಟ್ಟು
F543	ಜ್ಞಾನ, ಸ್ನಾನ, ಸಂಸ್ಕಾರ, ನಾಮಕರಣದ ವಿಧಿ
F544	ಮೈನೆಯುವುದು
F545	ಮದುವೆ
F546	ಸಾವು
F549	ಯುದ್ಧ
F570	ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಅಳತೆ
F572	ಎಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
F574	ಕಾಲಮಾನ

ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸಮಯಮಾಪನ ಅಥವಾ ಅಧಿಪತ್ಯ ನಡೆಸುವ ಗ್ರಹಗಳಿಂದ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಸಮಯಮಾಪನ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಯಿಂದ ಹಬ್ಬ

ಅಥವಾ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಸಮಯ ಮಾಪನ.

F574.2	ವರ್ಷ
F574.3	ಕಾಲ
F574.32	ಚಳಿಗಾಲ
.33	ವಸಂತಕಾಲ
.34	ಬೇಸಿಗೆಕಾಲ
.35	ಶರತ್ ಕಾಲ
.4	ತಿಂಗಳು, ಮಾಸ,
.5	ವಾರ, ದಿನ, ಘಂಟೆ
.6	ಆಳುವವನು ಅಥವಾ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
.7	ಹಬ್ಬ
.8	ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆ
F574.82	ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು
F574.84	ಉಣ್ಣುವುದು
F574.86	ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವುದು

- F575 ಸ್ಥಳ, ಅಂತರ, ಎತ್ತರ, ಆಳಗಳ ಅಳತೆ.
 F577 ಪ್ರಮಾಣದ ಅಥವಾ ಭಾರದ ಅಳತೆ
 F577.2 ಘನ
 F577.4 ದ್ರವ
 F578 ಗುಣದ ಅಳತೆ
 F578.2 ವಿನಿಮಯ ಮಾದ್ಯಮ
 F578.4 ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ
 F600 ಹಬ್ಬ

ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಜಾನಪದ ವಿವರಗಳ ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಘಟಕ. ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಆಚರಿಸುವಂತದ್ದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ, ಜನರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವಂಥ ಆಚರಣೆ.

F620

ಹಬ್ಬದ ಮಾದರಿಯ ಮೂಲ ಘಟಕಗಳು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಇತರ ಆಚರಣೆಗಳು, ಪಥ ಸಂಚಲನ, ಅಗ್ನಿ ಕಾರ್ಯಗಳು, ವಿಶೇಷವಾದ ವೇಷಭೂಷಣಗಳು ನಿಷೇಧಗಳು.

- F640 ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನಗಳು
 F642 ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲ
 F643 ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಗಳು ಸಮವಾಗಿರುವ ಕಾಲ
 F644 ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲ
 F647 ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ, ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ
 F660 ನಿಯತವಲ್ಲದ ದಿನಾಂಕಗಳು
 F662 ಚಳಿಗಾಲ
 F663 ವಸಂತ, ಸಸಿ ನೆಡುವುದು
 F664 ಬೇಸಿಗೆ
 F665 ಶರತ್ ಕಾಲ
 F667 ಖಾಸಗಿ
 F668 ಜಾತ್ರೆ, ಸಂತೆ
 F682 ಸ್ಥಾಪನಾ ವಿಧಿ
 F684 ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಬಲಿಕೊಡುವ ವಿಧಿ
 F686 ಪ್ರವೇಶ ವಿಧಿ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆರ್.ಎಸ್.ಬಾಗ್ ಅವರು ತುಂಬ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಈ ವಿಭಜನ ಕ್ರಮ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಚರಣೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಬಾಗ್ ಅವರೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕ್ರಮಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ: ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಲೀ ಅಟ್ಟಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೂ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ (ನಾಯಕ, ಹಾ.ಮಾ: 54,ವಿ.ಕೋ. ಸಂ.8). ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ವರ್ಗೀಕರಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಲನ್‌ಡಂಡಸ್ ಅವರು ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಜಾನಪದಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ವಿಷಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥಿತವೂ,

ಕ್ರಮಬದ್ಧವೂ ಆದ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಎಚ್. ಕ್ರಾಪೆಯವರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಆರನೇ ಸ್ಥಾನ ದೊರಕಿದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

1. ವರ್ಷದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನ ಮತ್ತು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು.
2. ಹುಟ್ಟು, ವಿವಾಹ ಹಾಗೂ ಮರಣಗಳ ವಿರೋಧ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿರೋಧಾರ್ಥ ಜೀವನ ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು.
3. ಬೇಡದ್ದು ಮತ್ತು ದೂರವಿಡುವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು,

ಯಾರ್ಡ್‌ಕ್ಲಿಫ್ ಬ್ರೌನ್ ಅವರು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮೂರು ಬಗೆಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತಾರೆ:

1. ನೈತಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು(ಒಂಡಿಚಿಟ ಅಸೂನಿ) ಸರಿತಪ್ಪುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು.
2. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು. ಆಹಾರಾರ್ಜನೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಜೀವನೋಪಯೋಗಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸಾಧನ ವಿಧಾನಗಳು(ಖೀಫಿಹಿಟಿಫಿಚಿಟ).
3. ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಸಂಪ್ರದಾಯ(ಅಡಿಮೊಟಿಫಿಚಿಟ) ಸತ್ತವರ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಿಗಳು. ಈ ವಿಭಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಸಮಸ್ತ ವಿಷಯಗಳೂ ಸಮಗ್ರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಲವಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ವಿಂಗಡಣೆ ಅಸಮರ್ಪಕವೆನಿಸಿದೆ(ಉದ್ಘಾತ: ಅಂಬಳಿಕೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ: 1978:4).

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳು:

ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. 1924ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಕೊಡಗಿನ ನಡಕೇರಿಯಂಡ ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ ಅವರ 'ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆ' ಕೃತಿಯು ಕೊಡವರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. 1933ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಅರ್ಚಕ ಬಿ.ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅವರ 'ಹುಟ್ಟಿದ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡು' ಕೃತಿಯು ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಂಡಿಹೊಳೆ ಗ್ರಾಮದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ.

ಬಿ.ಎಸ್. ಗದ್ದಗೀಮರ(1995) ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ 'ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು' ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸುಗ್ಗಿಯ ಹಾಡುಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಹಾಡುಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅವುಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ 'ಜನತಾ ಗೀತೆಗಳು', 'ನಾಲ್ಕು ನಾಡಪದಗಳು', 'ಕಂಬಿಯ ಪದಗಳು', 'ಲೋಕ ಗೀತೆಗಳು', ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದದ ಹಲವು ಮುಖಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದಿರುವ ದೇಜಗೌ ಅವರು ತಮ್ಮ 'ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ' (1976) ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗಂಭೀರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಿ.ಶಂ.ಪರಮಶಿವಯ್ಯ ಅವರ 'ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು' (1979) ನೇರವಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನವಲ್ಲವಾದರೂ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಾವ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ. 'ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ' ಎಂಬ ಅವರ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೀವಳಿಗೆ, ಯುಗಾದಿ, ಮದುವೆ, ಕರಪಾಲ, ಕಂಸಾಳೆ ಮೊದಲಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂಬಳಿಕೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಅವರು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದಿರುವ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಲೆನಾಡ ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು' (1978) ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಒಂದು ಕೃತಿ. ಇದು ನಾಮಧಾರಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ 'ಮಲೆನಾಡು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮತ್ತು ಅವರ ಜಾನಪದ' (1982) ಎಂಬ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ, ಹೊ.ಮ. ಅವರು ಈಡಿಗ ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ (1979) ಈಡಿಗ ಜನಸಮುದಾಯದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತ.ಚಿ. ಚಲುವೇಗೌಡ ಅವರ 'ಕೆಲವು ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು' (1978) ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬಯಲನಾಡಿನ ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ.ಎಸ್. ಸರೋಜ ಅವರ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಾಡುಗಳು ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ (1) ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಹಾಡುಗಳು (2) ವೃತ್ತಗಳು ಮತ್ತು ಹಬ್ಬಗಳ ಹಾಡುಗಳು (3) ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಹಾಡುಗಳು - ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮೂರು ಭಾಗವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿವರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.

ತೀ.ನಂ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಅವರ 'ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು' (1982) ಎಂಬ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವು ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ ಮಹತ್ವದ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ 'ಅಂಟಿಕೆ ಪಂಟಿಕೆ' ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆ.ವಿ.ಸುಬ್ಬಣ್ಣ 'ಅವರು ನೀಡಿದ ದೀಪ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಕಂಠ ಕೂಡಿಗೆ ಅವರು 'ಅಂಟಿಕೆ ಪಂಟಿಕೆ ಪದಗಳು' ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮತಿಘಟ್ಟದ ಸೋದರರು 'ನಾಡಪದಗಳು' ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ, ಬಸವನಪೂಜೆ, ತಿಂಗಳುಮಾವನ ಪೂಜೆ ಮುಂತಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ವರ್ಣನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಂ.ಪ. ನಾಗರಾಜಯ್ಯ ಅವರ 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಾತ್ರೆಗಳು' (1984) ಮತ್ತು 'ಆಕಾಶ ಜಾನಪದ' (1985) ಕೃತಿಗಳು ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೊಡುಗೆಗಳಾಗಿವೆ. ಹಬ್ಬ ಜಾತ್ರೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಬಿ.ಎ.ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ತುಳುನಾಡಿನ 'ಪಾಡ್ವನ'ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತುಳುನಾಡಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ರೈ ಅವರ 'ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಯಿತ್ಯ' ಎಂಬ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ. ಮಹಾಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ ಅವರ 'ಆಟಿಕೆಂಜ', 'ಅಣಿ ಪೀಣಿ', ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಗೂ 'ಜಾನಪದ ವ್ಯಾಸಂಗ' ಕೃತಿಗಳು ಕೂಡ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವದವಾಗಿವೆ. ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರರ 'ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಜಾನಪದೀಯ ಅಧ್ಯಯನ' ಮತ್ತು 'ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೊಂದಲಿಗರು' ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಕೃತಿಗಳು.

ಗೊ.ರೂ.ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಅವರ 'ಗ್ರಾಮಜ್ಯೋತಿ' ಎಮ್.ಎಸ್.ಲರೈ ಅವರ 'ಜಾನಪದ ಸಂಪದ', ಎ.ವಿ.ನಾವಡ(ಅನು) ಅವರ 'ತುಳುವದರ್ಶನ', ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ಬಗೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಯಾವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನೇ ವಿಷಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿಗಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳೂ ಪ್ರಕೃತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರರ 'ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ', ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರ 'ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗಳು', ಪಿ.ಕೆ.ಖಂಡೋಬ ಅವರ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಲಂಬಾಣಿಯರು: ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ', ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪಗೌಡರ 'ಭೂತಾರಾಧನೆ: ಜನಪದೀಯ ಅಧ್ಯಯನ', ನಿಂಗಣ್ಣ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ಅವರ 'ಗೊಂದಲಿಗರು: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ', ಡಿ.ಆರ್. ಪಾಂಡುರಂಗ ಅವರ 'ಬೈರರು: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ', ಜಮೀರುಲ್ಲಾ ಷರೀಫ್ ಅವರ 'ಗೋಡರು: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ', ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ ಅವರ 'ಸುಳ್ಳ ಪರಿಸರದ ಗೌಡ ಜನಾಂಗ- ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ', ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು ಅವರ 'ಚೆನ್ನಾದೇವಿ ಅಗ್ರಹಾರ ಒಂದು ಜಾನಪದೀಯ ಅಧ್ಯಯನ', ಚಂದ್ರು ಕಾಳೇನಹಳ್ಳಿ ಅವರ 'ಸೋಲಿಗರು: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ', ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋಧರಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರ 'ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಾಡುಗಳು', ಮೇರಿ ಫಾತಿಮಾ ಅವರ 'ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೈಸ್ತರು ಮತ್ತು ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು' ಮುಂತಾದ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನಡೆಸುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿವೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿಯು 1993-94ರಲ್ಲಿ ಹೊರತಂದ ಉಪಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ವಿಪುಲ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತ 'ಕೊಂತಿಪೂಜೆ' ಆಚರಣೆಯ ಸಮಗ್ರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಪಾರಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಅರ್ಚಕ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ : ಹುಟ್ಟಿದ ಹಳ್ಳಿ : ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು : ವಿ ವಿ 1971
- [2] ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ : ಜಾನಪದ ವ್ಯಾಸಂಗ : ಶೈಲ ಪ್ರಕಾಶನ : ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್ : 1985
- [3] ಗದ್ದಗೀಮರ ಬಿ.ಎಸ್. : ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು : ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ : 1963
- [4] ತಪಸ್ವಿ ಕುಮಾರ್ ನಂ. ನಮ್ಮ ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆಗಳು : ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು : 1973
- [5] ದೇ.ಜ.ಗೌ : ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ : ಡಿ.ವಿ.ಕೆ ಮೂರ್ತಿ : ಮೈಸೂರು 1991
- [6] ದೇ.ಜ.ಗೌ : ಜಾನಪದ ವಾಹಿನಿ : ಡಿ.ವಿ.ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ : ಮೈಸೂರು 1984
- [7] ನಾಯಕ ಹಾ.ಮಾ. ಜಾನಪದ ಸ್ವರೂಪ : ತ.ವೆಂ.ಸ್ಮಾರಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ : ಮೈಸೂರು : 1984
- [8] ಜೀ.ಶಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ : ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ : ಮೈಸೂರು 1967
- [9] ಜೀ.ಶಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ : ಜಾನಪದ : ಚೇತನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್ : ಮೈಸೂರು : 1989
- [10] ಜೀ.ಶಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ : ಜಾನಪದ : ಖಂಡ ಕಾವ್ಯಗಳು : ಸಾಹಿತ್ಯ ಸದನ ಮೈಸೂರು : 1979
- [11] ಜೀ.ಶಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ : ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಾನಪದ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು : ಪ್ರಸಾರಾಂಗ : ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ 1979
- [12] ಜೀ.ಶಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ : ಜಾನಪದ ಸಮಾವೇಶ: ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ : ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ. 1967
- [13] ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಅಂಬಳಿಕೆ : ಮಲೆನಾಡು ಜನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು : ಪುಸ್ತಕ ಚಿಲುಮೆ : 1982
- [14] ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಅಂಬಳಿಕೆ : ಜಾನಪದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು : ಪ್ರಜ್ವಲ ಪ್ರಕಾಶನ : 1984
- [15] ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಅಂಬಳಿಕೆ : ಜಾನಪದ ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು : ಪ್ರಜ್ವಲ ಪ್ರಕಾಶನ : 1983
- [16] ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಅಂಬಳಿಕೆ : ಜಾನಪದ ಪರಿಶೋಧನೆ : ಪ್ರಜ್ವಲ ಪ್ರಕಾಶನ : 1985
- [17] ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಅಂಬಳಿಕೆ : ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜಾನಪದ : ಪ್ರಜ್ವಲ ಪ್ರಕಾಶನ : 1993
- [18] ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಅಂಬಳಿಕೆ : ಜಾನಪದ ವಿವೇಚನ : ಪ್ರಜ್ವಲ ಪ್ರಕಾಶನ : 1994

‘ದಂಗೆ’ ಯ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ.

ಪಿಎಚ್.ಡಿ., ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ-583276.

ಮೊ.ಸಂ- 9900389923. Email : llakshmikantha960@gmail.com

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಡಾ.ಗೀತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರ ‘ದಂಗೆ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ‘ದುರುಗಿ’ ಎಂಬ ದಲಿತ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೊಬ್ಬಳ ಸುತ್ತಲೂ ಹೆಣೆದ ಕಥಾವಸ್ತುವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಹುಟ್ಟು ತಬ್ಬಲಿಯಾದರೂ ಯಾರೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯದ ಹಂಗಿಲ್ಲದೆ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ದುರುಗಿ ನಡೆಸುವ ಹೋರಾಟಗಳು, ಅಸಹಾಯಕತೆಗಳು, ಸಂಕಟಗಳು, ಎದುರಿಸುವ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿವೆ. ತಾನು ಪ್ರೀತಿಸಿದವನನ್ನು ಹಾಗೂ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದವನನ್ನು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ವಿರೋಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ‘ದಂಗೆ’ ಏಳುವ ದುರುಗಿಯ ಮನಸ್ಸಿತಿ ಆಸ್ಪೋಟನಾಕಾರಿಯಾದುದು. ಗತದಿಂದ ವಾಸ್ತವದ ಬದುಕಿಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವ ‘Flash Back’ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಯ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಕಾದಂಬರಿ ದುರುಗಿಯ ದಂಗೆಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಕಾಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಕಾದಂಬರಿಯು ದುರುಗಿವ್ವನ ವಾಸ್ತವ ಬದುಕಿನ ಪರಿಚಯದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ನಂತರ ಅವಳ ಬಾಲ್ಯ, ಯೌವನ, ಬಡತನ, ದುಡಿಮೆಯ ಬದುಕುಗಳತ್ತ ಸಾಗುತ್ತ ಮುಂದುವರೆದು ತನ್ನ ಮಗಳಾದ ಸಾತಿಯ ಭವಿಷ್ಯದ ಬದುಕಿಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

‘ದಂಗೆ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ‘ದುರುಗಿ’ ಯಂಥಹ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಾಗಿರದೆ, ಅವಳಂತೆಯೇ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಶೋಷಣೆಗೆ ಬಲಿಯಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ನೋವಿನ ಕಥನವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಕರುಳ ಕುಡಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಏಕೈಕ ಕಾರಣ ಹೊತ್ತ ದುರುಗಿಯ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ಅವಳ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯ ನೀಡುವ ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಹೊಸ ತಿರುವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ತಳಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ದುರುಗಿಯ ಮಗಳಾದ ‘ಸಾತು’ ವಿನ ಮದುವೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅದುಮಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಸಿಟ್ಟು, ರೋಷಗಳ ಹೊರಹಾಕುವಿಕೆಗೆ ಇಂಬು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಬಲದ ಕಾರಣವಾಗಿಯೇ ಕಾಮ್ಯಾ, ಬೆಟ್ಟಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ದುರುಗಿಯ ಸಮುದಾಯದವರು ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿ ಗೋಯಿಂದಪ್ಪನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ದುರುಗಿಯ ಬೆನ್ನಿಗೆ ನಿಲ್ಲುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮೌನವಾಗಿದ್ದ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸಾತು ದನಿ ನೀಡುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ದುರುಗಿಯ ಮನದ ತಳಮಳ, ಸಂಕಟಗಳ ಮನಸ್ಸಿತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುವಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ದಂಗೆ ಏಳುವವರು ಯಾರು? ದುರುಗಿಯೋ? ಲಕ್ಕವ್ವನೋ ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳಂತೆಯೇ, ದುರುಗಿ ಯಾರ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಏಳುವಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದೆ ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಓದುವಿಕೆಗೆ ಹೊಸತನ ನೀಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿ ಪುಟದ ಓದಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ದುರುಗಿ ಯಾರ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಏಳುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಲೇ ಹೋಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರಿವೆ. ದುರುಗಿವ್ವ ತನ್ನನ್ನು ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡಿದ ಭಾವನ ವಿರುದ್ಧ

ದಂಗೆ ಎದ್ದೆ? ಅಥವಾ ತನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದ ತನ್ನ ಗಂಡ ಮಾಳಪ್ಪನ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದೆ? ಬಡತನದ ವಿರುದ್ಧ, ತನ್ನ ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದೆ? ಬನದಲ್ಲಿ ಈಳಿಗೇರ ನಾಗಯ್ಯನಿಂದ ತೆಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೇಂದಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಕುದುರೆ ಏರಿ ಬಂದ ಬಿಳಿಯುಡುಗೆಯ, ಮೂವತ್ತು ದಾಟಿದ, ಚೂಪು ಮೀಸೆಯ ಸವಾರನ ವಿರುದ್ಧವೇ? ಅಥವಾ ಆತ ಬಿತ್ತಿದ ಕನಸುಗಳ ವಿರುದ್ಧವೇ? ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಅಕ್ಕ ಭಾವನ ವಿರುದ್ಧವೇ? ಅಥವಾ ನಿಷ್ಕರುಣಿ ಸಮಾಜದ ವಿರುದ್ಧವೇ? ತನ್ನನ್ನೂ ಮಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಗಾಂಜಾ ಸೇದುತ್ತ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳೊಡನೆ ಹೋದ ಗಂಡನ ವಿರುದ್ಧವೇ? ಗಂಡ ಬಿಟ್ಟವಳು ಎಂದು ಕಾಮವನ್ನು ನೆತ್ತಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಳ್ಳಿಯ ಸೊಕ್ಕಿನ ಗಂಡುಗಳ ವಿರುದ್ಧವೇ? ಅಥವಾ ಒಂಟಿ ಹೆಣ್ಣು ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂದು ಪೈಪೋಟಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕಾಮ ತುಂಬಿದ ಊರಗೋಡ, ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿ, ಕುಂಟ ದತ್ತಪ್ಪನ ವಿರುದ್ಧವೇ? ಯಾರ ಜೋಡಿಯರೆ 'ಉಡಕಿ ಮಾಡ್ಲೋ' ಅಂತ ಸಲಹೆ ನೀಡುವ ಗಂಗವ್ವಾಯಿಯ ವಿರುದ್ಧವೇ? ಪೋಲಿಸ್ ಪಾಟೀಲ, ಗೋಡಾ, ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿ, ಸಾವ್ಯಾರ ಮೊದಲಾದ ಸಮಯ ಸಾಧಕರು, ನಿಷ್ಕರುಣಿಗಳು ಇರುವಂತೆಯೇ ದ್ಯಾವಪ್ಪನಂತಹ ಹಲಕಟಗಿರಿ ಗಂಡಸರೂ, ಕಾಶೆವ್ವನಂತಹ ಅಸಹಾಯಕ ಹೆಣ್ಣುಗಳೂ ಸಹ ದುರುಗಿ ಬದುಕುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹವರ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದೆ? ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿ ಗೋಯಿಂದಪ್ಪನನ್ನು ಸೇರಿಕೋ ಎಂದು ದುರುಗಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲು ಬಂದ ಕುಂಟಲುತನದ ಮುದುಕಿ ಗುರವ್ವನ ವಿರುದ್ಧವೇ? ಅಥವಾ ನೋಡಿದವರ ಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದು ತನಗೆ ದುಶಮನ್ ಆದ ತನ್ನ ಚೆಲುವಿಕೆ, ಮೈಯಾಗಿನ ಹರೆಯದ ವಿರುದ್ಧವೇ? ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿರುವ ಧೊಡಕುಂಡಿ ಈರಣ್ಣನ ವಿರುದ್ಧವೇ? ಚುಂಚೂರಿನ ಮಾಪುರೆವ್ವನ ಜಾತ್ರೆಯ ದಿನ ಕೇರಿಯವರೆಲ್ಲ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಒಂಟಿಯಾಗಿದ್ದ ದುರುಗಿಯನ್ನು ತನ್ನ ವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿ ಗೋಯಿಂದಪ್ಪನ ವಿರುದ್ಧವೇ? ಅವನ ಪ್ರಣಯದ ವಿರುದ್ಧವೇ? ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಾಮದ ಕತ್ತಿ ಮಸೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಲೇರ ಶಾಣ್ಯನ ವಿರುದ್ಧವೇ? ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿ ಗೋಯಿಂದಪ್ಪನ ಮಗ ಸೀನೂವನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವೆನು ಎನ್ನುವ ತನ್ನ ಮಗಳು ಸಾತಿಯ ವಿರುದ್ಧವೇ? ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಾಮದ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಳ್ಳಿಯ ಪೋಲಿಸ್‌ಗೌಡ ಇರಪಾಗಸಿಯ ವಿರುದ್ಧವೇ? ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ರೈಲುಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ದುರುಗಿ ಹಾಗೂ ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿ ಗೋಯಿಂದಪ್ಪ ಹೊರಟಿರುವಾಗ ನಮಗೆ ದುರುಗಿ ಯಾರ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಏಳುವಳು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಮಗಳ ಕನಸುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲು ಪೋಲಿಸ್‌ಗೌಡ ಇರಪಾಗಸಿಯ ಜೊತೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿದ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರ ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿ ಗೋಯಿಂದಪ್ಪನ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಏಳುತ್ತಾಳೆ. ಆತನ ನಂಬಿಸಿ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕುಯ್ಯುವ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಸಂಚಿನ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಏಳುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಕನಸಿನ ಸಾತುವಿನ ಬದುಕನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಲು ಹೊರಟ ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿಯ ವಿರುದ್ಧ ದುರುಗಿ ದಂಗೆ ಏಳುತ್ತಾಳೆ. ಓಡುತ್ತಿರುವ ರೈಲಿನಿಂದ ಗೋಯಿಂದಪ್ಪನನ್ನು ತಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ದುರುಗಿ ತನ್ನ ದಂಗೆಗೆ ನಿಖರವಾದ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರಗಳೆರಡನ್ನೂ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಕಾದಂಬರಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಅಂಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ಹಲವು ತಳವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಸಂಸಾರಗಳ ಏಳುಬೀಳಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಮನಗಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಜೀವನ ಕ್ರಮ, ಆಸೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು, ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಡುವ ರೀತಿ, ಪಡುವ ಕಷ್ಟಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಜನ ಜೀವನದ ವಿವರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. "ಬಾರೋ ನನ್ ಹಾಟ್ಯಾ..." ಮೊದಲಾದ ಬಯ್ಯುಗಳ ಆತ್ಮೀಯತೆಯ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ದುರಗಪ್ಪನ ತೋಟ, ಲಕ್ಕವ್ವನ ಗುಡಿ, ಕೆಂಚವ್ವನ ಗುಡಿ, ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಸಂತೆ, ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಶರಣ ಬಸವ್ವನ ಜಾತ್ರೆಯ ಹೂವಿನ ತೇರು, ಚೆನ್ನಮ್ಮನ ದಂಡೆ,

ಪಾಠರಗಿತ್ತಿಯ ಮಾಲಿನ ಅಂತಸ್ತು ಮೊದಲಾದವು ಕಾದಂಬರಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುವ ಜೊತೆಗೆಯೇ ಅಲ್ಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗರ ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ನಡುವಯಸ್ಸಿನ ದುರುಗವ್ವನನ್ನು ಕುರಿತು “ಒಬ್ಬ ಮಗಳ ತಾಯಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ದುರುಗವ್ವನದು ಬತ್ತದ ಹರೆಯ. ಮಾಸದ ಯೌವನ. ಅದರ ಜೋರು ಜಬರದಸ್ತಿಯಿಂದಲೇ, ಹುರಿ ಮೀಸೆಯ ಸರದಾರ, ಏಳುಗೇಣಿನ ಬಿಳಿ ಕುದುರೆಯ ಸವಾರ, ಹಳ್ಳಿಯ ಸಾವ್ಯಾರ ಗೋಯಿಂದಪ್ಪನನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಬ್ಬರಳ ಮೇಲೆ ಕುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದುರುಗವ್ವ ಹಿಂದೆ ತಳ್ಳಿ ಬಂದ ಬದುಕೇನೂ ಸುಖದ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ದಾಟಿ ಬಂದ ದಾರಿಯೇನೂ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದುಕು ಸವೆಸಿದ ಹಳ್ಳಿಗಳೇನೂ ಇವಳನ್ನು ಗರತಿ ಗಂಗಮ್ಮನೆಂದು ಸಾಬೀತುಗೊಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.” (ಪು.ಸಂ-07) ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮಾತುಗಳು ದುರುಗವ್ವನ ಗತಿಸಿದ ಬದುಕನ್ನು ಬದುಕಿನ ಹಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಮಾಳಪ್ಪನ ಕೈಹಿಡಿದ ದುರುಗಿ ಬಂಡೆಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೊಸ ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಸೋಮಾರಿತನಗಳು, ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬದುಕಿನ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳು ಆಕೆಗೆ ಅರಿವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ “ಯಾಕಂದ್ರೆ ಅವನ ಮೈಗೊಂದು ಹೆಣ್ಣು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಾಡ್ಕೊಂಡ ಹೆಣ್ಣಿ ಅಂದ್ರೆ ಹಾಸಗಿಗಿ ಬಾ ಅಂತಾನ. ತಂದು ಹಾಕು ಅಂದ್ರೆ ಬಿಟ್ಟೋಡಿ ಹೋಗ್ತಾನ. ನೀ ಇನ್ನ ಅವನ ಆಸ್ಯಾ ಬಿಡು ಮಗಾ.. ನಿನ್ ರಟ್ಟೀನೇ ನಿನ್ ಗಂಡಂತ ತಿಳ್ಳೋ..” (ಪು.ಸಂ-09) ಎಂಬ ಗಂಗವ್ವಾಯಿಯ ಮಾತುಗಳು ಇಡೀ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಕುಲದ ವಾಸ್ತವ ಬದುಕನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಮಾತುಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಿಂದ ವಿಮುಕ್ತರಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು, ಹೆಂಡ, ಇಸ್ಪೀಟು ಮೊದಲಾದ ಮೈಗಳ್ಳತನದ ಚೂಲುಗಳಿಗೆ ಶರಣಾಗಿರುವ ಲಜ್ಜೆಗೆಟ್ಟ ಪುರುಷ ಸಂಕುಲವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹುಪಾಲು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರ ರಟ್ಟಿಗಳೇ ಅವಳ ಗಂಡಂದಿರಾಗಿರುವುದು ಅವರ ಬದುಕಿನ ದುರಂತವಾಗಿದೆ.

ಹಿರೇಗೌಡ ಸಿವಲಿಂಗಪ್ಪನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ರಾಶಿ ಶುರುವಾಗಿದ್ದ ದಿನ ತನ್ನ ಭಾವನಾದ ಹಣಮ್ಯಾನಿಂದ (ಹಣಮಂತ) ದುರುಗಿ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ಅಷ್ಟು ದಿನ ಅಲಂಕರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕನಸುಗಳ ಕನ್ನಡಿ ಒಡೆದು ಪುಡಿ ಪುಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. “ಅವಳ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯ ಹೀಗೆ ಅವಳ ಹಿಡಿತ ತಪ್ಪಿ ಅವಳ ಹಿಚ್ಚೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅವಳ ಕಣ್ಣೀರಿನ ಕಲೆಯಿಂದ ಹೊಲಸಾಯಿತು. ಅವಳ ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆಯೂ ಅವಳ ಸೆರಗು ಮಾಸಿತ್ತು” (ಪು.ಸಂ-16) ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಹಣಮ್ಯಾ ಅವಳ ಬದುಕನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮನಮಿಡಿಯುವಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ದುರುಗಿಯಂತೆಯೇ ದಂಗೆ ಏಳುವ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣಂದರೆ ಲಕ್ಕವ್ವ. ಮದುವೆಯಾಗಿ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಗಂಡನಾದ ದ್ಯಾವಪ್ಪನ ಎದುರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ತಿರುಗಿ ಮಾತನಾಡದ ಲಕ್ಕವ್ವ, ತನ್ನ ಸೊಸೆ ಕಾಶೆವ್ವನನ್ನು ಗಂಡನೇ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡಿ ಅವಳ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣನಾದ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಗ್ರಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ವರುಷದ ಹಿಂದೆ ಸತ್ತ ಮಗನ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸೊಸೆಯ ದುರ್ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ತನ್ನ ಗಂಡನ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ಪೋಟಿಸುವ, ದಂಗೆಯೇಳುವ ಲಕ್ಕವ್ವ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ಮತ್ತೊಂದು ದಂಗೆಯ ಆಯಾಮವನ್ನು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾಳೆ. “ನನ್ನ ಮಗ ಸತ್ತನು. ನನ್ ಸೊಸಿ ಮೈಉಂಡು ಆಕಿಗಿನೂ ಕೊಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿ. ನೀ ಮನುಶ್ಯಾ ಅಲ್ಲೋ ದ್ಯಾವ್ಯಾ... ಮನಶ್ಯಾರಿಗಿ ತಿನ್ನೋ ರಾಗಸೇಸ ಇದ್ದಿ ನೀನೂ... ನರಮನಶ್ಯಾರಿಗಿ ತಿನ್ನೋ ರಾಗಸೇಸ ಪಿಸಾಚಿ ಇದ್ದಿ ನೀನೂ... ನಿನ್ ಬಲ್ಲಿದ್ದರ ನೀ ನನಗಾ, ನನ್ನ ಮಮ್ಮಗನಿಗಿನೂ ತಿಂದು ಬಿಡ್ಡಿ...ಅಂತ ಸ್ಪೋಟಿಸಿದಳೇ” (ಪು.ಸಂ-54) ಗಂಡನ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆಯ ಕಹಳೆಯನ್ನು ಊದುವಳು. ತನ್ನ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಗಂಡನಿಗೆ ಅಂಜಿ ಅಂಜಿ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದ ಲಕ್ಕವ್ವ ಈಗ ಸ್ಪೋಟಿಸತೊಡಗಿದ್ದಳು. ನೇರವಾಘಿ ತನ್ನ ಅವ್ವನನ್ನು ಕರ್ಕೊಂಡು ಕಲಬುರ್ಗಿಗೆ ಬಂದ ಲಕ್ಕವ್ವ ಸೀದಾ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಡೆದ

ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ದ್ರಾವ್ಯ, ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿ, ಗೋಡ, ಸಾವಾರರನ್ನು ಬಂಧಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಲಕ್ಕವನ್ನ ಮನಸ್ಸಿತಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದುದು.

ಲಕ್ಕವನ್ನಂತೆಯೇ ಶೋಷಣೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದ ದುರುಗಿಯ ಬದುಕು ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಸವಾಲಿನದ್ದಾಗಿತ್ತು. “ಆಯೀ... ನನ್ ಗಂಡ ದೇಶಾಂತ್ರ ಹೋಗ್ಯಾನಂಬಾದು ಊರಿಗೆ ತಿಳಿನಾಗಲಿಂದ ಯಾಕೋ ಈ ಊರಾಗಿನ ಒಂದೀಸು ಗಂಡಸರ ನಿಯತ್ತೇ ಖರಾಬ ಆಗ್ಯಾದ ನೋಡೇ... ರಾತರಿ ಕತ್ತಲ ಕಾಳಾದಾಗ ಕೇರ್ಯಾಗಿನ ಮಂದೆಲ್ಲಾ ಉಂಡು ಮನಕೊಂಡು ಸರ್ದ ನಿದ್ಡಿ ಮಾಡಾ ಯಾಳೇದಾಗ ನನ್ ಗುಡುಸಲ ಮ್ಯಾಲ ಟಿಪ್ ಟಿಪ್ ಅಂತ ಕಲ್ಲ ಬೀಳ್ತಾವ. ಕದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ಗುಣು ಗುಣು ಅಂತ ಹಲಕಟ್ ಹಾಡಾ ಹಾಡೋತ, ಸೀಟಿ ಹೊಡೋತ ಗಂಡದನಿಗೋಳು ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತ ಗೊಂದಲಾ ಹಾಕುವ. ‘ನಿನ್ ಗಂಡ ನಿನಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹ್ಯಾದರೇನಾಯ್ತು. ನಾವೀದ್ಡಿವಲ್ಲ ಬಾಗಲ ತೆರಿಯೇ ದುರುಗೀ...’ ಅಂತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಳ್ಳ ದನಿಲಿಂದ ಕರೀತಾವ. ನನ್ನೆದಿ ಒಡ್ಡು ನೀರಾಗ್ತದ ಆಯೀ... ನೆರೆಹೊರಿ ಮಂದೀಗೆ ಎಬ್ಬಿಸಬೇಕಂದರ ಬಾಗಿಲ ತೆರ್ದು ಹೊರಗೆ ಬರಾ ಹಿಮ್ಮತ್ತಾಗಂಗಿಲ್ಲ ನನಗೆ. ಒಳಗಿಂದೇ ಒದರದರ ಇಕಿ ಅಂಜ್ಯಾಳಂತ ಆ ಬೀದಿ ಕಾಮಣ್ಣಗೋಳಿಗೆ ಅರು ಆಗ್ತದ. ಹಿಂಗೇ ಒಂದ ಘಂಟಾ ಹೊತ್ತು ಸತಾಸಿ ಸತಾಸಿ ಅವು ಹ್ಯಾದ ಮ್ಯಾಲೆ ನನಗೆ ಕಣ್ಣೆವಿ ಮುಚ್ಚತಾವ...” (ಪು.ಸಂ-59) ಎಂದು ತನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಂಗವ್ಯಾಯಿಯ ಬಳಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ದುರುಗಿಯ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಮನವನ್ನು ಕಲಕುತ್ತದೆ. ಒಂಟಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು, ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ದಿನವೂ ದುರುಗಿಯ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಕೇಳದ ಗಂಡನಿರುವವರೆಗೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಗಂಡು ಪ್ರಪಂಚ ಗಂಡ ದೇಶಾಂತರ ಹೋದನೆಂಬುದು ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಅವಳನ್ನು ಕಾಮದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ತಿನ್ನಲು ಕಾದು ಕುಳಿತಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವೇ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ತರತಮ ಭಾವಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಕೇವಲ ಭೋಗಿಸಲು, ತಮ್ಮ ಕಾಮವಾಂಚಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವವಳು ಮಾತ್ರ. ಅವಳ ಮನದ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ, ಆಸೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವ ನೋಟಗಳೇ. ಇಂತಹ ನೋಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ದುರುಗಿಯಂತಹ ಅಸಹಾಯಕ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸವಾಲಿನ ಕೆಲಸವೇ ಸರಿ. ಇಂತಹ ಸಮಯಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ದುರುಗಿ ಎದುರಿಸುವ ಸಂಘರ್ಷಗಳು, ಅವಳ ಮನದ ಆಸೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ, ಕಾಮುಕ ಸಮಾಜದ ವಿರುದ್ಧ ಎದ್ದ ದಂಗೆಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಕಾಮುಕರ ಕಿಡಿಗೇಡಿತನಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿದ ದುರುಗಿವ್ವ ರಾತ್ರಿಯೇ ಆ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ‘ಕರೆಳ್ಳಿ’ ಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ದುರುಗಿಯ ಬಾಳಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಮಜಲು ಕರೆಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈ ಮುರಿದು ದುಡಿದು ಬದುಕುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದ ದುರುಗಿಗೆ ಈ ಹಳ್ಳಿಯ ಬದುಕು ಕಷ್ಟವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಿಗಿ ಕಚ್ಚೆಯ, ನಿರ್ಭೀಡೆಯ, ಮುಲಾಜಿಲ್ಲದ ಹೆಂಗಸಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ ಪಂಚರು ದುರುಗಿಗೆ ನೆಳ್ಳು ನೀಡಿ, ಆಸರೆಯಾದ ಕಾರಣ ಈ ಹಳ್ಳಿಯ ಬದುಕು ಅವಳಿಗೆ ನಿರುಮ್ಮಳವಾಯಿತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಐದೊರ್ಸದ ಹಿಂದೆ ಗೊಳ್ಯಾದ ಲಕ್ಕವನ್ನ ಜಾತರ್ಯಾಗ ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದ ಕುದುರೆ ಸವಾರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿ ದತ್ತಪ್ಪನ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಅವನ ತ್ವಾಟಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ದತ್ತಪ್ಪನೇ ಈಕೆಯನ್ನು ಗುರುತು ಹಿಡಿದು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈಕೆಯ ಮೋಹ ಹೆಚ್ಚಿದ ದತ್ತಪ್ಪ ಕುಂಟಲಗಿತ್ತಿ ಮುದುಕಿ ಗುರವ್ವನಿಗೆ ದುರುಗಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೇಸಿಮೆಯ ಸೆರಗಿನ ಕೇದಿಗೆಯ ಜರಿಯಂಚಿನ ಇಲಕಲ್ ಸೀರೆಯ ಆಸೆ ಒಡ್ಡಿದ್ದ. ಅದರಂತೆಯೇ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕಿಳಿದ ಗುರವ್ವ ಹಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ನಂತರ ಗೋಯಿಂದಪ್ಪ ಮತ್ತು ದುರುಗಿಯರ ಬದುಕು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಅವರ ಜೀವನ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ನಡುವೆ ದುರುಗವ್ವ ತನ್ನ ಮಗಳಾದ ಸಾತಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಕ್ರಮ ಕೇರಿಯ ಹೆಂಗಸರು, ಗಂಡಸರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಅಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿಯೇ ಹೊರಹಾಕಿದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊರಹಾಕಿದರು. ಆದರೆ ದುರುಗವ್ವ ಇದ್ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕಿವಿ ಕೊಡದೆ ತನ್ನ ಮಗಳು ನನ್ನಂತಹ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸದೆ ನಾಕಕ್ಕರ ಕಲಿತು ಸುಖವಾಗಿರಲೆಂಬ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾದಂಬರಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತಾನೂ ಹೆಣ್ಣಾಗಿರುವ ಕಾರಣವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವದ ಅರಿವಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾತುವಿನ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಸಮಾಜದ ಮುನ್ನುಡಿಗೇ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅರಿವಿನ ಮೂಲಕ ತಾನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡ ಸಾತು ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ತಾನೂ ದಂಗೆಯೇಳಲು ಅಣಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿ ಗೋಯಿಂದಪ್ಪನ ಮಗನಾದ ಸೀನೂವಿನೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಸಿಗದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವ ಪಣ ತೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಇಬ್ಬರೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದ ಗೋಯಿಂದಪ್ಪ ತನ್ನ ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಪೋಲೀಸ್ ಇರಪಾಗಸಿಯ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಸಾತುವನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿಸುವ ಸಂಚು ರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಕಲ್ಬುರ್ಗಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ರೈಲುಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಈ ಸಂಗತಿಗಳು ದುರುಗವ್ವನಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ತನ್ನ ಮಗಳ ಭವಿಷ್ಯದ ಬದುಕನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕುಕ್ಕಣ್ಣಿಯನ್ನು ರೈಲಿನಿಂದ ತಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಸಾತುವಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ದಿನಗಳ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ.

ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಗರತಿಯಾಗಿ, ಪತಿವ್ರತೆಯಾಗಿ, ಸೂಳೆಯಾಗಿ, ಕಾಮದ ಉತ್ಕಟತೆಯ ಬೀಜವಾಗಿ, ಶೃಂಗಾರದ ಸಿರಿದೇವತೆಯಾಗಿ ಕಾಣಲು ಬಯಸುವ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಏಕೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿಯೇ ಬಾಳಲು ಬಿಡದೆ ಏಕೆ ಈ ರೀತಿಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ, ಪಲ್ಲಟಗಳಿಗೆ ಒಳಗು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ದುರುಗಿಯ ಮೂಲಕ ಚಿಂತಿಸುವ ಕಾದಂಬರಿಯು ದುರುಗಿಯ ದಂಗೆಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು.

[1] ಡಾ.ಗೀತಾ ನಾಗಭೂಷಣ, ದಂಗೆ, 2010, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560018.

ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಿದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಎನ್.ಆರ್.

ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ 583276.

Email-purushappu@gmail.com

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಹನ್ನೆರಡೆಯ ಶತಮಾನವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸುವಂತಹ ಕಾಲಘಟ್ಟ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಸಮಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದ ಸುಸಂದರ್ಭ. 'ವಚನ ಚಳುವಳಿ', 'ಶರಣ ಆಂದೋಲನ' ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ತಾನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸರ್ವ ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯಗಳು, ವೈಚಾರಿಕ ಮನೋಭಾವದ ಕಾರಣವಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟವೆನಿಸಿದೆ. 'ವಚನ' ಗಳೆಂಬ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪದ ಮೂಲಕ ಅಂದಿನ ಅನೇಕ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಬೆಳಕನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ್ದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿ. ವರ್ಣ, ವರ್ಗ, ಲಿಂಗಭೇದಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊತ್ತು ದೀನದಲಿತರ ಆಶಾ ಕಿರಣವಾದದ್ದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಸರ್ವ ಸಮಾನತೆಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹವಾದುದು. ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು, ಬಡವ-ಬಲ್ಲಿದ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟ ಕಡೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಸಹ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. 'ಕಾಯಕ', 'ದಾಸೋಹ', 'ಆಚರಣೆ', 'ನಿರಹಂಕಾರ ಮನೋಭಾವ', 'ಭಾವಶುದ್ಧಿ' ಮೊದಲಾದ ಬದುಕಿನ ಸಾರ್ಥಕತೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಜನಪರ ನಿಲುವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಿತು. ಅಲ್ಲಿನವರೆಗಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ಯವಾದ ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟದ್ದು ವಚನ ಚಳುವಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ದಿಟ್ಟ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಜನರು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ 'ಭಕ್ತಿ', 'ಕಾಯಕ', 'ಅನುಭಾವ', 'ಸಮಾನತೆ', 'ವೈಚಾರಿಕತೆ' ಯಂತಹ ಬಹುಮುಖಿ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಸಂವೇದನೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಶರಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಈ ಆಂದೋಲನವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಗೆ ಘನತೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹಾಗೂ ಗೌರವಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು. ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಈ ಚಳುವಳಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಲು ಕೊಟ್ಟ ಅವಕಾಶ ಹಾಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದವು. ಈ ಕಾರಣವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ವಿಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಲಭಿಸಿದವು. ಆ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸಹ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದವು.

ಜಾತಿ ನಿರ್ಮೂಲದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ತರತಮಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಅಡಿ ಇಟ್ಟು ಬಸವಣ್ಣ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನಾರವ ಇವನಾರವ ಎಂದೆನಿಸದಿರಯ್ಯ,
ಇವ ನಮ್ಮವ ಇವ ನಮ್ಮವ ಎಂದೆನಿಸಯ್ಯ,
ಕೂಡಲಸಂಗನ ಮನೆಯ ಮಗನೆಂದೆನಿಸಯ್ಯಾ.

ಎನ್ನುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯದ ದೂರವಿರಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ಬಸವಣ್ಣ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಮ್ಮವರು ಎನ್ನುವ ಮೂಲಕ ಉದಾತ್ತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ಅಂತರಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಬಸವಣ್ಣನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.

ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯವೊತ್ತ ವಚನಕಾರರು ಜಾತಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾನವತ್ವದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಬಾವಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾದರ ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಮುಂದಿನ ವಚನ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

'ನಡೆ ನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದಲ್ಲಿ ಕುಲ ಹೊಲೆ ಸೂತಕವಿಲ್ಲ,
ನುಡಿ ಲೇಸು, ನಡೆ ಅಧಮವಾದಲ್ಲಿ
ಅದೇ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಲ್ಲದ ಹೊಲೆ
ಇಂತೀ ಉಭಯವ ತಿಳಿದರಿಯಬೇಕು |
ಇಂತೀ ಜಾತಿಗೋತ್ರದೊಳಗಾದ ನೀಚ
ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬ ಎರಡು ಕುಲವಲ್ಲದೆ
ಹೊಲೆ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಯೆಂಬ ಕುಲವಿಲ್ಲ.'

ಮಾನವತ್ವ ಹಾಗೂ ಜೀವಪರ ಕಾಳಜಿಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಚನಕಾರರೆಲ್ಲರೂ ಖಂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮನುಕುಲದ ಐಕ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಅಖಂಡತೆಗಳಿಗೆ ಮಾರಕವಾದವು ಎಂಬ ತಿಳಿವು ವಚನಕಾರರಿಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದದ್ದು ಅವರ ವೈಚಾರಿಕ ಮನಸ್ಸಿತಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವ ಸಮಾನತ್ವದ ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಬಹುತ್ವದ ಆಶಯವುಳ್ಳ ಶರಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡುವ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿತು. 'ಕಾಯಕ' ವೆಂಬ ವಿಶಾಲ ಚಿಂತನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ ಕೆಲಸ, ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸ್ತು ನೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿತು.

'ಕುಲವೆಂದು ಹೋರಾಡುವ ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ ಕೇಳಿರೋ
ಕುಲವೇ ಡೋಹರನ ಕುಲವೇ ಮಾದಾರನ ಕುಲವೇ ದೂರ್ವಾಸನ
ಕುಲವೇ ವ್ಯಾಸನ, ಕುಲವೇ ವಾಲ್ಮೀಕನ, ಕುಲವೇ ಕೌಂಡಿಲ್ಯನ?
ಕುಲವನೋಳ್ಳಡೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ.'

ಎಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಕುಲವೆಂದು ಹೋರಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕುಲದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕುಲದಾಚೆಗಿನ ಮಾನವೀಯತೆ, ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಗುಣಗಳು ಮುಖ್ಯ. ಕುಲದಿಂದ ಯಾರನ್ನೂ ಅಳೆಯಬಾರದೆಂಬ ವಿವೇಕವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

'ಕುಲವೆರಡಲ್ಲದೆ ಹಲವಿಲ್ಲ
ದಿನವೆರಡಲ್ಲದೆ ಸಪ್ತದಿನವಿಲ್ಲ
ಅರಿವು ಮರವೆಯೆರಡಲ್ಲದೆ

ಬೇರೊಂದು ತೊಡಿಗೆಯಿಲ್ಲ
ಅರ್ಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಏಕರೂಪನಲ್ಲದೆ
ಬಹುನಾಮದವನಲ್ಲ.'

ಎಂಬ ಈ ವಚನವು ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಂತಿದೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಎರಡು ಕುಲಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕುಲಗಳಿಲ್ಲ. ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿಗಳೆಂಬ ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲದೆ ಏಳು ದಿನಗಳಿಲ್ಲ. ಅರಿವು ಮರವೆಗಳೇ ತೊಡಿಗೆಗಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಅರ್ಕೇಶ್ವರನು ಒಬ್ಬನೆ. ಬಹುನಾಮದವನಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಗಮನಿಸುವಂತಹವು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹಲವು ಕುಲ, ಜಾತಿ, ಮತ. ಪಂಥಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಸಮಾನ ಕುಲದ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

'ಹೊಲೆಯ ಹೊಲೆಯನೆಂದು ಹೊರಗಿರು ಎಂದೆಂಬರು
ಹೊಲೆಯನೆಂತವನಯ್ಯಾ
ತನ್ನ ಹೊಲೆಯ ತಾನರಿಯದೆ
ಮುನ್ನಿನವರ ಹೊಲೆಯನರಸುವ
ಭ್ರಷ್ಟರಿಗೆ ಏನೆಂಬೆಯ್ಯಾ
ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.'

ಹೊಲೆಯನೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿರು ಎನ್ನುವರು. ಆದರೆ ಅವನು ಹೊನೆಯನೇಗಾದ? ಆತ ಹೊಲೆಯನಲ್ಲ. ತನ್ನ ಹೊಲೆತನವನ್ನು ತಾನರಿಯದೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಹೊಲೆಯ ಎನ್ನುವವರು ನಿಜವಾದ ಹೊಲೆತನವುಳ್ಳವರು. ಇಂತಹ ಮನದ ಹೊಲೆತನಗಳು ನಾಶವಾಗದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಹೊಲೆತನಗಳ ನಾಶ ಕಷ್ಟಕರ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ.

ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಶರಣ ಪರಕಲ್ಪನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಜಾತಿ ಭೇದ, ತರತಮಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟ ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಯಶಸ್ವಿಯೂ ಆಯಿತು. ಆ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಿವು ಹಾಗೂ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮಗಳ ಕಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಿಕ್ಕ ಅವಕಾಶಗಳು ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ಹಲವು ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ವಚನ ಚಳುವಳಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಸರ್ವ ಸಮಾನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು.

- [1] ನಾಗಭೂಷಣಸ್ವಾಮಿ ಓ.ಎಲ್, (ಸಂ), ವಚನ ಸಾವಿರ, 2014, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
- [2] ಬಸವರಾಜು ಎಲ್., (ಸಂ), ಅಲ್ಲಮನ ವಚನಗಳು, 2008, ಗೀತಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್ : ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಮೈಸೂರು.
- [3] ಬಸವರಾಜು ಎಲ್., (ಸಂ), ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು, 2012, ಗೀತಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್ : ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಮೈಸೂರು.
- [4] ಮಲ್ಲೇಶಯ್ಯ ಕೆ.ಬಿ, ಕಮ್ಮಟದ ಕೀಲಿ, 2018, ಅರವಿಂದ್ ಇಂಡಿಯಾ, 645/ಎ, 6ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, 5ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ವಿಜಯ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560040.
- [5] ರತಿ.ಎಂ.ಟಿ, ಗೀತಾ.ಡಿ.ಸಿ, (ಸಂ), ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಸಂಗಮ, 2010, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560018.
- [6] ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ ಎಂ.ಆರ್, ವಚನ ಧರ್ಮಸಾರ, 2014, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು.

“ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ವೈಷ್ಣವ ದೇವಾಲಯಗಳು”

[ತಿಪ್ಪೂರು ಮತ್ತು ಲಕ್ಕೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ]

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎ.ಜಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ & ಪುರಾತತ್ವ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ.

Mob: 9986765239e-mail: sreenivasa2283@gmail.com

ಪೀಠಿಕೆ:

ಅಲೆಮಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಾನವ ಒಂದು ಕಡೆ ನೆಲೆ ನಿಂತು “ಇರುವುದಕ್ಕೊಂದು ಸೂರು” ಎಂಬಂತೆ ಒಂದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದನೋ ಅಂದಿನಿಂದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಸೂರು ಮಾನವನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು.1 ಮಾನವನ ಸುತ್ತಲಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಮಾನವನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಗೌರವ, ಭಯ, ಭಕ್ತಿಗಳು ಮೂಡಿದವು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳು ಪೂಜೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದವು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಗಿಡ, ಮರ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಪೂಜನೀಯವಾದವುಗಳು ಮತ್ತು ಪೂಜಾ ಸ್ಥಾನಗಳು ಆದವು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತು ತನ್ನನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ಉಂಟಾದಾಗ ಆ ಶಕ್ತಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪ ಕೊಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ನೀಡಿದ ಒಂದು ರೂಪಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಂಕೇತಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು, ದೇವಾಲಯ ರಚನೆಗೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು. 2

ಮತ್ಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಅಮತ್ಸ್ಯರು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಸ್ತು ಎಂದು ಹೆಸರು. ವಸ್ತುವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದು ವಾಸ್ತು ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತು ಎಂದಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ಕಟ್ಟಡ ಎರಡನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯ ತನಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಮನೆ ಗೃಹವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಎನಿಸಿದರೆ, ತನ್ನ ದೇವರಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ದೇವಾಲಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಎನಿಸಿತು.3 ದೇವರು ಮಾನವನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ ದೇವಾಲಯಗಳು ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತಲಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದವು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮಂಟಪವಿದ್ದು ಇದು ದೇವಾಲಯದ ಸೀಮಿತ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕಾಲಕಳೆದಂತೆ ಪೂಜಾ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗೊಂಡು ಆಚರಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದೇವಾಲಯವೂ ವಿಸ್ತೃತಗೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅವನ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಚಾರಗಳು ಬೆಳೆದಂತೆ ದೇವಾಲಯವೂ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪಡೆಯಿತು. ಅದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪೂಜಾ ಮಂದಿರಗಳಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಜ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿ ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರಗಳಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕಲೆಗಳಿಗೂ ಆಸರೆಯಾದವು.

ಪ್ರಾಚೀನ ವಾಸ್ತು ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಅಳಿದುಳಿದಿರುವುದು ಗುಡಿ ಗೋಪುರಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಇದು ಕಲಾ ಮೌಲ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಾಸ್ತು ಎನಿಸಿದೆ. ವಾಸ್ತುಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ದೇವಾಲಯ ರಚನೆಯೇ ವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರವೆನಿಸುತ್ತದೆ.4 ದೇವಾಲಯಗಳು ಜನರ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಹಾಸು-ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಸಮಾಜದ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನವೆನಿಸಿವೆ. ಅಂತೆಯೇ ದೇವಾಲಯ

ನಿರ್ಮಾಣವು ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಶ್ರದ್ಧಾ-ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕವೆನಿಸಿತು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಥಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪೂಜಾಸ್ಥಾನಗಳು ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು ಹಿಂದೂಗಳು ದೇವಾಲಯಗಳೆಂದೂ, ಜೈನರು ಬಸದಿ, ಬೌದ್ಧರು ಚೈತ್ಯವೆಂದು ಕರೆದರು. ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣದೊಂದಿಗೆ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ದಾನದತ್ತಿ ನೀಡುವುದು. ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದವು. ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ರಾಜರು, ಮಾಂಡಲೀಕರು, ರಾಣಿಯರು, ಸಾಮಂತ ಅರಸರು, ಪಾಳೇಯಗಾರರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿರುವುದು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ಸುಮಾರು 6ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ಆರಂಭದ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಾತವಾಹ ಕಾಲದಿಂದ ಸನ್ನತಿಯ ಬೌದ್ಧ ಸ್ತೂಪ ಪ್ರಾರಂಭದ ವಾಸ್ತು ರೂಪವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.5 ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಗಾರೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವುಗಳು ಉಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮೊದಲಿಗರು ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು ದೇವಾಲಯದ ಶೈಲವ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೂ ಇವರ ಕಾಲದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಆಗರವಾಗಿವೆ.6 ಚಾಲುಕ್ಯರ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕ್ರಮ ನವೀನತೆಯನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಮೃದು ಮಾಧ್ಯಮದ ಬಳಕೆ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಹೊಯ್ಸಳರ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಸುವರ್ಣಯುಗವೆನಿಸಿತು. ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದಿಗೆ ನವೀನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. 14ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತವನ್ನು ಅಖಂಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಸಾಗಿತು. ಇವರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಒಂದು ಹೊಸ ರೂಪ ಪಡೆಯಿತು. ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ತಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು ಮೃದು ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು, ಕಣಶಿಲೆಯನ್ನು ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಇವರ ಕಾಲದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಬಹುಪಾಲು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತಿಪ್ಪೂರು ಮತ್ತು ಲಕ್ಕೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ವೈಷ್ಣವ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ಥಳ ಪರಿಚಯ:

ತಿಪ್ಪೂರು ಗ್ರಾಮವು ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ 10 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ತಿಪ್ಪೂರ ಎಂದಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ಗ್ರಾಮದ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ನೆಟ್ಟ ಕ್ರಿ.ಶ.1418ರ ಶಿಲಾ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪೂರ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪೂರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭೂ ಮೇಲ್ಮೈ ಬಯಲು ನಾಡಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 882.31 ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳಷ್ಟಿದೆ.

ಲಕ್ಕೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವು ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ 6 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿ, ಚೇಳೂರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಲಕ್ಕಣ್ಣಗೌಡ ಎಂಬುವನು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವನ ಸಹಚರರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದು ತಂಗಿದರು ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಲಕ್ಕಣ್ಣಗೌಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದ ಲಕ್ಕೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು

ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಭೂಮೇಲ್ಮೈ ಬಯಲು ನಾಡಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, 542.72 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಹೊಂದಿದೆ.

ದೇವಾಲಯಗಳು

ತಿಪ್ಪೂರು ಲಕ್ಷ್ಮೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ:

ತಿಪ್ಪೂರು ಗ್ರಾಮದ ಊರ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿರುವ ದೇವಾಲಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯವು ಗರ್ಭಗುಡಿ, ಸುಖನಾಸಿ, ನವರಂಗ ಮತ್ತು ತೆರೆದ ಮಂಟಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವಾದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 02 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿನ ರಂಗನಾಥನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂರ್ತಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಗಡಿನ ಲೇಪನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಚತುರ್ಭುಜಧಾರಿಯಾಗಿರುವ ರಂಗನಾಥನ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಚಕ್ರ ಮತ್ತು ಶಂಖವನ್ನು ಉಳಿದ ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳು ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಕಟ್ಟಾವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಎಡಗೈ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಧೆಯಿದೆ, ಕಿರೀಟ ಮುಕುಟಧಾರಿಯಾಗಿರುವ ಮೂರ್ತಿಯು ಅಗಲವಾದ ಕರ್ಣಕುಂಡಲಗಳು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಎಡಬಲಬದಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಚಿಕ್ಕ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ಮೂರ್ತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಲ್ಲಿನ ಪ್ರಭಾವಳಿಯಿದೆ. ಅದರ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹಿತ್ತಾಳೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಪ್ರಭಾವಳಿಯಿದೆ. ಮೂರ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಹಿತ್ತಾಳೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುವ ಕಾಳಿಂಗನ ಹೆಡೆಯಿದೆ. ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಮೇಲ್ಮಾವಣಿಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯಿದೆ. ರಂಗನಾಥ ಮೂರ್ತಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಪೀಠವನ್ನು ಹಿತ್ತಾಳೆಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತನ ಶಿಲ್ಪವಿದೆ. ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಬಾಗಿಲು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವೇ ಸುಖನಾಸಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಅರ್ಧಕಂಬಗಳಿವೆ. ಮೇಲ್ಮಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯಿದೆ. ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಳಿಯುಳ್ಳ ರಂಗನಾಥನ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿ ಇದ್ದರೆ, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲೋಹದ ಗರುಡನ ಮೂರ್ತಿಯಿದೆ.

ಸುಖನಾಸಿಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವೇ ನವರಂಗ/ರಂಗಮಂಟಪ. ನವರಂಗದ ಬಾಗಿಲು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿದ್ದು, ಬಾಗಿಲುವಾಡದ ಎಡ-ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಯ-ವಿಜಯ ದ್ವಾರಪಾಲಕರ ಮೂರ್ತಿಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಚತುರ್ಭುಜಧಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದ್ದೆ ಹಿಡಿದಿರುವಂತೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೈ ಸೊಂಟದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೂಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲಲಾಟ ಬಿಂಬದಲ್ಲಿ ಗಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶಿಲ್ಪವಿದೆ. ನವರಂಗದಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ 12 ಅರ್ಧಕಂಬಗಳು ಮತ್ತು ದೈತ್ಯಾಕಾರದ ನಾಲ್ಕು ಪೂರ್ಣ ಕಂಬಗಳಿದ್ದು ನವರಂಗದ ಮೇಲ್ಮಾವಣಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3 ಇಂಚು ಎತ್ತರವಾದ ಚೌಕಾಕಾರದ ವೇದಿಕೆಯಿದೆ. ಕಂಬಗಳು ತುಂಬಾ ಅಲಂಕಾರಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಅರ್ಧ ಅಡಿ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಳಭಾಗ ಚೌಕಾಕಾರ ಆದರೆ ಮೇಲೆ 16 ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳ ಹಂತ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣದಂತಹ ಶಿಲಾ ಸರಪಳಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಚೌಕಾಕಾರ, ವೃತ್ತಾಕಾರ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂಬದಿಂದ ಹೊರಚಾಚಿದ ಚೌಕಾಕಾರದ ಭಾಗವಿದ್ದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಾಧಾರಣ ಬೋಧಿಗಳಿವೆ.

ಕಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಕಾರದ ಎರಡು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ಕೃಷ್ಣ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ವಿಷ್ಣು, ಲಕ್ಷ್ಮಿನರಸಿಂಹ ಭಕ್ತ ದಂಪತಿಗಳು, ನೃತ್ಯದ ಶಿಲ್ಪಗಳು, ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶಿಲ್ಪಗಳು, ಹಸು ತನ್ನ ಕರುವಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸುತ್ತಿರುವುದು, ಕಮಲ, ಹಾವಿನ ಮಿಥುನ ಶಿಲ್ಪಗಳು, ಲಕ್ಷ್ಮೀರಂಗನಾಥ, ಕೋಳಿ, ಕೋತಿ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವುದು. ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಚಿತ್ರಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ನವರಂಗದ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳ ಮಧ್ಯೆ

ಮೇಲ್ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಮುಖವಾಗಿರುವ ಅಷ್ಟಕೋನಾಕಾರದ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯಿದೆ. ಅದರ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಗೊನೆಯ ತನೆಯಂತಹ ಭಾಗ ಇಳಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ ಅಷ್ಟಕೋನದಲ್ಲೂ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಹೂವಿನ ಚಿತ್ರಗಳು, ನವಿಲು, ಗಂಡಭೇರುಂಡಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ನವರಂಗದ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊರ ಹೋಗಲು ಒಂದು ಬಾಗಿಲು ಇದೆ. ನವರಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಖನಾಸಿಯ ಗೋಡೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಮೂರು ಕಪ್ಪುಶಿಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಮೂರು ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪ ದ್ವಾರಪಾಲಕ ವಿಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದು ಚತುರ್ಭುಜಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಎರಡೂ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೈ ಗಧೆಯ ಮೇಲೂರಿದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕಿರೀಟ ಮುಕುಟವಾಗಿರುವ ಈತ ಪದಕವುಳ್ಳ ಕೊರಳಹಾರ, ಕೈ ಮತ್ತು ಕಾಲ್ಗಡಗ ಮತ್ತು ಭುಜಬಂಧಗಳಿವೆ. ಈ ಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಶಿಲ್ಪವಿದೆ. ಈ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಚತುರ್ಭುಜಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಕಿರೀಟ ಮುಕುಟವಾಗಿದ್ದು ಕೊರಳಹಾರ ಕರ್ಣ ಕುಂಡಲ, ಕಡಗ, ಭುಜಬಂಧ ಮತ್ತು ಅಲಂಕಾರಿಕ ಉಡುಗೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರಗಳಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಗೈ ಹಸ್ತ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಅಭಯಹಸ್ತದ ರೀತಿಯಿದ್ದರೆ, ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ನಲಕ್ಕೆ ಊರಿರುವ ಗದೆಯಿದೆ. ಎಡ, ಬಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದೇವಿ, ಭೂದೇವಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಪ್ರಭಾವಳಿಯಿದ್ದು, ಸುಂದರವಾದ ಕೀರ್ತಿ ಮುಖವಿದೆ. ಮಗದೊಂದು ಶಿಲ್ಪವಿದ್ದು, ಇದು ಒಂದು ಅಡಿ ಎತ್ತರವಾದ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂರ್ತಿ ಚತುರ್ಭುಜಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕಿರೀಟ ಮುಕುಟಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಕೊರಳಹಾರ, ಕೈಕಡಗ, ಭುಜಬಂಧಗಳಿವೆ. ಮೂರ್ತಿಯ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಭಾವಳಿಯಿದ್ದು, ಅಲಂಕಾರಿಕ ಕೀರ್ತಿಮುಖವಿದೆ. ಈ ಶಿಲ್ಪದ ಎಡ ಬಲಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಎರಡು ಆಳ್ವಾರರ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ನವರಂಗದ ಬಾಗಿಲಿನ ಎಡ-ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಲತಾಂಗಿನಿಯರ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ಶಿರವನ್ನು ಬಲಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಸಿ ಒಂದು ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಬಲಹಸ್ತವನ್ನು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿ, ಎಡಪಾದದ ಬೆರಳುಗಳು ಮತ್ತು ಬಲಪಾದವನ್ನು ಆನೆಯ ಮೇಲೂರಿ ತನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಹೂ-ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾಳೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಲತಾಂಗಿನಿ ಶಿಲ್ಪ ಎಡಗೈ ತನ್ನ ತೊಡೆಯಮೇಲಿರಿಸಿ ಬಲಪಾದದ ಬೆರಳುಗಳು ಮತ್ತು ಎಡಪಾದವನ್ನು ಆನೆಯ ಮೇಲೂರಿ ದೇಹಕ್ಕೆ ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಹೂಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾಳೆ. ಕಾಲಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ಗಡಗ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಡಗ, ಭುಜಬಂಧ, ಕೇಶದಲ್ಲಿ ಬೈತಲೆಯ ಬಿಲ್ಲೆ, ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪಕುಂಡಲ, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಪದಕವುಳ್ಳ ಕಂಠಿಕೆ ಹಾರಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಕುಚಬಂಧಗಳಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ನಗ್ನ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ದುಂಡನೆಯ ದಪ್ಪ ಸ್ತನಗಳು ಹೊರಗೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಉಳಿದ ಭಾಗವು ದೇಹವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿರುವಂತೆ ವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿದ್ದು, ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದ ಪ್ರದರ್ಶನವಿರುವ ಮುಖಭಾವವಿದೆ. ಬಾಗಿಲಿನ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಇರುವ ಶಿಲ್ಪಗಳು ತನ್ನ ಸ್ತಿಗ್ನ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ದೇವಾಲಯದ ಭಕ್ತರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.

ನವರಂಗದ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವೇ ತೆರೆದ ಮಂಟಪ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳಿದ್ದು, ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಚೌಕಾಕಾರ, ನಂತರ ಎಂಟು ಪಟ್ಟಿಕೆ, ನಂತರ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದ ಚೌಕಾಕಾರ ಮತ್ತು ಎಂಟು ಪಟ್ಟಿಕೆ, ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಚೌಕಾಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಧಾರಣ ಬೋಧಿಗಳಿವೆ. ಗೋಡೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಎರಡು ಅರ್ಧಕಂಬಗಳಿವೆ. ಪೂರ್ಣ ಕಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದ ಚೌಕಾಕಾರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ನಂದಿ ಮತ್ತು ಲಜ್ಜಗೌರಿ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ತೆರೆದ ಮಂಟಪದ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯನ ಗುಡಿಯಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೈ-ಮುಗಿದು ಸ್ಥಾನಿಕ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಗರುಡನ ಮೂರ್ತಿ ಇದೆ.

ಈ ದೇವಾಲಯದ ಗರ್ಭ ಗುಡಿಯ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಆನೆಯನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ನವರಂಗದ ಎಡಭಾಗದ ಹೊರಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಥುನ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ನಾಯಿಗಳು ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ಇಬ್ಬರು

ಮಹಿಳೆಯರು ಕಾಲನ್ನು ಅಗಲಿಸಿ ಕಾಲಿನ ಮಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಮೊಣಕೈಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರತಿಕ್ರೀಡೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವಂತೆ ಕೂತಿರುವ ಅವರ ಬಲಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಒಂದು ಕಾಲನ್ನು ಮಡಚಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲು ಹಿಮ್ಮುಖವಾಗಿ ಉದ್ದವಾಗಿ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿರುವ ನಗ್ನರೀತಿಯ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಂಬವಿದ್ದು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಎಡಗಾಲನ್ನು ಮುಂದೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಊರಿ ಬಲಗಾಲನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಚಾಚಿ, ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಭದ್ರವಾಗಿ ಕಂಬವನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದು, ಅವಳ ಹಿಂದೆ ನಗ್ನ ರೀತಿಯ ಪುರುಷನಿದ್ದು ಅವಳ ತಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ನಗ್ನರೀತಿಯ ಶಿಲ್ಪವಿದೆ. ಚೇಳು, ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪ, ಮೀನಿನ ಚಿತ್ರಗಳಿವೆ.

ದೇವಾಲಯದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಮೇಲೆ ದ್ರಾವಿಡ ಶೈಲಿಯ ಶಿಖರವಿದೆ. ಶಿಖರದ ಮೇಲೆ ಕಳಶವಿದೆ. ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಶಾರದೆ, ಗಣೇಶ, ಕೃಷ್ಣ, ಉಗ್ರನರಸಿಂಹ, ಆಂಜನೇಯ ಮೂರ್ತಿಗಳಿವೆ. ಶಿಖರದ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ 2 ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಗಳು ಇವೆ. ನವರಂಗದ ಮೇಲ್ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಗಳಿವೆ. ದೇವಾಲಯದ ತೆರದ ಮಂಟಪದ ಮೇಲ್ವಾಣಿಯ ಮೇಲೆ ರಂಗನಾಥ ಸರ್ಪದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವ ಮೂರ್ತಿಯಿದೆ. ಅವನ ಕಾಲ ಬಳಿ ಶ್ರೀದೇವಿ, ಭೂದೇವಿಯರು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಆಂಜನೇಯನ ಮೂರ್ತಿಗಳಿವೆ. ದೇವಾಲಯವು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಮುಂದೆ ದೀಪಸ್ತಂಭವಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರಕಾರ ಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೂತನ ದ್ವಾರಮಂಟಪವನ್ನು ದಾಟಿ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು. ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಅರಳೇಮರದ ಕೆಳಗೆ ಶಿಲಾಶಾಸನವಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ತಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ, ಶಾಲೀವಾಹನ, ಸಕವರುಷ 1418 ನಳಸಂವತ್ಸರ, ಮಾಗಶುದ್ಧ, ನರಸಣನಾಯಕ, ಹೊಚಿನಾಯಕ, ಕೊಟಪನಾಯಕ ತಿಪುರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೊಡಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಊರತೋಟಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಯಾರಾದರೂ ಹಣಕ್ಕೆ, ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಮಾರಿಕೊಂಡರೆ ವಾರಣಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಕಪಿಲೆಯ ಕೊಂದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಾಯಿ-ತಂದೆ ಕೊಂದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು7 ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಹಳ್ಳಿ ತುಳಸಿರಂಗನಾಥ ದೇವಾಲಯ:

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಊರ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ತುಳಸಿರಂಗನಾಥ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯವು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿದ್ದು ಗರ್ಭಗುಡಿ, ಸುಖನಾಸಿ, ನವರಂಗ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಉದ್ದವ ಕಲ್ಲುಗುಂಡನ್ನೇ ದೇವರನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಪ್ರಭಾವಳಿ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಬಾಗಿಲುವಾಡವನ್ನು ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೆ ಹೂ-ಬಳ್ಳಿಗಳು, ಎಡ-ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಯ-ವಿಜಯ ದ್ವಾರಪಾಲಕರಿದ್ದಾರೆ. ಗರ್ಭಗುಡಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಸುಖನಾಸಿಯಿದೆ. ಸುಖನಾಸಿಯ ಎಡ, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಿಗ್ರಹಗಳಿವೆ. ಸ್ಥಾನಿಕ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಲಭಾಗದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಚತುರ್ಭುಜಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಲದ ಮೊಗ್ಗನ್ನು, ಉಳಿದ ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳು ಅಭಯ, ವರದ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕಿರೀಟ ಮುಕುಟಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಭಾವಳಿಯಿದೆ. ಎಡಭಾಗದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇದೇ ರೀತಿಯದ್ದು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಹಿಂದಿನ ಶಿಲಾ ಪ್ರಭಾವಳಿಯನ್ನು ಹೂ-ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಭಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಮುಖವಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಪೀಠವು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳು ದುಂಡಾಕಾರವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಶಿವಲಿಂಗವಿದೆ. ಗರ್ಭಗುಡಿಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾದ ಸುಖನಾಸಿಯ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಭಕ್ತ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಭಕ್ತೆಯ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ಸುಖನಾಸಿಯ ಬಾಗಿಲು ತುಂಬಾ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದು, ಬಾಗಿಲಿನ ಲಲಾಟಬಿಂಬದಲ್ಲಿ ಕಮಲದ ಚಿತ್ರವಿದ್ದರೆ, ಎಡ-ಬಲಭಾಗದ ಬಾಗಿಲುವಾಡಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿರುವ ಭಕ್ತ ದಂಪತಿಗಳ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ಭಕ್ತ

ಪುರುಷರು, ಎರಡರಲ್ಲೂ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಪತ್ನಿಯರು ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಕೈ ಇಟ್ಟು ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ-ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಒಂದುಕಡೆ ಭಕ್ತ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಭಕ್ತ ಮಹಿಳೆ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತಿರುವ ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಕ್ತರ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇವಾಲಯವಾಗಿದೆ.

ಸುಖನಾಸಿಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವೇ ನವರಂಗ. ನವರಂಗದಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯಾಕಾರದ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳಿದ್ದು ಮೇಲ್ವಾಣಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿವೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮೇಲ್ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟ ಕೋನಾಕೃತಿಯ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯಿದೆ. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗು ರೂಪದ ತನೆಯಿದೆ. ಅಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಗಲವಾದ ಹೂಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಂಬಗಳ ಕೆಳಭಾಗ ಚೌಕಾಕಾರ, ಅದರ ಮೇಲೆ 16 ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳಿವೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣದಂತಹ ಶಿಲಾಸರಪಳಿಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಡಕೆಯಾಕಾರದ ಭಾಗವಿದ್ದು ಅರಳಿ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ದುಂಡಾಕಾರದ ಭಾಗ, ನಂತರ ಕಂಬದಿಂದ ಹೊರಚಾಚಿದ ಚೌಕಾಕಾರದ ಭಾಗವಿದ್ದು, ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಮುಖದ ಸಾಧಾರಣ ಬೋಧಿಗಳಿವೆ. ಈ ಕಂಬಗಳಂತೆ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ 12 ಅರ್ಧ ಕಂಬಗಳಿವೆ. ಪ್ರವೇಶದ ಬಲಭಾಗದ ನವರಂಗದ ಮೊದಲ ಕಂಬದಲ್ಲಿ ಕೆಳಭಾಗದ ಚೌಕಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಂಜನೇಯನ ಶಿಲ್ಪವಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಶಿಲ್ಪವಿದ್ದು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನವರಂಗದ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು ಇದೆ. ನವರಂಗದ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿರುವ ಸುಮಾರು ಆರು ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿರುವ ಆಂಜನೇಯನ ಮೂರ್ತಿಯಿದೆ. ಅದರ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಪ್ರಭಾವಳಿಯಿದೆ.

ದೇವಾಲಯದ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದು, ಹೂಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲಲಾಟಬಿಂಬದಲ್ಲಿ ಕಮಲವಿದೆ. ಎಡ-ಬಲಭಾಗದ ಬಾಗಿಲುವಾಡದಲ್ಲಿ ಜಯ-ವಿಜಯ ದ್ವಾರಪಾಲಕರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಚತುರ್ಭುಜಧಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಮುಂದಿನ ಕೈಗಳು ಒಂದು ಗದೆಯ ಮೇಲೆ ಊರಿರುವಂತೆ, ಮತ್ತೊಂದು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಿರೀಟ ಮುಕುಟಧಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಸೊಂಟ ಪಟ್ಟಿ, ಕೊರಳ ಹಾರ, ಕೈ ಮತ್ತು ಕಾಲಡಗಗಳು, ಭುಜಬಂಧಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಸುಮಾರು 20 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಗರುಡಗಂಬವಿದ್ದು ಅದು ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅದೇ ಅಳತೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಗರುಡಕಂಬವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿರುವ ಗರುಡನ ಶಿಲ್ಪವಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಮೇಲ್ವಾಣಿಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಷ್ಠಕವಿದ್ದು, ಆದಿಶೇಷನ ಮೇಲೆ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ/ವಿಷ್ಣು ಕುಳಿತಿದ್ದು, ಎಡ-ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮತ್ತು ತುಳಸಿಯರು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಆದಿಶೇಷನ ಹೆಡೆಯಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಘರ್ಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿಂಹಗಳಿವೆ. ದೇವಾಲಯದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಮೇಲೆ ದ್ರಾವಿಡ ಶೈಲಿಯ ಶಿಖರವಿದ್ದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಳಶವಿದೆ. ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ, ಕೃಷ್ಣ, ಋಷಿಮುನಿಗಳು, ಶಾರದೆ, ಗರುಡ, ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಮೂರ್ತಿಗಳಿವೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದ ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ, ಗರ್ಭಗುಡಿಯು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸುಖನಾಸಿ ಮತ್ತು ನವರಂಗಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಉತ್ತುಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ದೇವಾಲಯದ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿನ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯ ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ದೇವಾಲಯದ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರಕಾರ ಗೋಡೆಯಿದ್ದು, ದೇವಾಲಯವನ್ನು ದ್ವಾರಮಂಟಪದ ಮೂಲಕ ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು. ದ್ವಾರಮಂಟಪದ ಎಡ-ಬಲಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ವೇದಿಕೆ ಅಥವಾ ಜಗುಲಿಯಿದೆ. ಎರಡು ಪೂರ್ಣ ಕಂಬಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಅರ್ಧ ಕಂಬಗಳು ದ್ವಾರ ಮಂಟಪವನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿವೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದೇವಕೋಷ್ಠಕವಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಡೆ ಬಿಚ್ಚಿದ ಆದಿಶೇಷನ ಮೇಲೆ ರಂಗನಾಥ ಮಲಗಿದ್ದು,

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮತ್ತು ತುಳಸಿ ಅವನ ಕಾಲ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ರಂಗನಾಥನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದ್ವಾರ ಮಂಟಪದ ಎರಡೂ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗರುಡ ಮತ್ತು ಹನುಮಂತರಿದ್ದಾರೆ. ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿಯಿದ್ದು, ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳಿವೆ.

ಹೀಗೆ ದೇವಾಲಯಗಳು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂರ್ತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡವು. ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದವು. ದೇವಾಲಯಗಳು ಜನರ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿವೆ. ವಿಜಯಗರ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಈ ಎರಡೂ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಡಿತಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಪ್ರಭಾಕರ್ ಎಂ.ಎನ್., ದೇವಾಲಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ 2011, ಪು.ಸಂ.01
2. ಅಪರ್ಣ ಕೂ.ಸ., ದೇವಾಲಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಪರಿಚಯ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ 2011, ಪು.ಸಂ.01
3. ಪ್ರಭಾಕರ್ ಎಂ.ಎನ್., ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪು.ಸಂ.02
4. ಅದೇ ಪು. ಸಂ. 04
5. ಮನೋಜ್ ಜಿ., ದೇವಾಲಯ ವಾಸ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ, ಸುಭೋದಿನಿ ಬುಕ್ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್ ಮತ್ತು ನಾಲೆಡ್ಜ್ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ 2015. ಪು.ಸಂ.01
6. ಅದೇ ಪು.ಸಂ. 03
7. ರೈಸ್ ಬಿ.ಎಲ್., ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯಾ ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಂಪುಟ 12.
8. ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು:

- [1] ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು 2005.
- [2] ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಹೆಚ್., ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ, ಡಿ.ವಿ.ಕೆ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು 2007.
- [3] ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ ಎಂ., ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಸ್ವಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು 1966.
- [4] ಗೋಪಾಲ್ ಆರ್.(ಸಂ), ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ, ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಮತ್ತು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಮೈಸೂರು 2009.
- [5] ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಎಸ್.ಕೆ., ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪ ನೆಲೆ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು 1975.

ತುಳಸಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ, ಲಕ್ಕೇನಹಳ್ಳಿ

ಲಕ್ಷ್ಮೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ, ತಿಪ್ಪೂರು

ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಗಳಿಗೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಕೊಡುಗೆ

ಡಾ. ಅಖ್ತರ್. ಎಸ್.

ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

Email :akhtarunnissa.s@gmail.com

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು.ಇದು ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನೊಂದು ಸಂಪರ್ಕ ಸೇತುವೆ ಎಂತಲೇ ಕರೆಯಬಹುದು.ಇಂತಹ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಾಜದ ವಾಸ್ತವಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕಲಾವಿದರ ಮೂಲಕ ಸಿನಿಮಾ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೇಲೆ ಇದು ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾಧ್ಯಮವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಜನಶೀಲ ಕಥೆ,ಕಾದಂಬರಿ,ನಾಟಕ,ಕಾವ್ಯಗಳೆಂಬ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಿನಿಮಾಗಳಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ.ಉದಾ:-ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಯಾರೂ ಅರಿಯದ ವೀರ,ಸಾಲದ ಮಗು,ಬೆಸಗರಹಳ್ಳಿ ರಾಮಣ್ಣ ಅವರ ನಾನು ಗಾಂಧಿ, ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ ಅವರ ಕ್ಷಾಮ, ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಮಾರಿಕೊಂಡವರು,ಅಮಾಸ, ಬೊಳುವಾರು ಮಹಮದ್ ಕುಂಞ ಅವರ ಭೇಟಿ, ಮುತ್ತುಚೇರವನ್ನಾಧರಿಸಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಮುನ್ನುಡಿ ಸಿನೆಮಾ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮುಂದುವರಿದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ ಸಿನಿಮಾ ಉದಾರವಾದಿ,ಪ್ರಗತಿಪರ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರ.ಇದು ಜಾತಿ,ಧರ್ಮ, ಮೇಲು-ಕೀಳೆಂಬ ತಾರತಮ್ಯಗಳ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೀರಿ ಜಾತ್ಯತೀತ, ಧರ್ಮಾತೀತತೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡುವಂತಹ ಕಲೆ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಗಳಿಗೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯವೊಂದು ಸಿನಿಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲಿನ ಕಲಾವಿದರು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಮುನ್ನಲೆಗೆ ಬರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಸಣ್ಣ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲೂ ನಟನೆ, ಸಂಗೀತದಂತಹ ಕಲೆಗಳು ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದವು. ನಿದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ಗಾಯನವನ್ನು ಅವರವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ಕಲೆಗಳು ಹೊರ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯವಾದವು. ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿ ಎಂಬುದು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಉದಾರವಾದಿ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಆಲೋಚನೆಯುಳ್ಳ ಕಲೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಎನ್ನುವದನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಗಾಯನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.“ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಜಾತಿಮತಗಳನ್ನು ದಾಟುವ ಗುಣ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಕಲೆಗಳ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ಮೀರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ.ಅದರಲ್ಲೂ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಮನ್ನಿಸದ ರಂಗಭೂಮಿ-ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರು ತೊಡಗಿಕೊಂಡು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ”

(ಪುಟ-43,ಅಮೀರ್‌ಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕಿ)ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದ ಹುಟ್ಟಿನ ಮೂಲದಲ್ಲೇ ಧರ್ಮಾತೀತತೆಯಿದೆ. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದ ಪಿತಾಮಹ ಎನ್ನಲಾಗುವ ಅಮೀರ್ ಖುಸ್ರೂ ಬಹು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳವನು. ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಕೊನೆಯ ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಗೀತದ ಜೊತೆಗೆ ಇರುವ ಬಹುತೇಕರು ಕೆಳಜಾತಿಯವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾಖಾನ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಲು ಕಾರಣ ಅವರ ಶಹನಾಯಿ ವಾದನ.ಅವರು ಅದನ್ನು ದೇವರ ಸೇವೆ ಎಂತಲೇ ಭಾವಿಸಿ ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಅದು ದೊಡ್ಡ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು.ಇಂದು ಸಾವಿರಾರು ಶಹನಾಯಿ ವಾದಕರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾಖಾನ್ ಅವರ ವಾದ್ಯ ಇತರರೆಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ.ಇವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಉನ್ನತಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿದರು.ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚಲನಚಿತ್ರ ಸನಾದಿ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಇವರ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ವಿಶೇಷ.

ಸಿನಿಮಾ ಎಂಬುದು ಉದಾರವಾದಿ ಆಲೋಚನೆಯುಳ್ಳ ಕಲೆಯಾದ ಕಾರಣ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇಂದು ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾಖಾನ್ ಅವರ ವಾದನದ ಜೊತೆಗೆ ಮಕ್ಮೂನ್‌ತಾಜ್ ಹಾಗೂ ಷಾ ಕಲ್ಬುರ್ಗಿಯವರ ಸಂಗೀತವನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನೃತ್ಯ, ಅಭಿನಯ, ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ, ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಗಾಯನ, ಗೀತರಚನೆಕಾರರಲ್ಲಿ, ಕಲಾನಿರ್ದೇಶನ, ಕಥೆ, ಚಿತ್ರಕಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು,ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ಮಾಪಕರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭೆA ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನಷ್ಟೇ ಗುರುತಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡುವುದಷ್ಟೇ ಸಿನಿಮಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಕೆಲಸ.ಇದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಅವನ ಜಾತಿ,ಧರ್ಮ ಯಾವುದೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಿನಿಮಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಸಂಗೀತ ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಕಲಾವಿದರು ಏನೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಈಗಲೂ ಏನೆಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, “ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನಟನೆಯ ಕಲೆಗಳು ನಾಗರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಿನ ಲೋಕಗಳಾಗಿದ್ದವು. ನಾಟಕ-ಸಿನಿಮಾ ಕಂಪನಿ ಸೇರಿದವರನ್ನು ಉಡಾಳರು, ಹಾದಿತಪ್ಪಿದವರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಟಕ,ಸಿನಿಮಾ ನಾಚ್‌ಗಾಣೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದಸ್ಥರ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.ಕುಟುಂಬದ ನಿರ್ಬಂಧ ಮೀರಿ ನೋಡಲು ಹೋದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕೊಂದಿರುವ ಘಟನೆಗಳೂ ಘಟಿಸಿದ್ದವು.ನಾಟಕ ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು” .(ಪುಟ-5,ಅಮೀರ್‌ಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕಿ) ಇಂತಹ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾಟಕ ,ಸಿನಿಮಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಬೆರಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಜನ ಕಲಾವಿದರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಗಂಡಸರೇ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಕುಟುಂಬಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಿಗದಿದ್ದಂತಹ ಕಾಲ ಸರಿದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಬಂದ ಕಲಾವಿದರು ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಬೀಳಗಿ ಸಹೋದರಿಯರಾದ ಅಮೀರ್ ಬಾಯಿ ಹಾಗೂ ಗೋಹರ್ ಬಾಯಿಯವರು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು ವಿಶೇಷ. ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದ ಇವರು ಮೂಲತಃ ಹಾಡುಗಾರರಾದರು. ಮೊಹರಂ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊಹರಂ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ,ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ‘ವೈಷ್ಣವ ಜನತೋ ತೇನ ಕಹಿಯೆ’ ಎಂಬ ಭಜನೆ , ‘ದೂರ್ ಹಟೋ ದುನಿಯಾವಾಲೊ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ಹಮಾರಾ ಹೈ’ ಎಂಬ ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಇವರು ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದರು. ಆಗ ಹಾಡುಗಾರರೇ ಅಭಿನಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಂತಹ

ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅಮೀರ್ ಬಾಯಿ ಹಾಡುನಟಿಯಾಗಿ ಮೊದಲಿಗೆ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಂತರ ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ನಟರು, ರಾಜಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಹೊಸ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು (ಪುರುಷರು-ರಾಜ್ ಎಂದೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಬೇಗಂ,ದೇವಿ,ಬಾಯಿ) ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಕಲೆಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದು ಮೊದಲಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಉದಾ:-“ಯೂಸುಫ್ ಖಾನ್-ದಿಲೀಪ್ ಕುಮಾರ್ , ಮುತ್ತುರಾಜ್- ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಆಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿದ್ದು ಹೀಗೆ” (ಪುಟ-2,ಅಮೀರ್ ಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕಿ) ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ನಟಿಯರಿಗೆ ಜಾನ್ ಮತ್ತು ಬಾಯಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಕನ್ನಡ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳಗಿ ಸಹೋದರಿಯರನ್ನು ಅಮೀರ್ ಜಾನ್ ಮತ್ತು ಗೋಹರ್ ಜಾನ್ ಎಂದೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಮೀರ್ ಬಾಯಿ ಕಾಲದ ಬಹುತೇಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ನಟರು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. “ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ ಕುಮಾರ್,ಉದಯ್ ಕುಮಾರ್,ಕಲ್ಯಾಣ್ ಕುಮಾರ್ ಮುಂತಾದವರು ಹೆಸರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಆಯಾಮವಿಲ್ಲ. ಕಲಾಲೋಕದ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿದೆ.ಆದರೆ ಯೂಸುಫ್ ಖಾನ್ ದಿಲೀಪ್‌ಕುಮಾರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ, ಮಹಾಜಬೀನ್ ಮೀನಾಕುಮಾರಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಾಂತರದ ಆಯಾಮವೂ ಇದೆ.ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಬಂದ ಕೆಲವು ನಟಿಯರಿಗೆ ದ್ವಿಧಾರ್ಮಿಕ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ” (ಪುಟ-4,ಅಮೀರ್ ಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕಿ) 19ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಕಲಾವಿದೆ ಖುಷ್ಕೂ ಅವರ ಹೆಸರು ಮೊದಲಿಗೆ ನಿಖತ್ ಖಾನ್ ಎಂದಾಗಿತ್ತು.ಈ ರೀತಿ ಹೆಸರು ಬದಲಾಯಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಜಾತಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಮೂಲೆಗುಂಪು ಮಾಡದಿರಲೆಂದು, ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಚಲು ‘ಹಿಂದೂ’ ಹೆಸರನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಅಂತರ ಧರ್ಮೀಯದವರೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಹೊಸ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ,ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹಿಂದೂ ಪುರಾಣದ ವಸ್ತುವುಳ್ಳ ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರಣ ಇದು ಅವರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರಲೂಬಹುದು ಅಥವಾ ತಾವು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ, ಅಭಿನಯಿಸಿದ ನಾಟಕಗಳು ಸಿನಿಮಾಗಳು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಚಾರ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಇರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಇಂದಿನ ವಾಸ್ತವ.ಅನೇಕ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಕೇವಲ ಜಾತಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮೂಲೆಗುಂಪು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ನೀತಿ ಎಂಬುದು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ. ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಷ್ಟು ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ಪರಿಪಾಲನೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಅನ್ನುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಗಳಿಕೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇರುವಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಜಾತೀಯತೆಯ ಬೇರುಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೋ,ಆರ್ಥಿಕ ಬಲವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಜಾತೀಯತೆ ತುಂಬ ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಸಿನಿಮಾಕ್ಷೇತ್ರವು ಜಾತ್ಯತೀತತೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಕಲೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ತಳವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಸಿಗದೆ ಮೇಲು-ಕೀಳು ಎಂಬ ತಾರತಮ್ಯ ನೀತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗೆ ‘ಜಾತಿ’ ಯ ಮರದ ಬೇರುಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ದುರಂತ.

ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಅನಾವರಣವಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಸಹ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ, ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಅಂತಹ

ಅನೇಕ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಿರ್ದೇಶಕ(ಆಡೀಫಿಣಂಡಿ)ರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ: ವಹಾಬ್ ಕಾಶ್ಮೀರಿ, ಎ.ಎಂ.ಸಮೀವುಲ್ಲಾ, ಹೆಚ್.ಎಂ.ಕೆ.ಮಕೂನ್, ಮಹಮದ್ ಫಕ್ರುದ್ದೀನ್, ಅನ್ವರ್ ತಾವರೆಕೆರೆ, ಅಸ್ವಾರ್ ಅಬೀದ್, ಮಹಮದ್ ಗೌಸ್, ಜಿ.ಅಹಮದ್, ಎ.ಆರ್.ಬಾಬು (ಮೂಲ ಹೆಸರು: ಎ.ಅಹಮದ್ ಗೌಸ್). ಸಹ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ: ಆಫ್ರಾಬ್ ಖಾನ್ ಅಫ್ರಾಬ್, ಅಹಮದ್ ಖಾನ್, ಗುಲ್ನಾರ್ ಜಿ ಫೇರಿಸ್. ನಿರ್ಮಾಪಕ (Pಡಿಂಜುಫಿಣಿಂಟಿ): ಎಸ್.ಕೆ.ಹಬೀಬುಲ್ಲಾ, ಟಿ.ಮದಾರ್, ಎಂ.ಎಂ.ಸಮೀವುಲ್ಲಾ, ಮಹಮದ್, ಮಹಮೂದ್, ಮಹಬೂಬ್ ದಿಲ್‌ಬರ್, ಸಯ್ಯದ್ ದಾವೂದ್, ಕೆ.ಎಂ.ಖಲಂದರ್, ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾ, ಎಂ.ಅಬ್ದುಲ್ ಜಬ್ಬಾರ್, ಆರ್.ಕೆ.ಸದಾವುಲ್ಲಾ, ಗುಲ್ನಾರ್ ಖಾನ್, ಸಯ್ಯದ್ ಜಲೀಲ್, ಹೆಚ್.ಎ.ರೆಹಮಾನ್, ಎಂ.ಬಿ.ಬಾಬು, ಕೆ.ಮುಸ್ತಫಾ, ಎಂ.ಆರ್.ರೆಹಮಾನ್, ಸೈಯದ್ ಅಹಮದ್, ಯೂಸುಫ್ ಖಾನ್, ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾ ರೆಹಮಾನ್, ಕೆ.ಮುಸ್ತಫಾ. ಅಭಿನಯ(ಂಫಿಣಂಡಿ, ಂಫಿಣಡಿess): ಅಮೀರ್ ಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕಿ, ಬಾಬ್ಜಿ, ವಹಾಬ್ ಕಾಶ್ಮೀರಿ, ಅಮ್ಮಾಜಿ, ಷರೀಫ್, ಪಾಷ, ಅಬ್ದುಲ್ ಅಜೀಲ್, ಎಸ್.ಎಂ.ಅಹಮದ್, ಅಬ್ದುಲ್ ವಾಜಿದ್, ಕುಳ್ಳ ಅಹಮದ್, ಅಜೀಜ್, ನಾಸಿರುದ್ದೀನ್ ಷಾ, ಷಹಬುದ್ದೀನ್, ಸಬೀನಾ, ರೆಹನಾ ಸುಲ್ತಾನ್, ಅಸ್ವಫ್, ಮಮ್ತಾಜ್, ರೆಹಮಾನಮ್ಮ, ಹೆ.ಎಂ.ಕೆ.ಮಕೂನ್, ನಾಸಿಂ, ನೆಹರೀನ್, ಷಾ ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ, ಸಯ್ಯದ್, ಖುಷ್ಕೂ (ಮೂಲ ಹೆಸರು ನಿಖತ್ ಖಾನ್) ಮೆಹಮೂದ್(ಹಿಂದಿ ನಟ), ಜಾಕಿ ಶ್ರಾಫ್(ಹಿಂದಿ ನಟ), ಜಿ.ಅಹಮದ್, ಗಜರ್ ಖಾನ್, ಮನ್ಸೂರ್ ಅಲಿಖಾನ್, ಅಬ್ಬಾಸ್, ಶಬೀರ್ ಶೇಖ್, ನಗ್ಮಾ, ಆಸಿಫ್ ಫರೂಕಿ, ಶಬನಾ ಆಜ್ಮಿ, ರೇಷ್ಮಾ. ಕಥೆ ರಚನೆಕಾರರು: ಟಿ.ಮದಾರ್, ಎ.ಎಂ.ಸಮೀವುಲ್ಲಾ, ಅಬ್ದುಲ್ ಮುತಾಲಿಬ್, ಸಲೀಂ ಜಾವೇದ್, ಎಸ್.ಕೆ.ಕರೀಂಖಾನ್, ಅಬ್ದುಲ್ ಗನಿ, ಜಾವೇದ್, ಮಹಮದ್ ಷರೀಫ್, ಷಮೀಮ್ ಬಾನು ಸಮೀವುಲ್ಲಾ, ಷಾ ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ, ಶಮೀಮ್ ಬಾನು, ಇನಾಯತುಲ್ಲಾ ಖಾನ್, ಮುಬೀನ್ ಮುನಾವರ್, ಅನ್ವರ್ ತಾವರೆಕೆರೆ, ಅಸ್ವಾರ್ ಅಬೀದ್, ಮಹಮದ್ ಗೌಸ್, ಜಿ.ಅಹಮದ್, ಆರ್.ಕೆ.ಸದಾವುಲ್ಲಾ ಖಾನ್, ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ರೆಹಮಾನ್ ಪಾಷ, ಹೆಚ್.ಡಿ.ಹಾಷಂ, ಹೆಚ್.ಎ.ರೆಹಮಾನ್, ಬಾಬುಖಾನ್, ಬೊಳುವಾರು ಮಹಮದ್ ಕುಂಞ. ಚಿತ್ರಕಥೆಕಾರರು: ಟಿ.ಮದಾರ್, ಎ.ಎಂ.ಸಮೀವುಲ್ಲಾ, ಶಮಾಜೈದಿ, ಜಾವೇದ್, ಜಾವೇದ್ ಸಿದ್ದಿಕಿ, ಮಹಮದ್ ಫಕ್ರುದ್ದೀನ್, ಮುಖೀನ್ ಮುನಾವರ್, ಅನ್ವರ್ ತಾವರೆಕೆರೆ, ಅಸ್ವಾರ್ ಅಬೀದ್, ಮಹಮದ್ ಗೌಸ್, ಅಬ್ದುಲ್ ರೆಹಮಾನ್ ಪಾಷ. ನೃತ್ಯ: ಸಲೀಂ, ಮಸ್ತಾನ್, ನದೀಂ ಖಾನ್. ಸಂಭಾಷಣೆಕಾರರು: ಎಸ್.ಕೆ.ಕರೀಂಖಾನ್, ಮಹಮದ್ ಹಾಷಿಂ. ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ(ಅಚಿಮಚಿಡಿಚಿ ಒಟ್ಟಿ): ಯೂಸುಫ್ ಮೂಲ್ವಿ, ಯು.ಎಂ.ಎನ್.ಷರೀಫ್, ಜೆಡ್.ಎ.ಖಾನ್, ಎಂ.ಎ.ರೆಹಮಾನ್, ಬಿ.ಎ.ಬೇಗ್, ಬಾಬ್ಜಿ, ಅಬ್ದುಲ್ ರೆಹಮಾನ್, ಬಾಷಾಲಾಲ್. ಧ್ವನಿಗ್ರಹಣ : ಮೂಸಾ ಇಬ್ರಾಹಿಂ, ಬಷೀರ್. ಪ್ರಸಾಧನ(ಒಚಿಇe-uರಿ): ಚೋಟೆ ಜಾನ್, ಹಬೀಬ್ ಖಾನ್, ಶೇಖ್ ಅಹ್ಮದ್ ಅಲಿ, ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ, ಅಹ್ಮದ್ ಅಲಿ. ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರ(ಅosಣume ಜesigಟೀಡಿ): ಕೆ.ಎ.ರೆಹಮಾನ್, ನಬೀಖಾನ್ ಮಾಸ್ವರ್(ಸಾಹೇಬ್), ದಾವೂದ್, ಮೊಹದ್ದೀನ್, ಷಮೀಮ್ ಬಾನು, ನಿಷಾದ್ ಬಾನು, ವಜಮ್ ತಾಬ್, ಅನ್ವರ್, ಸೈಯದ್, ನಯೀಂ, ಅಜೀಜ್, ಅಬೀದ್ ಅಲಿ, ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ, ಅಬ್ದಾಲಿ, ಬಿ.ಬಾಬ್ಜಿ, ಸೈಫುದ್ದೀನ್, ಬಡಾಸಾಬ್, ಸಲೀಂ, ವೈ.ಬಿ.ಜಾಬೀರ್, ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾ, ಎಂ.ಎಸ್.ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಯಾಕೂನ್, ಎಸ್.ಕೆ.ಬಷೀರ್, ಶಬೀರ್, ಜುಬೇದಾ. ಸಂಗೀತ: ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾ ಖಾನ್, ಮಕೂನ್ ತಾಜ್, ಷಾ ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ. ಗಾಯಕರು: ಅಮೀರ್ ಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕಿ, ಮಹಮದ್ ರಫಿ, ಸಮದ್ ಸಾಹೇಬ್, ನಾಜಿಯಾ ಹಸನ್, ಗುಲ್ನಾರ್ ಖಾನ್, ನಜೀರ್ ಖಾನ್, ಷರೀಫ್ ನಿರ್ಮುಂಜಿ. ಗೀತರಚನೆ: ಎಸ್.ಕೆ.ಕರೀಂ ಖಾನ್, ಸಮದ್ ಸಾಹೇಬ್, ಕೆ.ಎಸ್.ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್, ಮಹಮದ್ ಹಾಷಿಂ, ಶಿಶುನಾಳ ಷರೀಫ್, ಗುಲ್ನಾರ್ ಖಾನ್, ಅಮರ್ ಅಹ್ಮದ್, ಅಬ್ಬಾಸ್ ಅಬ್ದುಲಗೆರೆ. ಕಲಾನಿರ್ದೇಶನA (ಂಡಿಣ ಆಡಿಫಿಣಂಡಿ): ಎಸ್.ಕೆ.ಕರೀಂ ಖಾನ್, ನಜೀರ್, ಸೈಯದ್ ಅಹಮದ್, ಕೊನ್ನಾಸಾಬ್, ಅಹಮದ್, ಬಾಬುಖಾನ್, ಸೈಯದ್, ಮುಕ್ತಾರ್, ಮುಕ್ತೆಯಾರ್ ಜೀ, ಮಸ್ತಾನ್, ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್, ಸಯ್ಯದ್ ಬಾಷಾ. ಸಾಹಸ: ಹಯಾತ್ ಮೊಹಮದ್ ಬಾಷಾ, ಮುಸ್ತಫಾ, ಮಕ್ತರ್ ಬಾಷಾ. ಸಂಕಲನ(ಇಜಿಣಿಟಿಗ): ಮಹಮದ್ ನಯೀಂ, ನಸೀರ್, ಅಮೀರ್ ಜಾನ್, ಹಮ್ಮು ಇಮಾಮ್, ಕೆ.ಬಾಷಾ, ಜಿ.ಅಹಮದ್, ನದೀಂಖಾನ್. ಮೇಲಿನ ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1937 ರಿಂದ 2000 ರ ನಡುವಿನ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ

ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 2045 ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ 352 ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮುಸ್ಲಿಂ ಕಲಾವಿದರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಲಾವಿದರು ಕೇವಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದವರಲ್ಲ. ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು, ಹಿಂದಿ, ಮಲಯಾಳಂ, ಗುಜರಾತಿ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕಲೆಗಳ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದೇ ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ಮೀರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಮನ್ನಿಸದ ರಂಗಭೂಮಿ, ಸಂಗೀತ, ಸಿನಿಮಾದಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರು ತೊಡಗಿಕೊಂಡು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಸಿನಿಮಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಟ,ನಟಿಯರಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸಲು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಅವಕಾಶಗಳು ದೊರೆತಿರುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆ, ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಲಾನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರ ಅಥವಾ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಅಥವಾ ಸಂಕಲನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರ ಬಲ ,ಆರ್ಥಿಕ ಬಲ ಹೊಂದಿರುವವರು ತಮ್ಮ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಈ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತವರ್ಗ ಇಂದಿಗೂ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಮೇಲು-ಕೀಳೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡದೆ ಈ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಜಾತ್ಯತೀತತೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದೇ ಆಶಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರೆಯುವಂತಾದರೆ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಈ ಕಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

- [1] ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರ ಇತಿಹಾಸ (ಸಂಪುಟ-2), ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಪ್ರೊ: ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ, ಮೂಲ ಸಂಪಾದಕರು: ಡಾ.ವಿಜಯಾ,ಎಂ.ಬಿ.ಸಿಂಗ್,ವಿ.ಎನ್.ಸುಬ್ಬರಾವ್, ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಕರ್ನಾಟಕ ಚಲನಚಿತ್ರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಂಡಳಿ,ಬೆಂಗಳೂರು.ಮುದ್ರಣ: 2001(ಮೊದಲ), 2015 (ಪರಿಷ್ಕೃತ ಎರಡನೆ ಮುದ್ರಣ)
- [2] ಅಮೀರ್ ಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕಿ ,ಲೇಖಕರು : ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ, ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಪಲ್ಲವ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮುದ್ರಣ :2012.

ತಿರುವೋಣಂ : ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರ್ಚೆ

ಡಾ. ಸ್ವಾಮಿ ನ. ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ,

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಭಾಷಾ ಮತ್ತು ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಿಕಾಯ, ಕೇರಳ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ತೇಜಶ್ವಿನಿ ಹಿಲ್ಸ್, ಪೆರಿಯ ಅಂಚೆ, ಕಾಸರಗೋಡು -671320 ಕೇರಳ, ಭಾರತ, 8217647108, 09845346098. Mail ID: dr.swamy@cukerala.ac.in

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾರಿಕಾ ಕುಮಾರಿ. ಎಸ್,

ದ್ವಿತೀಯ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ., ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಭಾಷಾ ಮತ್ತು ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಿಕಾಯ, ಕೇರಳ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ತೇಜಶ್ವಿನಿ ಹಿಲ್ಸ್, ಪೆರಿಯ ಅಂಚೆ, ಕಾಸರಗೋಡು-671320 ಕೇರಳ, ಭಾರತ, Mob:9961507976, Mail ID sarikamanjeeram@gmail.com

ಪೀಠಿಕೆ

ಮಲೆಯಾಳಂ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ 'ಕೊಲ್ಲ' ದ ಮೊದಲ ಮಾಸವಾದ ಚಿಂಗಮ್ ಮಾಸದ ಹಸ್ತ (ಅತ್ತಂ) ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಓಣಂ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ(ಆಗಸ್ಟ್/ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್). ಅತ್ತಂ ಪತ್ತಿನ್ ಪೊನ್ನೋಣಂ ಅಂದರೆ ಹತ್ತನೇ ದಿನದ ಶ್ರಾವಣ ನಕ್ಷತ್ರದಂದು 'ತಿರುವೋಣಂ' . ಓಣಂ ಎನ್ನುವ ಪದವು ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಶರವನ' ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಶರವನವು ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೇ ನಕ್ಷತ್ರ. ಓಣಂಅನ್ನು ಕೇರಳಿಗರ ಸುಗ್ಗಿಯ ಹಬ್ಬವೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭತ್ತದ ಸುಗ್ಗಿ ಸಂಭ್ರಮ ಮತ್ತು ಮಳೆಗಾಲದ ಹೂ ಫಸಲುಗಳ ಸಂಗಮದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾವೆಳಿ ರಾಜ ಪಾತಾಳ ಲೋಕದಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಭೇಟಿಗೆ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವ ಐತಿಹ್ಯವಿದೆ.

ಓಣಂ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಓನಕಲಿಕಾಲ್ ಆಟ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ತಳಪ್ಪಂದ್ಕಲಿ, ಆಮ್ಮೆಉಲ್(ಬಿಲ್ಲಿನಾಟ), ಕುಟುಕುಟು, ಕಯ್ಯಮಕಲಿ ಮತ್ತು ಅತ್ತಕಳಂ ಎನ್ನುವ ಕಾಳಗದ ಆಟಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಕೈಕೊಟ್ಟಿಕಲಿ ಮತ್ತು ತುಂಬಿತುಳ್ಳಲ್ ಎನ್ನುವ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು, ಜನಪದ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮ್ಮಟ್ಟಿಕಲಿ ಮತ್ತು ಪುಲಿಕಲಿಗಳು ಇಡೀ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಂಬಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಓಣಂನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ವಾಮನ ಮತ್ತು ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು "ತಿರುಮೇನಿ...." ಎಂದು ಕೂಗಿದಾಗ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ ಅವರಿಗೆ ಫಲಾಹಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಫಲಹಾರಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ವೇಷಧಾರಿ 'ಮಾವೇಲಿ' ಬಹುಮಾನವನ್ನಿತ್ತು ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಾನೆ. 'ಓನತ್ತಪ್ಪನ್' ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಕೇರಳದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಆಚರಣೆ ವಿರಳವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

"ವಾಮನ ದೇವಾಲಯದ ಮೂಲ ನೆಲೆಯನ್ನು ನಾವು ಕೇರಳದ ಎರ್ನಾಕುಲಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತ್ರಿಕ್ಕಾಕರಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ತ್ರಿಕ್ಕಾಕರಾ ಪಟ್ಟಣವು ಎರ್ನಾಕುಲಂ-ತ್ರಿಶೂರ್ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ವಾಮನ ದೇವಾಲಯವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಿಳು ವೈಷ್ಣವ ಸಂತನಾದ ನಮ್ಮಳ್ಳರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಮಹಾಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ದೇವಾಲಯವಿರುವ ಜಾಗವು ವಾಮನನು ಮಹಾಬಲಿಯನ್ನು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದ

ಜಾಗವೆಂದೂ ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ.” (Read more at: <https://kannada.nativeplanet.com-onam-festival/articlecontent-pf16864-000847>) ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇರಳಿಗರು ತಮ್ಮಜೀವಮಾನದ ಓಣಂ ಆಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಭೇಟಿನೀಡಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಓಣಂ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಜಾತಿ ಮತಗಳ ತರತಮವಿಲ್ಲದೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೇವಾಲಯ ಕೋಮುಸೌಹಾರ್ದತೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

ಓಣಂನ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಆಚರಣೆ ಅತ್ತಂನಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. 'ಅತ್ತಂ' ನಿಂದ ಮಲೆಯಾಳಿಗಳು ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಪೂಕಳಂ ಹಾಕಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಚಿತ್ತಿರ' ಓಣಂನ ಎರಡನೇ ದಿನ. ಮನೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಜೊತೆಗೆ ಪೂಕಳಂನ ಎರಡನೇ ವೃತ್ತವನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. 'ಚೋದಿ' ಓಣಂನ ಮೂರನೇ ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನವನ್ನು 'ಓಣವಿಳಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಬಟ್ಟೆ, ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ದಿನ. ಓಣಂ ದಿವಸ ಧರಿಸುವ ಹೊಸಬಟ್ಟೆಯನ್ನು 'ಓಣಕೋಡಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪೂಕಳಂನ ಮೂರನೇ ವೃತ್ತವನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. 'ವಿಶಾಗಂ' ಓಣಂ ಉತ್ಸವದ ಪ್ರಧಾನ ನಕ್ಷತ್ರ. ಈ ದಿನ ಓಣಂ ಸದ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಅನಿಲಂ' ಈ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ವಲಂಗಳಿ(ಬೋಟ್ ರೇಸ್) ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. 'ತ್ರಿಕೇಟ' ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ, ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹೊಸ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ತ್ರಿಕೇಟದ ದಿನ ಪೂಕಳಂಅನ್ನು ಐದು, ಆರು ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣದ ಹೂಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. 'ಮೂಲಂ' ನಂದು ವಿವಿಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಪೂಕಳಂನ ನಡುವೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. 'ಪೂರಾಡಂ' ಈ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೂಕಳಂನ ನಡುವೆ ಮಾವೆಲಿಯ, ವಾಮನನ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ 'ಓಣತ್ತಪ್ಪನ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಮಹಾಬಲಿಯನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪೂಕಳಂ ನಡುವೆ ಈ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಪೂಕಳಂ ವೃತ್ತಾಕಾರ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು ಆಕರ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. 'ಉತ್ರಾಡಂ' ಓಣಂನ ಒಂಭತ್ತನೆ ದಿವಸ. ಜನ ಓಣಂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು, ಓಣಕೋಡಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಅವಸರದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. 'ಉತ್ರಾಡ ಪಾಚಲ್' ಎಂದು ಇದನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. 'ತಿರುಓಣಂ' ಓಣಂನ ಅಂತಿಮ ದಿನ. ಓಣಕೋಡಿಯನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಜನ, ಮನೆಮುಂದೆ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾದ ಪೂಕಳಂ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಓಣಂ ಸದ್ಯ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಸಂಭ್ರಮ ಮನೆಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಜನ ಓಣಂ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಓಣಕ್ಕೆ ನೀಟ್ಟಂ ಅಂದರೆ ಹಣ ನೀಡುವುದು ಜೊತೆಗೆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ ಮನೆಯವರಿಗೆಲ್ಲ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಆಚರಣೆಗಳು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ತ್ರಿಶೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ 'ಪುಲಿಕಳಿ', ಪತ್ತನಂತಿಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆರಾನ್‌ಮುಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆರಂಮುಲ ಸ್ನೇಕ್ ಬೋಟ್ ರೇಸ್, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ನಾಡಿನ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಕೇರಳ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿ ವಿದೇಶಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ವೇದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದರ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮಲೆಯಾಳಿಗಳು ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಓಣಂ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತವರಿಗೆ ಬರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಂಭ್ರಮದವಿಚಾರ. ಬರಲಾಗದಿದ್ದವರು ತಾವಿರುವಲ್ಲೇ ಕೇರಳದ ನಾಡ ಹಬ್ಬದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಾವಿರುವಲ್ಲೇ ಪಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಕರಗಳು

- [1] Festivals and Celebrations of India : Dr. H. M. Nagaraju, Published: Prof. Shripathi P, Director, Prasaranga, Mangalore University, Mangalagotri – 574199.
- [2] ಎಚ್ಚೆಸ್ಸೆ(ಸಂ) -ಅವಲೋಕನ, 1985, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
- [3] <https://kannada.nativeplanet.com-onam-festival/articlecontent-pf16864-000847>

ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪಾತ್ರ; ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

ಡಾ. ಸಂಜೀವಕುಮಾರ.ಮು.ಪೋತೆ.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಮಹಾರಾಜ ಮದಕರಿ ನಾಯಕ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ - 577 501

Email ID: sanjupotennn@gmail.com or sanjushridevi@gmail.com

Mobile No: 8971219106, 8971515132

ಸಾರಲೇಖ

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆರ್ಯರ ಕುತಂತ್ರದಿಂದ ಕಾಡು ಪಾಲಾದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಸಮುದಾಯಗಳು, ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ; ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಬದುಕನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಅವರು ನಾಡಿನಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದದ್ದು, ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ದಿನಗಳು ಕಳೆದಂತೆ ಕಾಡುಗಳು ನಾಶಹೊಂದಿದಂತೆ ನಾಡಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಆನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಜನರು ಶಿಕ್ಷಣ, ಬಂಡವಾಳ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದುದರು. ಇವೆಲ್ಲ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನರ ಪಾಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾಗರಿಕ ವಂಚಿತ ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ದೇಶದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ ಗೋಳು ಅರಿತವರಾಗಿದವರಿಂದ ಮನುಷ್ಯರ್ಮದ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿದು; ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ; ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಗೋಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದರು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಲೇಖನ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿದೆ.

ಕೀಲಿಪದ: ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ

ಪರಿಚಯ

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರ 'ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಮತ್ತು ಏಕೆ ಅವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಾದರು?' ಎನ್ನುವ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಮೂಲ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಅಲೆಮಾರಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮೂಲ ಕುರಿತು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಸಿಂಧೂ ಬಯಲಿನ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದು 'ನಾಗ' ಜನಾಂಗವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಯರು ಕರೆಯುವ ಅಸುರ, ರಾಕ್ಷಸ, ದುಷ್ಯರು, ನಿಶಾದ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರು ನಾಗಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ? ನಿಶಾದರು ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಗ ಜನಗಳಾಗಿದ್ದು ಇವರು ಕಾಡು ಹಾಗೂ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1800 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆರ್ಯರು ಈ ದೇಶದ

ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿದರು. ಆರ್ಯರು ವರ್ಸಸ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಂಘರ್ಷ ಉಂಟಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಸೋಲನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವು. ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಆರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಕೆಲ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವು ಆರ್ಯರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಹಾಗೂ ಯುದ್ಧದ ಸೋಲನ್ನು ಸಹಿಸದೆ ಕಾಡು ಸೇರಿದರು. ಮುಂದೆ ಕಾಡೇ ಅವರ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಯಿತು. ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಾದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಅಪರಾಧಿ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಾದರು. ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಆರ್ಯರ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ಒತ್ತಾಯದ ಕಾರಣಗಳೇ ಅವರನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ವಾಸಿಗಳನ್ನಾಗಿಸಿತು. 1936ರ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ “ಜಾತಿ ವಿನಾಶ” ಎನ್ನುವ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ನಾಗರಿಕತೆ ಹೊಂದಿದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹೇಗೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡುಬಂದಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬರುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹೊರಗುಳಿದ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ಅನಾರ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಸಮುದಾಯದ ಭಾಷೆಯು ದ್ರಾವಿಡ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂದರೆ ನಾಗ ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗವು ಈ ದೇಶದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಈ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗುಳಿದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಇಂದಿಗೂ ಸಹ ಅನಾಗರಿಕರಂತೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವುದು ದುರಂತವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ

ಈ ಲೇಖನದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಲೇಖನ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರ ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ, ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ, ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ, ಕೆಲ ಆಯ್ದ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಲೇಖನಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ವೇದಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಸ್ಥಿತಿ

ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಆರ್ಯರು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾಗಜನಾಂಗವು ಸಿಂಧೂ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಪರುಷರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಮಾತೃಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಮಾಜರಚನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಚೀನ ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ಬಂದ ಆರ್ಯರು, ಅದೇ ಆರ್ಯ ತೊಟ್ಟಿಲು; ಅಲ್ಲಿಂದ ವಲಸೆಗಾರರಾದ ಇವರು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂದು ತಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಲು, ನಾಗಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ದಾಸರು, ರಾಕ್ಷಸರು, ಅಸುರರು, ಪಿಶಾಚಿಗಳೆಂದು ಕರೆದು, ಆರ್ಯರ ವಿರುದ್ಧ ಸೋತ ಜನರನ್ನು ರಾಕ್ಷಸರು ಮತ್ತು ವಾನರರೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಯರ ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳನ್ನು ದೇವಾಂಶ ಸಂಭೂತರೆಂದು ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಭಾರತದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರನ್ನು

ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಲು ಯೋಗ್ಯರಾದವರೆಂದು ಹೀಯಾಳಿಸುವುದು; ಅವರನ್ನು ಕೀಳಾಗಿ ನೋಡುವುದು ಆರ್ಯರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೆ.ಎಸ್. ಭಗವಾನ್‌ರವರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಯರ ವಿರುದ್ಧ ಸೋತ ದೇಶದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟುಜನಾಂಗದವರು. ಆರ್ಯರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ತಾವು ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡುಮೇಡುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅವರು ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಾದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಗೆಡ್ಡೆಗೆಣಸುಗಳು ತಿನ್ನುವುದು, ಪ್ರಾಣಿ-ಪಶುಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಜೇನು ಉತ್ಪನ್ನ, ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಬದುಕನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ಅಲೆಮಾರಿ ಜೀವನಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಅಪರಾಧವೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಾದರು. ಈ ಮೇಲಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣ ಆರ್ಯರು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆರ್ಯರು ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಕೀಳುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಬುದ್ಧನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಸ್ಥಿತಿ

ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಶಾಕ್ಯರು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಬುಡಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನು ಹುಟ್ಟಿದನು ಎಂದು ಡಿ.ಡಿ. ಕೋಸಾಂಬಿಯವರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಕಿಮಿನಿಡ್‌ನ ದೊರೆ ಮೊದಲನೇ ಡೇರಿಯಸ್ಸನು ಗೆದ್ದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಕ್ಯವು ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಶಾಕ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ-ಭೇದ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾನತೆ ಮೂಲ ತಳಹದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವೈದಿಕ ಆಚಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೂಲ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರಿ ವಸಾಹತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಶಾಕ್ಯರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಾಯಕರನ್ನು ಸರದಿಯ ಮೇಲೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಕ್ಯರು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತಾವೇ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ತುಂಬಾ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಶಾಕ್ಯಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಲಿಚ್ಛವಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿದ್ದು ಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿದ್ದರು. ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಕಾದಾಟ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂಬುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ. ಶಾಕ್ಯರ ನೆರೆಯ ಕೋಲಿಯರ್ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರು ಬುದ್ಧನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೋಲಿಯರನ್ನು ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಗಜನಾಂಗವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ರೋಹಿಣಿಯ ನದಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೋಲಿಯರ್ ಮತ್ತು ಶಾಕ್ಯರ ಎರಡು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಮಧ್ಯೆ ಕಾದಾಟ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಭಾರತದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ, ಸಹೋದರ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಜೀವನ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮಾಜಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಬುದ್ಧನ ಸಮಕಾಲೀನತೆಯಲ್ಲಿ ವಜ್ಜಿ, ಕೋಸಲ, ಕೋಲಿಯರ್, ಶಾಕ್ಯರು, ಮಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವು ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಿಂತಲೂ ಭಿನ್ನವಾದವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಬುದ್ಧನು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿದನು. ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದ ಅಂಗುಲಿಮಾಲನೆಂಬ ದರೋಡೆಕೋರನ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಾಯಿಸಿ ನಾಗರಿಕ ಜೀವನ ನಡೆಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರಾಜಗೃಹದ ದಕ್ಷಿಣದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ 500ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರೋಡೆಕೋರರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದ

ಸುಮಾರು 122 ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ನಾಗರಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಆರ್ಯರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನ ಚಳವಳಿ ಬೇಸತ್ತ ಜನರನ್ನು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶೋಷಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಂದಹಾಸ ಮೂಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಬುದ್ಧನು ಆರ್ಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ದಾಳಿಯನ್ನು ತಡೆದು ಅಲ್ಲಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ನಾಗರಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಬುದ್ಧ ಚಳವಳಿಯ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ನಾಗ ಜನಾಂಗದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯದೆ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 185 ರಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಯಮಿತ್ರ ಸುಂಗರ ಪ್ರತಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮೂಲ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಜೀವನ ಅವನತಿ ಕಡೆಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ ಸ್ಥಿತಿ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮನುಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಜಾರಿಯಾದ ತರುವಾಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಆರ್ಯರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ತುತ್ತಾದರೂ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಕಾರಣ ಆರ್ಯರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದ ಮೂಲ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾದ ಚಾರ್ತುವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಒಪ್ಪದೆ ಹಾಗೂ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಹಲವಾರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಕಾಡು, ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪಲಾಯನಗೈದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವು ನಾಗರಿಕ ಜೀವನದಿಂದ ದೂರವಾಯಿತು. ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ಮನು ಧರ್ಮ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರ ಬದುಕು ನಾಶ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮನುಸ್ಮೃತಿಯ ಕೆಲ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮನುಸ್ಮೃತಿ ಅಧ್ಯಾಯ- 1:31 “ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನೂ, ಭುಜದಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಿಯನನ್ನೂ, ತೊಡೆಯಿಂದ ವೈಶ್ಯನನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಪಾದದಿಂದ ಶೂದ್ರರನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ” .

ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಶೂದ್ರರಿಂದಲೇ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ರಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಆ ರಾಜ್ಯವು ದುರ್ಭಿಕ್ಷೆ - ರೋಗಗಳಿಂದ ಬೇಗನೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ (ಅಧ್ಯಾಯ - 8:22)

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾತ್ರ ವೇದಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು, ಇದು ಶಾಸ್ತ್ರ, ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ (ಅಧ್ಯಾಯ- 10:01)

ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ಶೂದ್ರ ಶರೀರದ ಗುಣಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವನಿಗೆ “ಉಗ್ರ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. (ಅಧ್ಯಾಯ: 10:09)

ಕೊಳಕು ಜನರು ಊರ ಹೊರಗೆ ವಾಸಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದು, ಉಣ್ಣಬಾರದು, ನಾಯಿ-ಕತ್ತೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಬೇಕು ಹಾಗೂ ಊಟವನ್ನು ಒಡಕುಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಬೇಕು, ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ರಾತ್ರಿ ಸಂಚರಿಸಬಾರದು (ಅಧ್ಯಾಯ: 10:31 ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಾಯ: 54).

ಈ ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬರುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಜನ್ಮಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅವನೇ ಒಡೆಯನು, ನೀವು ಎಲ್ಲಾರು ಅವನ ಸೇವಕರು ಮಾತ್ರ. ನೀವು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬಾರದು

ಹಾಗೂ ಕಲಿಸಲು ಬಾರದು. ಕಾರಣ ನೀವು ಕೆಳವರ್ಣದವರು. ನೀವು ಊರ ಹೊರಗೆ ಮಾತ್ರ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಮನುಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಜಾರಿಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪದ ಜನರು ಕಾಡಿನತ್ತ ಪಲಾಯನಗೈದರು ಮುಂದೆ ಅವರೇ ಮತ್ತೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಾದರು. ಮನುಧರ್ಮದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಎಂದರೇ? ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ ಕಷ್ಟದ ಹಾಗೂ ಹೀನಾಯದ ಜೀವನ ಕಳೆಯುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು, ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಜೀನು ಸಂಗ್ರಹ, ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟದ ಮೂಲಕ ಬದುಕುವ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ ಅಲೆಮಾರಿ ಜೀವನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಬಿಲ್ಲುವಿದ್ಯೆ, ನೃತ್ಯ, ಊರು ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನರಂಜನೆ, ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ, ದೊಂಬರಾಟಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು, ಮೋಡಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇತ್ಯಾದಿ ಮನರಂಜನೆ ನೀಡುವುದೇ ವೃತ್ತಿಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ದೇವರ-ದೇವತೆಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಎತ್ತುವುದು, ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳುವುದು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧ ತಯಾರಿಸಿ ನೀಡುವುದು ಹೀಗೆ ಮುಂತಾದ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಕಳ್ಳತನ, ದರೋಡೆ, ಲೂಟಿ, ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು. 1835ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಲ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ, ಕಾಡು ಅಪರಾಧಿ, ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು (ದರೋಡೆ, ಕಳ್ಳ, ಲೂಟಿ) ಸಮುದಾಯದ ಪಿಂಡಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಮುದ್ರದ ಲೂಟಿಕೋರರಾದ ಧಗ್ಗಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿ 382 ಹಾಗೂ 986 ಧಗ್ಗಗಳನ್ನು ನೇಣುಗಂಭ ಹಾಗೂ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿತ್ತು.

ವಂಚಿತವಾದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ

1871 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಹಲವು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು “ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳೆಂದು” ಕರೆದರು. ಕಾರಣ ಇವರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ವೃತ್ತಿ ಅಪರಾಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಪುನಃ 1911 ಹಾಗೂ 1924 ರಲ್ಲಿ ಈ ಶಿರೋನಾಮವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲಾಯಿತು. 1949 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ “ನೇಮಕವಾದ ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಾಯಿದೆ ವಿಚಾರಣೆ ಸಮಿತಿ” ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಅನ್ವಯ 1952ರಲ್ಲಿ ಅಪುಕಟಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳೆಂದು ಕರೆದರೂ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 198 ಅಪುಕಟಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಇದ್ದವು (ಡಾ.ವಿ.ಷಣ್ಮುಗಂ)

ಈ ದೇಶದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಕೆಲ ಅಲೆಮಾರಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಅಪುಕಟಿತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಸಮುದಾಯಗಳು ಸಂವಿಧಾನದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳು 1935ರ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ 1936ರ ಆದೇಶದಂತೆ ಎರಡು ಸಮುದಾಯಗಳು ಘೋಷಣೆಯಾದವು. ಆದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ದುರಂತವೆಂದರೆ, ಈ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಗಡದಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ 1931ರ ಜನಗಣತಿಯ ಆಯುಕ್ತರಾದ ಜಿ.ಹೆಚ್.ಹೂಟನ್‌ರವರಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳು ಕಳೆಯುವಂತೆಯಾಯಿತು. ಹೂಟನ್‌ರವರು ಕೆಲ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನಗಣತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು 9 ಮಾನದಂಡಗಳು ಬಳಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮಾನದಂಡಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಅರ್ಹರಾಗಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಮಾನದಂಡವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ, ಇದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಾಗೂ ಗುಡ್ಡ-ಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಜನರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡವೆಂದು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡರು. ಆದರೆ ಬಡತನದ ಜೀವನ ಅನುಭೋಗಿಸಿದ

ಅಪ್ರಕಟಿತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಈ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಧರ್ಮದ ಕಾಲಂ ನಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಧರ್ಮವೆಂದು ಬರೆಯುವ ಬದಲು ಹಿಂದೂಗಳೆಂದು ನಮೂದಿಸಿದ್ದರಿಂದ 1931ರ ಜನಗಣತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಗಡಗಳಿಂದ ದೂರಾದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಜಾತಿಯೂ ಅಲ್ಲದೆ; ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಧರ್ಮವೂ ಅಲ್ಲದೆ; ಈ ಎರಡು ಮಿಶ್ರಣಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಳವಡಿಕೆಯಿಂದ ಇವರನ್ನು ಹೂಟೆನ್ ಅವರು ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ದೂರಿಸಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ಅವರು ಕಡುಬಡವರಾಗಿಯೇ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವಂತಾಯಿತು. 1965 ನೇಮಕಗೊಂಡ ಲೋಕುರ್ ಸಮಿತಿಯು ಸಹ 1931 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ಅವರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಸವಲತ್ತು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ.

ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರ ಹೋರಾಟ

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಪರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವಾರು ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಮೇಲಿನ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ, ಹಕ್ಕು ಕೊಡಿಸುವುದೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಪರಮಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಹೋರಾಟದ ಕೆಲ ಅಂಶಗಳ ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.

1) 5-11-1928ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಕಾರಣ, ಶೋಷಿತ ಹಾಗೂ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೆಲ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಲಂಕಿ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರು. ಇವರು ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತೀಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಲವಾರು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಮಾರ್ಚ್ 1930ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಈ ವರದಿಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದರು. ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲೆ, ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ತೆರೆಯುವುದು, ಶಿಷ್ಯವೇತನ ನೀಡುವುದು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ನೀಡುವುದು, ಪೋಲೀಸ್, ಸೈನ್ಯದ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಜನರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ, ಬೀಳುಬಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರದ ಭೂಮಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು, ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ವರದಿಯಿಂದ ಬಾಂಬೆ ಸರ್ಕಾರವು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.

2) 23-10-1928ರಲ್ಲಿ ಸೈಮನ್ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪುರುಷ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ತದನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡುತ್ತದೆ.

3) 14-10-1931ರಲ್ಲಿ ಎರಡನೇಯ ದುಂಡು ಮೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ನಾಗರಿಕ ಜೀವನ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವೂ ಸಹ ನಾಗರಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

4) 16-10-1933 ರಂದು ಸಂವಿಧಾನದ ಸುಧಾರಣ ಜಂಟಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ

ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಜೆಟ್ ಮಂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

5) 1935ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ ಮೀಸಲಾತಿ, ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಲಭಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರವರು ಸಂವಿಧಾನದ ಕರಡು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಹಿತ ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಫಲರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಸ್ಥಾನ

ಮನು ಸಂವಿಧಾನವು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಅತಿ ಕ್ರೂರವಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಮನು ಮತ್ತು ಮನುವಾದಿಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಆಸ್ತಿ, ಸಂಪತ್ತು, ಧಾರ್ಮಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಭಾರತ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರವರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಲಭಿಸುವಂತೆ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

1950 ಜನವರಿ 26 ರಂದು ಜಾರಿಯಾದ ಸಂವಿಧಾನವು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಹಾಗೂ ನಾಗರಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು.

ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಶೋಷಣೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎನ್ನುವ ಕ್ರೂರವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದ; ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತ ಅವರ ಸೇವೆಯೇ ಪರಮ ಧರ್ಮ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ, ಅಪಮಾನ, ಹಾಗೂ ಕಡುಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೇಶದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರವರು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು.

ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ, ಅನುಚ್ಛೇದ 12 ರಿಂದ 32ರವರೆಗೆ ಸಮಾನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಕೆಲ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಪರಿಹಾರೋಪಯಗಳ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ನೀಡಿತು. ಅನುಚ್ಛೇದ 36 ರಿಂದ 51ರವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯನೀತಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು.

ವಿಧಿ-14- ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನತೆ.

ವಿಧಿ-17 - ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಧಿ-16(4) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಶೇ. 7.5 ಮೀಸಲಾತಿ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಿದೆ.

ವಿಧಿ-46- ಈ ವರ್ಗಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರಲು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು.

ಈ ಮೇಲಿನ ವಿಧಿಯ ನಿರ್ದೇಶನ ಮೇರೆಗೆ ಈ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

ವಿಧಿ - 244- ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ವಿಧಿ-275- ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಸತ್ತಿನ ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ಸಂಚಿತ ನಿಧಿಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಬಹುದು.,

ವಿಧಿ-330-ಲೋಕಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಗಡಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ಥಾನಗಳು ಮೀಸಲು

ವಿಧಿ - 332 - ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಗಡಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ಥಾನಗಳು ಮೀಸಲು

ವಿಧಿ -338 - ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ವರ್ಗಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು.

ಹಿಂದುಳಿದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಈ ಮೇಲಿನ ವಿಧಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಈ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದವರು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಕಿ - ಸಂಖ್ಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇತರೆ ಕೆಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪಾಲು 2011 ರಂತೆ ಶೇ.8.60 ಆಗಿದೆ. ಮನುಧರ್ಮವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ದೂರವಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಂವಿಧಾನ ಅದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ 2001ರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷರತೆ 47.10 ಶೇ ಇದ್ದು 2011ರ ವೇಳೆ 58.96ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಆದರೆ ಒಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದಾಗ, 2001ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 64.84 ಶೇ ಇದ್ದಿದ್ದು 2011 ರ ವೇಳೆ 72.99ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಬಡತನ ಪ್ರಮಾಣ ನೋಡುವುದಾದರೆ 2011-12ರಂತೆ ಗ್ರಾಮೀಣ, 45.30 ಶೇ, ನಗರ 24.10 ಶೇ ಇದ್ದು ಒಟ್ಟು ಬಡತನದ ಪ್ರಮಾಣ ಕೇವಲ 25.70 ಶೇ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶವಾದರೆ ನಗರ ಕೇವಲ 13.70 ಶೇ. ವಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಬಡತನ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿರುದ್ಧ ಕೈಲಾಸರವರ ಅರ್ಜಿ ಸಂಖ್ಯೆ: 10375/2010, ಇದರ ಮೇಲಿನ ತೀರ್ಪು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಿಗಾದ ಅನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನು ರಾಕ್ಷಸರು, ಅಸುರರು ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಿಂದಿಸಿದ್ದು ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಾಚಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬೈದಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಅವನತಿಗೊಳಿಸಿ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಲವಾರು ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ದೇಶಾಂತರ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬಡತನ, ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ರೋಗಗಳಿಂದ ಬಳಲುವಂತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಅವರ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿರುವ ಏಕಲವ್ಯನು ಕೆಳಜಾತಿ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೇ

ಹೇಳಿಕೊಡದ ದ್ರೋಣ ಗುರು ಏಕಲವ್ಯನ ಹೆಬ್ಬೆರಳನ್ನು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ತರಬೇತಿದಾರರಿಗೆ ನೀಡುವ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಅವಮಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೋರ್ಟ್ ಟೀಕಿಸಿದೆ.

ಸಮಾರೋಪ ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳು

ಈ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಾಡು-ಮೇಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದಕ್ಕೆ; ಬಡತನದಿಂದ ಬಳಲುವುದಕ್ಕೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆಗೆ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಲಹೀನರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ವೈದಿಕ ಮನು ಹಾಗೂ ಆರ್ಯರೆ ಮೂಲಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಪ್ರತಿಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಅವರು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಊಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳಿಂದ ಹೊರಬರಬೇಕಾದರೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಲಹೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.

ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಸಮುದಾಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಹಿಂದುಳಿದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಗಡಗಳು ಒಂದಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಅನಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು, ದೇವರ ಪೂಜೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕು. ದುಶ್ಚಟಗಳಿಂದ ದೂರವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯ.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಬರೆಹಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳು ಸಂಪುಟ 1 ರಿಂದ 22ರವರೆಗೆ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. 2015.
- [2] ಶಿವರಾಂ ಎನ್.ಆರ್., “ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ” . ಜೈಭೀಮ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹಾಸನ. 2012.
- [3] ಸಂಜೀವಕುಮಾರ ಮು.ಪೋತೆ, “ಮೀಸಲಾತಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ” , ಪೃಥ್ವಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು. 2018.
- [4] Vijay Mankar , Dr. B.R. Ambedkar. A Chronology, Blue World Series, Nagpur. 2013.
- [5] Manifesto of Justice, Rights, Planning and Movement of the Denotified & Nomadic Tribes, AIMSCS – Blue World Series, Nagpur. 2013.

ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು

ಡಾ.ನಾಗವರ್ಮ.ಜಿ.ಎಚ್

ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ-577501

varmaturuvanuru@gmail.com +91 9449614968

ಪ್ರಸಾವನೆ:

ಮಗುವೊಂದು ಜನಿಸಿದಾಗ, ಅದು ತನ್ನ ಮೊದಲ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಾನು ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಹೇಳುವ ಶಬ್ದದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ಇತರರನ್ನಾಗಲೀ ಅದು ತಾನು ಹೇಳುವ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಬೆಳೆಯುವ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ದೊರಕಿರುವ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಯಲು ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ಭಾಷಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಉತ್ತಮವಾದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಡಿಪಾಯವೇ ದುರ್ಬಲವಾದಾಗ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಬೇಕಿದ್ದ ಭಾಷೆ, ಕಲಿಕೆಯ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳು ದುರ್ಬಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಎಎಸ್‌ಇಆರ್ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಂಟನೆಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಲಾರ ಎಂಬುದು ಇದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಬೋಧಿಸುವುದು ಭಾರತೀಯ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದರೆ, ಅದು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಇತರ ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಡೆಯನ್ನೇ ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಸಮಸ್ತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಭಾಷೆಯೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಏಕಭಾಷೆಯಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಭಾಷೆ ಬಹು ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ವಿನಾಶಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿರೋಧಿಗಳೆಂದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ದೇಶದಿಂದ ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಲೋಚನಾಶೀಲರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಅತಿಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಯಾವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ದೇಶದ ಸ್ವಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಅಭಾವ, ಯೋಗ್ಯ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಣದ ಬುನಾದಿಯನ್ನೇ ಅಭದ್ರವಾಗಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಇಂತಹ ದುರ್ಬಲ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ವಿಶ್ವದ 200 ಉತ್ತಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಒಂದು

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸದು. ಬಹುಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಭಾಷಾ ಅಥವಾ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆಯೇ ಉತ್ತಮ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಉಳಿದಂತೆ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೋಧಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಹಂತದ ಮಾಧ್ಯಮದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಹೊಸದರಲ್ಲಿ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ಬಡವರು, ಮೇಲು ಮತ್ತು ಕೆಳಜಾತಿಯವರು, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಬಲಯುತವಾಗಿದ್ದವರು ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲರು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಎರಡು ವಿಧದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆವು- ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳು, ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಉತ್ತಮವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮವಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಾದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಾವ, ತರಬೇತಿಯಿಲ್ಲದ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಲ್ಲದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗಳು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಭಾಷೆ ಹೆಚ್ಚು, ಯಾವ ಭಾಷೆ ಕಡಿಮೆ ಎಂದೇನೂ ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ಹುದ್ದೆ, ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆ ಭಾಷೆಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮಿಕೆಯ ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಕ್ಕಷ್ಟತೆಯ ಭಾವನೆ ಇರುವುದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳು ಜ್ಞಾನದ ಸಾಧನೆಗಳೂ ಆಗಿಲ್ಲ; ಪ್ರಗತಿಯ ವಾಹಕಗಳೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಅಳವಡಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ.

ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಬ್ರಿಜೋರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇಂಟೆನ್ಸೀವ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಲ್ಲ. ದ್ವಿಭಾಷಾ, ಬಹುಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಇ-ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ.

ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೂಲಭೂತವಾದದ್ದು ಭಾಷೆ, ಭಾಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಲಿಕೆಯ ಯಾವ ವಿಷಯವೂ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವ ಭಾಷೆಯೂ ವಿಷಯದಿಂದ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ನೋಡುವುದು ಕೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಮಾತನಾಡುವುದು, ಹೆಸರಿಸುವುದು, ಓದುವುದು ಮತ್ತು ಬರೆಯುವುದು ಈ ಮೂಲಕ ಕೌಶಲಗಳೂ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಮೂಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದು.

ಇವೆಲ್ಲವೂ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮಗುವು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವಾಗ, ಯಾವ ಮಗುವೂ ಕಲಿಕೆಯಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸೂಕ್ತ ಆಯ್ಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪರ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಆದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದು ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ, ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಬಹುಭಾಷಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಈ ಎರಡು ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾದದ್ದು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯವು ನೀಡುವ ಪರ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳು ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಷೆಯಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಏನೇ ಆದರೂ ಆರನೆಯ ತರಗತಿಗೆ ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಬಾರದು. ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಗಳು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಂತರ ದೊರಕಬೇಕು.

ಉಪಸಂಹಾರ:

ಮೊದಲು ಮಾತೃಭಾಷೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ತದನಂತರ ಉಳಿದ ಭಾಷೆಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. 'ತಾಯಿಯೇ ಮೊದಲ ಗುರು, ಮನೆಯೇ ಮೊದಲ ಪಾಠ ಶಾಲೆ' . ಎನ್ನುವ ನಾಣ್ಯದಿಯಂತೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನ, ಅರಿವನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕಿದೆ. ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲು-ಕೀಳೆಂಬ ತರತಮ ಭಾವನೆ ಸಲ್ಲದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

- [1] ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬೋಧನೆ, ಡಾ.ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್ 2010, ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- [2] ಫ್ರೌಡ್ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬೋಧನೆ, ಡಾ.ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ರಾವ್ 2010, ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- [3] ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಯ ಕಲಿಕೆ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಯ್ಯ.ಕೆ 1990, ಸತ್ಯಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
- [4] ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ.ಎಚ್, ಮತ್ತು ಬೃಂದಾರಾವ್ 2013 ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಡಿ.ಎಡ್. ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಡಿ.ಎಸ್.ಇ.ಆರ್.ಟಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಹಟ್ಟಿಹಬ್ಬ

ಶಂಕರಮ್ ಬಡಿಗೇರ

ದ್ವಿತೀಯ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ., ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಭಾಷಾ ಮತ್ತು ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ
ನಿಕಾಯ, ಕೇರಳ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ತೇಜಶ್ವಿನಿ ಹಿಲ್ಸ್, ಪೆರಿಯ ಅಂಚೆ,
ಕಾಸರಗೋಡು-671320 ಕೇರಳ, ಭಾರತ, Mob:8548053378, Mail ID rukminilile@gmail.com

ಡಾ. ಸ್ವಾಮಿ ನ. ಕೋಡಿಹಳ್ಳಿ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಭಾಷಾ ಮತ್ತು ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಿಕಾಯ, ಕೇರಳ ಕೇಂದ್ರೀಯ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ತೇಜಶ್ವಿನಿ ಹಿಲ್ಸ್, ಪೆರಿಯ ಅಂಚೆ, ಕಾಸರಗೋಡು -671320 ಕೇರಳ, ಭಾರತ, 8217647108,
09845346098. Mail ID: dr.swamy@cukerala.ac.in

ಪೀಠಿಕೆ

ನಮಗೆ ದೀಪಾವಳಿ ಎಂದರೆ ತಕ್ಷಣ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಬೆಳಗುವ ದೀಪಗಳು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮುವ
ಬಾಣಬಿರುಸುಗಳು, ವಿವಿಧ ಹೂಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಮನೆಯಂಗಳಗಳು ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ
ಸಂಭ್ರಮದ ಈ ದೀಪಾವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಐತಿಹ್ಯ ಮತ್ತು ಪುರಾಣಗಳಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನನ್ನ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ
ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದೀಪಾವಳಿಯ ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು
ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಚರಣೆಯು
ಸ್ಥಳೀಯ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ, ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಹಬ್ಬದಂತೆ ಈ
ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿಯೂ ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಸುಣ್ಣು ಬಣ್ಣ ಬಳಿದು ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ತಂದು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ
ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಮುದ್ರ ಮಂಥನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ಅಮೃತ ಕಳಶದೊಡನೆ ಧನ್ವಂತರಿಯಾಗಿ
ಅವತಾರವತ್ತಿದ ಈ ದಿನ ಮಾಡುವ ಎಣ್ಣೆ ಸ್ನಾನದಲ್ಲಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯು, ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಧನಲಕ್ಷ್ಮಿಯು
ಇರುತ್ತಾಳೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಎಣ್ಣೆಸ್ನಾನದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
“ನರಕಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕೂಡ ಈ ದಿನ ಎಣ್ಣೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ್ದನು ಎಂದು
ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.” (ಎಂ.ಬಿ ಲವಕುಮಾರ್)

ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದ ಮೊದಲ ದಿನ ಚತುರ್ದಶಿಯಾಗಿದೆ. ನರಕ ಚತುರ್ದಶಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವೆ
ನರಕಾಸುರ. ಮಹಾವಿಷ್ಣು ವರಹಾವತಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವನ ಶರೀರದಿಂದ ಒಂದು ಹನಿ ಬೆವರು ಬೀಳಲು
ಅದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಜನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆತನೇ ಭೌಮಾಸುರ. ಭೂಮಿಪುತ್ರ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಈತನಿಗಿದೆ. ಭೂದೇವಿ
ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಬೇಡಿ ತನ್ನ ಮಗ ನರಕಾಸುರನಿಗಾಗಿ ವೈಷ್ಣಾವಸ್ತ್ರವನ್ನು ವರವಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಇದರಿಂದ
ವಲಿಷ್ಠನಾದ ನರಕಾಸುರ ಲೋಕಕಂಠಕನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇಂದ್ರನ ಪದವಿಗೆ ಮೂಲವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಇಂದ್ರ
ಮತ್ತವನ ತಾಯಿ ಅಧಿತಿ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತ ಭೂದೇವಿಯೂ ತನ್ನ ಮಗನ ದುಷ್ಟತನ
ಸಹಿಸದಾಗುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕೊಂದು ಲೋಕವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಂತೆ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.
ಇವರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದ ವಿಷ್ಣು ಅಶ್ವಯುಜ ಕೃಷ್ಣಚರ್ತುರ್ದಶಿಯಂದು ನರಕಾಸುರನನ್ನು
ಸಂಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ ನರಕಚತುರ್ದಶಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ದೀಪಾವಳಿಯು

ಅಮಾವಾಸೆ. ಅಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಮುದ್ರಮಂಥನದಿಂದ ಉದಯಿಸಿದ ದಿನ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಸಂಕೇತ. ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ವೈಶ್ಯರು ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದ ಈ ಅಮಾವಾಸೆಯಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಅತಿ ವೈಭವದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಬ್ಬದ ಮೂರನೆ ದಿನವೇ ಬಲಿಪಾಡ್ಯಮಿ. ಅಂದು ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಬರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಬಲೀಂದ್ರನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಾಮನಾವತಾರಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಥೆ ಇದರ ಹಿಂದಿದೆ.

ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ರಾಮನು ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ವನವಾಸ ಮುಗಿಸಿ ಅಯ್ಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಮರಳಿದಾಗ ಜನರು ಸಾಲುದೀಪಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ದೀಪಾವಳಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. “ವಿಕ್ರಮಶಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿಯನ್ನು ಹೊಸ ವರ್ಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.”

“ಸಿಖ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿ ಮುಖ್ಯ ಹಬ್ಬ. 1620ರಲ್ಲಿ ಸಿಖ್ಖರ ಆರನೆಯ ಗುರು ಹರಗೋವಿಂದ ಸಿಂಗ್‌ರವರು ಗ್ವಾಲಿಯರನ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದ ಐವತ್ತೆರಡು ರಾಜರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ತಂದ ದಿನವೆಂದು ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.” ಜೈನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಎರಡು ದಿನ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಕಡೆಯ ತೀರ್ಥಂಕರ ಮಹಾವೀರನು ಕ್ರಿ.ಪೂ.527 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 15ರ ಕಾರ್ತಿಕ ಚತುರ್ದಶಿಯಂದು ಪಾವಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷ ಹೊಂದಿದ. ಕ್ರಿ.ಪೂ.3ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯ ಭದ್ರಬಾಹುವಿನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಕಲ್ಪಶ್ರುತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಹಾವೀರರ ನಿರ್ವಾಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಅಂಧಕಾರವು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಗುರುವಿನ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯ ಸಂಕೇತಾಗಿ ಹದಿನಾರು ಗಣಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಒಂಭತ್ತು ಮಲ್ಲ ಮತ್ತು ಒಂಭತ್ತು ಗಣರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದ್ವಾರವನ್ನು ಬೆಳಗಿದರು. ಜೈನರಿಗೆ ಇದು ವರ್ಷದ ಆರಂಭ. ಮನೆಯ ದ್ವಾರವನ್ನು ದೀಪದಿಂದ ಬೆಳಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾವೀರರ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಉತ್ತರಾಧ್ಯಾಯನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಣಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಮಹಾವೀರನ ನಿರ್ವಾಣ ಸ್ಥಳ ಬಿಹಾರದ ಪಾವಾಪುರಿಗೆ ಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪುರಾಣಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಹಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಪುರಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೂ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಷವಿಡಿ ದುಡಿದು ದಣಿದ ದೇಹಗಳಿಗೆ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳಕಿನ ದೀಪಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಈ ರೈತ ಮನಗಳು ನಗುತ್ತವೆ.

ನಮ್ಮ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಸುವಿನ ಸಗಣಿಯಿಂದ ಪಾಂಡವ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು, ಕಾವಲುಗಾರ, ಮೊಸರು ಮಾರುವವಳು, ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಈ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಾಂಡವರು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಬಂದರೆಂಬ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಪೂಜಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಪುರಾಣ ಸ್ಥಳೀಯತೆಯ ನಡುವೆ ದೀಪಾವಳಿಗೆ ಮತಾಪುಗಳ ಬಳಕೆ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಶಾಪವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.

ಮತಾಪುಗಳ ಸಿಡಿತ ದೀಪಾವಳಿ ಕರಾಳ ಆಚರಣೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಪಟಾಕಿಗಳನ್ನು Sulfur dioxide, Cadmium, Lead, Magnesium, ರಸಾಯನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮದ್ದು ಸಿಡಿಸಲು Black powder, A mixture of charcoal, Sulfur and Saltpeter (An old name for potassium nitrate) ಇಂತಹ ರಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ಪಟಾಕಿಗಳು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ‘Nitrous oxide’ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದು ತುಂಬಾ ಹಾನಿಕಾರಕ ಗ್ಯಾಸ್. ಈ ಗ್ಯಾಸ್ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಮೋಡಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಅಸ್ತಮಾವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಇತರ ಉಸಿರಾಟದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಪಟಾಕಿ ಸಿಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಸಂಭ್ರಮಿಸುವುದರಿಂದ ಹೊಗೆಮಂಜು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

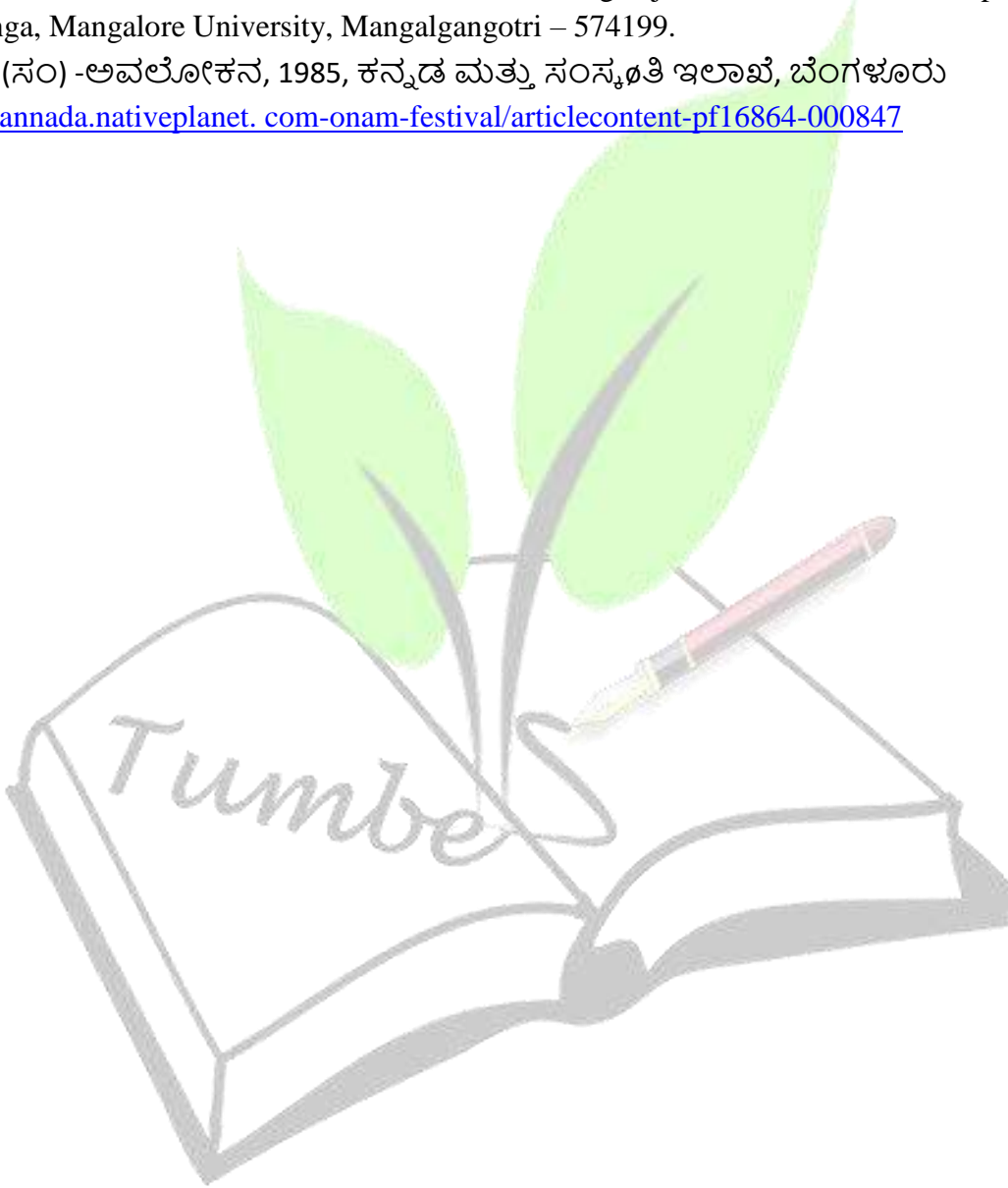
ಪಟಾಕಿಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಪಶು ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೂ ತೊಂದರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವಾಗ ಅದರಿಂದಿನ ಆಘಾತವನ್ನು ಅರಿತಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಮ್‌ಕೋರ್ಟ್ ಪಟಾಕಿ ಸಿಡಿಸದೇ ದಿಪಾವಳಿ ಆಚರಿಸುವಂತೆ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೀಪಗಳ ಜೊತೆಯಿದ್ದು ಸಿಡುಮದ್ದುಗಳಿಂದ ದೂರವಿರೋಣ.

ಆಕರಗಳು

[1] Festivals and Celebrations of India : Dr. H. M. Nagaraju, Published: Prof. Shripathi P, Director, Prasaranga, Mangalore University, Mangalgangotri – 574199.

[2] ಎಚ್ಚೆಸ್ಕೆ(ಸಂ) -ಅವಲೋಕನ, 1985, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

[3] <https://kannada.nativeplanet.com-onam-festival/articlecontent-pf16864-000847>

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಜೀಲ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ
ಎಸ್.ಎಂ.ಬಿ.ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು
ನರೇಗಲ್, ಗದಗ ಜಿ||

Email: sajeela.hassan@gmail.com, Ph 7760905785

ಪೀಠಿಕೆ

ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಇತಿಹಾಸವಿಲ್ಲ. ಆಧಾರಗಳೇ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಅಡಿಗಲ್ಲು, ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳಲು ಹೊರಟರೆ ಅದು ಕಟ್ಟು ಕಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಒಂದು ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆ ರಚನೆಗೆ ಆಧಾರಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದ ಪರಿಚಯ ನಮಗಲ್ಲ ಅವಶ್ಯಕ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ ಭವ್ಯ ಮತ್ತು ಬಹುಮುಖವಾದುದು, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಾಗರಿಕತೆ, ಅವರುಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಸುಬುಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿ, ಭಾಷೆ, ಲಿಪಿ ಇವುಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡ ಬಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಮೇಲೆ, ದೇವಾಲಯದ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ, ಸ್ತಂಭಗಳ ಮೇಲೆ, ಗುಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರದ ಹಲಗೆ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕಂಚು ಬಂಗಾರದ ತಗಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಶಾಸನಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರಗಳು. ಇತಿಹಾಸದ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು ನಂಬಲರ್ಹ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, ಖರೋಷ್ಠಿ, ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕೃತ, ಪಾಳಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿ, ಧಾರ್ಮಿಕತೆ, ವಂಶಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ, ದಾನ-ದತ್ತಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಂಬಲರ್ಹ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಅವಶ್ಯಕ. ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಹಲವು ಮೂಲಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಶಾಸನಗಳು

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆರೋಡೋಟಸ್, ಥುಸಿಡೈಡ್ಸ್, ಲೆವಿ ಇವರುಗಳಂತಹ ಇತಿಹಾಸಕಾರರಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಅಡಗಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪುರಾಣಗಳು ವಿಶ್ವಕೋಶದಂತಿದ್ದು, ಗುಪ್ತ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಆರಂಭದವರೆಗಿನ ರಾಜವಂಶದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದ ನಂತರ ಅವುಗಳು ದಾಖಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಶಾಸನಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರಗಳು. ಇತಿಹಾಸದ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು ನಂಬಲರ್ಹ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಾಸನ ಲಿಖಿತ ರೂಪದ ದಾಖಲೆ, ಉದ್ದೇಶವೊಂದರ ಸಲುವಾಗಿ

1. ಘನ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು.
2. ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಮೇಲೆ,

3. ದೇವಾಲಯದ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ,
4. ಸ್ತಂಭಗಳ ಮೇಲೆ,
5. ಗುಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ
6. ತಾಮ್ರದ ಹಲಗೆ,
7. ಬೆಳ್ಳಿ, ಕಂಚು ಬಂಗಾರದ ತಗಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ರಾಜರು ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸಲು, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಶಾಸನಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರಗಳು. ಇತಿಹಾಸದ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು ನಂಬಲರ್ಹ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಆಗಿನ

1. ರಾಜಕೀಯ,
2. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿ,
3. ಧಾರ್ಮಿಕತೆ,
4. ವಂಶಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ,
5. ದಾನ-ದತ್ತಿ,
6. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು,
7. ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಮುಂತಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಾಸನಗಳ ಅಧ್ಯಯನ- ಶಾಸನ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಶಾಸನಗಳ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಶಾಸನ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಹಾಗೂ ಹಳೆಯ ದಾಖಲಾತಿಗಳ ಬರವಣಿಗೆಯ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಲಿಪಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, ಖರೋಷ್ಠಿ, ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕೃತ, ಪಾಳಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಖರೋಷ್ಠಿ ಲಿಪಿ

ಖರೋಷ್ಠಿ ಲಿಪಿಯು ಭಾರತದ ವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಲಿಪಿಯು ಬಹುಶಃ ಅರಾಮಿಕ್ ಲಿಪಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಕಮೆನಿಡ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಲಿಪಿಯು ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಬರೆಯುವ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿ

ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಯು ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಮುಖ ಬರವಣಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಲಿಪಿಯು ಕ್ರಿ.ಪೂ 5ನೇ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆರಂಭಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇದು ಅನೇಕ ಸ್ಥಳೀಯ ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು ಎಂಬ ಅಂಶವು ಅದರ ಮೂಲ ಸಮಯಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಲಿಪಿಯು ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಸೆಮೆಟಿಕ್ ಲಿಪಿಯಿಂದ ಬಂದಿತೆಂದು, ಹರಪ್ಪ-ಮೊಹಂಜೊದಾರೋ ಲಿಪಿಯಿಂದ ಬಂದಿತೆಂದು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬಂದಿತೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಿ.ಶ 1837-38 ರಲ್ಲಿ ಜೇಮ್ಸ್ ಪ್ರಿನ್ಸೆಪ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪೂರ್ತಿ ಓದಿದನು.

ಶಾಸನಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಶಿಲಾಶಾಸನ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ ಎಂದು ಎರಡು ವಿಧಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು

1. ರಾಜ ಶಾಸನ,
2. ಪ್ರಶಸ್ತಿಶಾಸನ,
3. ದಾನ ಶಾಸನ,

ದಾನಶಾಸ- ದಾನಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ

1. ಅಗ್ರಹಾರ ದಾನ,
2. ಪುರದಾನ,
3. ಉಂಬಳಿ ದಾನ,
4. ತೆರಿಗೆ ದಾನ,
5. ನಿರ್ಮಾಣ ದಾನ,
6. ನೆತ್ತರು ದಾನ,
7. ದೇವಾಲಯ ದಾನ,
8. ಭೂ ದಾನ

ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಹಲವಾರು ವಿಧಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಭಾರತದ ಬಹು ಪಾಲು ಶಾಸನಗಳು ದಾನ ಶಾಸನಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನಿಷೇಧಿ, ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು, ಮಾಸ್ತಿಗಲ್ಲುಗಳು, ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸ ಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆ ಶಾಸನಗಳು- ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆ ಶಾಸನಗಳು ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನವಾದವು. ಅವು ಚಿತ್ರ ಲಿಪಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸೊಹ್ನಾ ಶಾಸನ ಭಾರತದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲೇ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನವಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳಿಗಿಂತ 50 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕ್ರಿ.ಪೂ 3ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ಓದಲಾದ ಭಾರತದ ಅತೀ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಶಾಸನಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ ಸುಮಾರು 85000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಸನಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬಹುಪಾಲು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲೂ, ಎರಡನೇಯದಾಗಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಸನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು - ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಶಾಸನಗಳೆಂದರೆ, ಶಿಲಾ ಶಾಸನಗಳ ಪಿತಾಮಹಾ, ಸ್ವ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡ ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲೂ ದೊರೆತ್ತಿದ್ದು

1. ಆಶೋಕನ ಕಾಲಘಟ್ಟ ತಿಳಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.
2. ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬಂಡೆಗಲ್ಲು, ಶಿಲಾಶಾಸನ, ಸ್ತಂಭಶಾಸನಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಆಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲೂ, ಮನ್ನೇರ ಮತ್ತು ಷಹಬಾಜ್‌ಫರಿಗಳಲ್ಲಿ ಖರೋಷ್ಠಿ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರಸಿದ್ದಾನೆ.

4. ಆಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು, ಬಿರುದು, ನೈತಿಕ ನೀತಿಗಳು, ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ.
5. ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬಂಡೆಗಲ್ಲು, ಶಿಲಾಶಾಸನ, ಸ್ತಂಭಶಾಸನಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
6. ಆಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲೂ, ಮನ್ನೇರ ಮತ್ತು ಷಹಬಾಜ್‌ಘರಿಗಳಲ್ಲಿ ಖರೋಷ್ಠಿ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರಸಿದ್ಧಾನೆ.
7. ಆಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು, ಬಿರುದು, ನೈತಿಕ ನೀತಿಗಳು, ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ

ಶಕ ದೊರೆ ರುದ್ರದಾಮನ ಗುಜರಾತಿನ ಜುನಾಘಡದ ಗಿರ್ನಾರ್ ಶಾಸನ - ಶಕ ದೊರೆ ರುದ್ರದಾಮನ ಗುಜರಾತಿನ ಜುನಾಘಡದ ಗಿರ್ನಾರ್ ಶಾಸನ ಕ್ರಿ.ಶ ಎರಡನೇಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಆರಂಭಿಕ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸುದರ್ಶನ ಕರೆಯ ಮೌರ್ಯರ ರಾಜ್ಯಪಾಲ ವೈಶ್ಯ ಪುಷ್ಯಗುಪ್ತನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹಾಗೂ ರುದ್ರದಾಮನಿಂದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಆದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.

1. ಮೆಹ್ರಾಲಿ ಶಾಸನ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಪುಲ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ವಂಗ ದೇಶಗಳ ವಿರುದ್ಧ, ವಾಕಟಕರ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಅಲಹಾಬಾದ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನ ಮಹಾದಂಡನಾಯಕ ಹರಿಸೇನನಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದು ಚಂಪು ಕಾವ್ಯ ಶೈಲಿಯ 33 ಸಾಲುಗಳ ಒಂದೇ ಬೃಹತ್ ವಾಕ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನ ದಿಗ್ವಿಜಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
3. ನಾಸಿಕ್ ಶಾಸನವು ಕ್ರಿ.ಶ 149 ರಲ್ಲಿ ಗೌತಮಿ ಬಾಲಶ್ರೀ ಕೆತ್ತಿಸಿದಳು. ಗೌತಮಿ ಪುತ್ರ ಸಾತಕರ್ಣಿಯು ಯವನರನ್ನು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಓಡಿಸಿದರ ಬಗ್ಗೆ, ನಹಪಾಣನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ್ದು, ಬಿರುದು, ಮತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನ್‌ಘಾಟ್, ಕಾರ್ಲೆ, ಕನ್ನೇರಿ, ಬನವಾಸಿ, ಮಳವಳ್ಳಿ ಶಾಸನಗಳು ಶಾತವಾ^oನAರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಹಾಧಿಗುಂಫ ಶಾಸನವು ಕ್ರಿ.ಪೂ ಒಂದನೇ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನವಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನವು ಒಂದು. ಕಳಿಂಗದ ದೊರೆ ಖಾರವೇಲನ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಮೌರ್ಯರ ನಂತರದ ಕಳಿಂಗದ ಇತಿಹಾಸ ತಿಳಿಸುವ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ.
5. ಕುಡಿಮಿಯಾ ಮಲ್ಯೆ ಶಾಸನ ಪಲ್ಲವರ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ದಕ್ಷಿಣದ ಸಂಗೀತದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
6. ಚೋಳ ದೊರೆ ಒಂದನೇ ಪರಾಂತಕ ನಿಂದ ಕೆತ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಉತ್ತರಮೇರೂರು ಶಾಸನ ಗ್ರಾಮಾಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.
7. ಕ್ರಿ.ಶ 450 ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ, ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿ ಶಾಸನ, ತಾಳಗುಂದ ಶಾಸನ, ಹಲಸಿಯ ಶಾಸನಗಳು ಕದಂಬರ ಬಗ್ಗೆ, ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಶಾಸನ, ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟ ಶಾಸನಗಳು ಗಂಗರ ಬಗ್ಗೆ,
8. ಕ್ರಿ.ಶ 634ರ ಐಹೊಳೆ ಶಾಸನವು ಚಾಲುಕ್ಯರ ಎರಡನೇಯ ಪುಲಕೇಶಯ ಸಾಧನೆ ದಿಗ್ವಿಜಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಾಸನಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಶಾಸನಗಳು ಎಂಬ ಬೇರುಗಳಿಂದ ಇತಿಹಾಸವೆಂಬ ಪುಷ್ಪ ಅರಳಿದೆ ಎಂಬ ಚರಿತ್ರಕಾರನ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶಾಸನಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ದೇಶದ ಹಲವು ಮ್ಯೂಸಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಾದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಎಂಬ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೌರ್ಯರು ಮತ್ತು ಗುಪ್ತರ ಕಾಲದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟನ್ ಇಂಡಿಕಾರಂ ಎಂಬಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಇತಿಹಾಸದ ರಚನೆ ಅತ್ಯಂತ ನಂಬಲರ್ಹ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಶಾಸನಗಳು ಕಾಲಗಣನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು,
- ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ,
- ಆ ಕಾಲದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವನೆ,
- ಲೋಹಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಪುಣತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ ಕೆಲವೊಂದು ಶಾಸನಗಳು ಹೊಗಳಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಕೆಲವು ಕೂಟ ಶಾಸನಗಳು, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿತ ಅಂಶಗಳು, ಶಾಸನಗಳ ಲಿಪಿ, ಭಾಷೆ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರುವುದು, ಹೀಗೆ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಲಂಕಶವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ರಚಿಸ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1. ಸಂಸ್ಕೃತಿ,
2. ನಾಗರಿಕತೆ,
3. ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಸುಬುಗಳು,
4. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿ,
5. ಭಾಷೆ,
6. ಲಿಪಿ ಇವುಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡ ಬಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಅವಶ್ಯಕ. ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಹಲವು ಮೂಲಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಾದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ

1. ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ,
2. ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
3. ಕಾರ್ಪಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟನ್ ಇಂಡಿಕಾರಂ

ಅವುಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಲಂಕಶವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ರಚಿಸ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ ಕೆಲವೊಂದು ಶಾಸನಗಳು ಹೊಗಳಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ಕೆಲವು ಕೂಟ ಶಾಸನಗಳು, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿತ ಅಂಶಗಳು, ಶಾಸನಗಳ ಲಿಪಿ, ಭಾಷೆ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರುವುದು, ಹೀಗೆ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಲಂಕಶವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ರಚಿಸ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಸಮಗ್ರ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ - ಡಾ. ಕೆ.ಸದಾಶಿವ
- [2] ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತ - ಪ್ರೊ. ಆರ್ ಎಸ್ ಶರ್ಮಾ
- [3] ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತ - ಹೆಚ್.ಎಂ.ಬಸವರಾಜು
- [4] ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತ - ಪ್ರೊ.ಸಿ.ಎನ್.ಲೋಕಪ್ಪಗೌಡ
- [5] ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ - ಡಾ.ಎ.ಸಿ.ನಾಗೇಶ್
- [6] ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ - ಡಾ.ಎಂ ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ
- [7] <https://www.jagranjosh.com>
- [8] <https://www.newworldencyclopedia.org>
- [9] theindianhistory.org
- [10] <https://itihasaacademy.wordpress.com>

ಕುವೆಂಪು:ಒಂದಿಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳು

ಡಾ.ಪ್ರೇಮಪಲ್ಲವಿ ಸಿ.ಬಿ.,

ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ.

ಮೊ:9448815777, email: palvisahithya14@gmail.com

ಸಾರಲೇಖ

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜಾಗೃತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ರೂಪಕ ಕುವೆಂಪು. ಪ್ರತಿಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಪ್ರತಿಷ್ಠ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಬಂದ ಆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪರ್ವತಾರಣ್ಯ ಚೈತನ್ಯದ ಮೊದಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುವ ಕವಿ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹರಿಕಾರ. ಕನ್ನಡ ನವೋದಯ ಶಿಖರ ಕವಿ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ವವೇ ತಿರುಗಿ ನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮ.

ಮಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೃಜಿಸಿದ ಕಾವ್ಯ ಇವೆರಡು ಕವಿಗೆ ಅಚ್ಚು-ಮೆಚ್ಚು. 'ಮಲೆನಾಡೆನಗೆ ತಾಯಿಮನೆ, ಕಾಡುದೇವರ ಬೀಡು' ನಾನು ಮಲೆನಾಡಿಗನು. ಮಲೆನಾಡಮ್ಮನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು, ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಲಿದು, ಆ ತಾಯಿಯ ಮೊಲೆಯ ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಬೆಳೆದು ಬಂದವನು ಎಂದೆಳುತ್ತಾ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಕಾಡಿನ ಕವಿ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. 'ಕಾಡಿನ ಕೊಳಲಿದು, ಕಾಡ ಕವಿಯು ನಾ, ನಾಡಿನ ಜನರೊಲಿದಾಲಿಪುದು'(ಕೊಳಲು) ಎಂಬುದು ಅವರ ಭಿನ್ನಹ. ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಜಿ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಹೇಳುವಂತೆ 'ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಪರ್ವತಾರಣ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವೇ ತನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರಂಥ ಕವಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿತೋ ಏನೋ' ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಕವಿಗಿರುವ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರೀತಿ ಕಂಡಾಗ ನಿಜವೆನಿಸುತ್ತದೆ.(ಕುವೆಂಪು ಸಮಗ್ರ ಸಂಪುಟ;ಜಿ.ಎಸ್.ಎಸ್.)

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಕಂಡು ಆರಾಧಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಒಲಿದದ್ದು ಆ ತಾಯಿನೆಲದ ಬಗೆಗೇ ಬರೆಯುವಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಬರವಣಿಗೆ ಶಕ್ತಿ. ಮಲೆನಾಡಿನಂತೆ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದೊಡತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಕವಿಗೆ ಅದಮ್ಯ ಪ್ರೇಮ. ಕೃತಜ್ಞತಾ ಭಾವ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಅಧ್ಯಯನ ವಸ್ತುವಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಮನೋಲ್ಲಾಸದ ಕ್ರೀಡೆ ಮಾತ್ರವಾಗದೆ ಅವರಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತಿ.

ತಿರುಕನಂತೆ ತಿರುಪೆ ಬೇಡಿ
ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆನು
ಉರಿವ ಮರುಳುಕಾಡಿನಲ್ಲಿ
ಗಂಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಹರಿಯುವಂತೆ,
ಕಣ್ಣನಿರಿವ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ
ಮಿಂಚು ಮೂಡಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ,
ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಬೆಂದ ಎದೆಗೆ
ತಂಪುಗಾಳಿ ಬೀಸುವಂತೆ
ಬಂದೆ, ರಮಣಿಯೇ|
ನಿನ್ನ ಸಂಗದಿಂದ ತಿರುಕ
ರಾಜನಾದನು|

ತನ್ನ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಕಾರಣ ಈ ಕಾವ್ಯ ರಮಣಿ ಎಂದೇಳುವ ಮಾತುಗಳೇ ಕವಿಯ ವಂದನಾಪೂರ್ವಕ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇಂತಹ ಮೇರು ಕವಿಯನ್ನು ಓದುವುದೇ ಒಂದು ಭಾಗ್ಯ. ಆ ಓದುವಿಕೆಯಿಂದ ದೊರೆತ ಸಣ್ಣಮಟ್ಟದ ಅರಿವಿನಿಂದ ಅವರ ಬಗೆಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ವೈಧಾನಿಕತೆ:

ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು. ಆದರೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಎಂದಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ಎಂದರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಓದುವಿಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೇ ನಾ ಓದಿದ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಜೀವನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡಗಳೆಂತಹವು. ಅವರು ನೋಡಿದ ಕೇಳಿದ ಅನುಭವಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳೇ ಬರಹದ ರೂಪ ತಾಳುತ್ತವೆಯೇ? ಅವರ ಗುಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳು ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇಣುಕಿವೆಯೇ? ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಅನುಮಾನ ಮತ್ತು ಕುತೂಹಲಗಳಿಂದ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಬರಹವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಓದುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ನನ್ನದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಕುವೆಂಪು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಚಾರಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ:

ಹೋರಾಟದ ಮನೋಭಾವ:

ಕುವೆಂಪು ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟದ ಮನೋಭಾವ ಎರಡು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

1.ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಧಾರೆ, 2.ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಧ್ವನಿ.

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಧಾರೆ: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಶಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು. 'ಅನ್ಯಶಕ್ತಿಯ ಆಕ್ರಮಣದ ವಿರುದ್ಧ ಸಮಾಜ ಒಗ್ಗೂಡಬೇಕೆಂಬ ಆದರ್ಶ. ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ಹೋರಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಲುವು'. ನವೋದಯ ಸಂದರ್ಭದ ಕವಿಗಳು ಈ ಶ್ರೇಣಿಕರಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸೌಮ್ಯವಾದಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂಥ ಹೋರಾಟಗಳು ನಾಡಿನ ಏಕತೆಗೆ ಭಂಗ ತರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಆಗಿನ ಕವಿಗಳರ್ಯಾರು ಉಗ್ರಧನಿಯೆತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಉದಾರ ಮಾನವತಾವಾದದ ಪ್ರತಿಪಾದಕರಂತೆ ಅಸಮ್ಮತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಕುವೆಂಪು ಮಾತ್ರ ಇದಾವುದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೇ ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಕವೇ ಉಗ್ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೈಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಡೆಮುಂದೆ ನಡೆಮುಂದೆ

ನುಗ್ಗಿ ನಡೆ ಮುಂದೆ

ಜಗ್ಗದೆಯೆ ಕುಗ್ಗದೆಯೆ

ಹಿಗ್ಗಿ ನಡೆಮುಂದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ

ನಾಳೆ ನಾನಳಿವೆ ನೀನಳಿವೆ

ನಮ್ಮೆಲುಬುಗಳ ಮೇಲೆ

ಮೂಡುವುದು ಮೂಡುವುದು

ನವಭಾರತದ ಲೀಲೆ (ಪಾಂಚಜನ್ಯ)

ನವಭಾರತದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕನಸು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ತುಡಿತದ ಹೇಳಿಕೆ.

ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾವಾದಿ ಮನಸ್ಥಿತಿಯೇ ಭಾರತೀಯ ಚೇತನದ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಕಾರಣ. ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾವಾದಿತನ ಮನುಷ್ಯನ ಸಂತಸ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹದ ಚೇತನವನ್ನೇ ಕೊಂದುಹಾಕುತ್ತದೆ. ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ನಿರಂತರ ಹೋರಾಟ ಅಗತ್ಯ ಎಂದೇಳುತ್ತಾ,

ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಹಳೆಕಾಲ, ಹೊಸಕಾಲ ಬರುತ್ತಲಿದೆ
ಬರುತ್ತಲಿದೆ ಹೊಸದೃಷ್ಟಿ ಹೊಸ ಬಯಕೆಗಳಲಿ
ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಹಳೆಬಾಳು, ಹೊಸಬಾಳು ಬರುತ್ತಲಿದೆ
ಬರುತ್ತಲಿದೆ ಕುದಿಗೊಂಡ ತರುಣರೆದೆಗಳಲಿ
ತರುಣರಿರ ಎದ್ದೇಳಿ! ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಿ! ಕೇಳಿ! (ತರುಣರಿರ ಎದ್ದೇಳಿ)

ಎನ್ನುವ ಕರೆಯಲ್ಲಿ ತರುಣ ಜನಾಂಗ ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳಲು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಸೇರಿ ನಡಿಯಿರಿ. ಆಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಡೆಯುವವರಾರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಎಂಬುದು ಕವಿಯ ಆಗ್ರಹ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಘಟನೆ ಹೋರಾಟದ ಛಾಯೆ ಕುವೆಂಪು ಮಾತುಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ತರುಣರೇ ಈ ಜಗದ ಚೇತನರು ಅವರಿಂದಲೇ ಬದಲಾವಣೆ ಎನ್ನುವ ಅದಮ್ಯ ನಂಬಿಕೆ ಈ ಇಬ್ಬರು ದಿಗ್ಗಜರಿಗೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ:

ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಹೊಸಕಿಹಾಕಿ ಆತನ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಿದ್ದ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ, ಮೌಢ್ಯ, ಕಂದಾಚಾರ ಇವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಡಿದು ನಿಲ್ಲುವ ಮನೋಭಾವ ಕವಿಯದು. ಕುವೆಂಪು ಆ ಕಾಲದ ನವೋದಯ ಲೇಖಕರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟವೆನಿಸುವುದು ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ.

ನೂರು ದೇವರನೆಲ್ಲ ನೂಕಾಚೆ ದೂರ
ಭಾರತಾಂಬೆಯ ದೇವಿ ನಮಗಿಂದು ಪೂಜಿಸುವ ಬಾರ (ಇಂದಿನ ದೇವರು)
ದೇವರ ಕಲ್ಪನೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೂಪಾಂತರ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ನೆಲೆಯ ಗ್ರಹಿಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗೆ
ಸ್ಥಿತ್ಯಾಂತರಗೊಂಡ ಪರಿಯಿದು.

ಶತಮಾನಗಳು ಬರಿಯ ಜಡಶಿಲೆಯ ಪೂಜಿಸಾಯ್ತು
ಪಾವ್ನಳಿಗೆ ಪಾಲರೆದು ಪೋಷಿಸಾಯ್ತು
ಬಿಸಿಲು ಮಳೆ ಗಾಳಿ ಬೆಂಕಿಯನೆಲ್ಲ ಬೇಡಿಯಾಯ್ತು
ದಾಸರನು ಪೂಜಿಸಿಯೇ ದಾಸ್ಯವಾಯ್ತು

ಗುಡಿಯೋಳಗೆ ಕಣ್‌ಮುಚ್ಚಿ ಬೆಚ್ಚಗಿರುವರನೆಲ್ಲ
ಭಕ್ತರಕ್ತವ ಹೀರಿ ಕೊಬ್ಬಿಹರನೆಲ್ಲ
ಗಂಟೆ ಜಾಗಟೆಗಳಿಂ ಬಡಿದು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದು
ಕಡಲಡಿಗೆ ತಳ್ಳಿರೈ ಶಂಖದಿಂ ನುಡಿದು

ಸತ್ತ ಕಲ್ಲುಳ ಮುಂದೆ ಅತ್ತು ಕರೆದುದು ಸಾಕು
ಜೀವದಾತೆಯನಿಂದು ಕೂಗಬೇಕು|
ಶಿಲೆಯ ಮೂರ್ತಿಗೆ ನೆಯ್ತು ಕಲೆಯ ಹೊದಿಕೆಯನೊಯ್ತು
ಚಳಿಯ ಮಳೆಯಲಿ ನೆನವ ತಾಯ್ನೆ ಹಾಕು (ಇಂದಿನ ದೇವರು)

ಇಡೀ ಕವಿತೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿರೋಧಿ ನಿಲುವಿನಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ನಾವು ದೇವರೆಂದು ನಂಬಿ ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಕ್ರಮದಿಂದ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ದೇವರು ಒಂದು ಬಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ದೇವರ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ದೂರ ನೂಕಿ, ರಾಷ್ಟ್ರ, ದೇಶ, ನಾಡು, ನುಡಿ, ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಧೋರಣೆ ಕವಿಯದು.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ:

ಕುವೆಂಪು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಡತನ, ಮೌಢ್ಯ ಪ್ರಗತಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ ಇವುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳಂಥವೆಂಬುದು ಕುವೆಂಪು ನಂಬಿಕೆ.

ಗುಡಿ ಚರ್ಚು ಮಸಜೀದಿಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬನ್ನಿ
ಬಡತನವ ಬುಡಮಟ್ಟು ಕೀಳಬನ್ನಿ
ಮೌಢ್ಯತೆಯ ಮಾರಿಯನು ಹೊರದೂಡಲೈತನ್ನಿ
ವಿಜ್ಞಾನ ದೀವಿಗೆಯ ಹಿಡಿಯ ಬನ್ನಿ
ಓ ಬನ್ನಿ ಸೋದರರೇ, ಬೇಗ ಬನ್ನಿ
ಸಿಲುಕದಿರಿ ಮತವೆಂಬ ಮೋಹದಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ
ಮತಿಯಿಂದ ದುಡಿಯಿರೈ ಲೋಕಹಿತಕ್ಕೆ
ಆ ಮತದ ಈ ಮತದ ಹಳೆಮತದ ಸಹವಾಸ
ಸಾಕಿನ್ನು ಸೇರಿರೈ ಮನುಜಮತಕ್ಕೆ
ಓ ಬನ್ನಿ ಸೋದರರೇ ವಿಶ್ವಪಥಕ್ಕೆ (ಓ ಬನ್ನಿ ಸೋದರರೇ ಬೇಗ ಬನ್ನಿ)

ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಮನುಜಮತ-ವಿಶ್ವಪಥ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕುವೆಂಪು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವು. ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷ ಬಹುಪಾಲು ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವುದು ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರೋಧದಲ್ಲಿ. ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಣಿಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ.

ಕುವೆಂಪು ಅವರದು ಸಮಾಜವಾದಿ ನಿಲುವಿನ ಘೋಷಣೆ. 'ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಬಾಳು| ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಮಪಾಲು' ಎಂಬ ನವಯುಗವಾಣಿಯ ಘೋಷಣೆ. ಇದು ಅವರ ನವಭಾರತದ ಹೊಸಬಾಳಿನ ಸಾರ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಶೋಷಿತರ ಪರವಾಗಿ ನಿಂತು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕರೆಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಯುಗಯುಗದ ದಾರಿದ್ರ್ಯಭಾರದಿಂ ಬೆನ್ ಬಾಗಿ
ಗೋಳಿಡುವ ಬಡಜನರೇ, ಏಳಿರೈ ಏಳಿ!
ಶ್ರೀಮಂತರಡಿಗಳಡಿ ಹುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿ
ಕುಸಿದು ಕುಗ್ಗಿದವರೆಲ್ಲ ಸಂತಸವ ತಾಳಿ (ಹೊಸಬಾಳಿನ ಗೀತೆ)

ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಜನರು ಜಾಗೃತರಾಗಬೇಕು. ಕ್ರಾಂತಿಕಾಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಬದಲಾವಣೆಯ ಗಾಳಿ ಬಿಸುತ್ತಿದೆ; ಈಗ ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾದ ಜನ ಎಚ್ಚತ್ತುಕೊಂಡರೆ ಜಡಗೊಂಡ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಚಲನೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕವಿ ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಚ್ಚರದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿ ತಿವಿಯುತ್ತಾರೆ. ಜಡಗೊಂಡ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಚಲನೆಯ ಕರೆಕೊಡುವ ಇಲ್ಲಿನ ಕವಿತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಕನಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಹರಿಕಾರನಾಗಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ:

ಇವುಗಳೆರಡು ಕೆಳವರ್ಗದವರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯ. ಹಾಗಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಯಾವಾಗಲೂ ದೊರೆ ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತರಿಬ್ಬರನ್ನು ಉಗ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದೊರೆ ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತ
ಕೂಡಿದಾಗ ಹುಟ್ಟಿತು ಮತ
ಮೊದಲ ರಕ್ಕ ಮೊದಲ ಬೆಪ್ಪ
ಕೂಡಿದಾಗ ಮೂಡಿತು ಮತ
ಯಾವುದನ್ಯತ? ಯಾವುದು ಋತ?

ಅಂತೂ ನಡೆಯಿತು ಅದ್ಭುತ (ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಸಂಕಲನದಿಂದ)

ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಶಾಸ್ತ್ರಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಯಾವ ಕಾಲದ ಶಾಸ್ತ್ರವೇನು ಹೇಳಿದರೇನು?
ಎದೆಯ ದನಿಗೂ ಮಿಗಿಲು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹುದೇನು?
ಎಂದೂ ಮನು ಬರೆದಿಟ್ಟುದಿಂದೆಮಗೆ ಕಟ್ಟೇನು?

ನಿನ್ನೆದೆಯ ದನಿಯೆ ಋಷಿ! ಮನು ನಿನಗೆ ನೀನು! (ಯಾವ ಕಾಲದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳಿದರೇನು)

ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾನವ ಬದುಕಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂಬಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತಾ ಭಕ್ತರನ್ನು ಶೋಷಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಯುತ ದನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನೀರಡಿಸಿ ಬಂದ ಸೊದರನಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡಲು
ಮನುಧವರೇ! ಶಾಸ್ತ್ರವೆನಗೊರೆಯ ಬೇಕೇನು?
ನೊಂದವರ ಕಂಬನಿಯನೊರಸಿ ಸಂತೈಸುವೊಡೆ
ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಮಾಣವದಕಿರಲೆ ಬೇಕೇನು?
ಪಂಚಮರ ಶಿಶುವೊಂದು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರೆ
ದಡದಲ್ಲಿ ಮೀಯುತ್ತ ನಿಂತಿರುವ ನಾನು
ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ ಕಟ್ಟು ಹೋಗುವುದೆಂದು

ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮ್ಮತವದೇನು (ಯಾವ ಕಾಲದ ಶಾಸ್ತ್ರವೇನು ಹೇಳಿದರೇನು)
ಮಾನವೀಯತೆಯ ಕತ್ತು ಹಿಸುಕುತ್ತಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇನು? ಎಂದು ಕವಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಂತಹ ಕವಿತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕುವೆಂಪು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ದನಿಯಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಮೊದಲ ಬಂದಾಯ ಕವಿ ಎಂದೇಳಬಹುದು.

ನಾಡು-ನುಡಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಕಾಳಜಿ:

ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಸಕ್ತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವೇ ನಾಡು-ನುಡಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಕಾಳಜಿ.

ಜನಭಾಷೆಯಲ್ಲದ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯೊಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗುವುದಾಗಲೀ, ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗುವುದಾಗಲೀ ಪ್ರಗತಿವಿರೋಧಿ ಕ್ರಮ ಎಂಬುದು ಕವಿಯ ನಿಲುವು. ಇದರಿಂದ ಮತ್ತೇ ಅಧೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ತಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರಿವಿದ್ದು ಕವಿ ಭಾಷಾವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿಯೇ ಗುಡುಗಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವಿತ್ತು. ಆ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ತಂದ ತಿಳಿವಿನ ಬಗೆಗೆ ಆತ್ಮೀಯ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಇತ್ತು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಾಡಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ತನ್ನದಲ್ಲದ ಭಾಷೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲು ಬರೆದದ್ದು. 'ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ರದ್ದಿದರೆ ನಾನು ಈಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಗಣಿ ಬಾಚುತ್ತಿದ್ದೆ' ಎಂದೇಳುವ ಮೂಲಕ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ತಂದ ಚಲನೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಆ ಭಾಷೆ ಆಳುವ ವರ್ಗದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅಧೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟುಮಾಡಿದಾಗ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದರು. ಕೆಳವರ್ಗದವರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಒಂದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರವರ್ಗದಿಂದ ಬಂದ ಕುವೆಂಪು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಭಾಷೆಯಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಮಾಜದ ಉದ್ಧಾರಕನ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವೇನಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಕಂಡುಕೊಂಡರು.

ಸಾಯುತಿದೆ ನಿಮ್ಮ ನುಡಿ ಓ ಕನ್ನಡದ ಕಂದರಿರ
ಹೊರನುಡಿಯ ಹೊರೆಯಿಂದ ಕುಸಿದು ಕುಗ್ಗಿ
ರಾಜನುಡಿಯೆಂದೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರನುಡಿಯೆಂದೊಂದು
ದೇವನುಡಿಯೆಂದೊಂದು ಹತ್ತಿ ಜಗ್ಗಿ
ನಿರಿನಿಟಿಲು ನಿಟಿಲೆಂದು ಮುದಿಮೂಳೆ ಮುರಿಯುತಿದೆ
ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಬೆನ್ನು ಬಳುಕಿ ಬಗ್ಗಿ
ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ ಬಲವಿಲ್ಲ; ಮಕ್ಕಳೇ
ಬಾಯ್ತುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದಿಹರು ಕೆಲವರು ನುಗ್ಗಿ (ಸಾಯುತಿದೆ ನಿಮ್ಮ ನುಡಿ ಕನ್ನಡ ಕಂದರಿರ)

ಕುವೆಂಪು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. 1962 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ನು ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ದೇಶವಿನಾಶಕವಾದ ಅಮಂಗಳ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕವಿ,

ಪಾರುಮಾಡಮ್ಮನೇ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಿಂದ
ಪೂತನಿಯ ಅಸುವೀಂಟಿ ಕೊಂದ ಕೋವಿಂದ
ತಾಯಿ ಮೊಲೆಯೆಂದದಲಿ ತೋರ್ಪವಳ ಕಬ್ಬಿಣದ
ಹೇರೆದೆಯ ಕೆಚ್ಚಲನು ಬಾಯ್ತುಚ್ಚಿ, ತುಟಿಹರಿದು
ರಕ್ತ ಸೋರುವ ನಮ್ಮನೊಲಿದು ಕಾಪಾಡಯ್ಯ;
ಭಾರತೀಯ ಮಕ್ಕಳಾಯುವ ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯಾ (ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು ಓ ಮಕ್ಕಳಿರಾ)

ಆ ದಿನ ಕುವೆಂಪು ಕೇಳಿದ ಅಮಂಗಳ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ನಾವು ಇಂದಿಗೂ ಕೇಳಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವಲ್ಲಾ!
ಈಗ ಎಲ್.ಕೆ.ಜಿ ಯಿಂದಾನೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಹೊರಟ ಈ
ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆನಾದರೂ ಕುವೆಂಪು ಬದುಕಿದ್ದು ನೋಡಿದ್ದರೆ ಅದೆಂಥ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರೋ!

ಇಂಗಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮರುಭೂಮಿಯಲಿ
ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಶಕ್ತಿ-ಬುದ್ಧಿ-ಪ್ರತಿಭೆ;
ರಾಷ್ಟ್ರನಾಯಕ ಮನದಿ ವಿವೇಕರೂಪದಿ ಮೂಡಿ
ಓ ರಸಮಯೀ ಸರಸ್ವತಿಯೇ ಪೊರೆ ಬಾ! (ಸಾಕು ಬಲತ್ಕಾರ)
ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಹೇರುವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕುವೆಂಪು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಭಾಷಾ ತ್ರಿಶೂಲವೇ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ
ಬಾಲಕರ ರಕ್ಷಿಸೈ ಹೇ ತ್ರಿಣೇತ್ರ|
ಚೂರು ತಿಂಡಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಹರೊ ಈ ಮೂರುಗಳ;
ನುಂಗದಿದ್ದರೆ ಹಸಿವೆ; ನುಂಗಿದರೆ ಪ್ರಾಣಶೂಲ! (ಬಲತ್ಕಾರದ ಭಾಷಾಸೂತ್ರ)
ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದು ನವಕನ್ನಡತ್ವದ ಆಚಾರ್ಯ ಪುರುಷ ಕುವೆಂಪು ಎಂದು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಂತೆಯೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಗೆಗೂ ಅಪಾರ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಶವಾದ ಅಭಿಮಾನ. ಈ ದೇಶದ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಅದರೊಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಕಲ್ಪನೆ.
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಈ ದೇಶ ಪರಕೀಯ ಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯುವುದು ಎಷ್ಟು
ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾರಣದಿಂದ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕ
ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕವಾಗುವುದು. ಇದು ರಾಜಕೀಯವಾದುದಲ್ಲ; ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದದ್ದು. ಕರ್ನಾಟಕ
ಮಾತೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ ಎಂದು ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತಾ ಆಕೆಗೆ ಕವಿ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ

ಬೆದರದಿರು; ಬೆದರದಿರು; ನಾನಿಹೆನು, ಓ ದೇವಿ|
ಉದಯಿಸುವನೋರ್ವ ಕವಿ ನಿನ್ನದರ ಭೂಮಿಯಿಂದದುಭುತದಿ
ಎಂದು ಸಾಂತ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬುದೇನು
ಹೆಸರೆ ಬರಿಯ ಮಣ್ಣಿಗೆ?
ಮಂತ್ರ ಕಣಾ| ಶಕ್ತಿ ಕಣಾ|
ತಾಯಿ ಕಣಾ| ದೇವಿ ಕಣಾ|
ಬೆಂಕಿ ಕಣಾ| ಸಿಡಿಲು ಕಣಾ|
ಕಾವ ಕೊಲುವ ಒಲವ ಬಲವ
ಪಡೆದ ಚಲದ ಚಂಡಿ ಕಣಾ
ಋಷಿಯ ಕಾಣ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ! (ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ)

ದೇಶಪ್ರೇಮ, ದೇಶಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಈಡೇರಿಕೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ
ಹುನ್ನಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು. ಅದಕ್ಕೆ ಕುವೆಂಪು ಹೇಳುವುದು,

ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ

ಅಲೋ ನಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಶನಿಯ ರಾಜಕೀಯ ನಾಟಕ
ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಕುವೆಂಪು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಎಚ್ಚರದ
ಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಾರಿಸು ಕನ್ನಡ ಡಿಂಡಿಮವ
ಓ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೃದಯ ಶಿವ!
ಸತ್ತಂತಿಹರನು ಬಡಿದೆಚ್ಚಿಸು
ಕಚ್ಚಾಡುವರನು ಕೂಡಿಸಿ ಒಲಿಸಿ
ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರ್ ಸುರಿಸು;
ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಳುವ ತೆರದಲಿ ಹರಸು! (ಬಾರಿಸು ಕನ್ನಡ ಡಿಂಡಿಮ)

ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಸಕ್ತಿ ಅನೇಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದು ಅನೇಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ
ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ-ಕರ್ನಾಟಕ-ರೈತ. "ಕನ್ನಡ ಅಳಿಸೆವು, ಕರ್ನಾಟಕ ಬಿಡೆವು, ಈ ಇಡೀ
ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ರೈತನೇ ಯಜಮಾನ" ಎನ್ನುವ ದಾಟಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರದು.

ಕುವೆಂಪು ಅವರಿಗೆ ರೈತನಂದರೆ ಅಪಾರ ಅಭಿಮಾನ ಕಾಳಜಿ. ಕರ್ಮಜೀವಿಯಾದ ರೈತ ಎಂತಹ
ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲೂ ತನ್ನ ಕಾಯಕ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನದು ನಿರಂತರ ದುಡಿಮೆ. ಆತನ ಬೆವರಿನ ಫಲವೇ ರಾಜ್ಯದ
ಶಕ್ತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಸಕ್ತಿ.

ಬಾಳಿತು ನಮ್ಮೀ ನಾಗರಿಕತೆ ಸಿರಿ
ಮಣ್ಣುಣಿ ನೇಗಿಲಿನಾಶ್ರಯದಿ;
ನೇಗಿಲ ಹಿಡಿದಾ ಕೈಯಾಧಾರದಿ
ದೊರೆಗಳು ದರ್ಪದೊಳಾಳಿದರು
ನೇಗಿಲ ಬಲದೊಳು ವೀರರು ಮೆರೆದರು
ಶಿಲ್ಪಿಗಳೆಸೆದರು ಕವಿಗಳು ಬರೆದರು

ಹಸಿವಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲಿಯ ಶೌರ್ಯ, ಎಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಎಲ್ಲಿಯ ಸೃಜನಶೀಲತೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ
ಮನುಷ್ಯನು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಈ ಅನ್ನದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅನ್ನವನ್ನೀವ
ನೇಗಿಲಯೋಗಿಯೇ ಜನರಿರುವ ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದೃಢತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಅನ್ನದಾತ. ಅದಕ್ಕೆ
ಆತನನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ತುತ್ತತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಆತನಿಗೊಂದು ಸಲಾಂ ಎಂದ ಕುವೆಂಪು
ಅವರ ಪರಿ ಅನನ್ಯವಾದದ್ದು. ನಾವೆಲ್ಲ ತಲೆ ದೂಗಿ, ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಮೆಚ್ಚುವಂತದ್ದು.

ಶ್ರಮಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಬದುಕಿನ ಮೂಲಧಾರ. ಅಂತಹ ಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾದ ರೈತನನ್ನು
ಕಾವ್ಯರಂಗದ ಪ್ರಧಾನಭೂಮಿಕೆಗೆ ತಂದು ಆತನಿಗೆ 'ನೇಗಿಲಯೋಗಿ' ಎಂದು ಕರೆದ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಗರು
ಕವಿಯೋಗಿ ಕುವೆಂಪು. ಹಾಗೆಯೇ ದೇಶದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರನ್ನು ಜನರು ಎಂದು ಸಂಭೋಧಿಸದೆ 'ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯ'
ಎಂದು ಗೌರವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ನವೋದಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಸ್ತು-ಭಾಷೆ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ
ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಕುವೆಂಪು ಅವರಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಭಿನ್ನ ದಾರಿಯ ಯೋಚನಾಲಹರಿ. ಶೂದ್ರ
ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಬಂದ ಕುವೆಂಪು ಎದುರಿಸಿದ ಸವಾಲು ಉಳಿದೆಲ್ಲದವರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು
ಗೊಬ್ಬರದ ಮೇಲೆ ಕವಿತೆ ಬರೆದಾಗ 'ಗೊಬ್ಬರದ ಮೇಲೆ ಬರೆವುದೆ ಕಬ್ಬಮಂ' ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಕಾವ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು

ಕುರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಬಂಧಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಹೌದು. ಎರಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಕೆಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಕ್ತಾರರಾಗಿ ಮೇಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪರಂಪರೆ ರಾಮನನ್ನು ನಾಯಕನಾಗಿಸಿದರೆ ನಾನು ನನ್ನೊಲದ ಕರಿಸಿದ್ದನನ್ನು ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿಸುವೆ. ನಾನು ಪಂಡಿತರಿಗಾಗಿ ಬರೆಯದಿಲ್ಲ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಬರಹವನ್ನು ಕಂಡ ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನ ಶೂದ್ರನೇ! ಇಂತಹ ಬರಹದ ವಕ್ತಾರ ನೆಂದು ಹುಬ್ಬೆರಿಸಿದ್ದು ಉಂಟು. ಅವರೇ ನೆನಪಿನ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ``ನಾನು ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣದರ್ಶನಂ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಅಮಲನ ಕಥೆ ಬರೆದಾಗ (1924) ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸಿದ್ದರಂತೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮುಂದೆ ತಾವು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೀಳು ಮತ್ತು ನೀಚರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಶೂದ್ರವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಬೇರೂರಿ ಹೋಗಿತ್ತು`` (ನೆನಪಿನದೋಣಿ, ಪು:230,ಉದಯರವಿ ಪ್ರಕಾಶನ-1980)

``ನನ್ನ ಜಾತಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲುಗೈಯಾಗಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪ್ರಶಂಸೆ ದೊರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸ್ಥಾನವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಕೈ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯ ಸ್ಥಾನಗಳಿದ್ದರೂ ಮಾನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಮಾಪಕರು; ಕೃತಿಕಾರರು ಅವರೇ. ಅವರು ಮೆಚ್ಚಿದರೆ ಆಕೃತಿಗೆ ಬೆಲೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿಗೆ``(ನೆನಪಿನ ದೋಣಿ, ಪು:912, ಉದಯರವಿ ಪ್ರಕಾಶನ:1980)

ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ವೈಭವೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಅದು ಒತ್ತಡವೂ ಹೌದು. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೂ ಹೌದು. ಕೀಳರಿಮೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭವದು. ಹೀಗೆ ವಸ್ತು-ರಿತಿ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಪರಂಪರೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆ ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿದೆ.

ಆಧುನಿಕತೆ: ಹಳ್ಳಿಯ ಸೊಗಡು ಗ್ರಾಮೀಣರ ಬದುಕನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿರುವ ಈ ಬುಲೋಜರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಭೋಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದು ಟೀಕಿಸುತ್ತಾ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅತಿಭೋಗವದು ರೋಗ, ಕೊಲ್ಲುವುದು ಬೇಗ
ಪುರಗಳಿಂದೈತಂದಿಹುದು ಹಳ್ಳಿಗೇಗ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನವು ಪರಮ ಸುಧೆಯಂತೆ
ಮಿತಿಮೀರಿದತಿಭೋಗ ಘೋರ ವಿಷವಂತೆ
ದೇಶಗಳು ಹಾಳಾದುದತಿಭೋಗದಿಂದ
ನೀತಿನಾಶವು ಕೀರ್ತಿನಾಶವದರಿಂದ

ಅನ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಕ್ರಮಣ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಎನ್ನುವ ಕವಿಗಿರುವ ಬೇಜಾರು ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಸಮಾಪನ:

ಕನ್ನಡ-ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವ ಹೆಸರು ಕುವೆಂಪು. ಕಿರಿಯರಿಂದ ಹಿರಿಯರವರೆಗೂ ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಮಿಂದೆದ್ದ ಕವಿ. ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿತನವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯ ಪುಣ್ಯ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ದಿಗ್ಗಜರಿಬ್ಬರು. ಪಂಪ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು. ಇಬ್ಬರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಬರಹ

ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಪಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಕವಿಯ ಹುಟ್ಟು ಅನುಮಾನ. ಇಬ್ಬರು ತೆರಳುವ ಮಾರ್ಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಸೇರುವ ಗುರಿ ಒಂದೇ 'ಮಾನವ ಕುಲಂ ತಾನೊಂದೇ ವಲಂ'.

ಕುವೆಂಪು ಬರೆಯದ ಬರಹವಿಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯ ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಕವಿತೆ, ಕವನ, ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಗದ್ಯ, ವಿಮರ್ಶೆ, ನಾಟಕ, ಪ್ರಬಂಧ, ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧ, ಜೀವನ ಚರಿತೆ, ಆತ್ಮಕಥನ----ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಸ್ವಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಸ್ವಕಾವ್ಯಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್, ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ಹ್ಯೂಮರ್, ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್, ಪಂಜಿ, ಗಾಂಧಿ, ನೆಹರು, ಬುದ್ಧ--- ಇವರೆಲ್ಲರ ಬಗೆಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಕುವೆಂಪು ಎನ್ನುವ ಶಿರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ಕವನವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದದ್ದು ಕಾವ್ಯ. ಅವರೊಳಗಿನ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತಕ, ವೇದಾಂತಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಡನಾಡಿದ್ದು ಮೂಡಿದ್ದು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ. ಕಾವ್ಯವೇ ಅವರ ಸರ್ವಸ್ವ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೂಲಧಾತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕಾವ್ಯಕನ್ನಿಕೆ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ನೀನೇ ನನ್ನ ಬಾಳಮುಕ್ತಿ
ನೀನೇ ಎನ್ನ ಬಾಳಶಕ್ತಿ
ನೀನೇ ಸೊಗವು, ನೀನೇ ಹರುಷ
ಕಬ್ಬದಂಗನೆ

ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಕಾಂತೆಯಂತೆ ಪ್ರೇಯಸಿಯೋಪಾದಿ ಅವರ ಭಾವಕೋಶಕ್ಕೆ ಇಳಿದು 'ನಿನ್ನ ವದಲಿ ಪೊಗಲಾರೆ' ಎಂದು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದ್ದಾಳೆ. ಕುವೆಂಪು ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಕಾವ್ಯ ಕುವೆಂಪು ಅವರನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಇಡೀ ಬರಹದ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವೇನೆಂದರೆ

ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮುಖ್ಯರಲ್ಲ
ಯಾರೂ ಅಮುಖ್ಯರಲ್ಲ
ಯಾವುದೂ ಯೇಕಶ್ಚಿತ್ತವಲ್ಲ
ಸರ್ವಜನಾಂಗದ ಶಾಂತಿಯ ತೋಟದಲ್ಲಿ
ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಪಾಲು
ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಬಾಳು.

ಪರಾಮರ್ಶನಾ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಕುವೆಂಪು: ವಿಚಾರ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ: 1987.
- [2] ಕುವೆಂಪು: ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ : 1991.
- [3] ಕುವೆಂಪು: ನೆನಪಿನ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ: 1980
- [4] ಕುವೆಂಪು: ಮಲೆನಾಡಿನ ಚಿತ್ರಗಳು: 1944.
- [5] ಕುವೆಂಪು: ನಿರಂಕುಶಮತಿಗಳಾಗಿ: 1998.
- [6] ಕುವೆಂಪು ಸಮಗ್ರ ಗದ್ಯ: ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ,ಹಂಪಿ: 2004.
- [7] ಕುವೆಂಪು: ಕಾವ್ಯವಿಹಾರ: 1946.
- [8] ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ ಕೋ. : ಕುವೆಂಪು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ: 2004.
- [9] ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಎಂ.ಜಿ.; ಆಧುನಿಕ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ: 1970.
- [10] ಅಮೂರ ಜಿ.ಎಸ್.; ಕನ್ನಡ ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯ:ಕಾದಂಬರಿ; 1994.
- [11] ನಾಯಕ ಜಿ.ಎಚ್.,(ಸಂ) ಶತಮಾನದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ;ಕಾದಂಬರಿ;2000.

ಉರ್ದುವಿನ 'ಲಾಜವಂತಿ' ಕಥೆ : ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಸೈಯದ್ ಬಿ.

ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಸಂಶೋಧಕರು

ಭಾಷಾಂತರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ-583276

ಮೊ : 9880051998, Gmail : syducta@gmail.com

ಪ್ರಸಾವನೆ

ರಾಜೇಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಬೇಡಿ ಉರ್ದುವಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಥೆಗಾರ. ಒಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯತೆಗಳಿಂದ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪಲ್ಲಟಗಳೆಲ್ಲ ಇವರ ಕಥೆಗಳ ವಸ್ತುವಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಕಥೆಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಅನುವಾದವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರ 'ಲಾಜವಂತಿ' ಕಥೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ.1947ರಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ಭಾರತ ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವಿಭಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮವೆಂಬ ಅಫೀಮ್ ಮತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ ಹೆಸರಿನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎರಡು ದೇಶಗಳು ಕೋಮುವಾದದ ಭೀಕರತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಈ ಭೀಕರತೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಕೋಮುವಾದಿಗಳ ಕಾಮದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅಬಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಬಲಿಯಾಗಿ ಅಪಹರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಹೀಗೆ ಅಪಹರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 'ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನೀಡುವ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ಪ್ರಬಲ ವಿರೋಧವಿದೆ. ಇವರ ವಿರೋಧ ಜಡಾತ್ಮದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ವಾಸ್ತವದ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ. ಅಪಹರಣ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೂಪ, ಲಾವಣ್ಯ, ಅಂತರಂಗದ ಗುಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಅವಳ ದೇಹದ ಹಚ್ಚುಗಳನ್ನು ನಡುಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತಲು ಮಾಡುವ ಪುರುಷ ಪುಧಾನ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ 'ಸುಂದರಲಾಲ ಬಾಬು' ನ ವೈಚಾರಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ 'ಲಾಜವಂತಿ' ಯ ಬದುಕು ಗಾಜಿನ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆ ಅನುಭವಿಸುವ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ, ಚರ್ಚೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಕೀಲಿಪದ: ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಲಾಜವಂತಿ, ಸೈಯದ್ ಬಿ. ಕಬ್ಬಿಗರೆ, ಉರ್ದು, ಉರ್ದು ಕಥೆ, ಲಾಜವಂತಿ ಕಥೆ

ಕಥೆಯ ಆರಂಭ ಆಗ ತಾನೇ ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯಾಗಿ, ಕೋಮುಸಂಘರ್ಷ ತಣ್ಣಗಾಗುವತ್ತ ಸಾಗಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ದೈಹಿಕವಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ 'ಪುನರ್ ವಸತಿ ಸಮಿತಿ' ಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡು ವ್ಯಾಪಾರ, ಹೊಲ, ಮನೆಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಕಾರ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಗಳು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ವಿಭಜನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆತರುವುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಆರಂಭಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆಯೇ ಅಪಹರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಅಪವಿತ್ರರು, ಅವರನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆತರುವುದು ಅಪವಿತ್ರವೆಂದು ಬಗೆಯುವ, ಖಂಡಿಸುವ, ವಿರೋಧಿಸುವ 'ನಾರಾಯಣ ಬಾಬಾ ಮಂದಿರ' ದ ಸುತ್ತಲಿನ

ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ವಿರೋಧಗಳಿವೆ. ಇವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಹರಣವಾದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತವರು ಭೂಮಿಗೆ ಬರುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯಾಗಲಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಾದರೂ ಏನೆಂಬುದು ಅವರ ಯೋಚನೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಅಪಹರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಮಹಿಳೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ಕೆಂಗಣ್ಣಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಿದೆ. ಇಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳ ವರ್ಗ ಕಥೆಯ ಪೂರ್ತಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ದುರಂತವೇ ಸರಿ. ಇಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಅಂದಿಗೂ, ಇಂದಿಗೂ ಹಾಗೂ ಎಂದಿಗೂ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಬದುಕು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿದೆ. 'ನಾರಾಯಣ ಬಾಬಾ ಮಂದಿರ' ದ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ತುದಿಗಾಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಕೊಳ್ಳುವ 'ಮುಲ್ಲಾ ಶುಕರ್ ಮೊಹಲ್ಲಾ' ದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಸುಂದರಲಾಲ, ವಕೀಲ ಸಾಹೇಬರು, ರಸೂಲೂ, ನೇಕಿರಾಮ ಸ್ತ್ರೀಪರ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರಿಗೆ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ 'ಮುಲ್ಲಾ ಶುಕರ್ ಮೊಹಲ್ಲಾ' ದ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದು ಸ್ತ್ರೀ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಬಲ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಇಡೀ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಮೊಹಲ್ಲಾದ ಉದ್ದೇಶ ತಾನು ಮಾಡದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಪಹರಣಕ್ಕೊಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ವಿರೋಧದ ಮಧ್ಯೆ 'ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನೀಡುವ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಪಹರಣಕ್ಕೊಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯರ ಪರ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ 'ಸುಂದರಲಾಲ ಬಾಬು' ನೇಮಕನಾಗಿದ್ದು ಪುಷ್ಪಿ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಂದರಲಾಲ, ವಕೀಲ ಸಾಹೇಬರು, ರಸೂಲೂ ಹಾಗೂ ನೇಕಿರಾಮ ಮೊದಲಾದ ವೈಚಾರಿಕ ನಿಲುವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪರ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಿಳೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪುರುಷರೇ ಮಹಿಳೆಯ ಪರವಾದ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಅರಿಯಬೇಕೆಂಬ ಕಥೆಗಾರನ ನಿಲುವು ಆದಂತಿದೆ. ಪುರುಷರ ಮೂಲಕವೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಕಥೆಗಾರನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಕಥೆಯಲ್ಲಿ 'ಸುಂದರಲಾಲ ಬಾಬು' ಪಾತ್ರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇವನು ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಪ್ರಬಲ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಈತ ವೈಚಾರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದವನಾಗಿದ್ದು ಸ್ವತಃ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ(ಲಾಜವಂತಿ)ಯನ್ನು ಅಪಹರಣದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅವಳ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನೋವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. "ಅವಳು ಈಗ ಎಲ್ಲಿರಬಹುದು....? ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು....? ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದೇ....? ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತಾಳೋ ಇಲ್ಲವೋ...."(ಪು.ಸಂ.186) ಎಂಬಂತಹ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಸಂಘರ್ಷಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸುಂದರಲಾಲ ಸ್ವತಃ ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಪಹರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಮಹಿಳೆಯರ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅರಿಯಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಮುಲ್ಲಾ ಶುಕರ್ ಮೊಹಲ್ಲಾ' ದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಅಪಹರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕರೆತರಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಇಷ್ಟೊಂದು ವೈಚಾರಿಕ ನಿಲುವು, ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈತ ಒಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ

‘ಲಾಜವಂತಿ’ ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಹಿಂಸೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು. ದೈಹಿಕವಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು. ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆಂದರೆ ‘ಲಾಜವಂತಿ’ ಇವನ ಹಿಂಸೆಗೆ ಸಾಕಾಗಿ “ಎಲ್ಲ ಗಂಡಸರ ಹಣಬರಹವೂ ಇಷ್ಟೆ” ಎಂದು ಹತಾಶೆಗೊಳ್ಳುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಆತನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವಾಗಿದೆ, ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಹತ್ವ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಪರ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ‘ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನೀಡುವ’ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಜನರಿಗೆ ತನ್ನ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ “ಅಪಹರಣದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅಸಹಾಯಕ ಮಹಿಳೆಯರದ್ದು ಏನೇನೂ ಅಪರಾಧವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಮುಕರ ಆಕ್ರಮಣದ ಎದುರು ಇವರೇನು ತಾನೆ ಮಾಡಬಲ್ಲರು? ಯಾವ ಸಮಾಜವು ಇಂತಹ ನಿರಪರಾಧಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪುನಃ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದು ಕೊಳೆತ ಸಮಾಜ. ಅಂತಹ ಸಮಾಜ ನನಗೆ ಬೇಡ, ನಾವದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು” (ಪು.ಸಂ.188). ಎಂದು ಅಪಹರಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಮಾಜ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಭಾಷಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ತ್ರೀ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪರವಾಗಿವೆ. ಅವನಿಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಉಂಟಾದರೂ ವಿರೋಧಿಸುವ, ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಧೈರ್ಯದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವನಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಸಮರ್ಥ ಹೋರಾಟಗಾರನಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇವನಲ್ಲಿ ಮೈದಳಿದಿವೆ.

ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ‘ರಾಮಾಯಣದ ಸೀತಾ ಪರಿತ್ಯಾಗ’ ದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ತಂತ್ರ ಕಥೆಯನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸಲು ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಪುರಾಣ ಕಾಲಗಳಿಂದಲೂ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನತೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ನಿದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ‘ನಾರಾಯಣ ಬಾಬಾ’ ರು ‘ರಾಮಾಯಣದ ಸೀತಾ ಪರಿತ್ಯಾಗ’ ವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ “ಒಬ್ಬ ಅಗಸ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರದಬ್ಬುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ..., ನಾನು ಆ ರಾಜಾ ರಾಮಚಂದ್ರನಲ್ಲ..., ಅವನು ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಮಯ ರಾವಣನ ಜತೆಯಿದ್ದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ..., ಮುಂದೇ..., ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ಮಹಾಸತಿಯಾಗಿದ್ದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಹೊರದಬ್ಬಿದ: ಆಗ ಅವಳು ಗರ್ಭವತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಳು.....!, ರಾಮರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಕೇ? ರಾಮರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ ಅದು.....”(ಪು.ಸಂ.191). ಎಂದು ರಾಮರಾಜ್ಯ ಕುರಿತು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಸಮರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ “ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಗಸನ ಮಾತಿಗೂ ಗೌರವವಿತ್ತು” (ರಾಮರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ)(ಪು.ಸಂ.191) ಆತನ ಮಾತಿಗೆ ಗೌರವಕೊಟ್ಟು ರಾಮ ಗರ್ಭವತಿಯಾಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೇ ಕಾಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಇದಕ್ಕಿಂತ ರಾಮರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಬೇಕೆ ಎಂಬುದು ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಮರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗಸನಿಗೆ ಮಾತಿಗಿದ್ದ ಗೌರವ ಮಹಿಳೆಯಾದ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಾರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದ ಸೀತೆಗೆ ಯಾಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ‘ಸುಂದರಲಾಲ’ ನ ಪ್ರಬಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ವಾದವಾಗಿದೆ. ಸುಂದರಲಾಲನ ಪ್ರಕಾರ ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವಳು ರಾವಣನೊಂದಿಗಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಪವಿತ್ರಳಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ “ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವತಃ ತನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಕೂಡಾ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಾನು ರಾಮರಾಜ್ಯವೆನ್ನುತ್ತೇನೆ” (ಪು.ಸಂ.192) ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ವಾದದಂತೆ ರಾಮ ಅಗಸನ ಮಾತಿಗೆ ಗೌರವ ನೀಡುವ ಆತುರದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ತಾನೇ ಅಂದರೇ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ ಇದು ಅವನಿಗೆ, ಅವನೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮಹಿಳೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾಬಾನು ಹೇಳಿದ ರಾಮರಾಜ್ಯದ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸುಂದರಲಾಲನಿಗೆ ಸೀತೆ ಅನುಭವಿಸಿದ ನೋವುಗಳು ಬೇರೆಯಲ್ಲ, ಅಪಹರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಅನುಭವಿಸಿದ ನೋವುಗಳು ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ರಾಮ ಸೀತೆಯನ್ನು ಹೊರದಬ್ಬಿದ್ದು ಅಗಸನ ಮಾತಿಗೆ ಮತ್ತು ರಾವಣನ ಬಳಿಯಿದ್ದು ಬಂದವಳೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ. ಇಂದು ರಾವಣನಂತಹ

ಮನಸ್ಸಿತಿಗಳಿಂದಲೇ ಸೀತೆಯಂತಹ ಮಹಿಳೆಯರ ಅಪಹರಣವಾಗಿದೆ. ರಾಮನಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಯ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮನಸ್ಸಿತಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆ ಅನಾಥವಾಗಿ ಬೀದಿಗೆ ಬೀಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದ ಸುಂದರಲಾಲ “ಇದರಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯ ತಪ್ಪೇನಿದೆ? ಅವಳು ನಮ್ಮ ಬಹಳಷ್ಟು ತಾಯಿ-ತಂಗಿಯರ ಹಾಗೆ ಬೇರೆಯವರ ಹಠ ಮತ್ತು ಕುತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದವಳಲ್ಲವೆ? ಇದರಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯ ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯದ ಮಾತು ಇದೆಯಾ, ಅಥವಾ ರಾಕ್ಷಸ ರಾವಣನ ಕ್ರೂರ ಕೃತ್ಯದ ಮಾತು ಇದೆಯಾ?”(ಪು.ಸಂ.192,193) ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಇಂದು ನಿರಪರಾಧಿ ಸೀತೆಯರು(ಅಪಹರಣ ಸ್ತ್ರೀಯರು) ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮನೋಧರ್ಮ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಇತರರಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಆತನ ಅಪಹರಣವಾಗಿದ್ದ ಹೆಂಡತಿ ‘ಲಾಜವಂತಿ’ ಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಳಿಗೆ ಆ ಕೆಟ್ಟ ಕ್ಷಣಗಳು ನೆನಪಿಗೆ ಬಾರದ ರೀತಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವಳು ಅನುಭವಿಸಿದ ನೋವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಆದರೆ ಲಾಜವಂತಿ ನನ್ನ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಬಹಳ ಸೊರಗಿ ಅವಳ ತುಟಿಗಳಿಂದ ಧ್ವನಿಯೇ ಹೊರಡದ ರೀತಿ ಆಗಿರುತ್ತಾಳೆಂದು ಸುಂದರಲಾಲ್ ಯೋಚಿಸಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನ ಮೊದಲ ನೋಟದಲ್ಲೇ ಲಾಜವಂತಿಯ ಲಾವಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಮೆರುಗು ಮೂಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅವಳು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಳುಪಿನಿಂದ ಸುಂದರವಾಗಿ, ದೈಹಿಕವಾಗಿ ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದಂತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆದಿರಬೇಕು ಆದರೂ “ಅವಳು ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಖದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದಳು? ಬಹುಶಃ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ಸರಕಾರದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಬಂದದ್ದಿರಬಹುದು....?”. ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವು ಮಾಡುವುದು ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿದ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ವಾಸ್ತವದ ಉತ್ತರಗಳೇ ಬೇರೆ ಆಗಿದ್ದವು ಲಾಜವಂತಿ ರಕ್ತಹೀನತೆಯಿಂದ ಬಿಳುಪಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ದುಃಖದ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ದೇಹದ ಮಾಂಸಗಳು ಎಲುಬುಗಳಿಂದ ಬರ್ಪಟ್ಟು ದಪ್ಪ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿವೆ. ನೋಡುವವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವಳು ಆದರೆ ಅವಳ ಆರೋಗ್ಯ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆಯೆತ್ತುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಕುಸಿದು ಬೀಳುವಂತಹದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವೈಚಾರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹೊಂದಿದ್ದ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದ ಸುಂದರಲಾಲ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ವಿಫಲತೆಗೆ ಅವನು ಎಷ್ಟೇ ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಅವನಲ್ಲಿರುವ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೆದಕಿ ಲಾಜವಂತಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗಿಂದು ಅವನ ಹೃದಯದ ರಾಣಿ ಲಾಜವಂತಿ ಬಂದಿರುವ ಋಷಿ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅವಳು ಅನುಭವಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ನೋವುಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಋಷಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ಅವನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ಲಾಜವಂತಿ ಇಂದು ‘ಲಾಜೂ’ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ ‘ದೇವಿ’ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆ ‘ದೇವಿ’ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೀತೆ ಅಷ್ಟೇ ಪಾವಿತ್ರ್ಯಶಾಲಿದಾಳೆ. ಸುಂದರಲಾಲನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅನುಭವಿಸಿರು ಕೆಟ್ಟ ಕ್ಷಣದ ನೋವುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಲಾಜವಂತಿಗೆ ತನ್ನೆಲ್ಲ ನೋವನ್ನು ಸುಂದರಲಾಲನ ಬಳಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿರಾಳ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಸುಂದರಲಾಲ್ ಅವಳು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ತಡೆಯುತ್ತಾ “ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮರೆತುಬಿಡು ದೇವೀ....., ಅದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನದೇನು ತಪ್ಪಿದೆ? ತಪ್ಪಿರುವುದು ನಿನ್ನಂತಹ ದೇವಿಗೆ ತನ್ನೊಳಗೆ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನ ನೀಡದಿರುವ ಸಮಾಜದ್ದು. ಈ ಸಮಾಜವು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ನಿನಗಲ್ಲ; ಅದು ತನಗೆ ತಾನೇ ಹಾನಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು

ಆ ಕೆಟ್ಟ ಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ದೂರವಿಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ದೂರ ಇಡುವಿಕೆ ಮುಂದೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂಧನವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಪಹರಣದಿಂದ ಮುಕ್ತಾಗಿ ಬರುವ ಲಾಜವಂತಿಗೆ ಗಂಡನಿಂದ ಈ ಮುಂಚೆ ಸಿಗದಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿ ಇಂದು ಬೆಟ್ಟದೊಡ್ಡು ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನುಭವಿಸಿದ ಯಾತನೆ, ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಒಂದು ಮನಸ್ಸು ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರೀತಿ ಬಂಧನವೆಂಬಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಬ್ಬಾಗವಾದ ಬಳಿಕ ಲಾಜವಂತಿಯ 'ದೇಹ' ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವ ದೇಹ ಸುಂದರಲಾಲ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ 'ದೇವಿ' ಹೆಸರಿನದ್ದಾಗಿದೆ. ಅವಳಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಸುಂದರಲಾಲ್ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದ್ದು ಅವನಲ್ಲಿ 'ಲಾಜೂ' ಆಗಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಬದಲಾದ ಸುಂದರಲಾಲನಿಂದ ಅವಳ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳೆಲ್ಲ ಹುಸಿ ಆಗಿವೆ. ಸುಂದರಲಾಲ್ 'ಲಾಜವಂತಿ' ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಪುಡಿಪುಡಿ ಆಗುವ 'ಗಾಜಿನವಸ್ತು' ವೆಂಬಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಲಾಜವಂತಿ "ಅವಾಗಲೆಲ್ಲ ಲಾಜೂ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ತಾನೇ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ತಾನು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಬಲ್ಲೆ, ಆದರೆ ಹಿಂದಿನಂತೆ 'ಲಾಜವಂತಿ' ಯಾಗಲಾರ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು". ಅವಳ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಅಂತಿಮ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಅವಳಿಗೊಂದು ಸುಂದರಲಾಲನಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ನೆಲೆಯಾಗದೆ ಅಸ್ಥಿರತೆಯ ಬದುಕಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರಲಾಲ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಧ್ವನಿಯಾದರೆ, ಲಾಜವಂತಿ ಅದರ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ತಾವು ಮಾಡದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಕೋಮುವಾದಿಗಳ ಕರಿನರಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾದ ಅನೇಕ ಅಪಹರಣ ಮಹಿಳೆಯರು ಅನುಭವಿಸಿದ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಹೋರಾಟ ಮಾಡದಿದ್ದರು ಅವೆಲ್ಲ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಆಗುವ ಮೂಲಕ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತಾಳೆ.

ಇತರೆ ಅಪಹರಣ ಮಹಿಳೆಯರ ವಾಸ್ತವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಅಪಹರಣದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬಂದ ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಲಾಜವಂತಿಯದ್ದು ನೆಲೆ ದೊರೆತರು ಕೂಡ ಗಾಜಿನ ಬದುಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಪಹರಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಬದುಕುಗಳು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿದೆ. ಅಪಹರಣದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕೆಲವರು ನಮ್ಮವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಅವರ ಗಂಡಂದಿರು, ಹೆತ್ತವರು, ಸಹೋದರ-ಸಹೋದರಿಯರು ಗುರುತಿಸಲು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಮಹಿಳೆಯರು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಬರುವ ಬದಲು ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನ-ಮಾರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ವಿಷವನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಯಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ?, ಬಾವಿಗಾದರೂ ಹಾರಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ?. ಹೇಡಿಗಳು ಬದುಕಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಅಂಜುಬುರುಕರು ನೂರಾರು, ಸಾವಿರಾರು ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಪಾವಿತ್ರವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಅನೇಕ ಟೀಕೆ, ನಿಂದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರು ಬದುಕಲು ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಟೀಕೆ, ನಿಂದನೆಗಳಿಂದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಸರ್ವನಾಶವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಹಿಳೆಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷ ಅಪಹರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಬಂದಾಗ ಅವನು ಶೂರನೆಂದು, ಧೀರನೆಂದು ಇದೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ಗುಂಪುಗಳು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಅವನಿಗಿದ್ದ ಅದೇ ಹಿಂದಿನ ಗೌರವ ಸ್ಥಾನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸಾಹಸದ ಕಥೆಯಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಇದ್ದು ಅವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರು ಕೂಡ ಅವಳು ಜೀವಿಸಲು ಅನರ್ಹಳೆಂದು ಸಾರುವ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಮಾನವೀಯತೆ ಮರೆತಿದೆ.

ಅಪಹರಣದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಅನೇಕ ಕನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬಂದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಹೋಗುವಾಗ “ಗುಂಪಿನ ನಡುವೆ ತನ್ನ ಪುಟ್ಟ ತಮ್ಮನನ್ನು ಕಂಡ ಒಬ್ಬಳು, ಕೊನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂಬಂತೆ ಅಂಗಲಾಚುವ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ನೀನೂ ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ ಬಿಹಾರೀ.....? ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಮಡಿಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆಟವಾಡಿಸಿದ್ದನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆಯಾ? ಆಗಂತೂ ಬಿಹಾರಿಗೆ ದುಖಃ ಉಮ್ಮಳಿಸಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನಾಗ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ: ಅವರು ಎದೆ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ನಾರಾಯಣ ಬಾಬಾನತ್ತ ಯಾಚನೆಯ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದರು” . ಇಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಬಾಬಾನಂತಹ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಅಥವಾ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರು ಆಗಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರೇ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕಳೆದ ಎಲ್ಲ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಕೂಡ ಕೇಳಿಸದಂತೆ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಗೊಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಅಪಹೃತ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳಂತೆ ದವಡೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳ ವಯಸ್ಸು ನಿರ್ಧಾರಿಸುತ್ತ ಬಟ್ಟಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ವ್ಯಾಪರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಡು ಬಿದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ರೂಪ, ಲಾವಣ್ಯ, ಅಂತರಂಗದ ಗುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಳ ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಹಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಬೆತ್ತಲು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕಾಮಧರ ವಿಕೃತ ಮನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಪುರುಷರ ವರ್ಗ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದು ವರ್ಗ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಶೋಷಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀಪರ ಧ್ವನಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆಯ ಮಾತು

ರಾಜೇಂದ್ರ ಸಿಂಗ್ ಬೇಡಿಯವರ ‘ಲಾಜವಂತಿ’ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಇಂದಿಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಪಹರಣದಂತಹ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾಡದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದ ಮಹಿಳೆಯರು ಅನುಭವಿಸುವ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆಯ ಭೀಕರತೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿದೆ. ಅಂದಿಗೂ, ಇಂದಿಗೂ ಅಪಹರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಮಾಜ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ, ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಕುಚಿತ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಅನಾವರಣ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂಕುಚಿತ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪರ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಸುಂದರಲಾಲ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ವಸ್ತು ಲಾಜವಂತಿ ಕಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ವಿಭಿನ್ನ ವಸ್ತು ಮಹಿಳಾ ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ, ಚರ್ಚೆಗೆ ಹಾಗೂ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

[1] ನಾಗರಾಜ್ ಡಿ.ಆರ್., ಅಜೀಜುಲ್ಲಾ ಬೇಗ್(ಸಂ), ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ, 2015 ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ, ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 560056.

ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದ ಗುಡ್ಡಗಳ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ

ನೀಲಪ್ಪ ಎಸ್.

ಪಿಎಚ್.ಡಿ., ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,

ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ-583276.

ಮೊ. ಸಂ- 9880189581. Email- neelappas59@gmail.com

ಪ್ರಸಾವನೆ

ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹಂಪಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇತಿಹಾಸ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಅದು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಪುರಾತತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಗೆ ಅದು ಅತೀ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಜನವಸತಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಾನವನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಪ್ರಿಯರಿಗಿಂತ ಹಂಪಿಯು ರಾಮಾಯಣ ಕಾಲದ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆ, ಅಂಜನಾದ್ರಿ, ಮಾತಂಗ, ಋಷಿಮುಖ, ಮಾಲ್ಯವಂತ, ಹೇಮಕೂಟ, ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯಗಳು ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರಸ್ಥಳವಾಗಿವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೃಹತ್ ಬಂಡೆಗಳು, ಗುಡ್ಡಗಳು, ಗವಿಗಳು, ಆದಿಮಾನವನ ಚಿತ್ರಗಳು, ಇತಿಹಾಸದ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು, ಮುರುಕು ಮಂಟಪಗಳು, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ನದಿಗಳು, ವೈಚಿತ್ರಗಳು, ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಕವಿಗಳು, ಸಾಧುಸಂತರು ಈ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಂಪಿಯು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಗಮನವನ್ನು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆದಿದೆ.

ಕೀಲಿಪದ: ಚಿತ್ರಗೋಪುರಗಳು, ಶಿಲ್ಪಕಲಾಕೃತಿಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕನೆಲೆ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಬೃಹತ್ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಕೆತ್ತನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದ್ದ ರಹಸ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪಂಥಗಳು, ವಿವಿಧ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮಗಳು, ಐತಿಹ್ಯಗಳ ಬಗೆಗಳು, ಪರ್ವತದ ಬಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಥೆಗಳಾಗಿ, ಕಾವ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಚಿತ್ರಣವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವುಗಳ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವವು. ಹಂಪಿಯ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಗೊಂಡಿದೆ. ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಮೌಖಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜನರು ಮಾತಿಗೆ ಅಕ್ಷರದಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾತಿಗೂ ತುಂಬಾ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಜನಪದರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತನ್ನು ಮೀರುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸದ ಕೆಲವು ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವರು. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಲಿಖಿತ ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು.

ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದ ಸುತ್ತಲು ಕಂಡುಬರುವ ಪರ್ವತಗಳು(ಗುಡ್ಡ), ಬಂಡೆಗಳು, ಗವಿಯ ಚಿತ್ರಗೋಪುರಗಳು, ಶಿಲ್ಪಕಲಾಕೃತಿಗಳು, ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡ, ನದಿ, ದೇವಾಲಯ ಮಂಟಪಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು ಇವುಗಳ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕತೆ, ಪೌರಾಣಿಕ, ಪುರಾಣ, ಕಥೆ, ಕಾವ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಘಟನೆಯ

ಚಿತ್ರಣ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ, ಪಂಪಾಂಬಿಕ, ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರ ಸಾಮರಸ್ಯ ಜೀವನದ ನೆಲೆಗಳು ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ, ಐತಿಹ್ಯವಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾಗಿ, ಅಮರವಾಗಿ, ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಆಕರಗಳಾಗಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾನವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿರುವ ವಿಷಯಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವವು.

ಮಾನವನು ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿ, ನಂಬಿಕೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿಯಾಗಿವೆ. ಮಾನವ ತನ್ನ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಪ್ರಗತಿಯೊಡನೆ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ನಿರಂತರ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಸ್ಮಯಗಳಾದ ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡ, ಮರ, ಗಿಡ, ಗುಡುಗು, ಮಳೆ, ಸಿಡಿಲು, ಕಾಳಿಚ್ಚು ಮೊದಲಾದವು ಅವನಲ್ಲಿ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ನಿಸರ್ಗವು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ತಾನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬೆಂಬಲವೇ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಏ ಅನೇಕ ದೇಗುಲಗಳು, ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕೆ ನೆಲೆಗಳು, ನದಿಯ ಕಟ್ಟಡ, ನಿವಾಸಿಯ ಕಟ್ಟಡ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ದೈವಶಕ್ತಿಯು ಚಿತ್ರದ ರಚನೆ, ಅನೇಕ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಪರಿಕರಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಡ್ಡದ ಪರಂಪರೆಯು ಮಾನವನಿಗೆ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇವು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಗುಡ್ಡಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ಕಲ್ಲಿನ ಕಲಾಕೃತಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಗುಡ್ಡಗಳ ಹುಟ್ಟುವಿಕೆಯು ದೈವ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಶಿಲೆಗಳಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಗುಡ್ಡಗಳು ಮೇಲೆತ್ತರಿಕೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ದೈವಗಳಾಗಿವೆ, ಅಥವಾ ದೇವರುಗಳ ನೆಲೆಯಾಗಿವೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ದೈವಗಳು ಗುಡ್ಡ ಗವಿಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಷ್ಟಪಡುವ ಮೂಲಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಜಗತ್ತಿನ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕನೆಲೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಆಚರಣೆಗಳ ಬಳಕೆಯು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೀಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಗುಡ್ಡಗಳು, ಐತಿಹ್ಯಗಳಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೋಳಗಾಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವವು, ಗುಡ್ಡಗಳ ಅನೇಕ ತರನಾದ ವಿಧಾನಗಳು ಅಥವಾ ರೂಪಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳು ದುಂಡಾಕಾರದ ರೂಪ, ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರ, ದಟ್ಟವಾದ ಉದ್ದ, ಎತ್ತರ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುವವು, ಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನೋಟವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಯುವಿಕೆಯ ಶಿಲೆಯಾಗಿ, ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತ, ಪುರಾಣ, ರಾಮಾಯಣ, ಪೌರಾಣಿಕ ಇವುಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಗಳು ಬೆಳೆದಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೇವರುಗಳು, ಶಿಲ್ಪಗಳು, ಮಂಟಪಗಳು, ಪರ್ವತಗಳು, ಗೋಪುರಗಳು, ಇವುಗಳ ಅರ್ಥವೇ ದೈವಶಕ್ತಿಯ ಆಕರಗಳಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದವು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಡ್ಡಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಜೀವನ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಕಟ್ಟುವಿಕೆ, ಬೃಹತ್ ಕಟ್ಟಡ, ನದಿಕಟ್ಟಡ, ದೇವಾಲಯ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ಮಾಣ, ಅಲಂಕಾರಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ಚಿತ್ರರಚನೆ, ಶಾಸನಗಳ ಕೆತ್ತನೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಪಾರವಾದ ಅಥವಾ ಬಹುಪಾಲಾದ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವವು. ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗುಡ್ಡಗಳು, ದೈವಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕು, ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯವರ ಗುಡ್ಡ :

ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡಕತೆಯಾಗಿ, ಘಟನೆಗಳಾಗಿ ನಿಂತ ನೈಜ ಕಥೆಯಾಗಿವೆ ಈ ಗುಡ್ಡಗಳು. ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಜಮನೆತನವಿದ್ದು, ಆತನಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದರು. ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದ ಸಂತಸದ ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಈತನ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ತಂದೆ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಾವುಗಳು ಅರಮನೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಿಂತ ಹೊರಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಪರವಾನಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ಅವರಿಬ್ಬರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡರು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ತನಕ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕಾಲುನಡಿಗೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡವೊಂದನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿ ವಿರಾಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇಜಾರುಬಂದು, ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರಿಬ್ಬರು ಹಂಪಿಯನ್ನು ಹಾಳಾದ ಹಂಪಿಯೆಂದು ಬೈಯುವಾಗ ಆ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅದು ಸಹಿಸಲಾಗದೆ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕಲ್ಲಾಗಿ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಶಾಪಗೈದನು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಂಡಾಗಿ, ಗುಡ್ಡವಾಗಿ ನಿಂತರು, ಇದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರವರ ಗುಡ್ಡ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಇವುಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಹಾಗೂ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಕಥೆಯಾಗಿ, ಘಟನೆಯಾಗಿ, ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ, ಇಂತಹ ದೃಶ್ಯದ ನೋಟಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಜಾತಿ-ಮತ ಎನ್ನದೇ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಗುಡ್ಡದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯು, ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ತಾಳ್ಮೆ, ದೈವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕತೆ ಬಳಕೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಲೆಂದರೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಬಾರದು. ಇದರ ಮಹತ್ವದರೂಪ, ಶಕ್ತಿಯು, ಬಳಕೆ, ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ದೇವರು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದರ ನಂಬಿಕೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವವು. ಭರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳು ಹಾಗೂ ನಡುವಳಿಕೆಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಒತ್ತು ನೀಡುವರು. ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ದೇವರುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವವು. ಇಂತಹ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದ ನಡೆದುಬಂದ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಜನರು ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವರು.

ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಇಡೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಜನರ ಜೀವನ ಮನದಲ್ಲಿ ರೂಪಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದವು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಧ್ಯಾನವು ಸ್ಪೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದಾಕ್ಷಾಯಿಣಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಶಿವನು ಜೀವನದಾಗ ಜಿಗುಪ್ಸೆಗೊಂಡು ಹೇಮಕೂಟದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಕುಳಿತನು. ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ದಾಕ್ಷಾಯಿಣಿಯು ಅವನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಶಿವನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾರಾಕಾಸುರನೆಂಬ ಅಸುರನಿಂದ ಆವಂತ ಪೀಡೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳು ದೀರ್ಘ ಸಮಾಲೋಚನೆಯ ನಂತರ ಶಿವಕುಮಾರನೇ ಅಂತಕನ ನಿವಾರಕನೆಂಬ ಅರಿವಿನಿಂದಾಗಿ ಮನ್ಮಥನೊಡಗೂಡಿ ಶಿವನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಕಡಿಸಿ ಗಿರಿಜೆಯಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದ ಮನ್ಮಥನು ಶಿವನ ಕೋಪಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮನಾದುದು ಮುಂತಾಗಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿ. ಈ ಪುರಾಣಕಥೆಗಳಲ್ಲದೆ, ಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೀವನದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ, ದೃಢವಾಗಿ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಪ್ರತಿರೂಪಗಳಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಐತಿಹ್ಯಗಳ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವವು. ದೈವಗಳ ಶಕ್ತಿ ಅಪಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಐತಿಹ್ಯಗಳು (ಘಟನೆಗಳು) ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ರೂಪಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಹೇಮಕೂಟವು ಪಂಪಾಪುರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಹೇಮಕೂಟದ ವರ್ಣನೆ ಪಂಪಾಮಹಾತ್ಮೆ ಮತ್ತು ಐತಿಹ್ಯ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭೂ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪಂಚಕ್ರೋಶಾತ್ಮಕವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವುಂಟು, ಕೆಲವು ಪುಣ್ಯನದಿ, ಸರೋವರಗಳು, ಪುಣ್ಯಗಿರಿವುಂಟು, ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದನೆಂದು ಶಿವನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವ ಹೇಮಕೂಟವು ಮೂರು ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ತವರುಮನೆಯಂತೆ ಪ್ರಥಮನಾಥ ಮೊದಲಾದ ಎಂಟು ದಿಕ್ಪತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸರ್ವಪರ್ವತಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಂತೆ ಶೋಧಿಸುವುದು. ಇಂತಹ ದಿವ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನೆಲೆಯಾದ ಹೇಮಕೂಟವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಣಮಯ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ಹಂಪಿಯ ಹೇಮಕೂಟವು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ರಮಣೀಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಕಲ್ಪಾಂತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಚಲಿಸದೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇರುವಂಥದಾಗಿತ್ತು. ವಿದ್ಯಾವನಗಳಿಂದ, ಅರಳಿದ ತಾವರೆ ಹೂಗಳಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ ಸರೋವರಗಳಿಂದ ಶೈತ್ಯಗಳಿಂದ, ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹೇಮಕೂಟವು ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೊಂಡಿರುವುದು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹೊಳೆದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ನಂದಾದೀಪವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಘಟನೆಯ ಸ್ಥಳಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವವು. ಈ ಸಂಪದ್ಭರಿತ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಕಲೆಗಾರರು, ಶಿಲ್ಪಗಾರರು, ಸಾಹಿತ್ಯಗಾರರು, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು, ಕಂಡುಬರುವರು. ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮರೆಯಲಾಗದೆ, ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಆಧಾರಸ್ತಂಭ ಮತ್ತು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಥೆಯಾಕಾರದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವರು.

ಹೀಗೆ ಮಾತಂಗ ಪರ್ವತ (ಗುಡ್ಡ), ಪಂಪಾ ಮಹಾತ್ಮೆಯ ಉಲ್ಲೇಖದಂತೆ, ಇದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಘಟನಾವಳಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಂಗ ಮುನಿಯ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಸುಪ್ರದ ಹಾಗೂ ಸುಪ್ರಭೆ ಎಂಬ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ, ಸತ್ಯವಸು ಎಂಬ ಮಗನಿದ್ದನು. ಅವನು ಸತ್ಯವಸು ವೃದ್ಧ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವೆಗೈಯುತ್ತ, ಭಕ್ತಿ, ಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ದೃಶ್ಯಗಳುಂಟು. ಒಮ್ಮೆ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಸಿದ್ಧನು ಅವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಬಂದ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ, ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಂಗ ಪರ್ವತವು ಇಡೀ ದೇವರುಗಳ ಅಥವಾ ದೈವಗಳ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಮಾತಂಗ ಪರ್ವತವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾತಂಗ ಮುನಿಯವರು ಒಬ್ಬ ದಲಿತ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಎಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯು ಸುಗ್ರೀವ ಮತ್ತು ರಾಮನ ಮೊದಲ ಬೇಟೆಯಾದ ಮಾತಂಗ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಐತಿಹ್ಯವಿದೆ. ವಾಲಿ, ದುಂದುಬಿ, ಎಂಬ ಅರಸನನ್ನು ಹತ್ಯೆಮಾಡಿದಾಗ, ಅವನ ರುಂಡ ಮಾತಂಗಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿದ್ದು ರಕ್ತಮಾಂಸಗಳಿಂದ ಅಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿದ ವಾಲಿ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯಿಂದ ಪಲಾಯನಮಾಡಿದನು. ಮಾತಂಗ ಋಷಿಯು ವಾಲಿ ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ಬದುಕಲಾರನೆಂಬ ಶಾಪಕೊಟ್ಟನು. ಇದರಿಂದ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಸುಗ್ರೀವ ಮಾತಂಗ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಮಾತಂಗ ಪರ್ವತ(ಗುಡ್ಡ)ಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಸುಗ್ರೀವ ಮತ್ತು ರಾಮನನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ.

ಭರತ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಹಲವಾರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಕಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೇ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಈಗಿನ ಕಾಲಮಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಆಚರಣೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಂಶಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಮಾನವನಿಗೆ, ಭಯ, ಭಕ್ತಿ, ಸಾಧಕ-ಭಾದಕಗಳು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಆಕರಗಳಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಜಾತಿ, ಮತ, ಭೇದವೆನಿಸದೆ ಅಥವಾ ಎನ್ನದೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯರಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದೊಂದು ಐತಿಹ್ಯಗಳ ಘಟನೆಗಳು

ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವವು. ಹಾಗೆಯೇ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರವು ಹೆಸರು ಪಡೆದಂತೆ ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಐತಿಹ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿರುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸ ಕಾಲದ ಅವಶೇಷಗಳು, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತದ ಘಟನಾವಳಿಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಪುರಾಣ, ಐತಿಹ್ಯ ಹಾಗೂ ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶದೊಂದಿಗೆ ದೇವತೆಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು.

ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪುರಾಣಗಳು, ನದಿ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳು, ದೇವಾಲಯ, ಶಿಲ್ಪ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳನಾಮ ಮೊದಲಾದವು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯು ಹನುಮನು ಜನನವಾದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಹಂಪಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಸರವು ಆದಿಮಾನವನ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿ, ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆವಾಗಿ, ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ, ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವುದು. ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಐತಿಹ್ಯಗಳು(ಘಟನೆಗಳು) ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವವು. ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಐತಿಹ್ಯಗಳ ಘಟನೆಯು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಅದು ಮಾಲ್ಯವಂತ ಪರ್ವತ(ಗುಡ್ಡ). ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಲ್ಯವಂತನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಬಡ ಕುಟುಂಬದ ಮನುಷ್ಯನು ಹೂ ಮಾರಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈತನು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಅಲ್ಲಿನ ಜಯಸಿಂಹ ಮಹಾರಾಜನಿದ್ದ ಆ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೂಮಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು ಅಥವಾ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ಹೂ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ರಾಜ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಹೂ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂದಲು ಎಳೆಯು ಕಂಡದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ರಾಜನು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಬೈದನು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಧೂತರು ಇದು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು (ಹೇಳಿದರೂ). ರಾಜನು ಅವನನ್ನು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಧೂತರು ಆ ಮಾಲ್ಯವಂತನನ್ನು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿದನು.

ಮಾಲ್ಯವಂತನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಂಚಾರಿಯಾಗಿ ಹಂಪಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಯಾದನು. ಆತ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಅಲ್ಲಿರುವ ಶಿವ ಸ್ವರೂಪಿಗಳಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿ, ಗಿರಿ, ಅರಣ್ಯ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಾ ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಯಾದನು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದನು. ಅವನ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸಂತಸಪಟ್ಟ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಮಾಲ್ಯವಂತನಿಗೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಭೋದಿಸಿ ಆತನಿಗೆ ಪುನರ್ಭವದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗೆಂದು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಮಾಲ್ಯವಂತನು ಸದಾ ಅವರ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಈ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಲ್ಯವಂತನು ತಪಸ್ಸು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಈ ಗಿರಿಯು ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಲೆಂದು ವರ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಐತಿಹ್ಯದ ವಿಶಿಷ್ಟವು ಮನುಷ್ಯನ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಮಯವಾಗಿಲ್ಲ. ವೃತ್ತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಮಯವಾಗಿ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನೈತಿಕತೆಯ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾದ ಈ ಗುಡ್ಡದ(ಪರ್ವತದ) ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಒಬ್ಬರಾಜನು, ಒಬ್ಬ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾದ ಮಾಲ್ಯವಂತನಿಗೆ ಕಲಿಕೆಯ ಪಾಠವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸ್ಥಳವು ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಐತಿಹ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ವರ್ಣನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪರ್ವತವು, ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ರಾಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಇಬ್ಬರು ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದು, ರಾಮನು ಮನಸ್ಸು ತಾಪಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಗವಿಯೊಳಗೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿರುವ ಮಾಲ್ಯವಂತನು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಲ್ಯವಂತನು, ರಾಮನನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದು ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೀತೆಯು, ಹನುಮಂತನು ಇವರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ

ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಂಡಿವೆ. ಇಂತಹ ಘಟನಾವಳಿಗಳು, ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರವು ಪ್ರಪಂಚದ ಐತಿಹ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೊಂಡಿರುವುದು.

ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಯಮಾಕ ಪರ್ವತ(ಗುಡ್ಡ)ವು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಋಷಿಗಳು ತಪಸ್ಸುಗೈದು ಹಂಪಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿನ ಸಪ್ತ ಋಷಿಗಳಾದ, ಕಶ್ಯಪ, ಅಪ್ಪಿ ಭರಧ್ವಾಜ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಗೌತಮ, ಜಮದಗ್ನಿ, ವಸಿಷ್ಠರು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ವತ(ಗುಡ್ಡ)ಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತರು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯಗಳಾಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡವು ದೇವರುಗಳಿಗೆ, ಸಾಧು ಸಂತರಿಗೆ, ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿ, ಮೃಗಗಳಿಗೆ, ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ, ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುಡ್ಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದೇವರುಗಳಲ್ಲಿ, ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯು ಬೃಹತ್ ಶಕ್ತಿಹೊಂದಿದ್ದಾಳು. ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು, ವಾಹನ ಸಂಚಾರ, ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಅನೇಕ ಕ್ರೀಡೆಗಳು, ಶಾಸನಗಳ ಲಿಪಿಯು, ನದಿ, ಬೆಟ್ಟ,ಗುಡ್ಡ, ಕೃಷಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಳಕೆ, ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಉದ್ಯಮಗಳು, ಭೂಮಿಯಿಂದ(ಮಣ್ಣಿನಿಂದ) ಮಡಿಕೆ ತಯಾರಿಕೆ, ಹಲವಾರು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಲೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಬೋರ್‌ವೆಲ್, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಬಳಕೆ, ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಮಿತಾಯಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುವ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ದೇವತೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಭೂಮಿತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳು ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರರಾಗಿದ್ದರು. ತಾಯಿ ಇಷ್ಟಾದಂತೆ ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು(ಪರ್ವತ) ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಅವರ ಮೂರು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುಡ್ಡದA ಮೇಲೆತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರು. ಕಾರಣ ನರಮನುಷ್ಯನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೆಳಗಡೆ ಇಟ್ಟರೆ ಏನೆಲ್ಲ ಮಾಡುವವರೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ, ಗವಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದಳು. ಹೀಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಉಪಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ, ನಿವೇಶನಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಬೃಹತ್ ಕಟ್ಟಡ, ಕಲೆ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ನದಿ, ಕಟ್ಟಡ, ಮೂರ್ತಿಶಿಲೆ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಚಪ್ಪಟೆಕಲ್ಲು, ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರದ ಕಲ್ಲು, ದುಂಡಾಕಾರ, ಉದ್ದ, ಎತ್ತರ, ಮುಷ್ಯವಿನ ಕಲ್ಲು, ಚಿಕ್ಕ, ದೊಡ್ಡ, ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಕೆಂಪು, ಹಳದಿ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ, ಮೌಖಿಕವಾಗಿ, ಕಥೆ, ಐತಿಹ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಕಲೆ, ಕವನ, ಭಾಷೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಜನಪದಗೀತೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಂಗದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಚಲನೆಯಿಂದ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯು ಕಾಣಬಹುದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ, ಅನೇಕ, ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ದೈವಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಒತ್ತಿರುವ ಶಕ್ತಿಯುತ ತಾಯಿ ಆಗಿರುವಳು.

ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದ ಗುಡ್ಡ(ಪರ್ವತ)ಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ, ಐತಿಹ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಹೇಮಕೂಟ, ಮಾತಂಗ ಗುಡ್ಡ(ಪರ್ವತ), ಮಾಲ್ಯವಂತ ಗುಡ್ಡ(ಪರ್ವತ) ಮುಷ್ಯಮುಖ ಪರ್ವತ(ಗುಡ್ಡ), ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆ, ಅಂಜನಾದ್ರಿ ಗುಡ್ಡ, ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿ, ಧರ್ಮದ ಗುಡ್ಡ, ಮಾಸ್ಲಯ್ಯನ ಗುಡ್ಡ, ಜೋಳದರಾಶಿಗುಡ್ಡ, ಏಡಿಗುಡ್ಡ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಗಮನಿಸದೆ, ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡುವರು. ಪರ್ವತ(ಗುಡ್ಡ)ಗಳು ಅಪಾರವಾದ ಶಕ್ತಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮರಸ್ಯ, ಜನರ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿರೂಪಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಾನಪದರು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಥೆ, ಕಾವ್ಯ, ಹಾಡುವಿನ ಮೂಲಕ, ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುವರು.

ಇಡೀ ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದ ಸುತ್ತಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ವತ(ಗುಡ್ಡ)ಗಳು ಜನರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ನಿಲುವನ್ನು ಕಂಡಿರುವ, ಇದರ ಬಳಕೆಯು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಗುಡ್ಡಗಳು, ದೈವ ಅಥವಾ

ದೇವರ ರೂಪವಾಗಿ, ನಿಸರ್ಗದ ಸಾಧನೀಯ ಖನಿಜಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ವಿಜಯನಗರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಕಥೆ, ಕಾವ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಕಲೆ, ಬೃಹತ್‌ಶಿಲ್ಪಗಳ ಕೆತ್ತನೆಯ ರಚನೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಖನಿಜ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅನೇಕ ಸಾಧು ಸಂತರು, ಗುಡ್ಡ, ಗವಿ, ದೇವಾಲಯ, ಬೆಟ್ಟ, ನದಿಯ ಅಂಚಿನ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಜೀವನವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ರೂಪಕವಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ನಾವುಗಳು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಅವುಗಳ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಆರ್ಥಿಕತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕತೆ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕಗಳು ಎದ್ದುಕಾಣುವ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಗುಡ್ಡವು ಹಲವಾರು ವಿವಿಧ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನೀಯವಾಗಿದ್ದವು. ಆದಿಮಾನವನು ಗುಡ್ಡಗಳೊಂದಿಗೆ, ಕಾಡು ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು, ಹಂಪಲು, ಎಲೆ, ಸೋಪು, ಮಾಂಸಹಾರವೇ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರವಾಗಿತ್ತು, ಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ, ಅನೇಕ ಮರಗಳು, ಮಂಗಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ, ಮನೆಯಾಗಿ(ನೆರಳಾಗಿ) ಉಳಿಯಿತು. ಮಾನವನಿಗೆ ವಾಸಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮನೆಯ ಕಂಬಗಳಾಗಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿರುವವು. ಹೀಗೆ ಗುಡ್ಡ, ಕಾಡು, ಮರಗಳಿಂದ ಜನರ ಜೀವನಕ್ಕೆ, ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ಆಕರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಕಲ್ಲು ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಅಪಾರವಾಗಿ ನಿಸರ್ಗದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ, ಮಳೆಯ ನೀರಿನ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಗಳು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದವು. ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ, ಐತಿಹ್ಯವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನೈತಿಕತೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವವು.

ಇಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯ ಗುಂಡು ಅಥವಾ ಗುಡ್ಡ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಹೆಂಡ್ತಿಯಿರಿಬ್ಬರಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಯೋಚನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳು ಹಂಪಿಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೇಶ್ವರನಿಗೆ ಹರಕೆ ಹಾಕಲು ಬಂದರು. ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿದ ನಂತರ ಮಾಲ್ಯವಂತ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರು. ಪೂಜೆ ಮುಗಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಹಿಂದೆ ಬರುವಾಗ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದಿದ್ದ ಎರಡು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿನಿಲ್ಲಿಸಿದರಂತೆ. ಮಹಾ ಶಿವಭಕ್ತರಾದ ಆ ಅವರಿಬ್ಬರ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಆ ಬಂಡೆಗಳು ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನದಲ್ಲಿ, ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವವು. ಹೀಗೆ ಏಡಿ ಗುಡ್ಡಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಐತಿಹ್ಯವು ಚರಿತ್ರೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವವು. ಇದು ಈ ಗುಡ್ಡ ಅಥವಾ ಗುಹೆಗಳ ಘಟನೆಯು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ಹಂಪಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುರಂದರ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಕಾಲುದಾರಿಯ ನಡುವೆ ಬಲಬದಿಗೆ ಕಂಡು ಬರುವ ಒಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಏಡಿಗುಡ್ಡ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ಈ ಗುಡ್ಡ ಅಥವಾ ಗುಹೆಯು ಕೋಟೆ ಗೋಡೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಂತೆ ಏಕಶಿಲಾ ಗುಂಡುವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಪೊದರೆ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ನೀರು ಸದಾ ಜಿನುಗುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಅಡಿ ಉದ್ದವಾದ ಸರ್ಪವಿನ ಚಿತ್ರದ ರಚನೆ ಇದೆ. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಣ್ಣಸರ್ಪ ಇದ್ದು ಈ ಸಣ್ಣ ಸರ್ಪವು ಪರಸ್ಪರ ಎದುರು ಬದರಾಗಿರುವ ಬಲಿಗಾಲಿನ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಹಲವಾರು ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ದೈವಗಳು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇ ಮರು ಪ್ರಪಂಚವು ಉಳಿದು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿಯಿರಿಬ್ಬರಿಗೆ, ಗಂಡ-ಹೆಂಡ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು, ತಕ್ಷಣವೇ ಶಿವನು ತನ್ನ ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಪವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿಟ್ಟು, ಭೂಮಿ ಮಾನವ ಸಂತತಿಯಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿ ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯಿರಿಬ್ಬರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಿಸಿ ತಾವುಗಳು ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಂಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಹೋದರು. ಇಂತಹ ಘಟನೆಯು ಹಂಪಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ, ಬೆಳೆದಿರುವುದು, ಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ, ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳಿಂದ. ಏನೆಲ್ಲಾ ಘಟನೆಗಳಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಶಿಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತು ಹಾಗೂ ಕಥೆ, ಕಾವ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಐತಿಹ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವವು.

ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಇವುಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಸಂಗತಿಯು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ, ಜನಪದರಲ್ಲಿ, ಸತತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಗೊಳ್ಳುವವು, ನಂಬಿಕೆ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಿರುವವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಗುಡ್ಡ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಧರ್ಮರಾಯನು ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಗುಹೆ ಇದರ ಮಹತ್ವವೇನೆಂದರೆ ಪಾಂಡವರು ವನವಾಸದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಹಂಪಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದು, ಅಂದು ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು, ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಹೊಳೆ ದಾಟಿ ಹೋಗಲು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಕರವಾಯಿತು. ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನು ತಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಸಾಲಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿ, ಇಂದಿನ ಧರ್ಮರ ಗುಡ್ಡದ ಬಂಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಗವಿಯ ಮೂಲಕ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನದಿಯ ಇನ್ನೊಂದರ ದಡದಲ್ಲಿನ ಗುಡ್ಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿನ ಗುಹೆಯ ಮೂಲಕ ಹೊರಬರುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಧರ್ಮರಾಯನು ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಧರ್ಮದ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಧರ್ಮದಗುಡ್ಡ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಡ್ಡದ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು, ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೊಂಡಿರುವವು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನೇಕ ದೈವಗಳಿಗೆ, ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಆಶ್ರಿತ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಜನಪದರ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಘಟನೆಯಗಳಾಗಿ ಜನರ ಮನದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರದ ವಿಷಯಗಳಾಗಿವೆ. ಗುಡ್ಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ, ಹಲವಾರು ಧಾರ್ಮಿಕತೆ, ಆರ್ಥಿಕತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕತೆ, ಚಾರಿತ್ರಿಕತೆಗೆ ಪ್ರತಿರೂಪಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಹಂಪಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಗುಡ್ಡಗಳು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಜನರ ಜೀವನ, ಕಥೆ, ಕಾವ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿದವು. ಇಲ್ಲಿ ಮೊಸ್ಲಯ್ಯನ ಗುಡ್ಡವು ಈ ಗುಡ್ಡವಿನ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ, ಮೊಸ್ಲಯ್ಯ ಎನ್ನುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹಂಪಿಯ ಹೇಮಕೂಟ, ರತ್ನಕೂಟ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊಸ್ಲಯ್ಯನಗುಡ್ಡ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುವ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಗುಡ್ಡದ ಮಹತ್ವವು ಜನರ ಜೀವನ ಆಶ್ರಿತನಿವಾಸ, ರಕ್ಷಣದ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿಗಳು ಬದುಕುವ ನೆಲೆಯಾಗಿತ್ತು.

'ವಾಲಿಕಾಷ್ಟ' ದ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವೆಂಕಟಾಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆಗಳ ನಡುವೆ ಕಂಡು ಬರುವ ಸುಮಾರು ಐದುಗುಂಟೆಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಹೊಂದಿರುವ ಎತ್ತರವಾದ ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲಿನ ದಿಬ್ಬವನ್ನು ವಾಲಿಕಾಷ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಚಿಂತಾಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ರಾಮನು ವಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದಿರುವ ದೃಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಆತನು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಲಿಯ ಶವವನ್ನು ಹೊಳೆದಾಟಿಸಿ ತಂದು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸುಡಲಾಯಿತು. ಸುಟ್ಟಿರುವ ವಾಲಿಯ ಶರೀರದ ಎಲುಬುಗಳು ಈಗಲು ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಸ್ತಿಪಂಜರದ ಆಕಾರದ ದಿಬ್ಬವೆ ಇರುವುದನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧು ಸಂತರು, ಭಕ್ತರು ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿನೀಡಿ, ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪುಣ್ಯಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಬುದ್ಧವಾದಘಟನೆಗಳು ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಲ್ಲಿನ ಗುಡ್ಡಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಕಪಿಸೇನೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಕಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಹೇಳಿದ ಅದರಂತೆ ಕಪಿಗಳು ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದವು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಸಂಗತಿ ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಕಪಿಸೇನೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಸೇತುವೆ ಬಗೆಗೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಸಂತಸಗೊಂಡು ಕಪಿಸೇನೆಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲುಗಳು ಸಾಕು ಎಂದು ರಾಮನು ಹೇಳಿದನು. ನಂತರವೇ ಅಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿದ್ದ ಕಪಿಸೇನೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಎಸೆದಂತೆ

ಕಂಡಿರುವವು. ಹೀಗೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳು ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಗುಡ್ಡದ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳು, ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇಯಾದ ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಘಟನೆಗಳು, ಕಥೆಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಜನಪದರು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಕಲೆ, ಕಥೆ, ಘಟನೆ ಹಲವಾರು ಸಾಹಸ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಜನರ ಮನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ವಸ್ತುಗಳು, ತಮ್ಮದೇಯಾದ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಪೌರಾಣಿಕ, ದೈವಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಲ್ಲು ಗುಡ್ಡಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಕಲಹದಲ್ಲಿ, ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ವ್ಯತ್ಯಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಒಂದು ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಇರುವುದು, ಇವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಆಸ್ತಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯು ಇರುವುದು. ಇವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಆಸ್ತಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನಾಂತರವಾದರೆ, ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಬೆಳೆದಿರುವವು. ಒಂದು ದಿನ ಇಬ್ಬರು ರಾಶಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ತಮ್ಮನದು ರಾಶಿದೊಡ್ಡದು ಇತ್ತು, ಅಣ್ಣನದು ರಾಶಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ತಮ್ಮನು ಊಟಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಅಣ್ಣನರಾಶಿಯು ಗುಡ್ಡೆಯಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮನ ರಾಶಿಯು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಮಾನವನಿಗೆ ಆಸೆ ಅತಿ ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ದೇವರು ಶಾಪದಿಂದ ಅಣ್ಣ ರಾಶಿಯು, ಮಣ್ಣಿನರಾಶಿಯಾಗಿ ಉಳಿದಿತ್ತು. ದೈವಗಳ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣು, ಕಲ್ಲು ಆಗುವುದು ಹೀಗೆಯೇ ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಘಟನೆಗಳ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದವು.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು:

- [1] ಡಾ. ದೇವರಕೊಂಡಾರೆಡ್ಡಿ, ಹಂಪಿ ಸಂಪುಟ(ಕಲೆ,ಕ್ರೀಡೆ,ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯ) 2006, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
- [2] ಡಾ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ, ಹಂಪಿ ಜಾನಪದ, 1996, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
- [3] ಡಾ.ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ, ಹಂಪಿ ಜಾನಪದ, 1996, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
- [4] ಕೆ. ಸುಂದರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಚರಿತ್ರೆ.

ಹಬ್ಬಗಳೊಡಲಿನ ನಿಗೂಢತೆ

ಅಜಿತ್ ಕಮಾರ್,

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಯೂನಿಯನ್ ಕ್ರಶ್ಚಿಯನ್ ಕಾಲೇಜು, ತುಮಕೂರು

ಪ್ರಸಾವನೆ

ಭಾರತ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂಮಿಶ್ರಿತನಾಡು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ ಜೀವನಶೈಲಿ ಭಾರತೀಯರದ್ದು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಕುತೂಹಲಿಗಳಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲದೆ ಆ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ತರ್ಕದ ಬಂಧವನ್ನು ಬೆಸೆದು ಬದುಕಿನ ತಾಳಕ್ಕೆ ತಾಳೆಯಾಗುವಂತೆ ಹೊಂದಿಸಿದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ಆಚರಣೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿವರಗಳಿಗೂ ಪ್ರಕೃತಿಸಹಜ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.

ಕೀಲಿಪದ: ಜೀವನಶೈಲಿ, ಕೇಪುಳದ ಹೂ, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಆರ್ಯ, ದ್ರಾವಿಡ

ಹಬ್ಬಗಳು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಮಾನವರನ್ನು ಬೆಸೆಯುತ್ತವೆ. ಬಾಂಧವ್ಯವೃದ್ಧಿಸುತ್ತವೆ. ಬಂಧುರತೆಯನ್ನು ಉದ್ದೀಪಿಸುತ್ತವೆ. ವೈಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುತ್ತವೆ. ಹರ್ಷವನ್ನು ಉಕ್ಕಿಸುತ್ತವೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು ದಂಡಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಯ ಆಳಕ್ಕಿಳಿದರೆ ಗೋಚರಿಸುವುದೇನು? ಅದು ಏನನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ? ಎನ್ನುವುದಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿನ ಬಿರುಕು, ಮನುಷ್ಯ-ಪ್ರಕೃತಿ/ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಘರ್ಷ, ಮನುಷ್ಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಘಟಿಸಿದ ದುರಂತ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೊಳಹುಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ವೈವಿಧ್ಯವಾದ ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸ, ದಾಳಿ, ಕೊಡು-ಕೊಳುಗೆ, ದರ್ಪ, ಪಳಗಿಸುವಿಕೆ, ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದಿದ್ದು ಕೆಲವು ಆಚರಣೆಗಳಾಗಿ ಶಾಶ್ವತ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿವೆ.

ಭಾರತದಂತೆ ವಿಶಾಲ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಬ್ಬಗಳು ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬವು ವಿಶೇಷ ಹಬ್ಬವಾಗಿದೆ. ಸಹಜವಾಗಿ ಇದನ್ನು ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬವೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗದವರು ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಆಚರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನೇ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ದೀಪಾವಳಿಗೂ, ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ದೀಪಾವಳಿಗೂ ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ವಿವಿಧೆಡೆ ನೆಲೆಸಿರುವ ಲಂಬಾಣಿಗಳ ದೀಪಾವಳಿ ಆಚರಣೆಗೂ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಮೂಲದವರು ಆಚರಿಸುವ ದೀಪಾವಳಿಗೂ ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿಯ ಉಡುಪಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ದೀಪಾವಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಮವಾಸೆಯಂದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಆಚರಿಸುವಂತೆ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಬ್ಬ ಮೂರುದಿನಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಗೆ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮೊದಲ ದಿವಸವನ್ನು ನರಕಚತುರ್ದಶಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ ಹಿರಿಯರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಎಡೆಯಿಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಅಡುಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೀನೂಟವನ್ನು ಬಾಳೆ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯರ ಆತ್ಮಗಳಿಗೆ

ತೃಪ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಭಾವ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿಹೋದವರನ್ನು ಮರೆಯದೆ ಅವರ ಕೂಡಾ ಸಂಬಂಧ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಗ್ಧತೆ, ಅವರನ್ನು ನೆನೆಯಬೇಕೆಂಬ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಎರಡನೆಯ ದಿವದಂದು ಬಲೀಂದ್ರನ ಪೂಜೆ ಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ ದೊರೆತಿದೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಗದ್ದೆಯ ಕೂಯ್ಲು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಗಿದಿರುತ್ತದೆ. ತೆಂಗಿನ ಒಣಗಿದ ಹೊಂಬಾಳೆಯನ್ನು ಸಿಗಿದು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ದೀಪವಾಗಿಸಿ ಗದ್ದೆಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲೆ, ಅಡಿಕೆ ಕೇಪುಳದ ಹೂವು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ಕಡುಬು(ಗಟ್ಟಿ)ನ್ನು ಇಟ್ಟು ಬಲೀಂದ್ರನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಈ ಭೂಮಿ ಬಲೀಂದ್ರನದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವಿಷ್ಣು ಮೂರು ಪಾದದಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದಾನ ಕೇಳುವುದು, ಒಂದು ಅಡಿ ಭೂಮಿ, ಒಂದು ಅಡಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಒಂದು ಅಡಿಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ವಿಷ್ಣು ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ತುಳಿದುಬಿಡುವ ಕತೆಯೂ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲಿಕರ, ಆರ್ಯ-ದ್ರಾವಿಡ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಘರ್ಷದ ಕಡೆಗೂ ನಾವು ಆಲೋಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಈ ಆಚರಣೆಯ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಗೋಪೂಜೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗೋವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಮುತ್ತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಮೈಮೇಲೆ ಗಂಧತೇಯ್ಯು(ಬಿಳಿಯಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ) ವಿವಿಧ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಹೂಮಾಲೆಹಾಕಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ತಿನಿಸನ್ನು ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಸ್ಥತೆಗೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸದೃಢತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಪಶುಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಗೋಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನೆನಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದಂತೆ ಇತರ ಆಚರಣೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವಾದಂತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ಲಭಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ 'ಲಕ್ಷ್ಮಿ' ಪೂಜೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. (ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವುದು, ಮನೆ ಬೀದಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುದೀಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ)

ಈ ಹಬ್ಬದೊಂದಿಗೆ ಪರಿಸರ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಅಂಶವೂ ತಳುಕುಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಎಂದರೆ 'ಸ್ವಚ್ಛಭಾರತ' ದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಪುರಾಣದಷ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಊರಿನ ಮಕ್ಕಳು, ಯುವಕರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಗಿಡಗಂಟಿಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮುಳ್ಳಿನ ಪೊದೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಣಗಿಸಿ ಊರಿನ ಮೈದಾನದಂತಹ ಖಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡದಂತೆ ಪೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನರಕ ಚತುರ್ದಶಿಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮುಳ್ಳಿನ ರಾಶಿಗೆ ಬೆಂಕಿನೀಡಿ ಸಿಡುಮದ್ದು ಸಿಡಿಸಿ ಸಂಭ್ರಮ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆಚರಣೆ ನರಕಾಸುರನನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ: ಹೀಗೆ ಹಬ್ಬವೊಂದು ಕೇವಲ ನಾವು ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರದೆ ತನ್ನೊಡಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಗೂಢ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಗಳೆಂದರೆ ಆಡಂಬರಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕೇವಲ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳೇ ಮೇಲುಗೈ ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆ ಕೇವಲ ಸಂಪತ್ತಿನ ಗಳಿಕೆ-ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹಬ್ಬಗಳು ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಅರಸ್ ಡಿ.ವಿ -ಸಿರಿಗನ್ನಡ ಪಿ.ಯು.ಸಿ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ, 1987
- [2] ದೇಜಗೌ -ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ, 1976
- [3] ಶೈಲ ಕುಮಾರಿ - ಹಬ್ಬಗಳು(ಎಂ.ಫಿಲ್ ಸಂಪ್ರಬಂಧ), ಅಪ್ರಕಟಿತ, 2016

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಭಾಷಾಂತರ ಮತ್ತು ಅದರ ಮಿತಿಗಳು Translation and its Limitation in Kannada Language

ಡಾ. ಎಸ್. ಶಶಿರೇಖಾ

(Dr. S. Shashirekha)

Assistant professor in Kannada

Government First Grade College, Tumakuru

ಪ್ರಸಾವನೆ

ಭಾಷಾಂತರ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ 'ಅನುವಾದ, ತರ್ಜುಮಾ, ಕನ್ನಡಿಸು' ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತು ಅನುವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಸಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನಿಘಂಟನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಡಾ ಜಾನ್‌ಸನ್ ಭಾಷಾಂತರ ಎಂದರೆ 'To change into another language retaining sense' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ 'ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದನ್ನು' ಜಾನ್‌ಸನ್ ಭಾಷಾಂತರ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಣ ಪಾರಸ್ಪರಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳು ಭಾಷಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವಭಾವಾಂತರ ಮಾಡುವಾಗ ಭಾಷಾಂತರಕಾರ ಎಚ್ಚರವಾಗಿರಬೇಕು. 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪದವನ್ನು ಅದೇ ರೀತಿ ಬಳಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಭಾಷಾತಜ್ಞನಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಂತ್ರ ಭಾಷಾಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯ ಮಾಧ್ಯಮ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆದಾಗಲೂ ಭಾವನೆಗಳು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆಯೇ ಅರ್ಥೈಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಭಾವನೆಗಳು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೈತಳೆದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಭಾಷಾಂತರ ಕಾರ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೀಲಿಪದ: ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಭಾಷಾಂತರ, ಅನುವಾದ, ತರ್ಜುಮಾ, ಕನ್ನಡಿಸು, ಭಾಷಾಂತರಕಾರ, ಭಾಷಾತಜ್ಞ

ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಲ್ಕಮ್ ಕೌಲೇ ಹೇಳಿಕೆ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. 'Translation is an art that involves the recreation of a work in another language for readers with a different back ground' ಅಂದರೆ 'ಭಾಷಾಂತರ ಒಂದು ಕಲೆ'. ಇದು ಪುನರ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪುನರ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯವು ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ವಿವಿಧ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಓದುಗರಿಗಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಒಂದು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾದ ಕ್ರಿಯೆ. ಇದು ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಬೇಕು. ಭಾಷಾಂತರಿಸುವಾಗ ಪ್ರಮಾದಗಳು ಸಂಭವಿಸದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷಾಂತರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರು ಸೃಜನಶೀಲರಾಗಿರಬೇಕು. ಪುನರ್‌ಸೃಷ್ಟಿ ಕೆಲಸ ಸಾಧಕವಾಗಲು ಮೂಲ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅನುಸೃಷ್ಟಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ,

ಸಂಕೇತ, ಶಬ್ದ, ಅರ್ಥ, ವಾಕ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರಕಾರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆ ಭಾಷೆಯ ಜನರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಭಾಷೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪದಗಳ ಅರ್ಥಗ್ರಹಿಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ರೂಪ ತಳೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಮಿತಿಗಳೇರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಸಮರ್ಥ ವಿದ್ವಾಂಸ ಮಾತ್ರ ಈ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲ. ಆಯಾ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಲ್ಲಟಗಳು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಭಾಷಾಂತರಕಾರ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯ ಕಲೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಸಿದೆ. ಆತನು ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನಾದರೂ ಕಲಿಯಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಸಂವಹನ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬರಿಯ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥ ತಿಳಿದರೆ ಸಾಲದು. ಪದಗಳ ವಾಕ್ಯಗಳ ಬಳಕೆಯು ಹಿಂದಿರುವ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಭಾಷಾಂತರಕಾರ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವಾಗ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಕೋಶದ ಸಹಾಯ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಲವು ವಿಜ್ಞಾನ ಪದಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಬಳಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಚಿಂತನೆ, ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನ ಎಲ್ಲವೂ ಇಂದು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿ ಹರಿದಾಡಲು ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಕ್ರಿಯತೆಯೇ ಕಾರಣ. ಇಂದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅಕಾಡೆಮಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಭಾಷಾಂತರ ತರಬೇತಿ, ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್, ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಕೋರ್ಸುಗಳು, ಸ್ನಾತಕ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಗಳು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದಕರಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡ ಕೃತಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೂಡ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳು ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ದೇಶದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗೊಂಡು ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಚಾರಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಬಿತ್ತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪದಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಭಾಷಾಂತರಕಾರ ಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿವೆ ಇಂದು,

1. Directory of scientific Translators and services(ಲಂಡನ್)

2. National Lending library Translation Bulletin. ಗಳಂತಹ ಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಖಾಸಗಿ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹೊರ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಭಾಷಾ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಸ್ಥೆ, ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ, ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೆಲವು ಆಯ್ದು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

Translation- Necessity, Limitations, and Challenges:

ಭಾಷಾಂತರ - ಅಗತ್ಯತೆ, ಮಿತಿಗಳು, ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು

1. ಭಾಷೆ ಮಾನವ ಜನಾಂಗಗಳ ನಡುವೆ ಅಡ್ಡಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆ ಭಾಷಾಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಭಾಷಾಂತರ ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಅಗತ್ಯ ತುರ್ತಿನ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
3. ಸ್ಯಾಮುಯಲ್ ಡೇನಿಯಲ್ ಎನ್ನುವ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಭಾಷೆ ಕುರಿತು ' ಇನ್‌ಟರ್ ಟ್ರಾಪಿಕ್ ಆಪ್ ದಿ ಮೈನ್ಡ್ ' ಸಾಧ್ಯತೆ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮಾನವ ಸಮುದಾಯ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಭಾಷೆಯಷ್ಟೇ ಪ್ರಭುದ್ವತೆಯನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಆತನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸವಾಲೆಂದೆ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.
4. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡುದರ ಪರಿಣಾಮ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮವಾಯಿತು. ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು, ಛಂದಸ್ಸು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು.
5. ಬಂಗಾಳಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿತು. ಉದಾ: ಗಳಗನಾಧರು ಮತ್ತು ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು ಬಂಗಾಳಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದ ಕಾದಂಬರಿಗಳು.
6. 6. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷ 30 ಶೇಕಡಾ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಶೇಕಡಾ 10 ರ ಮಾತ್ರ ಭಾಷಾಂತರ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.
7. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಚಾರಗಳು ಕನ್ನಡೀಕರಣಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸವಾಲುಗಳಿವೆ.
8. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಜರ್ಮನ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ರಷ್ಯನ್ ಭಾಷೆಗೂ ಅನುವಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಷ್ಯಾ, ಫ್ರೆಂಚ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಶಾಲೆಗಳು 30 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರೂ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
9. ಭಾರತ ಬಹು ಭಾಷಾ ದೇಶ. ಆದ ಕಾರಣ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಆಯಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅಕಾಡೆಮಿಗಳು, ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.
10. ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಇಂದು ಭಾಷಾಕೋಶಗಳು ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಉದಾ: New letter, Translation, Inquirer babel, ಅನುವಾದ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದೆ, ಭಾಷಾಂತರ ತರಬೇತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಖೆಗಳನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ವಿವಿಧ ಭಾಷಾಂತರ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುದಾನ ನೀಡಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಕೆಲಸಗಳು ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತವೆ. ವಿದೇಶಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ಕೃತಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಮೌಲ್ಯ ಸಮೃದ್ಧತೆ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅರ್ಥೈಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸವಾಲುಗಳು ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಭಾಷಾಂತರ ಕಲೆ - ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ ಗುರುದತ್ತ.
- [2] ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆ - ಸಂಪಾದನೆ-ಅಮರೇಶ್ ನುಗಡೋಣಿ
- [3] ಅನ್ಯಜ್ಞಾನ ಶಿಸ್ತುಗಳು - ಡಾ.ಕೆ.ವಿ. ನಾರಾಯಣ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಅನುವಾದ ಪಠ್ಯಗಳು, ಪರಿಕರಗಳು, ತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು

ಕರಿಬಸಣ್ಣ.ಟಿ

(Karibasann.T)

Assistant professor of Kannada

Government First Grade College, Tumakur.

ಪ್ರಸಾವನೆ

ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ, ಸಂಕೇತ, ಶಬ್ದ, ಅರ್ಥ, ವಾಕ್ಯ ಮುಂತಾದವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದೊಂದು ಭಾಷೆಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕ್ರಮ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮೂಲ ಭೂತ ಅಂಶಗಳು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಭಿನ್ನ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರಕಾರನಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾ:- ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಅಕ್ಷರಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕನ್ನಡ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳು ಇವುಗಳು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಲಿಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಸಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರಕಾರ ಆಯಾ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ನಂತರವೇ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೀಲಿಪದ: ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಭಾಷಾಂತರ, ಅನುವಾದ, ತರ್ಜುಮಾ, ಕನ್ನಡಿಸು, ಭಾಷಾಂತರಕಾರ, ಭಾಷಾತಜ್ಞ, ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆ

ಮಾನವನು ತನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಬಳಸುವ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಭಾಷೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸಿರುವ ಕಲೆ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆ. ನಮ್ಮ ಭಾವನೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಾಗೂ ಇಚ್ಛೆಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವ ಐಚ್ಛಿಕ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಸಂವಹನಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬ್ಲಾಕ್ ಮತ್ತು ಟ್ರೇಗರ್ ಎಂಬ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞರು 'The Language is a system of which a social group co-operates' ಎಂಬುದಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಅನೇಕ ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ- 'ಯಾದೃಚ್ಛಿ, ಮೌಖಿಕ, ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮೂಹದ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದೇ ಭಾಷೆ.

ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ 4 ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

1. ಭಾಷೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
2. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳಿರುತ್ತವೆ.
3. ಆ ಸಂಕೇತಗಳು ಯಾದೃಚ್ಛಿವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
4. ಭಾಷೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಭಾಷೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಚೌಕಟ್ಟು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸುವಾಗ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿ ಧ್ವನಿಗಳು ಹಾಗೂ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಪದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಎಚ್ಚರವಾಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕಾದಾಗ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಯ ಅರಿವು ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಧ್ವನಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಪದಸಂಪತ್ತಿನ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅರಿವಿರಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಪದಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಬಳಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ವಿವರಣೆ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು (Techniques and trends) ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ, ಸಂಕೇತ, ಶಬ್ದ, ಅರ್ಥ, ವಾಕ್ಯ ಮುಂತಾದವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದೊಂದು ಭಾಷೆಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕ್ರಮ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮೂಲ ಭೂತ ಅಂಶಗಳು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಭಿನ್ನ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರಕಾರನಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾ:- ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಅಕ್ಷರಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕನ್ನಡ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳು ಇವುಗಳು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಲಿಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಸಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರಕಾರ ಆಯಾ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ನಂತರವೇ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನವನ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವ ಭಾಷೆಯ ತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿರುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ವಾಚ್ಯಾರ್ಥ ಭಾಷೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಲಾರದು. ಬಳಸಿದ ವಾಕ್ಯಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಧ್ವನಿ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರವು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಒಂದು ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಜಗತ್ತನ್ನು ತುಂಬಾ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಜ್ಞಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಭಾಷಾಂತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ದೇಶಗಳ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬಿತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯವಹಾರ, ಸೌಹಾರ್ದ, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಬಯಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಭಾಷಾಂತರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ದೇಶದ ರಾಯಬಾರಿ ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶದ ರಾಯಬಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂವಹನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯು ಉತ್ತಮ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಾನವ ಸಮುದಾಯ ಇಂದು ಜಾಗೃತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಲವಿನ ಜೊತೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಹಾಗೂ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯು ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮುಂದುವರಿಯಲು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣ ಭಾಷಾಂತರದ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಇಂದು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಪ್ರಬಲ ವೇದಿಕೆಗಳಾದ UNO UNESCO ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಶತಮಾನ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅಗಾಧವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು ತರಬೇತಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿವಿಧ ಶಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮಹತ್ವದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯವಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಒಂದೊಂದು ಶಾಖೆಗಳಿಗೂ ಮೀಸಲಾದ ಪ್ರೌಢ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು ಇಂದು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಯಂತ್ರ ಭಾಷಾಂತರವೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಎಷ್ಟು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯಂತ್ರ ಭಾಷಾಂತರ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಚಲಿತ ಸುದ್ದಿವಾಹಿನಿ ನುರಿತ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರನ್ನೇ ಬಳಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಭಾಷಾಂತರಕಾರರ ವರ್ಗೀಕೃತ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿವೆ. ಭಾಷಾಂತರದ ಮಹತ್ವ ಇದರಿಂದ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ

1. An International Directory of Translators and Interpreters (ಲಂಡನ್)
2. Directory of scientific Translators and services (ಲಂಡನ್)
3. National Lending Library Translation Bulletin.

ಮುಂತಾದ ಭಾಷಾಂತರ ಸೂಚಿಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಮೈಕ್ರೋಫಿಲ್ಮ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಷಾ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಸ್ಥೆ, ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಕೃತಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಂಡಿವೆ. ಕೆಲವು ಉತ್ತಮ ಆಯ್ಕೆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ

ಭಾಷಾಂತರದ ಗುಣಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ, ಸ್ನಾತಕ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ನೀಡುತ್ತಿವೆ, ಏಕಭಾಷಾ, ದ್ವಿಭಾಷಾ, ಬಹುಭಾಷಾ ಕೋಶಗಳು, ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಕೋಶಗಳು, ಪರ್ಯಾಯ ಪದಕೋಶಗಳು, ಅಂಕಿತನಾಮ ಕೋಶಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟು ಕೋಶಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿದ್ದು ಭಾಷಾಂತರಕಾರರ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು, ಸಮಾವೇಶಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 2005 ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಕೆಲವು ಅನುವಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ, ಅನುವಾದಕರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಗೌರವ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ವಿಪುಲ ಅವಕಾಶಗಳಿದ್ದು, ಬಹುಭಾಷಾ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಭಾರತಕ್ಕೆ 'ಅನುವಾದ' ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತಜ್ಞರೂ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದರೆ ಭಾಷಾಂತರದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸ್ವರೂಪ - ಡಾ.ಸಂಗಮೇಶ ಸವದತ್ತಿಮಠ.
- [2] ಭಾಷಾಂತರ ಕಲೆ - ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ ಗುರುದತ್ತ
- [3] ಅನ್ಯಜ್ಞಾನ ಶಿಸ್ತುಗಳು - ಡಾ.ಕೆ.ವಿ. ನಾರಾಯಣ

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಚಹರೆಗಳು

ಮಂಜುನಾಥ ಫಕೀರಪ್ಪ ಉಪ್ಪಾರ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಎಂ.ಎ. ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ನಾಲ್ಕನೇ ಷಣ್ಮಾಸಿಕ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ- 583276

ಮೊ.ನಂ : 9481652198, ಇಮೇಲ್ ಐಡಿ : manjuppar661996@gmail.com

ಪ್ರವೇಶಿಕೆ

ಕೇಲ ಅಧ್ಯಯನದ ಅಥವಾ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಶಿರ್ಷಿಕೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಶಿರ್ಷಿಕೆಯ ಮೊದಲ ಭಾಗವು ಆಕರವನ್ನು, ಎರಡನೇ ಭಾಗವು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಆಶಯವನ್ನು, ಮೂರನೇ ಭಾಗವು ವಿಧಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಹಿರಿಯ ಸಂಶೋಧಕರು ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 'ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಗಳು' ಎಂಬುದು ಆಕರವಾಗಿದೆ. ಎನಿಂದು 'ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಗಳು' ಎಂದು ಶಿರ್ಷಿಕೆ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದಾನೆ, ಎಂಬ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಮೂಡುವುದು ಸಹಜ. ಯಾಕೆ 'ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಬದಲು 'ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಗಳು' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡನೇಂದರೆ, ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಭಾರತವು 32,87,263 ಚ.ಕಿ.ಮೀ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದೇಶವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಭಾರತವು ಅನೇಕ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ 'ಅಧಿಕಾರ' ವನ್ನು ಅದರ ಚಹರೆಗಳನ್ನು ತಳಿಸುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ನೇರವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರದ ಚಹರೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಮುನ್ನ 'ಅಧಿಕಾರ' ಎಂದರೇನು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲರಿರುವವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು 'ಅಧಿಕಾರ' ಎಂದೆನ್ನಬಹುದು. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಅಶಕ್ತರ ಮೇಲೆ ಶಕ್ತರು ತೋರ್ಪಡಿಸುವ ಅಧಿಪತ್ಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ಎನ್ನುವರು. ಇದನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪವರ್ [ರಿಂತೀಡಿ] ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಶಕ್ತರು ಶಕ್ತರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ತಮ್ಮಂತಿದ್ದ ಅಶಕ್ತರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವರು. "ಪುಕೊರವರು ಅಧಿಕಾರ ಎನ್ನುವ 'ವಸ್ತು' ಇರುವದಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ" [1]. ಅಧಿಕಾರದ ಸಂಬಂಧಗಳು ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು ಅದು ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಒಂದು ಅಧಿಕಾರದ ಸಂಬಂಧ ಇಬ್ಬರು ವಿರೋಧಿಗಳ ನಡುವಿನ ಹೋರಾಟದಂತೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾದರೂ ಅಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರ ಕ್ರೂರತನ ಅಲ್ಲ, ಆದರೂ ಅಧಿಕಾರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಲು ಕ್ರೂರತನವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವೆನ್ನುವುದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು ಹೊಂದುವ ಆಸ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಮಾಕ್ಸವಾದಿಗಳು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಒಂದು ವಿಧವಾದ 'ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯೂರೋಪಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹಲವಾರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಚಲಾಯಿಸಿದರೆ, ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯೂರೋಪಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅಧಿಕಾರ ಎಂಬ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವು ಮಾರ್ಪಾಟಾಯಿತು. ಸಾರ್ವಭೌಮ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಕೊಲ್ಲಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಿತು.

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಧಗಳು

1] ತಮ್ಮ ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಅಥವಾ ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಅಧಿಕಾರದ ಮೊದಲನೆಯ ವಿಧ. ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಯಾರು ಪ್ರಬಲರಾಗಿರುವರೋ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬೇಕು ಬೇಡಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಅಶಕ್ತರ ಮೇಲೆ ನಡೆಸುವ ಅಧಿಕಾರವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 79.5ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರಿಂದಲೇ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಸುಮಾರು 100ಕ್ಕೆ 79ರಷ್ಟು ಸದೃಢ ಭಂಡ ಗಂಡುಗಳು ತಮ್ಮ ಚಪಲಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯರ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾರ್ಥದ ದರ್ಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ತಮಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವರು. ಇನ್ನೂ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯ ಮೂರು ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಇದೆ ತೆರನಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ಯಜಮಾನನನ್ನು "ಕರ್ತಾ" [2] ಎಂದು ಸಂಭೋದಿಸುವುದುಂಟು. ಈ 'ಕರ್ತಾ' ಎನ್ನುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇಡೀ ಆ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. 'ಕರ್ತಾ' ಎನ್ನುವವನನ್ನು 'ನಿರಂಕುಶ ಪುಭು' ಎಂದು ಸರ್ ಹೆನ್ರಿಮೇನ್ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ[3]. ಅವನ ನಿರ್ಣಯವೇ ಅಂತಿಮ. ಆತ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಏನಾದರೂ ಆತನ ವಿರುದ್ಧ ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ ಅಥವಾ ಆತನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರೆ, ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದವರು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಅಥವಾ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕುವ ಸಂಗತಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

2] ನಗ-ನಾಣ್ಯ, ಕನಕ, ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅಧಿಕಾರದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧ. ಈ ತೆರನಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರು ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅಶಕ್ತರ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವರ ಅರಿವಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ: ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಕೊಳ್ಳುವವರು ಮತ್ತು ಮಾರುವವರು. ಇವರನ್ನು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಬೇಡಿಕೆದಾರರು' ಮತ್ತು 'ಪೂರೈಕೆದಾರರು' ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ತಾವು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ದುಡಿದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಎ.ಪಿ.ಎಂ.ಸಿಗಳಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಖಾಸಗಿ ಎ.ಪಿ.ಎಂ.ಸಿಗಳಿಗೆ ತಂದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಚಮತ್ಕಾರ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಆ ಸಂಗತಿಯಾವುದೆಂದರೆ, ಆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ 'ಸವಾಲು' ಎಂಬ ತಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರದ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸರಕಿಗೆ ಸವಾಲು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಬರಬಹುದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವೂ ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಸರಕಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದು ಸರಕು ಬೆಳೆದ ರೈತರಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯೇ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕು ಮಾರಾಟ

ಮಾಡಿದ ರೈತರು ಮತ್ತು ಸವಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸರಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ಇಬ್ಬರೂ ಆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 10% ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಸರಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ತಕ್ಷಣವೇ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯೇ ಹಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರಿಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅನೇಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಮತ್ತು ಮಾರುವವರ ನಡುವೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಮತ್ತು ಮಾರುವವರಿಗಿಂತ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯೇ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ 'ಗ್ರಾಮೀಣ ಋಣಭಾರತ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರೈತನು ತಾನು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಬೆಲೆಯಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉತ್ತಿ-ಬಿತ್ತಲು ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನು ಸಾಲ ಕೇಳಲು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆ-ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ನೌಕರದಾರರು, ಅವನಿಗೆ ಹಲವಾರು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲೇ ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ಒಂದು ತೆರನಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರೈತನು ಆ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹಣ ಕೊಡುವ ವೇಳೆಗೆ ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಬಿತ್ತನೆಯ ಮತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮುಗಿದೇ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ರೈತರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಲ್ಲೇ ಇರುವ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರ ಹತ್ತಿರ ಯಾವುದೇ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ರೈತ ತನ್ನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದ ರೈತನು ತಾನು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಭೂಮಿತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಘರ್ಷ ಮಾಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಬೆಲೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸುರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬೆಲೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ತೂಕದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನಾಗಲಿ ರೈತನು ಗಮನಿಸುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಲೇವಾದೇವಿಗಾರನು ಹೇಳಿದ ದರ ಮತ್ತು ಬಳಸಿದ ಮಾಪನವೇ ಅಂತಿಮ. ಈ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ರೈತ ಚಕಾರವನ್ನು ಎತ್ತುವಂತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ರೈತನು ಮೊದಲೇ ತಾನು ಅವನ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧನಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹಣವು ಹೇಗೆ ಅಶಕ್ತರ ಮೇಲೆ ಶಕ್ತರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದು.

3] ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದೇ ಅಧಿಕಾರದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವವರು ನೇರವಾಗಿ ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬರದೇ ಕೆಲವು ಷಡ್ಯಂತರಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸ್ವ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಕರ್ನಾಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಆ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ರವಿಕೆ [ಕುಬುಸ]ಯನ್ನು ಧರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಅಲೌಕಿಕ ಗಂಡನಾದ ಕೃಷ್ಣ, ತಮ್ಮನ್ನು ಗೋಪಿಕಾ ಸ್ತ್ರೀಯರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ತಮ್ಮ ರವಿಕೆ ತೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗಲು ಕೂಡ ಕೆಲವರು ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಕಥೆಯನ್ನು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತಂದು ತಳಕುಹಾಕಿದ್ದು ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಗೋಚರವಾಗದೇ ಹೋಗಿದೆ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಆ ಸಮುದಾಯದ ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಗಂಡಾಗಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರೆ ಅವಳಿಗೆ

ಅಥವಾ ಅವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ, ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರುವ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಅಂಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಆ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಗೆ ರವಿಕೆ ತೊಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಅವಳಿಗಿಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಕಟ್ಟಾ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬಾರದ ಹಾಗೆ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರಕಾರ ಉಪ್ಪಾರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಆ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವರು 'ಎತ್ತಿಕೊಡುವ' ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕರಾರು ಏನೆಂದರೆ ಆ ಮದುವೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯವರು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯವರು ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವುದು ಅಮೃತೀ. ಇದು ಒಂದು ಕರಾರು ಆದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕರಾರು ಎಂದರೆ ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದ ಮಹಿಳೆಯು ಮುಂದಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರೂ, ಅವಳು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಕರಾರಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮದುವೆಗಳ ಮನೆಯವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಎರಡನೇ ಕರಾರಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮದುವೆಯಾದ ಆ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತಾಯಿತು. ಅಂದರೆ 'ಎತ್ತಿಕೊಡುವ' ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಅವರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮದುವೆಗಳು ಮುರಿದು ಬೀಳುವ ಸಂಭವವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಮದುವೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಮುಂದೆಯೇ ನಡೆದಿವೆ.

4] ಕೇವಲ ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲವೇ ಹಣದ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಧಿಕಾರದ ವಿಧ ಇದೆ. ಅದು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ 12ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿತು. ಅಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತವು ದೇವಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಡುವ ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ಭಾಷೆಯಾಯಿತು. ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದ ಭಾಷೆಯಾಗಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇದು ರಾಜರುಗಳ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮರೆತು ತನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆಯುವ ಹುನ್ನಾರು ನಡೆಸಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆರಂಭಿಕ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ರಚಿಸಿದರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ಮೊದಲು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಇದ್ದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವತ್ತ ಮುನ್ನಡೆದು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಿತು. ಗ್ರಾಮಗಳ ಮೂಲ ಹೆಸರುಗಳು ತಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತಹವುಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ಆ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೊಸ ಹೊಸ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಾಮಕರಣಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ನಾಶಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವಲ್ಲಿ ದಾಪುಗಾಲಿಸಿತು. ಅಂದರೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಹೆಸರುಗಳು ಅವರ ಗುಣ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಹವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕರಿ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕರಿಯಪ್ಪ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ನೈತಿಕತೆ ಇತ್ತು. ಗುಣವಿಶೇಷತೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ನೋಡುವ ಮನಸ್ಸಿತಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಳಚಿ ಹಾಕಲು ಸಂಸ್ಕೃತವು ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ವೇದಪ್ರಿಯಾ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ

ಸಿಗುವುದರಿಂದ, 'ದ್ವಿಜ' ರ [ಎರಡು ಬಾರಿ ಜನಿಸಿದವರು] ಭಾಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತವು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿತು.

11 ಮತ್ತು 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಚನ ಚಳುವಳಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಹಿರಿಮೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಳಸ್ಥರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಇದಾದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ 13ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ 17ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಅರೇಬಿಕ್ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದವು. ಆದರೆ ಇವುಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ಬೀರಿದಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳು ಕೇವಲ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿದವು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಆಗಮನದ ನಂತರ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ಕೂಡಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ದೂರ ಸರಿದವು.

ಮತ್ತೆ 18ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಮಾನದವರೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು 'ಸಮಾನತೆ' , 'ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ' ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಾಯಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಮುಂದೆ ಈ ಭಾಷೆ ಆಡಳಿತದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತುಗಳ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಭಾಷೆ, ಅನ್ನದ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ತೋರ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯು ಸಹ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಬೇಕೆನ್ನುವ ಹಂಬಲದಿಂದ ತುದಿಗಾಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ಹುನ್ನಾರಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೂಡುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದಾದ ನಂತರ ಒಂದರಂತೆ, ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತಮ್ಮತನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅವನತಿ ಹೊಂದುವ ಹಂತದಲ್ಲಿವೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು ಆಯಾ ಭಾಷಿಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿರುವ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿದೆ.

5] ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಸುವ ಅಧಿಕಾರವು, ಅಧಿಕಾರದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ಅಶಕ್ತರ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಅಡ್ಡ ಗೋಡೆಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಆವಾಗ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದವರು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕೆಂದು ಸಂಚು ಮಾಡಿ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರ ಚುಕ್ಕಾಣಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಪೌರಾತ್ಯ ಸಮಾಜಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಮಾಜಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಪೌರಾತ್ಯ ಸಮಾಜಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಟಿ.ಓ , ಯುನಿಸೆಫ್, ಐ.ಎಮ್.ಎಫ್ , ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಎಚ್.ಓ ಮುಂತಾದ ವಿಭಿನ್ನ ನಾಟಕ ರಂಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಪೌರಾತ್ಯ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಾಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಟಿ.ಓ [ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆ]ಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ, ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿಹಾಕಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಬ್ಸಿಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಹರಮಾರಿ ಧೋರಣೆ, ಕಪಿಮುಷ್ಠಿ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಘಟನೆ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ವಹಿವಾಟನ್ನು ತಮ್ಮ ಹದ್ದು ಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಾಭವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹುನ್ನಾರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ದೇಶವು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತವು ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಭಾರತವು ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಟಿ.ಓ [ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆ]ಯ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ತನ್ನ

ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಲವಾದ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಚಾಚಿನಿಂತಿರುವ ಎಮ್.ಎನ್.ಸಿ [ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿ]ಗಳು. ಇವುಗಳು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ರಾಶಿ ರಾಶಿ ತಂದು ಹಾಕುವುದು. ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮೇಂಜಿರೊಂಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಬೃಹತ್ ಕಟ್ಟಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು. ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಹಾತೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರದರ್ಶನ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸರಕು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸುವುದು. ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ, ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು. ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸರಕನ್ನು ಬಹಳ ಇಳಿಸಿದ ದರಗಳಲ್ಲಿ 'ಸೇಲ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಎಂ.ಎನ್.ಸಿ ಶೈಲಿಯ ಮಳಿಗೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಈ ತೆರನಾದ ಮಾಯಾ ನರ್ತನಕ್ಕೆ ಮೋಡಿಗೊಂಡ ಜನರು, ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೂಸಿಯೂ ಕೂಡಾ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡವು. ಗುಡಿಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡದ ಹಾಗೆ ಹಾಗೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇವರ ಅಧಿಕಾರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡದ ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಗೆ ತಾವೇ ಬೀಗ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿವೆ.

6] ಕಾನೂನುಗಳ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಅಧಿಕಾರದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ನಂತರದ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆಣೆಕಟ್ಟುಗಳು, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದವು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜಾರಿಯಿಂದಾಗಿ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನಿಸುವಷ್ಟು ಅರಣ್ಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕುರಿತಾದ ಕಾನೂನುಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿ-1963, ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ನಿಯಮ-1969 ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ನೀತಿ-1980. ಈ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಜನರು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಜೀವನ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಯಿತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಕುದುರೆಮುಖ, ಚಾರ್ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಆಗುಂಬೆಯ ಗೌಡ್ಲು ಮತ್ತು ಮಲೆಕುಡಿಯರು, ಕೊಡಗಿನ ಕುಡಿಯರು ಮತ್ತು ಹೆರವರು, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಕುಣಿಬಿಯರು, ಗೌಳಿಗರು, ಸಿದ್ದಿಯರು, ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ, ಕಬಿನಿ ಹಾಗೂ ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಜೇನು ಕುರುಬರು, ಕಾಡುಕುರುಬರು, ಶರಾವತಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಹಸಲರು ಮತ್ತು ಕುಣಿಬಿಯರು ಮುಂತಾದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬಲಾಢ್ಯರ ತೋಟಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಕಾಲ್ಪುಳಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಆ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ತಲಾತಲಾಂತರದಿಂದ ಬಂದ ಕಾಡಿನ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸೂರಿಲ್ಲದವರಂತೆ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಂತೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತುವವರು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪಾಡು ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ.

7] ಭಾಯ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನುಗಳ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧದ ಮೂಲಕವೂ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಅದುವೇ 'ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ' ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವ

ವಿಧ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಸಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆ' ಇದರಲ್ಲಿ

“ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಯ ಮುಖ ಮಾಸಿತಃ ಬಾಹೋ ರಾಜನ್ಯ ಕೃತಃ

“ಉರೂತದಸ್ಯ ಯದೈಶ್ಯಃ ಪದ್ವ್ಯಾಗಂ ಶೂದ್ರ ಅಜಾಯತಃ” [4]

ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ ಪುರುಷ ಅಥವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವೆಂದು ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಪುರುಷನ/ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮುಖದಿಂದ ಅಥವಾ ತಲೆಯಿಂದ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಪುರುಷನ/ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತೋಳುಗಳಿಂದ, ವೈಶ್ಯರು ಪುರುಷನ/ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉದರ ಅಥವಾ ತೊಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರರು ಅವನ ಪಾದಗಳಿಂದ ಉಗಮಗೊಂಡವರೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಣಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ: ಕಲಿಸುವುದು, ಕಲಿಯುವುದು, ಹೋಮಹವನ ಮಾಡುವುದು.

ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ: ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುವುದು, ಪ್ರಜೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆ, ದಾನ ನೀಡುವುದು.

ವೈಶ್ಯರಿಗೆ: ವ್ಯಾಪಾರ, ಕೃಷಿ, ಪಶುರಕ್ಷಣೆ.

ಶೂದ್ರರಿಗೆ: ಉಳಿದ ವರ್ಣಗಳ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು.[5]

ಈ ತೆರನಾದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿರುವರು. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೇವಲ ಪುರುಷರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವ, ಕಲಿಯುವ, ಹೋಮಹವನ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಅದರಂತೆಯೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುವ, ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ದಾನ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ವೈಶ್ಯ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ, ಪಶುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದರೂ ಭೂಮಿಯ ಒಡತಿಯಾಗುವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವಳಿಗೆ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅನ್ವಯಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದುವುದು 'ವರ್ಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ' . ವರ್ಗವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ವರ್ಗವು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ರವರು 1848ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ 'ಮ್ಯಾನಿಫೆಸ್ಟೊ ಆಫ್ ದಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ' [ಮಚಿಟಿಃಜೀಸಣಂ ಜಿ ಣಹೆ ಫಿಠ್ಮುಟಿಃಸಿಣ ರಿಚಿಡಿಣಧಿ] ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 'ಮಿಗುತಾದ ಮೌಲ್ಯ' ಅಥವಾ 'ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮೌಲ್ಯ' [suಡಿರಿಟುಸ vಚಿಟುe] ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಕಾರ್ಮಿಕನೊಬ್ಬ ತನಗೆ ದೊರಕುವ ಕೂಲಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ 5 ಘಂಟೆಗಳು ದುಡಿಯುವ ಬದಲಿಗೆ 10 ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಅರ್ಧ ಸಮಯ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ದುಡಿದರೆ ಇನ್ನರ್ಧ ಸಮಯವನ್ನು ತನ್ನ ಯಜಮಾನನಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಯಜಮಾನನಿಗಾಗಿ ದುಡಿದ ಆ ಅರ್ಧ ಸಮಯ ಹಾಗೂ ಶ್ರಮದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಮೌಲ್ಯವನ್ನೇ ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ ರವರು 'ಮಿಗುತಾದ ಮೌಲ್ಯ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮೌಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದಂತೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶ್ರಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಶೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಾವೇ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಅನುಭೋಗಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಕರು ಅನುಭೋಗಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಝಂಡಾ ಹಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

8] ಕೆಲವೊಂದು ವಸ್ತುಗಳು ಕೂಡಾ ಅಶಕ್ತರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಆ ವಸ್ತುಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯ ಮೂಲಕ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯವಾದ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಮದುವೆಯ ಮುಂಚೆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗುವಾಗ ಒಂದೆರಡು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಅವುಗಳೆಂದರೆ; ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇವರು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಐದು ಜನ ಗಂಡಸರು ಒಬ್ಬಳು ಮುತ್ತೈದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈಕೆ ಬಿಳಿ ಸೀರೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟು ಬಿಳಿ ಪಂಚೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಒಂದು ಬಿಂದಿಗೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಾಳೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಅಕ್ಕಿ, ವಿಳ್ಯದೆಲೆ, ಅಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಸಾರಿಸಿ ಅದರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸಗಣೆಯ ಉಂಡೆಯನ್ನು, ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೂಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಣತೆ ಇಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಊದುಬತ್ತಿ ಹಚ್ಚಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಹೊಡೆದು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಹಣತೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗೂಡೆಯನ್ನು ಬೋರಲು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಶಕುನ ನೋಡಿ ಅಮೃತ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಹೆಣ್ಣುಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವವರೆಗೂ ದೀಪ ಆರದಂತೆ ಉರಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅದೇ ರೀತಿ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯವರು ಹೆಣ್ಣು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣತೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಸಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಿನವರು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಈ ದೀಪವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಅದು ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡುವರು. ಗಂಡಿನವರು ಕನ್ಯೆಶಾಸ್ತ್ರ, ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟ ದೀಪವು ಹಾರದೇ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಇಚ್ಛಿಸುವರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ದೀಪ ನಂದಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಅದು ಅಪಶಕುನ ಎಂದು ಆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯವರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ದೀಪವನ್ನು ಹಾರದಂತೆ ರಾತ್ರಿಯಿಡಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ದೀಪವು ನಂದಿ ಹೋದರೆ ಅವರು 'ವರನು' ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ತಿರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು.

ಇನ್ನೂ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ, ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವರು. ಆಗ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯವರು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವಾಗ ಒಂದು ಉಗುಣ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ತಂದು ಆ ಬಳ್ಳಿಯ ತುದಿಗೆ ಅರಿಸಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಒಂದು ಅಂಗುದಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳಗಾಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಆ ದಾರ ಕಟ್ಟಿದ ಜಾಗದಿಂದ ಉಗುಣ ಬಳ್ಳಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು, ಬೆಳೆಯದಿದ್ದರೆ ಬೇಡವೆನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳು ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳು ಆ ಸಮುದಾಯದ ಕನ್ಯೆ ಮತ್ತು ವರನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬೇಡವೇ ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸಂಗಾತಿ ಯಾರಾಗಬೇಕು, ಯಾರು ಬೇಡ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ವರನಿಗೂ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ಯೆಗೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದೀಪ ಮತ್ತು ಉಗುಣ ಬಳ್ಳಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ.

ಸಮಾರೋಪ

ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ತಿಳಿದುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರ ಎನ್ನುವಂತಹದ್ದು ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೈಚಳಕಗಳ (ಪ್ರಕಾರಗಳ) ಮೂಲಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದುನಿಂತಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮುಗ್ಧ ಮನಸ್ಸುಗಳ, ಅಮಾಯಕ ಜೀವಿಗಳ, ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಗಗಳ [ಮಹಿಳೆಯರು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು, ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಕಾರ್ಮಿಕರು, ರೈತರು, ಇತ್ಯಾದಿ]. ಜನರ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಗಾಮು ಹಿಡಿದು, ಚಾಟಿ ಬೀಸಿ ಸವಾರಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕೆಂದು ಪಣತೊಟ್ಟು ಅನ್ಯ ಮಾರ್ಗಗಳ ಬೆನ್ನತ್ತಿ ಅಪಚಾರ ಎಸಗಲು ತಯಾರಿ

ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವುಗಳು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಹಾಗೂ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳಾದ ಹಾಗೂ ಗಟ್ಟಿ ನಿಲುವುಗಳಾದ 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ವಿಶ್ವಭ್ರಾತೃತ್ವ,' ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ 'ಭವ್ಯ ಭಾರತ' [ರಾಮರಾಜ್ಯ]ದ ಕನಸು, ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧ, ಬಸವರ 'ಸಮಾನತೆ' ಯ ಆದರ್ಶ ತತ್ವಗಳು ಮುಂತಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಹೇಗೆ? ಅಧಿಕಾರವು ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಪೂರ್ವ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿರುವಂತೆ "ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಾವು, ಭಾರತವನ್ನು ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಸಮಾಜವಾದಿ, ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಗಣರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ; ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯವನ್ನು; ವಿಚಾರ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ನಂಬಿಕೆ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಉಪಾಸನೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು; ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳ ಸಮತೆಯನ್ನು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ; ವ್ಯಕ್ತಿಗೌರವ, ದೇಶದ ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಭಾತೃತ್ವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ" [6]. ಎಂಬ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ಈ ತೆರನಾದ ಅಧಿಕಾರದ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಆದರೂ ಅದರ ಹಿಡಿತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ದಾರ್ಶನಿಕರ, ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

- [1] ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನವಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಪರಿಭಾಷಾ ಕೋಶ, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ-02
- [2] ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ-98
- [3] ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ-98
- [4] ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ-35
- [5] ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ-70
- [6] ಸಂವಿಧಾನ ಓದು, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ-41

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ಕೇಶವನ್ ಪ್ರಸಾದ್, ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ[ಸಂ], 'ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಪುಟ-5 ಸಂಚಿಕೆ-2', ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, 2008.
- [2] ಚಂದ್ರ ಪೂಜಾರಿ.ಎಂ, ಚಂದ್ರಶೇಕರ್.ಟಿ.ಆರ್, ಶ್ರೀಧರ್.ಎಸ್.ವಿ[ಸಂ], 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನವಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಪರಿಭಾಷಾ ಕೋಶ', ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು, 2015.
- [3] ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ದಾಮ್ಲೆ [ಸಂ], 'ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ', ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, 2006.
- [4] ಗುರುಲಿಂಗಯ್ಯ. ಎಂ, ನಾಗಪ್ಪ. ವಿ [ಸಂ], 'ಕಾಡುಗೊಲ್ಲ', ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು, 2008.
- [5] ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ. ಪಿ ಎಂ, 'ಕಾಡುಗೊಲ್ಲ', ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, 2011.
- [6] ಜೋಶಿ. ಸಿ. ಎಂ, 'ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ', ಮನೋಹರ ಪ್ರಕಾಶನ ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ, 2012.
- [7] ನಂಜಮ್ಮಣ್ಣಿ. ಎಂ, 'ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು', ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮೈಸೂರು, 2003.
- [8] ನಾಗಮೋಹನ ದಾಸ್.ಎಚ್.ಎನ್, 'ಸಂವಿಧಾನ ಓದು', ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು, 2018.
- [9] ನಾಗರಾಜ. ಪಿ, 'ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರು: ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ', ಮಧು ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ . . ರಾಮನಗರ, 2012.
- [10] ಶಂಕರ್ ರಾವ್. ಚ. ನ, 'ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ', ಜೈ ಭಾರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂಗಳೂರು, 2011- 12 . 2013-14.
- [11] ಶೈಲೇಶ ಚಂದ್ರ, 'ಅರ್ಥನೋಟ', ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, 2005.

ಕೋವಿಡ್ 19 ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂದಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು

ಡಾ. ವಿದ್ಯಾ ಎಚ್ ಎನ್

ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು (ಸ್ವಾಯತ್ತ), ಹಾಸನ

9448870802

ಸಾರ ಲೇಖ

ಕೋವಿಡ್ 19 ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ಅಚ್ಚರಿಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಸಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತು ತಲ್ಲಣ ಗೊಂಡಿದ್ದು ಬಹಳವೇ ಸಂಕಷ್ಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇಶಗಳು ಸಾಗುತ್ತಿವೆ. ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಹಲವಾರು ದೇಶಗಳು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಆದಾಯವನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದು ಈ ಮಾಹಾಕಾರಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾತ್ರ ಮೇಲೇಳಲು ಆಗದಷ್ಟು ಪ್ರಪಾತಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಕೊರೊನಾ ಎಂಬ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ವೈರಾಣು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅವಘಡಗಳು ಒಂದೆರಡಲ್ಲ. ಆದರೆ ಡೆಡ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ನಾವು ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಎಂಬ ಗೃಹ ಬಂಧನದಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಕೂಡಲೇ ಹೊಸ ಜೀವನದತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಕನಸು ನನಸಾಗುವುದು ಬಹುತೇಕ ಕಷ್ಟ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೊರೊನಾ ಭಯದಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಮತ್ತೆ ಹಳಿಗೆ ಬರುವುದು ಊಹಿಸಲೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು. ಕೊರೊನಾ ಭೀತಿಯಿಂದ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅಂತರ ಕಾಯ್ದು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ತ್ರಾಸದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಕುಸಿದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಸಂಜೀವಿನಿ ಆಗ ಬಹುದಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಲೆ ಈ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಪಿಡುಗು ಉಂಟು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೀಲಿ ಪದ : ಕೋವಿಡ್ -19 , ಭಾರತೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ , ಪ್ರಭಾವಗಳು , ಸವಾಲುಗಳು

ಪೀಠಿಕೆ

ಭಾರತೀಯ ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ಭಾರತದ ಜಿ.ಡಿ.ಪಿ ಯ ಶೇ 6.23 % ದರ ಹೊಂದಿದೆ ಶೇ 8.79%ರಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗ ಲಭ್ಯತೆ ಹೊಂದಿದೆ . 2010-11 ರಲ್ಲಿ ಅದು 5.78 ಮಿಲಿಯನ್ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಸೆಳೆದಿತ್ತು 2011-12 ರಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಮಾಣ 6.18 ಮಿಲಿಯನ್‌ಗೆರಿತು. 2008-2009 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಿಂದ 200 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳಷ್ಟು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿತ್ತು . 2014- 2015ರಲ್ಲಿ ಇದು 670 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳಾಗಿತ್ತು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಮೆರಿಕಾ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಯಾತ್ರಿಕರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸ್ಥಳಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿವೆ.

1. ಕೇರಳ,
2. ತಮಿಳುನಾಡು ,
3. ದೆಹಲಿ ,

4. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು
5. ರಾಜಾಸ್ತಾನ

ಇವುಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರವಾಸೀ ತಾಣಗಳಾಗಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೇಶವಾದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 740 ಮಿಲಿಯನ್ ಜನ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಂತರಿಕ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ರಾಜ್ಯಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿವೆ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ನೆಲೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯೋದಮದ ಶಾಖೆಗಳು ಭಾರೀ ಪ್ರಭಾವ ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ.

- 1 ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ
- 2 ನೆಗೆಟಿವ್ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ
- 3 ಗ್ರೂಪ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ
- 4 ಬಿಸಿನೆಸ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ
- 5 ಹಾಲಿಡೆ ಟೂರಿಸಂ ಅಥವಾ ಲೀಜರ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಟೂರಿಸಂ
- 6 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸ ಅಥವಾ ಸ್ಟಡಿ ಟೂರಿಸಂ
- 7 ಆಫ್ಫರ್ ರಿಟೈರ್‌ಮೆಂಟ್ ಟೂರಿಸಂ
- 8 ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರವಾಸಗಳು ಅಥವಾ ಪಿಲ್‌ಗ್ರಿಮೇಜ್ ಟೂರಿಸಂ
- 9 ಡೆಸ್ಟಿನೇಷನ್ ವೆಡ್ಡಿಂಗ್ ಟೂರಿಸಂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ
- 10 ಹನಿಮೂನ್ ಟೂರಿಸಂ /ಮಧುಚಂದ್ರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ
- 11 ಸ್ಕೂಲ್ ಟೂರಿಸಂ /ಶಾಲಾ ಪ್ರವಾಸಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ
- 12 ಹಡಗು ಪ್ರವಾಸ ಅಥವಾ ಕ್ರೂಸ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ

1. ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ- ಕೊರೊನಾ ದೆಸೆಯಿಂದ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದಿದೆ . ಏಕೆಂದರೆ ಬಹುತೇಕ ದೇಶಗಳ ಗಡಿಗಳು ಬೇರೆ ದೇಶದ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ತೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ . ಜನರ ಓಡಾಟ ಬಂದ್ ಆಗಿದೆ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು ಶೇ 91 ರಷ್ಟು ದೇಶಗಳು ವಿದೇಶಿಯರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರಿವೆ. ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 7 ಬಿಲಿಯನ್ ಜನರ ಓಡಾಟ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಯುರೋಪಿಯನ್ ದೇಶಗಳಂತೂ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ವಿದೇಶಿ ಓಡಾಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿವೆ. ಗಡಿಗಳು ಲಾಕ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಹೊಡೆತ. ಜಾಗತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಣ ಯ ಪ್ರವಾಸೀ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

2. ನೆಗೆಟಿವ್ ಟೂರಿಸಂ -ಕೆಲವು ದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪರಿಗಣಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಚೀನಾ , ಇಟಲಿ, ಸ್ಪೇನ್, ಬ್ರೆಜಿಲ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ , ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಅಮೆರಿಕಾ , ಜರ್ಮನಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ದೇಶಗಳ ಜನರು ಭಾರತೀಯರು ಬಹಳ ಇಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಪ್ರವಾಸಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಂದ್ ಆಗಿವೆ.

3. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಟೂರಿಸಂ- ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವ್ಯವಹಾರ ಕೇಂದ್ರಿತ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಟ್ರಾವೆಲ್‌ಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ . ಕೆಲವು ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಕಂಪೆನಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರವಾಸೀ ವಹಿವಾಟುಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ . ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಸ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಪರಿಚಯ ಸಮಾರಂಭಗಳು

ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಂಪೆನಿಗಳು ತಮ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬಿಡಗಡೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆಂದೇ ಹೇರಳ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಸಿನಿತಾರೆಯರಿಮಲೋ ಕ್ರೋಡಾ ಲೋಕದ ರ ತಾರಗಳಿಂದಲೋ ಅದನ್ನು ಬಿಡಗಡೆ ಗೊಳಿಸಿ ಅಪಾರ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಒಂದು ಮಾಮೂಲಿ ಬಿಸ್ನೆಸ್ ನಂತಹ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೂ ತಾರೆಯರು ಬಂದು ಆರ್ಮೆನಿಯಾ , ಜಾರ್ಜಿಯಾ , ಸರ್ಬಿಯಾ , ಯುಕ್ರೇನಗಳಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇತ್ತು. ಅದಕ್ಕೀಗ ಬ್ರೇಕ್ ಬಿದ್ದಿದೆ. ನೀವು ಈಗಾಗಲೇ ನೋಡಿರುವಂತೆ ಜೂಮ್ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸು ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೇ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಪೆನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೂ ಕತ್ತರಿ ಹಾಕಿವೆ. ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು 65 ದೇಶಗಳು ವಿಡಿಯೋ ಮೂಲಕ ಬಿಸೆನೆಸ್ ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಹು ಚರ್ಚಿತ ಗ್ಲೋಬಲ್ ಇವೆಂಟ್‌ಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಸೆನೆಸ್ ಸೆಮಿನಾರ್‌ಗಳು , ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳು , ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸಗಳೂ , ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

4. ಹಾಗೆಯೇ ಗ್ರೂಪ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಇರುವುದು ಇಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಕುಟುಂಬ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇದು ಏಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪ್ರವಾಸ ವಾಗುತ್ತೆ. ಸಮೂಹ ಸಾರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಮದ್ಯ ಸ್ತರದ ಜನರು ದೇಶೀಯವಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಶ್ವ ವಿಖ್ಯಾತ ಪ್ರವಾಸೀ ತಾಣಗಳಾದ ಹಂಪಿ , ಬೆಲೂರು ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳ , ಬಾದಾಮಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳು ಸದಾ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು ಗುಂಡಿ , ಕುದುರೆ ಮುಖ , ಶೃಂಗೇರಿ , ಹೊರನಾಡು , ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುವ ಸ್ವರ್ಗಗಳೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶವೊಂದರಲ್ಲೇ ಪ್ರವಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರ ಆಧರಿತ ಸುಮಾರು 5.9 ಮಿಲಿಯನ್ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಕಡಿತೆ ಗೊಂಡಿವೆ 2011ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಬಹು ಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡ ದ್ವಂಸ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕಿತ ಏಳೂ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಪ್ರಭಾವ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಬೀರಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಇದರ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಟೂರ್ ಆಪರೇಟರ್‌ಗಳು, ಪ್ರವಾಸ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು , ಟ್ರಾ ಗೈಡ್‌ಗಳು , ಹೋಂ ಸ್ಟೇಗಳು, ಪಾಕ ತಯಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು , ಪ್ರವಾಸ ಆಯೋಜನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು , ಹೋಟೆಲ್ ಬುಕಿಂಗ್ ಸರ್ವಿಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಟ್ರಾವೆಲ್ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಂಕಾಗುತ್ತವೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 67% ಹೋಟೆಲ್ ಬುಕಿಂಗ್‌ಗಳು ದಸರಾ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಂದಾಗಿಯೇ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು . ಆದರೆ ಈಗ ಅದು ಕನಸೇ ಸರಿ.

5. ರಜೆ ಪ್ರವಾಸ -ಹಾಲಿಡೆ ಟೂರಿಸಂ ಅಥವಾ ಲೀಜರ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಟೂರಿಸಂ - ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆ ಪ್ರವಾಸ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆಗಳು ದಸರಾ ರಜೆ ಪ್ರವಾಸಗಳು , ಮಳೆ ಪ್ರವಾಸಗಳು , ವೀಕೆಂಡ್ ಪ್ರವಾಸಗಳು , ಮೊದಲಾದವುಗಳೂ ಬಹಳ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿದ್ದವು. ಸಕುಟುಂಬ ಸಮೇತವಾಗಿಯೋ , ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪು ಕೂಡಿಯೋ ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಂದೇ ಮಾಸಿಕ ಚೀಟಿ ಹಾಕಿ , ತಂಡ ಕಟ್ಟಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದೋ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು ಈಗ ಇದು ಊಹಿಸಲೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು.

6. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸ ಅಥವಾ ಸ್ಟಡಿ ಟೂರಿಸಂ - ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದ ವಿದೇಶೀ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ ಕತ್ತರಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. 2017-18 ರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 5.5 ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು . 2019-20 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 8 ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿವಿಧ ವಿದೇಶೀ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಾಪಸಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಲಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದುಕಿನ ಕುರಿತು ಚಿಂತಾಗ್ರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲದ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲದ ಡೋಲಾಯಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಡುವ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಯುವ ಮನಸುಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ.

7. ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರವಾಸಗಳು ಅಥವಾ ಪಿಲ್‌ಗ್ರಿಮೇಜ್ ಟೂರಿಸಂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯ . ಭಾರತ ಸನಾತನ ಪರಂಪರೆಯ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಜಾಸ್ತಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಂ ಪ್ರತಿ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವ ಆಸ್ಮಿಕರೂ ಜಾಸ್ತಿ. ಧರ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರವಾಸ ಅಥವಾ ಪಿಲ್‌ಗ್ರಿಮೇಜ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಬಹು ಜನಪ್ರಿಯ . ತಿರುಪತಿ , ವೈಷ್ಣೋ ದೇವಿ , ಕುಕ್ಕೆ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ , ಧರ್ಮಸ್ಥಳ , ಶೃಂಗೇರಿ , ಬದರಿನಾಥ, ಶಿರಡಿ , ಶನಿ ಶಿಂಘಾಪುರ , ಆಯ್ಯಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಾದ ದೇಗುಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಜನರಿಂದ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿದ್ದವು . ಆದರೆ ಕಳೆದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಇವು ಬಂದ್ ಆಗಿದ್ದು ಈಗ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಜನರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಂದವರೂ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬೇಸರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

8. ಆಫ್ಫರ್ ರಿಟೈರ್‌ಮೆಂಟ್ ಟೂರಿಸಂ - ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು ವೃದ್ಧರು ನಿವೃತ್ತ ಹೊಂದಿದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಪ್ರವಾಸಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ. ನಿವೃತ್ತಿ ನಂತರ ಹೊಸ ಜೀವನದ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿರಿಯರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಜೀವನಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಳ್ಳ ಬೇಕು ಎಂಬ ಹಂಬಲ ಇಟ್ಟು ಕೋಮಡಿದ್ದರು . ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಕುಟುಂಬದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಮುಗಿದಿದ್ದವು. ವಿದೇಶೀ ನೆಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಆಗದೇ ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು , ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ವಿರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು ಆಫ್ಫರ್ ರಿಟೈರ್‌ಮೆಂಟ್ ಟೂರಿಸಂ ಖಯಾಲಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಬು ಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರವಾಸೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೇರಳ ಆಫರ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದವು . ಹೀಗಾಗಿ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾ ಪ್ರವಾಸ ಜನಪ್ರಿಯವಾಘಿತ್ತು. ಬಾಲಿ, ಜಾವಾ , , ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ , ಮಾರಿಷಸ್, ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ , ಎಂದು ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ವೃದ್ಧ ಜೀವಗಳು ಭಾರತದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

9. ಡೆಸ್ಟಿನೇಷನ್ ವೆಡ್ಡಿಂಗ್ ಟೂರಿಸಂ- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಉದ್ಯಮವೇ ಆಗಿರುವುದು ನಿಮಗಲ್ಲ ತಿಳಿದಿದೆ. ಡೆಸ್ಟಿನೇಷನ್ ವೆಡ್ಡಿಂಗ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ವಿರಾಟ್ ಕೊಹಿಲಿ , ದೀಪಿಕಾ ಪಡುಕೋಣೆ ಮತ್ತು ರಣವೀರ್ ಸಿಂಗ್ , ಇಶಾ ಅಂಬಾನಿ -ಪಿರಮಲ್ ಮೊದಲಾದ ಸೆಲೆಬ್ರಿಟಿಗಳು ಇಟಲಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದೂರಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬೆನ್ನಲ್ಲೆ ಶ್ರೀಮಂತ ರು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಭಾರತೀಯರು ಯುರೋಪಿಯನ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭ ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯೂ ಆದರು. ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕೆಲವರು ಕಡೆ ಪಕ್ಷ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥವಾದರೂ ವಿದೇಶೀ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು . ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಡೆಸ್ಟಿನೇಷನ್ ವೆಡ್ಡಿಂಗ್ ಮಾಮೂಲಾಯಿತು. ಹೇರಳ ಹಣ ಖರ್ಚು ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸೀ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಿ ವೆಡ್ಡಿಂಗ್ ಶೂಟ್ ಮಾಡಲೆಂದೇ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಸೈಲೆಂಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಈಗ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇದರ ಸದ್ದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

10. ಹನಿಮೂನ್ ಟೂರಿಸಂ /ಮಧುಚಂದ್ರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ- ಮದುವೆಯ ನಂತರ ನವ ವಿವಾಹಿತರು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಹನಿಮೂನ್ ಟೂರಿಸಂ ಅಥವಾ ಮಧುಚಂದ್ರ ಪ್ರವಾಸಗಳಿಗೂ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಬ್ರೇಕ್ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮಧುಚಂದ್ರಕ್ಕಾಗಿ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದ ಜೋಡಿಗಳು ಈಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ತಾಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೋವಿಡ್ 19 ನಂತರ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧಿ ಶಾಪಿಂಗ್ ಸಹ ಹೊಡೆತ ಕಾಣಲಿದೆ ದುಬಾರಿ ಬೆಲೆಯ ಸೂಟುಗಳು , ಲೆಹೆಂಗಾಗಳು , ವೆಡಿಂಗ್ ಕಾಸ್ಟ್ಯೂಮುಗಳು, ಆಭರಣಗಳು , ಡಿಸೈನರ್ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು, ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಶಾಪಿಂಗ್ ಎಂದೇ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಮೂಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

11. ಸೂಲ್ ಟೂರಿಸಂ /ಶಾಲಾ ಪ್ರವಾಸ- ಬಹು ನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿಯೇ ಶಾಲಾ ಪ್ರವಾಸಗಳು ಕೊನೆಗೊಂಡಿವೆ ಬಹುಷಃ ಅವು ಎಂದೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೋಷಕರಾಗಲೀ ಶಾಲಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಗಳಾಗಲೀ ಆಯೋಜಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ . ಕೆಲವು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಂತೂ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಪೋಷಕರಿಂದ ಹಣ ಪೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಖಾಸಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಂತೂ ಪದವಿ ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ಭೇಟಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿ ಹಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು.

12. ಹಡಗು ಪ್ರವಾಸ ಅಥವಾ ಕ್ರೂಸ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಇರಲ್ಲ . ಜಗತ್ತಿನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಗಳು ಐಷಾರಾಮಿ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಸಮುದ್ರ ಯಾನದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಪಂಚ ಪರ್ಯಟನೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ದೈತ್ಯ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಜನರನ್ನು ಮೋಜು ಮಸ್ತಿಯ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಭಾರತೀಯರೂ ಸಹ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾರು ಹೋಗಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಶೇ 24% ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಶಿಕ್ಷಕ ಯುವಕರು ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಶಿಕ್ಷಿತ ಭಾರತೀಯ ಯುವಕರಂತೂ ಕ್ರೂಸ್ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಜೀವನವೇ ನಷ್ಟ ಎಂಬ ಮನೋಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದರು. ನಗರ ಕೇಂದ್ರಿತ ಯುವಕರು ವಿಲಾಸಿ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಬಯಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಪೋಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು .ಇದು ಈಗ ನಿಂತಿದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳ ಬುಕಿಂಗ್ ಇಳಿಯಲಿದೆ. ಟ್ರಾವೆಲ್ ಇನ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಬೆಲೆ ಏರಲಿದೆ . ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸ ವಿಮೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಲಿವೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿಮಾನ ಯಾನ ದುಬಾರಿ ಆಗುತ್ತೆ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯದ ಸೀಟು ಬಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿಮಾನ ಯಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿವೆ , ಬೆಲೆ ಏರಿಸದೇ ಅವುಗಳು ನಷ್ಟ ತುಂಬಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಸ್ತೆ ಪ್ರವಾಸಗಳು ಹೆಚ್ಚಲಿವೆ. ಸೈಕಲ್ ಏರಿಯೋ ಅಥವಾ ಸ್ವಂತ ವಾಹನದಲ್ಲಿಯೋ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗದ ಪ್ರವಾಸಗಳು ಏರುತ್ತವೆ. ಸಮೂಹ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಜನ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ , ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಉಳಿತಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಜನ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಮೂಹ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

13. ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬಹಳಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಮೈ ಒಡ್ಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರವಾಸಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿತ್ತು, ಕಾಸಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕಷ್ಟಯಾ ಎಂಬಂತೆ ಇತ್ತು . ಆದರೆ ಈಗ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಮಯ , ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಅಫರ್‌ಗಳ ಕಾಲ. ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಹೋಟೆಲುಗಳು , ಹೋಂಸ್ಟೇಗಳು , ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಹೋಟೆಲು ರೂಂ ಬುಕ್ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಪ್ರೀ ಅಥವಾ ಎರಡು ಹಗಲು ಪ್ರೀ ಎಂಬ ರೀಟೇಲ್ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಮಣೆ ಹಾಕ ಬೇಕಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಲಕಷುರಿ ಹೋಟೆಲುಗಳು ಮತ್ತು ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟುಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಪಡೆದು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ . ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಬಂದರೂ ಸಹ ಅವರು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಆರಾಮವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಪ್ರವಾಸಿ ದಿನಗಳು ಕಡಿಮೆ ಆಗಿರುತ್ತವೆ . ಜನರು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟ ಅಂತಹುದರಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ ಎಂದೂ ಊಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕಷ್ಟ.

14. ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಡಂಬರದ ಬದಲು ಸರಳತೆ , ಸಾಮೂಹಿಕದ ಬದಲು ವೈಯುಕ್ತಿಕ , ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಬದಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ , ದಿನ ನಿತ್ಯದ ನಿಯಮ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂಜಾ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಪೂಜಾ ಆಚರಣೆಗಳು , ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ . ಹಬ್ಬಗಳಂದು ಜನರು ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮುರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್ ಶಾಪಿಂಗ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸವಾಲುಗಳು

ಈ ಮಟ್ಟದ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೊಡು- ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಪೂರ್ಣ ಫಲಿತಾಂಶ ಇಂದು ಕೊರೊನಾ ವೈರಸ್ಸು ಹರಡುವಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅತಿಯಾದ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದಿದ್ದು , ಸ್ವದೇಶೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಚಿಗುರಿದೆ. ಯಾವುದೇ ದೇಶ ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ನಿಗದಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ನೆರೆಹೊರೆಯ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಇರುವ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಜಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೌಟಿಲ್ಯ ಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದು. ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೌಶಲ್ಯತೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟು ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ದೇಶೀಯವಾಗಿಯೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾರತದ ಉಜ್ವಲ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವಾಪೋಜ್ಜತೆಯನ್ನು ಬದಿಗೆ ಸರಿಸದೇ , ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮರೆಯದೇ ಪ್ರಜೆಗಳ ನೆರವಿಗೆ ಸದಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ನೀತಿಗಳನ್ನು ದೇಶ ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅತಿಯಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಆದರೆ ಕೆಲವು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ ಸಹ ಇರುತ್ತವೆ ಮಾನವನ ಎಲ್ಲಾ ಎಡವಟ್ಟು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಬೀಳಲಿದೆ . ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ನವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೈದಳೆಯುತ್ತಾಳೆ , ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಕಲುಷಿತವಾಗದೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಅನಗತ್ಯ ಓಡಾಟದಿಂದ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಜಲ ಸ್ರೋತಗಳು ನಿರ್ಮಲವಾಗಲಿವೆ, ಹವೆ ಶುದ್ಧ ವಾಗಲಿದೆ, ಆಮ್ಲಜನಕದ ಪೂರೈಕೆ ಹೆಚ್ಚಲಿದೆ, ಶಬ್ದ ಮಾಲಿನ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಲಿದೆ, ಜತನದಿಂದ ಕಾಪಿಡ ಬೇಕಿದ್ದ ಪ್ರಕೃತಿ ಮುನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ ಅವಳಿಗೆ ಮುಖ ತೋರುವ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ನಾವು ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಾಸ್ಕ ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕೋವಿಡ್‌ನಿಂದ ಧರೆಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ . ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ದಿನವೂ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- [1] ವಲ್ಕ್ಸ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಅಂಡ್ ಟೂರಿಸಂ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ವರದಿ 2019
- [2] ಎ ಬ್ರೀಫ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆನ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಟೂರಿಸಂ 2018 ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ 1-2
- [3] ಕೆ. ವಿ .ಸೌಂದರ್ ರಾಜನ್ -ಇಂಡಿಯನ್ ರಾಕ್ ಕಟ್ ಟಂಪೆಲ್ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರ್ ಮುಂಬೈ 2010 ಪುಟ 113-120
- [4] ಬಿಂದಾ ಥಾಪರ್- ಇಂಡಿಯನ್ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರ್ ಪುಟ 45
- [5] ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಕಟ ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ 12-22
- [6] ಇಂಡಿಯನ್ ಟೂರಿಸಂ ಸ್ಯಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಅಟ್ ಎ ಗ್ಲೋಬ್ಸ್-2014
- [7] ಟ್ರಾವೆಲ್ ಅಂಡ್ ಟೂರಿಸಂ ಕಾಂಪಿಟಿಟಿವ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ 2013
- [8] ಡೋಮ್ ಮೋರೇಸ್- ಇಂಡಿಯಾ ಜರ್ನಿಲ್ 2004
- [9] ಸುನೇತ್ರ ರೋಡೆ- ಟೂರಿಸಂ ಆಪರೇಶನ್ಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ 2013
- [10] ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊಸ ಪ್ರವಾಸ ನೀತಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಕಟ
- [11] ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಕಟ 2018
- [12] 12. ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ವಿಶ್ವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಯುನೆಸ್ಕೋ ಪ್ರಕಟ -2014 -2015
- [13] ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಯುವ ಜನ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಕಟ -2018
- [14] ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಕಟ-2010
- [15] ದಿ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಟೈಮ್ಸ್, ದಿ ಹಿಂದು ಮತ್ತು ಡೆಕ್ಕನ್ ಕ್ರೋನಿಕಲ್ ನೈಊಸಸ್‌ಪೇಪರ್‌ಗಳ ಲೇಖನಗಳ ಆಧಾರ (12-04-2020 ರಿಂದ 30-06-2020 ರ ವರೆಗೆ)

TUMBE Group of International Journals : Guidelines for Author

All researchers are invited to submit their original or extended version of previously published papers for peer review and publications. Before submitting papers at TUMBE Group of International Journals, the authors must ensure that their works in original or refereed form have never published anywhere and be agreed upon the entire fraternity of authors. The authors must also agree and adhere on originality and authenticity of their research work.

All authors are requested to publish your papers under the following subject area.

- English and Indian Languages
- Social Science and Humanities
- Physical Sciences
- Mathematics & Computer Applications
- Life Sciences
- Commerce & Management
- Educational Research
- Sports and Library Science

Scope for publish:

Tumbe International Group of Journals accepts all types of papers/Article of all the areas both in English and Indian languages with the following types of study.

- Research Paper
- Case Studies
- Analytical papers
- Review Article
- Argumentative papers
- Survey research and data analysis

Review Process

Tumbe Group of International Journals - follows quick evaluation method. In order to substantially reduce the time to publication as compared with traditional journals. Submitted article result will announce as soon as possible. Editorial board members will make the final decision. Submit the original article without any plagiarism and copyright material

- Each paper will be reviewed by at least two experts and maximum four.
- The submission will be allotted immediately to review through online.
- Reviewers will return the review comments after receiving the paper within 48 hours.
- Final document will evaluate chief editorial committee whether author modified the document as per reviewer suggestion.
- If satisfied document will forward to Chief Editor to review once again and publish otherwise once again document will forward to author for modification.
- Periodical update will happen as and when your paper accepted.
- The successful paper without any anomalies will be published within 72 hours.
- Publication Certificate with author's photo will be sent to Authors immediately after the publication through online by registered Authors mail.
- Easy submission, Quick and fast publication with No publications charges/ Free and Open source publication.
- Published full length paper can be downloaded anytime and anywhere and also shares his paper link through social media.
- Published paper along with author's photo will be appearing in the published volume and Issue.
- Proper Citation and reference link will be provided.

Quick & Easy online research paper submission & tracking

- Easy Manuscript Submission process by providing a user-friendly interface to authors
- Online Registration for easy login to the scientific researchers.
- Helps authors to submit their research papers online free to our Journal.
- The incomplete research papers can be stored and resumed later within the journal software.
- Providing journal authors the facility to suggest reviewers of their choice through the online Journal management software.
- Notifies every time the manuscript receives feedback from the editorial members or the peer reviewers.
- The Research scholars can view the rating and comments given by international editors and reviewers.
- Reviewers can send manuscript revisions easily through the online Journal software with a single mouse click

Real-time tracking of research articles by email notifications or logging in to the online Journal management system.

Copyright Policy

The copyright of submitted article is transferred to TUMBE Group of International Journals/Tumbe International e-Magazine if and when the article is accepted for publication. The Authors hereby transfers any and all rights in and to the paper including without limitation all copyrights to TUMBE Group of International Journals/Tumbe International e-Magazine. The Authors hereby represents and warrants that the paper is original and that he/she is the author of the paper, except for material that is clearly identified as to its original source, with permission notices from the copyright owners where required. The undersigned represents that he/she has the power and authority to make and execute this assignment.

The Author/s must declare that

1. This paper has not been published in the same form elsewhere.
2. It will not be submit anywhere else for publication prior to acceptance/rejection by the Journal/Magazine.
3. A copyright permission is obtain form published work elsewhere and which require the permission for reproduction.
4. As a contributor, all the images you submit for any issue of TUMBE International e-Magazine must be copyright free. You must do all the submitted works and you must be the authentic copyright holder. If whichever submission(s) get involved with any copyright entanglement because of the above, your eligibility will automatically be revoked. You will be responsible for all the legal consequences under all circumstances regardless of TUMBE International e-Magazine awareness or not.

The Author/s must accepted and incorporated the following condition while on preparing the article

1. **Originality** :Tumbe Journals/Magazine adhere Zero percent plagiarism policy. Submitted paper must be 100% original. If you are referring any other paper, you should have proper permission to use their research and proper reference/citation should be given in paper.
2. **Research Work**: As we say research work, we mean your paper should be proper research, innovation or further research work (own idea in case of Magazine).

3. **Open Access:** Tumbe Journals/Magazine is open access platform. All accepted work will publish in our monthly journal and freely available to all readers. Author should agree to provide their research work in open access after publication.
4. **Formatting:** Your paper must be properly formatted and adhere Tumbe Journals/Magazine standard of paper formatting. Submitted paper should be in single or double column standard paper format.

Further more, The Author/s must there by transfer the unlimited rights of publication of the submitted paper in whole to TUMBE Group of International Journals/Tumbe International e-Magazine. The copyright transfer covers the exclusive right to reproduce and distribute the article, including reprints, translations, photographic reproductions, microform, electronic form (offline, online) or any other reproductions of similar nature.

Note: The Author/s must accepted the above conditions and Rules and Regulations of TUMBE Group of International Journals/Tumbe International e-Magazine while on submission of paper by clicking the check box. Authors need not to send separate Copyright form.

Publication Ethics and Malpractice Statement

TUMBE Group of International Journals is a peer-reviewed multidisciplinary journal committed to ensuring the highest standards of publication ethics. All parties involved in the act of publishing (editors, authors, reviewers, and the publisher) have to agree upon standards of ethical behavior. We state the following principles of Publication Ethics and Publication Malpractice Statement based on the Code of Conduct and Best Practice Guidelines for Journal Editors of the Committee on Publication Ethics – COPE (available at <http://publicationethics.org/>).

Duties and Responsibilities of Editors

Publication Decisions

The Editor of the journal is responsible for deciding which of the submitted articles should be published. The decision will be based on the paper's importance, originality, and clarity, and the study's validity, and its relevance to the journal's scope. Current legal requirements regarding libel, copyright infringement, and plagiarism should also be considered.

Fair Play

Submitted manuscripts are evaluated for their intellectual content without regard to race, gender, sexual orientation, religious belief, ethnic origin, citizenship, or political philosophy of the authors.

Confidentiality

The Editor and any editorial staff must not disclose any information about a submitted manuscript to anyone other than the corresponding author, reviewers, potential reviewers, other editorial advisers, and the publisher, as appropriate.

Disclosure and Conflicts of Interest

Unpublished materials disclosed in a submitted manuscript must not be used in an Editor's own research without the explicit written consent of the author(s).

Duties of Peer Reviewers

Contribution to Editorial Decisions

The peer review assists the editor in making editorial decisions and, through the editorial communication with the author, may also assist the author in improving the manuscript.

Promptness

Any selected referee who feels unqualified to review the research reported in a manuscript or knows that its prompt review will be impossible should notify the editor and withdraw from the review process.

Confidentiality

Any manuscripts received for review must be treated as confidential documents. They must not be shown to or discussed with others except if authorized by the Editor.

Standards of Objectivity

Reviews should be conducted objectively. Personal criticism of the author is unacceptable. Referees should express their views clearly with appropriate supporting arguments.

Acknowledgment of Sources

Reviewers should identify relevant published work that has not been cited by the authors. Any statement that an observation, derivation, or argument had been previously reported should be accompanied by the relevant citation. A reviewer should also call to the Editor's attention any substantial similarity or overlap between the manuscript under consideration and any other published data of which they have personal knowledge.

Disclosure and Conflict of Interest

Privileged information or ideas obtained through peer review must be kept confidential and not used for personal advantage. Reviewers should not consider evaluating manuscripts in which they have conflicts of interest resulting from competitive, collaborative, or other relationships or connections with any of the authors, companies, or institutions connected to the submission.

Duties of Authors

Reporting Standards

Authors reporting results of original research should present an accurate account of the work performed as well as an objective discussion of its significance. Underlying data should be represented accurately in the manuscript. A paper should contain sufficient detail and references to permit others to replicate the work. Fraudulent or knowingly inaccurate statements constitute unethical behavior and are unacceptable.

Originality, Plagiarism, and Acknowledgement of Sources

The authors should ensure that they have written entirely original works, and if the authors have used the work and/or words of others that this has been appropriately cited or quoted. Multiple, redundant, or concurrent publications An author should not, in general, publish manuscripts describing essentially the same research in more than one journal or primary publication. Parallel submission of the same manuscript to more than one journal constitutes unethical publishing behavior and is unacceptable. Proper acknowledgment of the work of others must always be given. Authors should also cite publications that have been influential in determining the nature of the reported work.

Authorship of a Manuscript

Authorship should be limited to those who have made a significant contribution to the conception, design, execution, or interpretation of the reported study. All those who have made significant contributions should be listed as co-authors. Where there are others who have participated in certain substantive aspects of the research project, they should be named in an Acknowledgement section.

The corresponding author should ensure that all appropriate co-authors (according to the above definition) and no inappropriate co-authors are included in the author list of the manuscript and that all co-authors have seen and approved the final version of the paper and have agreed to its submission for publication.

Hazards and human or animal subjects If the work involves chemicals, procedures, or equipment that have any unusual hazards inherent in their use, the authors must clearly identify these in the manuscript.

Disclosure and Conflicts of Interest

All authors should disclose in their manuscript any financial or other substantive conflicts of interest that might be construed to influence the results or their interpretation of the manuscript. All sources of financial support for the project should be disclosed.

Fundamental Errors in Published Works

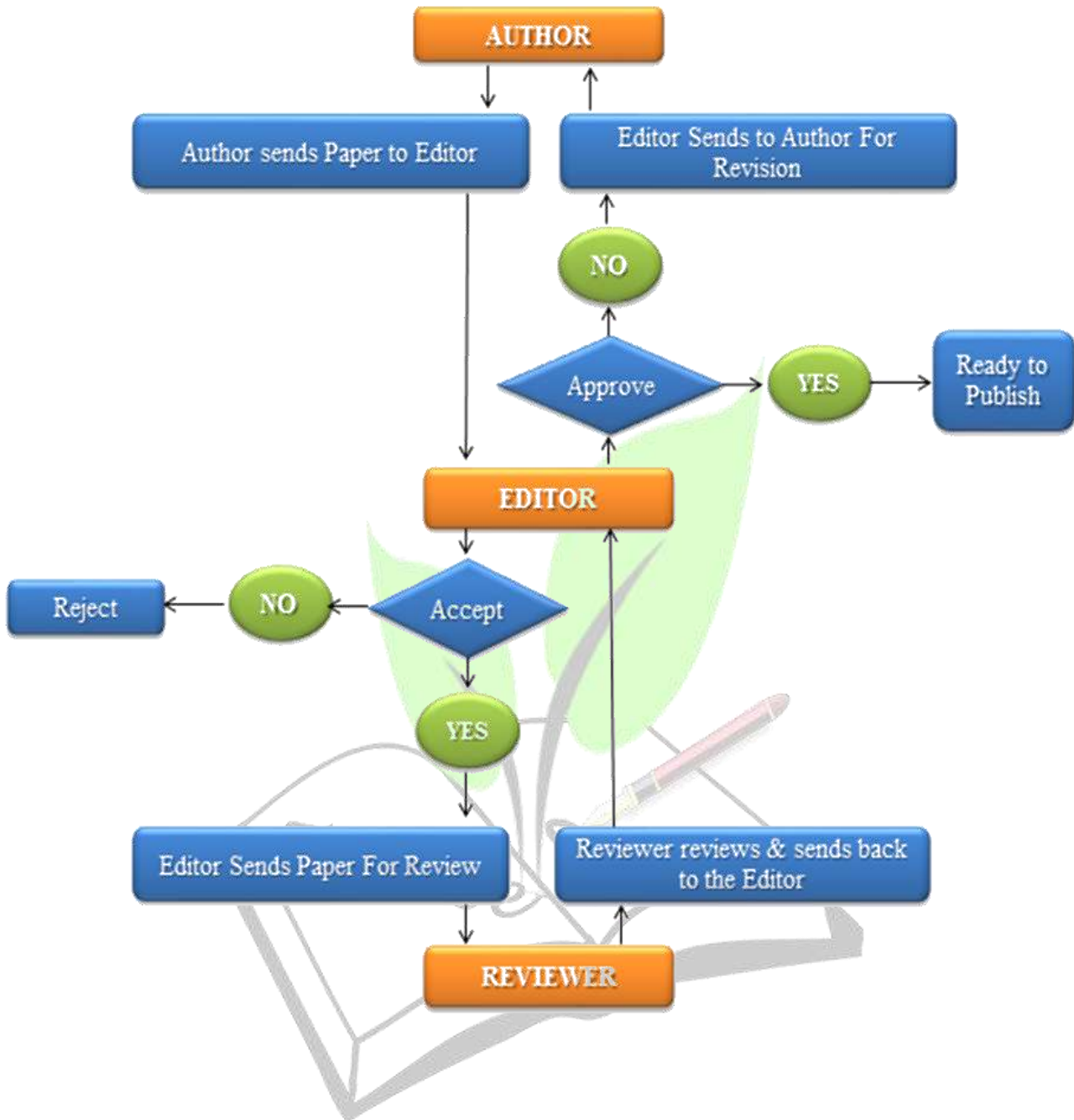
When an author discovers a significant error or inaccuracy in his/her own published work, it is the author's obligation to promptly notify the journal's Editor or publisher and cooperate with them to either retract the paper or to publish an appropriate erratum.

Publisher's Confirmation

In cases of alleged or proven scientific misconduct, fraudulent publication, or plagiarism the publisher, in close collaboration with the Editors-in-Chief, will take all appropriate measures to clarify the situation and to amend the article in question. This includes the prompt publication of an erratum or, in the most severe cases, the complete retraction of the affected work.

The Publisher and the Journal do not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its publishing programs, services and activities.

The Review Process is Carried out as given below

EDITORIAL COMMITTEE

HONORARY & CHIEF EDITOR	
	Prof. Jagadeesh K S HONORARY EDITOR, Principal, Department of Kannada, GFGC Tumkur, Karnataka(INDIA) tumkurgfgct@gmail.com
	Dr Yogeesh N, Chief Editor Assistant Professor of Mathematics & HOD Department of Mathematics GFGC Tumkur, Karnataka(INDIA). yogeesh.r@gmail.com
CHIEF EDITORIAL MEMBERS	
	Prof. Suresha M S Associate Professor of Mathematics Department of Mathematics GFGC Tumkur, Karnataka(India) madhuresuri@gmail.com
	Prof. Vasantha T D Associate Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management, GFGC Tumkur, Karnataka(India) tumkurgfgc@gmail.com
	Prof. Karibasanna T Assistant Professor Department of Kannada GFGC Tumkur, Karnataka(India) karibasanna23@gmail.com
	Dr. Anasuya K.V Assistant Professor Department of Chemistry, GFGC Tumkur, Karnataka(India) dakshineshwar@gmail.com
	Dr. Thippeswamy G Assistant Professor Department of Economics, GFGC Tumkur, Karnataka(India) gtmedigeshi@gmail.com
	Prof. Manoj C R Assistant Professor of English Department of English GFGC Tumkur, Karnataka(India) tumkurgfgc@gmail.com
	Prof. Suresh C Assistant Professor of Physics Department of Physics GFGC Tumkur, Karnataka(India) sureshcphy13@gmail.com

EDITORS**Dr. Prasanna**

Assistant Professor of History
Department of History
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
t.s.tharamani@gmail.com

Dr. Nagaraju G.K

Assistant Professor of Economics,
Department of Economics
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
gknagraj2009@gmail.com

Dr. Ashwakh Ahamed B A

Assistant Professor of Sociology,
Department of Sociology
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
drashwakh@gmail.com

Dr. Narayanappa N K

Assistant Professor of Political Science,
Department of Political Science
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
drnarayan999@gmail.com

Dr. Loksha

Assistant Professor of History
Department of History
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
tumkurgfgc@gmail.com

Prof. Krishnanaik

Assistant Professor of Kannada
Department of Kannada
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
dnepk8446j@gmail.com

Prof. Jyothi Lakshmi H

Assistant Professor of Kannada
Department of Kannada
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
jyothiks13479@gmail.com

Dr. Shashirekha S

Assistant Professor of Kannada
Department of Kannada
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
dr.ssrekha@gmail.com

Prof. Raghavendra H M

Assistant Professor of English
Department of English
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
ragghm0@gmail.com

Prof. Thimmanaik M S

Assistant Professor of English
Department of English
GFGC Tumkur, Karnataka(India)
thimmanaikeng@gmail.com

	Prof. Doddadurgappa Assistant Professor of English Department of English GFGC Tumkur, Karnataka(India) durgeshdce.kar@gmail.com
	Dr. Prasanna Kumar J B Assistant Professor of Physics Department of Physics GFGC Tumkur, Karnataka(India) prasannakumarjb39@gmail.com
	Dr. Lingaraju Assistant Professor of Physics Department of Physics GFGC Tumkur, Karnataka(India) a.lingaraju@gmail.com
	Prof. Aisha Siddekha Assistant Professor of Chemistry Department of Chemistry, GFGC Tumkur, Karnataka(India) aishasiddekha@hotmail.com
	Dr. Vasanthakumari T N Assistant Professor of Mathematics Department of Mathematics GFGC Tumkur, Karnataka(India) vasanthakumaritn@yahoo.com
	Prof. Haridas S Assistant Professor of Computer Science Department of Computer Science GFGC Tumkur, Karnataka(India) harigoleson@gmail.com
	Prof. Husna Sultana Assistant Professor of Computer Science Department of Computer Science GFGC Tumkur, Karnataka(India) husna_sonu@yahoo.co.in
	Dr. Fatima-Tu-Zahora-Jabben Assistant Professor of Botany Department of Botany GFGC Tumkur, Karnataka(India) ftzjabeen@gmail.com
	Prof. Bhavani Patil Assistant Professor of Zoology Department of Zoology GFGC Tumkur, Karnataka(India) bhavaniptls@gmail.com
	Prof. Renuka D R Assistant Professor of History Department of History(Education) GFGC Tumkur, Karnataka(India) drsreenivasa@yahoo.co.in

	Prof. Narasimhamurthy K N Assistant Professor of Physics Department of Physics GFGC Tumkur, Karnataka(India) narasimhamurthy.kn2522@gmail.com
	Prasad M N N Senior Librarian. Department of Library Science GFGC Tumkur, Karnataka(India) medigesi.prasad186@gmail.com
	Sowbhagya B S Physical Education Director Department of Physical Education GFGC Tumkur, Karnataka(India) sowbhagya.nraj@gmail.com
	Prof. Neelakantappa Assistant Professor of English Department of English GFGC Tumkur, Karnataka(India) avatameherbaba1968@gmail.com
	Prof. Mahesha A R Assistant Professor of Computer Science Department of Computer Science GFGC Tumkur, Karnataka(India) cmcmahesh@yahoo.com
	Dr. Shivakumaraswamy B S Assistant Professor of Economics Department of Economics GFGC Tumkur, Karnataka(India) shivakumaraswamybs@gmail.com
	Prof. Prasannakumar H C Assistant Professor of English Department of English GFGC Tumkur, Karnataka(India) prasanakumar.hc@gmail.com
	Prof. Malleshappa T S Assistant Professor of History Department of History GFGC Tumkur, Karnataka(India) malleshappats1969@gmai.com
	Prof. Hanumantharayudu Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) rayudu_h@rediffmail.com
	Prof. Raghavendra P Associate Professor of English. Department of English GFGC Tumkur, Karnataka(India) suramadi@gmail.com

	Prof. Honnappaji K V Associate Professor of EVS Department of Environmental Science GFGC Tumkur, Karnataka(India) kvhappaji@gmail.com
	Prof. Satheesh Kumar G Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) sateeshkumar.g1@gmail.com
	Kumaraswamy B Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) kswamy767@gmail.com
	Prof. Ramachanaiah R K Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) ram20677@gmail.com
	Prof. Krishna Naik Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) naik.krishna91@gmail.com
	Prof. Manjunatha S R Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) manjunathasr2012@gmail.com
	Prof. Muddugangaiah K L Assistant Professor of Commerce & Management Department of Commerce & Management GFGC Tumkur, Karnataka(India) muddugangaiah@rocketmail.com
OFFICE STAFF	
	Govindaraju N V SUPERINTENDENT- Administration GFGC Tumkur, Karnataka(India) tumkurgfgc@gmail.com
	NARENDRA BABU S R SUPERINTENDENT- Finance SUPERINTENDENT- Finance GFGC Tumkur, Karnataka(India) tumbejms@gmail.com
	Manjunatha T R Senior Typist GFGC Tumkur, Karnataka(India) tumbejms@gmail.com

Tumbe

Group of International Journals
A Peer Reviewed Multidisciplinary Journal

VOLUME-3

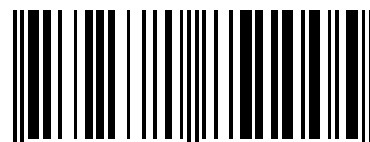
ISSUE-2

May-August : 2020

INDIA

ISSN 2581-8511

9 772581 851005

Powered By

Government of Karnataka, Department of Collegiate Education
GOVERNMENT FIRST GRADE COLLEGE, TUMKUR-572102
MAGAZINE AND JOURNAL COMMITTEE

www.tumbe.org